

ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་བོ་བཅད་ནས་ཚུང་མའི་སྐྱེ་ལ་བཏགས་ཏེ་དྲག་པོའི་འཐབ་ཚུད་
བྱས་པ་སོགས་དངོས་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཅིག

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་མོའི་སྤྲུལ་སྐྱེས་ལ།
ཚུ་ནག་གི་བཙན་འཇུག་ལ། བོད་ཁུལ་གཏོར་བཙོན་ལ། ཡང་བའི་མུ་གེ
དཀའ་སྤྲུག་དངོས་སུ་ལྷོད་མཁན་ཅིག་ནས་གསུངས་པའི་
ཆོག་མོ་སོར་འཛོག་གིས་བཀོད་པ།

འཚོལ་སྐྱོག་མཁན།
དགའ་བྱང་དགེ་འདུན།
༢༠༠༤

མའོ་ཡིས་དགྲིགས་པའི་ཁྲག་ཞག་རྒྱ་མཚོ་ཡི་གྲོང་ཆེན།
ཉིན་གྱིས་གཡོ་ཐབས་འཁོར་ལོས་འགོ་བས་སྒྲོར་ལ་ཞུགས་ཀྱང་།
ཉོ་ལུ་ཡི་ནམ་དཔྱོད་དར་མས་གསལ་མེན་དུ་བཏོན་པའི།
དམར་པོའི་དཔོན་གྱི་མཛད་མེས་རི་མོ་ལ་གཟིགས་དང་།
མིག་རྒྱའི་མངལ་ཁུར་མི་འདྲིན་རང་དབང་ཅན་སུ་ཡོད།

དཀར་ཆག

སྐྱེང་བཞེད།	༤
འཚོལ་སྒྲིག་པའི་གཏམ།	༤
༡ རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་སློབ་མདོ་ཙམ་སྐྱེང་བ།	༡༣
༢ མི་དམངས་ལྷི་ཁང་།	༣༥
༣ ཁ་བུལ་དང་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཚུལ་རགས་བསྟུ་ས།	༣༧
༤ སྐྱེང་ཆེན་པོའི་འཚོ་བ།	༤༣
༥ དམངས་སློབ་སྡེ་བསྟེ་ས།	༥༥
༦ ཚོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་སྡེ་ཙམ།	༥༤
༧ འཚོ་བ་རོལ་སྤངས་སུ་འགྱུར་བ་བཏང་བ།	༦༡
༨ བཙོས་བསྟུ་ར།	༦༥
༩ དམར་སློབ་ཚོགས་ཚོགས་པར་བདེ་སྐྱབ་དང་སློབ་འཁོར་ཆ་སྤྱོད་གྲུབ་ཚུལ།	༦༧
༡༠ ལྷི་ཚོགས་རིང་ས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ལས་འགུལ།	༦༤
༡༡ མདོ་བའི་འཁོག་གི་ཟླང་འབྲུག་རགས་བསྟུ་ས།	༧༠
༡༢ རོང་པོ་ལ་བེ་ནར་གྱིས་དམར་སློབ་ཚོགས་ཚོགས་པར་རོ་སྐོལ་བྱས་ཚུལ་མདོ་ཙམ།	༧༣
༡༣ དམར་ཚོགས་དམག་གིས་པོན་ཀྱི་ཟླང་འབྲུག་གི་འཇགས་སུ་ བཏང་ཚུལ་མདོ་ཙམ།	༧༣
༡༤ བཙོན་བྱགས་དང་ཟླང་འབྲུག།	༧༤

༡༥	བཙན་དབང་གི་སྒྲིབ་གདུང།	༡༡༢
༡༦	སྒྲིབ་སྒྲིམ་ཞིག་བརྗོད་ན།	༡༡༡
༡༧	མུ་དཀར་ནག་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་བར།	༡༡༧
༡༨	བཙན་དབང་གིས་ཕ་ཡུལ་དམ་བོས་བྱས་ཚུལ་མཐོང་ཐོས་སྐྱོང་གསུམ་ལྗན་པའི་ གན་རབས་པ་ཞིག་གི་གསུང་བཤད།	༡༤༩

སྒྲིག་སྒྲུབ་པ་

པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་། འཕེལ་འགྲིལ་བ་བརྒྱུད་རིམ་སྐྱོ་ཚོགས་ཤིག་འབྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་སྐྱ་ན་མ་གྲགས་པའི་གོ་དོན་ཆག་གི་ལེའུ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཞེ། དུས་རབས་སྐུ་མའི་དུས་དུལ་དུ་བོད་ཀྱི་བྱིས་མ་ཚོས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་བོད་མར་བཅན་འཇུག་དམག་དཔུང་བཏང་བར། བོད་ས་སྡོད་སྡེད་ཀྱི་བོད་མི་ཆེན་གཞིན་ཐུན་མོང་ནས་རོ་རྒྱལ་དང་གདོང་ལེན་བྱས་ཡོད་ནའང་། མང་སྡེ་ཉུང་གིས་མ་ཟེན་པའི་དབང་གིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ལག་ཏུ་ཤོར་བ་དང་། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་བོད་ལ་བཅན་འཇུག་དང་མུ་མཐུད་དབང་བརྒྱུར་གྱི་སྲིད་བྱས་སྡེལ་རིམ་ནང་། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་དམར་གསོད་དང་། བཅོམ་འཇུག་སྒྲོགས་སྐོམ་བཅས་ཀྱི་མུ་ནས་འདས་གྲོངས་སྡིན་པའི་གནས་སྟངས་ལ་ང་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་རེད། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་བྱས་པས། དམོན་སྡེ་དུག་སྡོད་སྡེ་གཏོར་བ་ཤིག་དང་། ཉེས་མེད་མང་ཚོགས་འབྲུམ་སྲག་བཅུ་གྲངས་རྒྱུན་འདས་སུ་སྡིན་ཡོད། གནས་སྟངས་འདིར་དམིགས་ཏེ། པཱ་ཆེན་སྐྱེ་བུ་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས། ཚོས་ལུགས་ནི་བོད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན་རྒྱ་ན་མེད་པའི་དད་མོས་ལུ་ཡུལ་དང་། སོ་སོའི་སྲོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་རྩ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་རྩ་གཏོར་བཏང་བ་རེད། བྱ་སྡོད་འདིས་བོད་རིགས་མི་དམངས་དགའ་པོ་བཟོས་པ་དང་། བོད་རིགས་མི་དམངས་ལ་ཞབས་འདེགས་ལུས་པ་ཡིན་ཞེས་ག་འདྲ་བྱས་ནས་བོད་འོས་སམ། ཞེས་དང་། ང་ཚོས་རྫོས་བཏང་བའི་ཤྱོང་གུད་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་། བྱུ་བ་འབྲས་གཉིས་བརྒྱུར་ནས་བཤད་ཆོ། ངའི་བསམ་ཚོད་བྱས་ན་རྫོས་བཏང་བའི་ཤྱོང་གུད་ཀྱི་རིན་ཐང་མང་བ་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོར་ཐོབ་པའི་བྱུ་བ་འབྲས་ཀྱི་རིན་ཐང་དེ་ཤྱོང་གུད་ཀྱི་རིན་ཐང་ལས་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཅེས་གསུངས་ཡོད། འདི་ནི་ཉེ་པའི་ལོ་ངོ་བཅུ་སྲག་ཁ་གས་རིང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་བཅན་འཇུག་དང་གཏོར་བ་ཤིག་གི་སྲོགས་ངོས་གཉིས་ཀར་སྐྱོ་མ་ཚོག་གསལ་པོ་བཀོད་པའི་ངོས་རེད།

དེ་ལྟར་ནའང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་བཤད་སྟངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ས་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་དམངས་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་གནས་དང་། འཇུགས་སྐྱུ་ན། ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་འཕེལ་རྒྱས་གང་ཅིར་གནམ་ས་སྐྱོ་འོག་བརྗེས་པ་ལྟ་བུའི་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་ཡོད་ཟེར། མི་ལོ་ལྷ་བཅུའི་རྗེས་ཀྱི་དེ་རིང་། བོད་ས་སྡོད་སྡེད་ཡོངས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་མེ་བ་གཉིས་ཀ་མངོན་གསལ་འདོད་པོས་སྡེ་བས་དམོས་པའི་ཚོད་ཡིན་ནའང་། བོད་ས་སྡོད་སྡེད་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རྒྱལ་དང་། དེ་ཡང་ལུས་སྲོག་ཡོངས་སྡོད་རྫོས་བཏང་གིས་ངོ་རྒྱལ་བྱས་དང་བྱེད་མུས་འདིས། བཅོམ་འཇུག་གི་བྱ་སྡོད་དང་གང་ཡང་བོད་མི་དམངས་ནས་བརྗེད་ཐབས་མེད་པ་དང་། གང་སྡེལ་བའི་སྲིད་བྱས་མཐའ་དག་ལ་ངོས་ལེན་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མངོན་མཚོན་བྱས་ཡོད་པ་འདི། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་

སྤྱིལ་བབ་དེ་བཞིན་པོད་མིའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལས་རིང་དུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེས་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་
བྱས་ཡོད་པ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྤྱི་གསལ་ནས་ངོས་ལེན་ཡང་དག་དང་། འགྲོད་བཤགས། གསལ་བཤད་བཅས་བྱས་
ཏེ། དངོས་འབྲེལ་གྱི་བརྟན་བརླིང་དང་འཆམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་གོམ་བརྒྱུད་བྱེད་པ་ལ། པོད་མིའི་
འཚོ་གནས་ངོ་མ་འགན་ལེན་ཐུབ་པའི་སྤྱི་བྱས་གསར་པ་ཞིག་འདིར་དགོས་པ་དུས་ཚོད་དང་གནས་སྟངས་གང་
ཅིས་གཏུགས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རེ་བ་བྱེད་ཐུས་ཀྱི་བརྟན་
བརླིང་དང་འཆམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ནི་ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་བརྟན་གནང་བའི་དབུ་མའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགན་
ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་ལས་གཞན་གྱི་ལྷ་ཡུལ་གང་གིས་ཀྱང་འགན་ལེན་བྱེད་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་རེད།

ད་ནི་སྐབས་འབྲེལ་དེ་བཞིན་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྐྱེད་ན། དེད་རང་ལ་མཚོན་ན། དུས་རབས་སྔ་
མའི་དུས་དཀྱིལ་ནི་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་གྱང་ཅེར་སློབ་གཉེར་གྱི་སྐབས་དང་། དེ་ལྷུར་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་གར་ནང་བཅོན་གྲོལ་དུ་འགྲོར་བཞིན་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སྐབས་དེར་གཞིས་ལུས་མི་དམངས་ནས་
མནར་གཙོད་ཅི་མུང་གི་གནས་སྟངས་སྤྱི་དང་། ཡང་སློབ་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྟངས་སློར་
ལ་རྒྱས་མྱོང་ཅི་ཡང་མེད་ནའང་། ལས་དོན་གྱི་བབ་འབྲེལ་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱུད་ལམ་སྤྱི་ཚོགས་ནས་སྐབས་དེའི་
གནས་སྟངས་ལ་རྒྱས་ལོན་ཡང་ཡང་བྱས་པ་དང་། ཡང་སློབ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་གཞིགས་སློར་སྤྱི་ཚོགས་སྐབས་
བཞི་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ལུགས་ཏེ་དོར་གོང་བརྒྱུད་པེ་ཅིན་དང་། དེ་ནས་མདོ་སྨོད་སྨྱེད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཅིག་
ནང་ལྷ་སློར་དུ་སྤྱིན་པའི་སྐབས་སུ། འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ཅིག་ནས་གནས་སྟངས་ངོ་མའི་སྤྱི་གསལ་བཤད་
བྱས་སོང་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་ས་ཁུལ་གང་སར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོན་སྡེ་གཏོར་
བཞིག་བཏང་བུལ་གྱི་གྲང་གོག་རྣམས་མཐོང་རྒྱ་མང་ཞིང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རིག་གསར་ཞེས་ཁ་ནས་
སྐྱེད་བ་རྒྱུན་ལ་འཛིགས་དངངས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པ་དེས། སྐབས་དེའི་གནས་སྟངས་སློར་ནི་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་
གོད་ཆག་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་དང་། གོད་ཆག་གི་གནས་སྟངས་འདི་སྤྱི་གསལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཡང་ལོ་ངོ་མང་པོའི་
དུས་ལུན་འགོར་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་གནས་སྟངས་སྤྱི་བབ་སྤྱི་གསལ་བྱེད་
པ་ལ་རང་དབང་གི་ཁོར་ལུག་ཅིག་མཐོབ་པ་དེ་སྤྱི་དུ་རེ་བ་མེད་པའི་གནས་སྟངས་རྣམས་གསལ་ཉོགས་བྱུང་།

དེ་ལྟར་ནའང་། པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གོད་ཆག་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་གནས་སྟངས་འདིར་ཞིབ་འཇུག་བྱས་
ཏེ། སྤྱི་ལོ་བྱང་རིམ་དང་བཅས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་བམ་ནང་ཆ་ཚང་བར་བཞགོད་པ་ཞིག་ད་ཕན་མ་བྱུང་ནས་
འདུག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་ཕངས་པའི་གནས་སུ་འདུག འདི་ལྟར་སྐྱེད་མཁའ་དང་འབྲི་མཁའ་མ་བྱུང་སྐབས། རྒྱ་
ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོན་དངོས་ལ་འབྲིག་བཤད་དང་བཅས་ཏེ། པོད་ལ་བཅོན་འཇུག་བྱས་
པའི་རིམ་པ་དེར་ཞི་བའི་བཅེངས་འགྲོལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད་སྤྱི་ཚོགས་དང་
འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་དང་དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་པ་དཔར་འབྲེམས་བྱས་ཏེ། པོད་ལ་བཅོན་འཇུག་བྱས་པའི་ཡང་འི་
གནས་སྟངས་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བསུབ་པ་དང་། ཡང་ན་ངོ་བོ་གཞན་ཞིག་ཏུ་བརྒྱུར་བའི་འབད་པ་བརྒྱ་འགྲུར་

བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་བཅེངས་འགྲོལ་བཏང་བ་དེ་བོད་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་འདོད་
འདུན་དང་འཚམ་པ་ཞིག་ཡིན་སྐོར་རྩལ་འདོན་གྱི་ཡོད་སྟབས། ང་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ངོས་དེ་དེས་པར་
སློང་དགོས་ཤིང་། ཡང་སློས་སྐབས་དེའི་གནས་སྤངས་ངོ་མ་ཤེས་མཁན་དང་། གདུག་ལས་སྤྲོད་ཀྱི་ཕྱོགས་པ་མཉམ་
སྦྲེང་བའི་ཚན་རབས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པས་རྒྱུས་འགོ་བཞིན་ཡོད་སྟབས། ང་ཚོས་གོ་སྐབས་དང་དུས་ཚོད་དམ་
འཛིན་གྱིས་སྐབས་དེའི་གནས་སྤངས་ངོ་མ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་གསལ་འགོད་གྱི་པ་ལ་ད་ལྟོ་ཞལ་བཞུགས་ཚན་རབས་
པ་རྣམས་ལ་བཀའ་འདྲི་གྱི་པ་བརྒྱུད་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་འཚོལ་དགོས་ཤིང་། ལས་དོན་འདི་ནི་བོད་ནང་
ཁོ་ན་ནས་སྐྱུ་བ་པ་ལས། དེ་ལས་བཟལ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ནས་ཁ་གསལ་གཏོང་གསལ་ཞིག་ཤེས་ཤོགས་ཡོང་
རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ནས་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་དང་རྒྱས་པ་གང་ཡོད་སྤྲོད་དགོས་པའང་གནད་
དོན་ཚུང་ཚུང་ཞིག་མ་རེད།

ཉེ་བའི་ལོ་གསུམ་གཞིས་བཞུགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཁག་ཅིག་ནས་ཡུལ་ལུང་གྱེ་བྲག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་།
ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་སོགས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཞིན་ཕྱོགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དཔར་འགྲེམས་བྱས་
འགྲུལ་ཁག་ཅིག་དང་། ཡང་སྤྲོད་པའི་ནང་། དུས་རབས་གཅིག་སྟེ་ལོ་ངོ་བརྒྱའི་དུས་ཡུན་གྱི་རེ་བཞོང་གི་ལོ་
རྒྱུས་གསལ་བའི་དེ་བཞིན་ཞིག་དཔར་བསྐྱེད་བྱས་འདུག་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པར། ཡུལ་དུས་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཁོར་
ཡུག་གནས་བབ་ཀྱི་དབང་གིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཅོན་འཇུག་དང་། རིག་གསར་ལས་འགུལ། དམངས་
གཙོའི་བཅོས་བསྐྱུར། རྒྱ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ལས་འགུལ་སྟེ་ལ་རིམ་སོགས་ནི་ཁ་གསལ་གཏོང་
གསལ་ཞིག་སློང་མ་བྱུ་བར་ཡོད་པ་དེ་སྐོར་ཆད་པ་ཁ་གསལ་དགོས་པ་གནད་འགག་ཏུ་མཐོང་འབྲེལ། གཞིས་
བྱེས་གཉིས་ཀར་གནས་འཁོད་འབྲེལ་ཡོད་ཤེས་ཡོན་པ་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་སྐོར་གྱི་གལ་གནད་སློང་བཞད་ཐེངས་ཁ་
ཡར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷུ་བ་འབྲས་སོན་པ་ཞིག་ནི་མ་གྱུང་།

ཉེ་བའི་ལོ་གསུམ་གོང་དེ་བའདོའི་རྩོམ་པ་པོ་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ལགས་པོད་ནང་གཉིན་འཕྲད་དུ་བསྐྱོད་
རིང་། རེ་བཞོང་རོང་འབྲོག་གི་ཚན་རབས་པ་སྐོར་ཞིག་ལ་བཅར་འདྲི་དང་། དེ་བཞིན་གང་ལག་སོན་བྱུང་བའི་
ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་བཅས་བསྐྱུར་དཔུང་གནང་སྟེ། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་སྐོར་གྱི་གནས་སྤངས་
ངོ་མ་ཟློན་གྱིས་སྤྲོད་ནས་ཡོད་ཚུལ་ཞིག་གོ་སྐོར་བྱུང་བ་དེ་ཡང་། བྲག་འགུལ་མ་བྱུང་བར་ལོ་གསུམ་སྟེན་རྗེས་
ཀྱི་ད་ལྟོའི་གནས་སྐབས་འདིར། རིག་གསར་ལས་འགུལ་གྱི་ཐོག་མའི་བྱུང་རིམ་དང་། བར་གྱི་མི་དམངས་སྤྱི་
ཁབ་ཁ་གསལ་གྱི་སྤྲོད་པའི་འཚོ་བ་སོགས་དང་། རེ་བཞོང་རོང་པོ་གཤི་ནར་གྱི་མི་དམངས་
ནས་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པར་ངོ་སོལ་ལས་འགུལ་སྟེ་ལ་རིམ་དང་། དམར་ཕྱོགས་དམག་དཔུང་གིས་སོན་རྒྱའི་
མི་དམངས་ལ་དྲག་གཞོན་བྱས་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཕྱོགས་ངོས་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བའི་ས་བཅད་བཅོ་བརྒྱུད་དུ་དབྱེ་
བཞོས་ཀྱིས་དེ་བཅིག་གི་ངོ་བོར་དཔར་སྐྱེད་གནངས་པ་འདིར་ལེགས་སོའི་བསྐྱེད་བརྗེད་དང་ཆབས་ཅིག་པར།
གཞོན་སྐྱེས་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཁག་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་འགུར་འདི་སྐོར་ལས་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད་ཕྱོགས་བསྐྱེད་

དང་། མེད་དཔུད། ཚིམ་སྐྱིག་གནང་སྒོ་བཅས་ཐད་དགོངས་པ་རེས་པར་བཞེས་གནང་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་
སྐབས་གཅིག་ལྟ་བུ་བཅས། བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༣༥ ཟླ་ ༥ པའི་ཚེས་ ༡༥ འཇམ་གླིང་སྐྱི་བསངས་ཀྱི་དུས་
ཚིན། ལྷོ་ལོ་ ༡༠༠༩ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༩ ཉིན།

བཀའ་བྱུང་ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་སྐུན་འགྲུབ་ནས།

འཚོལ་སྤྲིག་པའི་གཏམ།

དེ་ཡང་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཚེད་འདི་མི་རིགས་ཤིག་གི་འཐབ་ཚེད་ཡིན་གཤིས་གོ་ལ་རྒྱུ་ལོ་འདིའི་
ཐོག་བོད་མི་རིགས་མ་སྟོངས་པར་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཚེད་འདི་གནས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་གནས་ཐུབ་
པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེར་བརྟེན་མི་རབས་རྗེས་མ་ཚོར་རང་ཡུལ་དམ་འཕྲོག་བྱས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་དམར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་
དེ་དག་གསལ་ལ་རྗེན་དུ་རྩིས་སྤོང་བྱེད་དགོས་པ་ད་ལྟའི་མི་རབས་འདིའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་སེམས།
གཞིས་ལུས་བོད་རིགས་ཀྱི་ཆེད་མི་མང་རྣམས་ནི་ཀྱི་དམར་གྱི་བཙན་དབང་འོག་དབང་བོ་རྒྱ་ཀ་བེད་སྤོང་གྱི་རང་
དབང་དང་བྲལ་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྲུག་ཚོགས་སྤོང་བཞིན་སྤོང་དགོས་པ་དང་། བྱེད་འགྲུལ་གྱི་མི་མང་དང་འགོ་བྱེད་
ཁག་ཅིག་ནི་སོ་སོའི་མི་རིགས་དང་བརྟན་སྤོང་ཐོག་ཞབས་འདེགས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲུལ་ཐང་དང་ཤེས་ཡོན་གྱིས་
སྤྲུག་ཀྱང་། སྤྱི་ཚུལ་ཡུལ་གྱི་ཁག་ལ་འགོ་རྒྱ་སོགས་རང་དོན་རྒྱང་རྒྱང་ནང་མགོ་འཁོར་བཞིན་པ་དང་། ལྷག་
པར་དུ་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་རྩོམ་པ་པོ་མང་ཆེ་བས་སྟན་དངགས་ཅམ་དང་། ཡང་ན་སོ་སོའི་སྟན་གྲགས་ཆེད་སྟན་
རྩོམ་གྱི་དེ་བཅིག་པར་བསྐྱེད་བྱེད་རྒྱུར་རེ་མ་བཞིན་པར་མ་བཟད། བཙན་ཚུན་ཆགས་སྤང་གི་གསལ་འགྲེད་ཅམ་དང་།
བརྟེན་དུང་མི་ཆེད་སྤོང་བོར་བཟུང་ཏེ་དེའི་སྐོར་རྒྱང་རྒྱང་འགྲེ་རྩོམ་བྱེད་རྒྱུ་ལས། བོད་མི་རིགས་དང་བརྟན་སྤོང་
གྱི་ཆེད་དུ་ཀྱི་དམར་གྱི་སྤྲུག་སྤོང་མནར་གཙོད་འོག་ཆེ་སྤོང་གོར་བའི་ཆོ་འདས་དཔལ་འོ་དཔལ་མོ་འབྲུམ་སྤྲུག་
བརྟེན་གཉིས་ཀྱི་མནར་གཙོད་ག་འདྲ་སྤོང་ཡོད་མེད་དང་། ཆེ་སྤོང་ག་འདྲ་གོར་ཡོད་མེད། བོད་མི་རིགས་དང་
བརྟན་སྤོང་གྱི་ཆེད་དུ་རང་སྤོང་སྤོང་བཟང་སྤོང་སྤོང་གྱི་ཁ་གཏད་ཇི་ལྟར་བཙག་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་
གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་སྤོང་མེད་རིན་མེད་དུ་བསྐྱེད་བཞིན་ནའང་། མི་རབས་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ཡོད་
བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་རྩ་ཆེན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཀྱི་གོར་མ་ཆག་པར་མཐོང་སྟེ།
ད་ལྟའི་ཆར་༡༩༥༠ དང་༡༩༦༠ ནང་ལ་ཀྱི་དམར་འོག་སྤྲུག་སྤོང་དངོས་སུ་སྤོང་མཁན་གྱི་མི་སྣ་རེ་བྱུང་སྤྲུག་
ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དུས་ཚོས་སུ་འགྲུལ་བཞིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་མཇུག་རྗེས་ཟེན་ན་དེའི་སྤོང་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་
དག་ཀྱང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་གདོན་མི་བྲལ་ས། ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ལས་ཆ་གསལ་ཅམ་ཞིག་མི་རབས་
རྗེས་མ་ཚོར་རྩིས་སྤོང་གནང་ཐུབ་ན་བོད་རང་བཙན་རྒྱུ་མིའི་ལག་ནས་སྤངས་ཏེ་སྤོང་མ་ཐུབ་ན་ཡང་མི་རབས་རྗེས་
མ་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ལས་སེམས་བྱུགས་དང་། སྤོང་གསོ། མཉམ་སྤོང་སྤོང་མེད་པ་ཞིག་ཐེབས་ཏེ་བདེན་
དོན་གསལ་བོར་རྟོགས་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་དང་རིག་གཞུང་ཆེད་འཐབ་ཚེད་རྩོད་ལེན་དེས་པར་བྱ་
དེས་པའི་ཡོད་ཆེས་ཡོད། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། བར་སྤོང་སྤོང་དངོས་ནས་འཇར་པན་མི་རིགས་ཀྱིས་ཁོང་
ཚོའི་ས་གནས་ཁ་གསལ་སྤྲུག་སྤོང་མནར་གཙོད་བཟང་བའི་དག་ལ་ལྷ་མོར་སྤོང་བཟང་སྤོང་སྤོང་གྱི་ཡི་ས་ཆ་ཡོངས་

རྫོགས་སུ་སྤྱུག་གྱིང་མཉམ་གཅིད་ཚད་ལས་བཀའ་བ་བཏང་ཡོད་ཚུལ་སོགས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པ་རྒྱུ་རྒྱུ་སློག་བརྟན་དང་དཔེ་དེབ་འདྲ་མིན་བཟོས་ཏེ། ཐབས་བརྒྱ་རྩལ་སྣོད་གིས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ལ་བརྟན་
ནས་མགོ་བོ་རྫོང་ས་སུ་བརྟུག་པ་དང་མཚུངས་པར་ང་ཚོ་བོད་ལ་བཙན་དབང་མཉམ་གཅིད་ཇི་སྟེན་བཏང་བའི་གནས་
ཚུལ་བདེན་པ་དེ་དག་ལྷན་དུ་ཉམ་མི་ལོ་རྒྱ་བརྒྱ་ཙམ་ལས་འགོར་མེད་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་བདེན་པ་དེ་དག་སྤྱི་ཉིད་སློག་
ནས་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གིས་བོད་ཞི་བའི་བཅེངས་འགོལ་བྱས་ཏེ་བོད་མི་མང་དཀའ་སྤྱུག་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་གོལ་ཚུལ་
དང་། བོད་མི་རྣམས་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ལ་དགའ་ཞེན་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲོག་བཤད་དང་རྩུན་མ་རྒྱུང་རྒྱུང་གི་སློག་
བརྟན་དང་དཔེ་དེབ་འདྲ་མིན་མང་དག་ཞིག་བཟོས་ཏེ་སྤྱིར་འཇམ་སྐྱོང་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་མགོ་བོ་རྫོང་ས་སུ་བརྟུག་
ཐབས་དང་། སློས་སུ་བོད་མི་རབས་སྤེམ་རྣམས་རྫོང་ས་སུ་འདུག་ཐབས་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་ཐབས་བཀོད་སྐྱོ་རྩོགས་བརྟན་
དང་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། མགོ་རྒྱུང་ཚོས་མཁམ་ཞིག་གིས་སློག་བརྟན་དང་ལོ་རྒྱུས་འབྲོག་བཤད་དེ་དག་མཚོང་
སྐབས་སེམས་ནང་ཁོང་ཁྱིའི་མེ་སྤེམ་རབ་དུ་འབར་ཏེ་རྒྱ་དམར་སྤྱིད་གཞུང་ལ་སེམས་གཏོང་ནས་སྤྱུག་པོ་བའི་ཞེན་
ལོག་འབྲུང་བཞིན་ཡོད་ན་ཡང་བཙན་དབང་འོག་ཁྲ་སིམ་སྡོད་ལ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད། མགོ་མ་ཚོས་མཁམ་
རྣམས་སློག་བརྟན་དེ་དག་ལ་བརྟོས་ནས་ཏབ་ཆ་དང་བཙན་སྡོད་མོ་ཙམ་གྱི་སྤྱིང་བ་ལས་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་
མི་རབས་གང་འཚམ་སོང་ན་ཉེན་ཁ་ཞིག་དུ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པའང་ཀུན་ལ་མཚོང་ཚོས་སུ་ཟད། རྒྱ་དམར་གྱིས་
བོད་ལུང་པ་ཡར་རྒྱས་བཏང་ཡོད་ཚུལ་དང་བོད་མི་རྣམས་ལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་རྩུན་བཤད་མང་དག་
ཅིག་ལུ་རྒྱུགས་ཀྱིས་ཁྲབ་བསྐྱབས་སྟེན་བཞིན་པ་དང་དེ་མཚུངས་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་རྩ་ཆེའི་དངོས་པོ་དང་རིག་གཞུང་ག་ཚོད་ཅིག་འབྲེར་ཡོད་མེད་དང་གཏོར་བརླགས་བཏང་བ་སོགས་གྲངས་
ཐོ་གསལ་བོར་བཀོད་བྱས་དགོས། གལ་སྲིད་བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་མིའི་འོག་དུ་སྡོད་དགོས་ན་གཏོར་བརླགས་བཏང་
བ་དང་རྒྱས་སྤྱོད་བྱས་པའི་བྱ་དངོས་རྣམས་སྤྱིན་ཚབ་སྡོད་དགོས་པའང་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤྱི་རྩོགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་
ཅིག་ཡིན། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་ལྷ་ཤར་མཚོན་ན་ཡེ་བཤོང་སྤྱབས་མགོན་ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱི་སྤྱོད་བདུན་
ནམ་མི་རབས་བདུན་རིང་སྤྱི་གསུང་བྱགས་རྟེན་དང་ལྷ་ཁང་བཞེངས་བཀོད་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་
རྒྱ་དངོས་ཡོངས་རྫོགས་ལོ་གས་ནང་རྩ་མེད་བཟོས་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན།

༡༩༤༠ ལོར་ཚོས་སློ་སྤྱོད་ནས་བཟུང་ལོ་ངོ་བརྒྱ་གྲངས་ཁ་གས་ནང་ཡེ་བཤོང་གི་རོང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
མ་སྤུལ་དང་རྒྱངས་ཀྱིས་རྩལ་ཁྲག་བསགས་ནས་མི་རབས་བདུན་གྱི་སྤྱི་གསུང་བྱགས་རྟེན་དང་ལྷ་ཁང་སོགས་ཕལ་
ཆེར་བཞེངས་གྲུབ་བློན་ཡོད་མོད། རྒྱ་དམར་གྱིས་སྤྱི་ལོགས་སུ་ཁོང་ཚོའི་རོགས་རམ་འོག་གསར་བཞེངས་བྱས་
ཡོད་པ་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱིར་བསྐྱབས་ཆེད་དུ་ས་དེབ་འདྲ་མིན་དང་སློག་བརྟན། འ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ནང་། ཉེད་དུ་ས་
ཀྱི་བོད་ཞེས་དང་། རོང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་སོགས་བཀོད་དེ་བསྐྱབས་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན། ཡེ་བཤོང་
སྡོད་མར་ཞེས་པའི་གྲོང་སྤེམ་ཞིག་ན་མཚོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་པ་དེའི་ནང་རྒྱ་དངོས་ཁབ་སྤྱད་ཙམ་
གྱིས་རོགས་རམ་བྱས་མེད་ནའང་རྒྱ་དམར་གྱིས་དུས་དེབ་འདྲ་མིན་ཐོག་བཀོད་ནས་ཁྲབ་བསྐྱབས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་

རོགས་རམ་འོག་བཞེངས་གྲུབ་ཟེན་པ་བསྐྱབས་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གི་དྲུག་ལྷན་ཁག་གིས་༡༩༥༧ ནང་༡༩༧༠ ནང་བཙོན་ཁང་དུ་ཁྱིམ་པོ་ལོ་མི་ཚོ་འདས་དེ་དག་གི་སྐྱེན་ཚབ་
ལྟ་བུར་རྒྱ་སྐྱོད་༣༠༠ ཙམ་རེ་༡༩༩༠ ལོར་དོ་བདག་གིས་ཚང་ཁག་ལ་སྤྲད་ཡོད། བཙོན་ཁང་ནང་རྒྱ་གཞི་ལོ་
ཚང་ལས་འདས་པ་བཏང་ནས་དམར་གསོད་བཏང་ཚར་རྗེས་དེ་དག་སྐྱེན་ཚབ་ལྟ་བུར་རྒྱ་སྐྱོད་༣༠༠ རེ་སྤྲད་པའི་
གཡོ་ཐབས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དེ་ལ་སེམས་ལྡན་སྲུ་ཞིག་གིས་སྟོན་ཀྱང་མིག་ཚུ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་དགོས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་
ནམ། དེ་ཡང་གྲིམ་ཚང་ཁ་གསལ་གཏོགས་ཚང་མ་ལ་སྤྲད་མེད། སྐྱེན་ཚབ་ཞིག་སྤྱོད་དགོས་པ་དེ་ཁོས་ཏ་གོ་
ཡང་སྐྱེན་ཚབ་སྤྱོད་སྤྲད་པ་དེ་དེ་འདྲ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།

ཡང་རྒྱ་དམར་གྱི་གཡོ་ཐབས་ཞིག་ནི་ས་གནས་དང་ས་ཚའི་མིང་འདོགས་སྤངས་ཐོག་ནས་རྒྱ་མིས་ཚབ་སྤྲོད་ནག་
པོའི་བསམ་སྐྱོར་སྤྲུགས་སུ་བཅུག་ནས་མིང་སྐྱོ་ཚོགས་བརྗེ་ལེན་གྱིས་གསར་དུ་འདོགས་དང་འདོགས་བཞིན་པ་དེ་
དག་ང་ཚོའི་སྤྲང་མེད་དུ་བཞག་ན་དེ་ཡང་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། དཔེར་ན། པོད་ཀྱི་མིང་ལ་རྒྱ་སྤྲད་ཐོག་ཞུས་
ཅང་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། རྒྱ་དམར་གྱིས་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་ད་ལྟོ་ཚར་ལྟ་ས་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་གོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་
བཟོས་ཡོད། ༡༠༠༡ ལོར་ཕུན་དང་རོགས་པ་གཉིས་བཅས་པེ་ཅིན་སོགས་སུ་ལྟ་སྐྱོད་ལ་འགོ་སྐབས་རྒྱ་མི་ངོ་
ཤེས་ཚོས་གཞན་དག་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་དུས་ཁོང་ཚོ་ཞུས་ཅང་ནས་ཡོང་བ་མ་རེད། ཚེན་དུ་ནས་ཉུ་མཛོད་
མཚོ་སྤོན་དེ་ཡོང་བ་རེད་ཅེས་འགྲེལ་བཤད་གནང་གི་འདུག་ཅེས་ཁམས་དང་ཨ་མཛོད་དེ་ཞུས་ཅང་ཞེས་པའི་ཁོངས་
སུ་མེད་པར་བརྟེན་ནས་ཞུས་ཅང་ཞེས་པ་ལྟ་ས་གཅིག་ལྟ་བུར་གོ་བ་ལེན་གྱི་འདུག དེ་ཡང་སྤོན་གྱི་རྒྱ་མི་སྤྱོད་དོན་
པ་དེ་ཚོས་བསམ་བཞིན་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་བཟོས་པ་ཞིག་རེད་སྟེ།

གཡོ་ཐབས་དེ་དག་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་འཇམ་སྐྱེང་འདྲིའི་ཐོག་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཕལ་ཆེ་བས་རྒྱ་དམར་
གྱི་གཡོ་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་རིས་ངོ་མ་གསལ་ཉོགས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གྱིས་བྱ་
སྤྱོད་ཁི་སྤེལ་ལུང་ཚན་རེ་རེ་དང་མི་སྤེར་ལ་དངོས་སུ་བྱུང་པའི་གནས་ཚུལ་བདེན་པ་དེ་དག་མཐོང་ཐོས་སྤྱོད་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཀན་རབས་པ་རྣམས་བཞུགས་ཐོག་གསལ་བོར་བཟོས་ཏེ་མི་རབས་རྗེས་མཚོར་ཕྱིས་སྤྱོད་བྱ་རྒྱ་ཞི་ཏ་ཅང་
ཡང་གལ་འགངས་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་༡༠༠༡ ལོར་ཕ་ལུལ་དུ་གཉེན་འཕྲད་སྐབས་དང་བསྐྱེན་གསང་ཐབས་སྐྱོས་
ཀན་པ་ཁ་གསལ་དང་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་དང་ཁོང་ཚོས་གསུང་བཤད་རྣམས་འཁོར་ཐག་ནང་བཅུག་ཏེ་
ཡིག་ཐོག་ཐབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱི་མ་པ་པོ་ཁག་ཅིག་གིས་གསང་སྤྲོས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་བྲིས་གནང་ཡོད་པ་ཁག་
ནས་འཚོལ་སྐྱོག་གིས་སྐོག་ལྷན་དུ་བཅུག་གང་ཐུབ་བྱས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དྲི་གདུགས་སོགས་ཇོ་དྲག་གི་རྒྱུན་པས་
ས་མིང་དང་དུས་ཚོགས་ཡིག་ཚོར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པེས་པས་ཚོས་གོགས་བྲག་བསྐྱེན་གཉིས་ཀྱིས་ཞུས་དག་གང་
འཚོལ་གནང་བས་ད་ཆར་ཡིག་ཚོར་སོགས་ཏ་ཅང་ཉུང་དུར་བསྐྱེངས་ཡོད་པས་ཁོང་གཉིས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་
དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་རིགས་ཨ་ནེ་ཞིག་གིས་སྤོན་བྱུང་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤེ་རྒྱ་དམར་གྱིས་པོད་ལ་རྒྱ་གཞི་
དམར་གསོད་བཏང་ཚུལ་དང་། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་གདུག་རྒྱུབ་དྲག་པོས་དམར་གསོད་བཏང་ཚུལ་

སོགས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱུ་ས་དང་པར་རིས་སོགས་དངོས་སུ་བཀོད་དེ་འཛམ་གླིང་མི་མང་མདུན་སར་གསལ་སྟོན་བྱེད་དགོས་
པ་དང་།

འདས་ད་ལྟར་གྱི་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལྟ་རིགས་ནང་མཁུན་ཉོགས་ཡོད་མཁན་ཏེ་ཅང་དགོན་པས་ངེས་
པར་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ཐབ་བསྐྱར་གྱིས་རྒྱ་ནག་མི་མང་གི་མདུན་སར་ཡང་གསལ་སྟོན་འགྲེམ་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་པའི་
རེ་འདུན་བཏོན་པ་དང་། བོད་མི་ཚོས་བྱུང་བསྐྱབས་ཐོག་ལྷན་པ་དེ་ཙམ་འདོན་བྱུང་གི་མེད་པས། བྱུང་བསྐྱབས་
ངེས་པར་དུ་གལ་ཆེ་ཡིན་པ་སོགས་བསྐྱབ་སྟོན་གནང་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་དུ་ཁོ་མོའི་མིང་དང་འཚོ་ལ་སློབ་མཁན་
པ་ཁོ་བོའི་མིང་དོ་མ་དངོས་སུ་མ་བཀོད་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་ཚུལ་དང་། རྗེས་སོར་ཕ་ཡུལ་དང་རྒྱ་ནག་ནང་འགོ་
སྐབས་བདེ་འཇགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རེ་འདུན་བཏོན་པར་བརྟེན། འཚོ་ལ་སློབ་པ་དང་བོད་ནང་དུ་ད་ལྟ་བུའི་གསལ་བཞིན་
པའི་དཔང་མི་དེ་དག་གི་མཚན། དེ་བའདིའི་པར་བསྐྱར་ཡོན་ཚུར་མཁན་གྱི་སློབ་བཤེས་གི་མཚན་སོགས་རེ་ཞིག་
བཀོད་རྒྱུ་མིན་པ་བཅས་༢༠༠༥ ཟ෍་ཟ෍་མོས་༧ པ་འཚོ་ལ་སློབ་པས།

རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལས་ འགུལ་སྐྱོར་མདོ་ཙམ་གྲེང་བ།

རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་པོའི་སྤྲེལ་སྤྲོད་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ། རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ནང་
དང་རྒྱལ་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་དོན་དངོས་དང་འགལ་བའི་ཚོད་དཔག་བྱས་ཏེ། ཏང་ནང་དུ་
གྲུང་དབྱེད་གི་ལམ་སློབ་དང་འགལ་ལྡན་ལངས་པའི་གསར་བཞེར་དོ་སྐོལ་གྱི་བཟོ་བཅོས་རིང་
ལུགས་ལམ་སློབ་ཤིག་དང་། འཕྲོར་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གྱི་སློབ་ཚོགས་ལམ་སློབ་བཅས་གནས་
ཡོད་པའི་དོས་འདོན་མཐའ་གཅིག་དུ་བྱས་པར་བརྟེན། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་གཙོ་མཉམ་
ཚུ་ཏུང་གི་གཙོ་སློབ་པའི་ཏང་གྲུང་དབྱེད་གི་སློབ་ཚོད་དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཅན་ཞིག་བཞག་སློབ་
པོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༧༩ ཟླ་༥ ཚེས་༡༤ དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ཟླ་༧ ཚེས་༡༧ ཉིན་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
ཡོངས་ཀྱི་གོང་ལོག་བར་གསུམ་གྱི་སྡེ་ཚན་ཚམས་ལ་འཕྲོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་སློབ་ཚོགས་ལམ་
སློབ་སམ་རིགས་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མཐོ་རྒྱུ་ལུ་ལུ་ཆེ་མ་ཆེ་མ་ཞིག་
འཕུར་ཡོད་ཅིང་། ཚ་རྒྱུ་དེས་བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སློབ་དང་འཕྲོར་ལྡན་གྲུལ་
རིམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་མི་སྣ། ཏང་ནང་དུ་མ་ཚུ་རིང་ལུགས་ཅན་གྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་མཁན་གྱི་དབང་
འདོན་པ་ཚམས་གཏོར་བསྐྱེལ་བཏང་བ་དང་། གོང་གི་བཞོད་པའི་བྱུང་ཁོངས་ནང་གི་ལས་དོན་
དང་གཡུལ་ས་ཡོངས་རྫོགས་འཕྲོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་གསར་བཞེ་བས་བརྒྱུད་ཏེ། ལྷ་འདྲེ་གདོན་
བག་གས་ཡོད་ཚད་ཚང་མ་གཙང་སློབ་སློབ་ཀྱི་དགོས་ཞེས་པའི་བཅོན་བཀའ་བཏང་བ་དང་འབྲེལ་
རྒྱ་གཞུང་གི་བྱུང་ཁོངས་ཡོངས་སུ་རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་དྲག་
པོ་དེ་སྤེལ་ཡོད། སྐབས་དེར་དམར་ཚོགས་དབུས་གཞུང་གི་གཙོ་འདོན་གཞིན་པ་དང་། རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་སྲིད་འདོན་ལས་འགན་ཁུར་མཁན་གྲོ་མཐུན་ལཱིུ་ཨོ་ཨོ་ཏང་ནང་གི་གསར་བཞེར་དོ་

མོལ་བ་དང་། བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ཚོགས་ཁག་གི་གཏེ་བོ། རྒྱལ་ཡོངས་མ་ཙཱ་རིང་ལུགས་
གྱི་ལམ་ལ་འགོ་འདོད་མཁན་གྱི་དབང་འཛིན་པ་ཆེ་བོས་ཤིག་བཅས་ངོ་མོག་པ་དང་། ཅང་རུལ་
པ། བཟོ་རྒྱུ་བཅས་ལ་བརྩིས་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་བྱིན་ལ་སློབ་མཁུན་ལིའུ་ཤེའོ་ཆེ་ལ་མངོན་གསལ་
དོད་པོའི་ངང་ནོར་འབྱུང་རྒྱུན་འགོལ་ཐོག་དགག་རྒྱག་དང་འཐབ་ཚོད་གང་མང་བྱས་པ་དང་
སྐྱབས། ཏང་སྲིད་དམག་གསུམ་གྱི་འགོ་བྱིད་ལས་བྱེད་པ་འཕོར་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ལིའུ་ཤེའོ་ཆེའི་
རྗེས་འབྲངས་མི་སྣ་རེད་ཅེས་བཞུད་ནས་དེ་ཚང་མར་ཕམ་རྒྱག་འཛིན་བརྒྱུད་དང་འཐབ་ཚོད་
བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གོང་གི་ཀྱང་དབྱུང་དབྱས་གཞུང་གི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པའི་ལས་འགན་
སྤེལ་འཐེན་དང་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སྲིད་འཛིན་རིམ་པའི་གོ་གནས་ལས་མར་ཕབ་ཡོད་པ་རེད། ལེན་
པོའོ་གཙོས་པའི་ཅང་ཆེན་དང་ཀྱང་སྐྱུན་ཚོ། ཡོ་སྤུན་ཡོན། ཅང་རྒྱུད་བྱུན་ལ་སོགས་གྱིས་
ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དབང་ཆ་ཆེ་བོས་གཡོ་འཕྲོག་བྱེད་རྒྱ་དང་སྲིད་གཞུང་མགོ་ཉིང་སློབ་རྒྱུའི་
དམིགས་ལུལ་གཞིར་བརྒྱུད་སྟེ། མར་ལེ་རིང་ལུགས་དང་མའོ་ཙེ་ཏུང་གི་དགོངས་པ་སྤྱི་ཚུལ་
དུང་ག་སློབ་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་དམར་ཚོགས་དབྱས་གཞུང་གི་ས་གནས་སྡེ་ཆོན་ཚུང་བྱས་རིགས་
གྱིས་དེ་སློབ་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་རིགས་སྣ་ཚོགས་སྡེ་ལ་བའི་བྱོད། ལྷག་ལུས་བྱུང་བའི་
བཀས་བཞོད་རྒྱུད་འཛིན་པ་དང་། དཔོན་ངན་མ་ཙཱ་ཅན། ལོག་སློབ་པ། ཞིང་སྤུག་གོལ་ངན་
པ་བཅས་གྱི་མི་སྣ་ཁག་ཅིག་འཕྲོར་མེད་བྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྡེར་འཛིན་བྱེད་ལུལ་དུ་འཛོག་
རྒྱུར་སློབ་མ་དགོས་མོད། ཡིན་ནའང་ལོ་ངོ་སྤུམ་རུ་མ་ཟིན་ཅོམ་གྱི་རིང་གསར་བརྗེའི་འཐབ་
འཛིང་བྱོད་རང་སློབ་ཕར་བསློབ་གྱིས་དཀའ་སྤྱད་ཚད་མེད་སྤངས་ཏེ། འཕྲོར་མེད་བྲལ་རིམ་
གྱི་སྲིད་དབང་དང་རྒྱལ་ཁབ་བསྐྱུན་པར་བྱས་རྗེས་སློབ་མེད་མཁན་གྱི་གསར་བརྗེའི་གན་རབས་
པ། ཏང་སྲིད་དམག་གསུམ་གྱི་འགོ་བྱིད་ལས་བྱེད་པ་འཕོར་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ལིའུ་ཤེའོ་ཆེའི་རྗེས་
འབྲངས་མི་སྣ་རེད་ཅེས་བཞུད་ནས་ཚང་མ་རྒྱག་མེད་བཏང་བ་རེད། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་
ཆེན་པོའི་ལས་འགུལ་བྱོད། གོང་རིམ་གསལ་ལས་འགུལ་གྱི་ཁ་གཏད་ཐ་སྐྱད་རི་སྟེད་ཅིག་སྤྱི་
བསྐྱབས་བྱས་པའི་ནང་། མ་ཙཱ་རིང་ལུགས་གྱི་ལམ་དུ་འགོ་རྒྱ་མཐའ་སྤྱིལ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་

ནས། འཕྲོར་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གྱི་ལོག་སྒྲོན་ལམ་སློབ་གསུངས་སྐར་བས་མཁའ་གསུང་བཟུང་བྱས་པ་དང་།
འཕྲོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་སྤྱི་དབང་སྐར་འཛིན་ཅུ་སྟོག་གཉིད་རྒྱ་སྟོག་གཡོ་བྱས་པ། སྐར་
འབྲེལ་ལ་དགག་རྒྱག་བྱེད་པ། གཡས་སྐྱེད་སྐབས་འཛོལ་རིང་ལུགས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་པ། བྱ་
བ་གང་བྱེད་དེ་བཞིན་འཛིན་རྒྱ་སྟོག་གཡས་སྐྱེད་གཡོན་ལོག་བྱེད་ལ་དགག་པ་རྒྱག་
རྒྱ། ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་ལུགས་ཁོན་སྟོག་བར་དགག་པ་རྒྱག་པ། ཚོལ་བསྐྱེད་ཐོབ་སྒྲོན་བྱེད་པ་ལས་
འཕྲོར་ལྡན་གྲུལ་རིམ་ཐོན་པ་སྟོག་པ། གསང་སྐྱུལ་དང་། རོ་ལོག་པ། སྤྱི་རྒྱལ་དང་རན་འབྲེལ་
བྱེད་མཁུན། གསར་བརྗེར་རོ་ཚོལ་བ། རོགས་ལོད་རོ་ལོག་པ་དང་རོགས་ལོད་གསང་སྐྱུལ་
པ། སྤྱི་ཁྱབ་ཆབ་སྤྱི་དཔུ་བལ་ཚལ་སྐར་ཚལ་བརྗོ་བ། འཕྲོར་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གྱི་དམངས་གཙོ་
བ་ནས་མ་ཅུ་རིང་ལུགས་གྱི་ལམ་དུ་འཕྲོ་མཁུན་དབང་འཛིན་པར་གྱུར་བ། ཡུལ་ལོག་ཚོགས་
པ་སྤྱི་གཙོ་གསུངས་བྱས་པ་དང་སྤྱི་གཞི་བྱེད་ལོག་བརྒྱབ་ནས་རོ་ལངས་བྱེད་པ། ད་ལྟའི་གསར་
བརྗེར་རོ་ཚོལ་བ། གསར་བརྗེར་རོ་ཚོལ་གྱི་སྤྱི་དུས་སྟོག་དུ་བསྐྱེད་ཅིས་བྱེད་པ། རན་ཐོགས་
གང་མང་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ། སྤོགས་ལོངས་ནས་སྤྱི་དབང་སྐར་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་སྟོག་གཡས་སྐྱེད་
ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་གཡས་སྐྱེད་ལ་རོ་ཚོལ་བྱས་ཚོགས་པ་ལས་གཡོན་སྐྱེད་ལ་
རོ་ཚོལ་བྱས་མི་ཚོགས་པ་སྟོག་པ། དུའུ་ལུགས་དང་ལྷ་ལུགས་བར་གྱི་འབྲེལ་ཚོད་སྟོག་པ། ཚན་རིག་
མི་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་ལུགས་ལོན་པར་རོ་ཚོལ་བྱེད་རྒྱ་སྟོག་གཡས་སྐྱེད་པ། མི་རིགས་གངས་ལུང་སྐོར་ཞིག་གི་
མིར་རོ་ལོག་ཚོགས་ཁག་པ། ༡༩༦༢ ལོ་ནས་༡༩༦༩ ལོའི་བར་བྱང་གར་ཁག་གི་ཉང་ལ་རོ་
ལོག་དང་དག་པོར་མགོ་བཏེགས་ཞུས་པའི་གསར་བརྗེར་རོ་ཚོལ་ཚོགས་པ་ནམས་ལ་དགག་རྒྱག་
དང་འབྲེལ་ཚོད་དག་པོ་བྱེད་རྒྱ་འདུས་པ་དང་། ད་དུང་དེ་དང་དེའི་རིགས་གྱི་ཅུ་བ་ནམས་གཉིད་
ནས་གཙོད་པའི་སྤྱིར་དེའི་སྤྱི་ལོ་ནས་འཆར་གཞི་དང་སུན་འབྲིན་མཐའ་གཅིག་དུ་བྱས་པར་བརྟེན།
༡༩༦༦ ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ཟླ་མཇུག་དུ་མའོ་ཙཱ་ཏུང་གི་རྩམ་མོ་ཙིང་ཚིན་སུའུ་ཤོའུ་ཏུ་སྤྱིན་ནས་
ལིན་པེའོ་དང་ལེ་ཚིན་གཉིས་དང་རྩན་སྟོག་དུ་རན་དུས་བཞེད་པ་རེད། དེ་ནས་ལིན་པེའོ་ལས་
སྤྱི་ཁྱབ་ཆབ་སྤྱི་ཁང་ལ་ཉང་ཉེར་དུ་ཙིང་ཚིན་གྱིས་སྐོར་ཚོགས་བྱས་པའི་དམག་དཔུང་གི་རིག་

ཅུལ་ལས་ཀའི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཟེར་བ་དེར་གཞུག་མཁན་གཏོང་རྒྱུའི་བཀའ་མཐུན་ཅིང་།
ཟླ་༡ ཚེས་༡ ནས་ཚེས་༡༠ བར་ཚོགས་འདུའི་དེའི་ཐོག་ཅིང་ཆེན་གྱིས་མ་རུང་ཁོག་བཅུག་
སློལ་རྒྱུ་དེའི་མ་ལུན་པའི་སློལ་ནས་ཡུན་རིང་སྤྱིན་པའི་ཏང་ཚོལ་བསམ་འཆར་རིགས་དམར་རྩེན་
དུ་བཤད་དེ་རིག་ཅུལ་རྒྱུ་དེ་གིས་སྤོང་དབང་སྡེར་འཛིན་གྱིས་དཔར་སྐྱབ་བ་ཞེས་པ་དེ་བཏོན་
པ་རེད། ཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུའི་ཟིན་བྲིས་གནད་བསྟུན་དེ་ཅིང་ཆེན་དང་། གྲང་ཁུན་ཆའོ།
ཞེན་པོ་ཏེ་བཅས་ངོ་མས་བཟོ་བཅོས་དང་ལེགས་སྐྱིག་བྱས་ནས་ཡིག་ཆ་ཞིག་དུ་བཟོས་པ་རེད།
ཟིན་བྲིས་གནད་བསྟུན་དེའི་ནང་དུ་ལིན་པའོ་ཡིས་ཅིང་ཆེན་ལ་ཆབ་སྲིད་ཐོག་འཛིན་ཐང་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ཅུལ་ཐོག་ཆ་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་
ཞིག་གྲང་རེད། ཅུལ་འདུ་བསྟོན་བྱས་པའི་ཆེན་པོ་བཅུག་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དམག་དཔུང་གི་
རིག་གནས་སྡེ་ཁག་གིས་ཅིང་ཆེན་གྱི་བསམ་འཆར་དེ་བསམ་སློང་དངོས་ཀྱི་ཅུ་འདུགས་ཐོག་ནས་
དོན་འཁྲོལ་ནན་ཏན་གྱིས་དཔོན་ཞེས་གཏན་འཁེབས་གྲང་བྱས་ཡོད། ཟིན་བྲིས་གནད་བསྟུན་
དེ་འགྲེམ་སྡེལ་བྱས་རྗེས། ཞེན་པོ་ཏེ་དང་། ཁང་རྩེད། གྲང་ཁུན་ཆའོ། ཡའོ་ལུན་ཡོན། སང་
ལི། ཀོན་ རྩེད། ཆེ་ལུན་ཡུས་བཅས་ཀྱིས་སྐར་ལས་སྐྱབ་པར་རང་རང་སོ་སོའི་སྐྱོག་གཡོ་
མངོན་འགྱུར་ཡོང་ཆེད། དམར་སློགས་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཅེ་ཏུང་ལ་ཆེས་ལྷན་མེད་པའི་བསྟོན་
བསྟུགས་མ་བྱས་རང་བྱས་ཤིག་གི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་ཆགས་ཟེན་པས། ཁོང་
ལ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་བསྟོན་རི་སྟེད་ཅིག་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་ཡིན་
པའོ་ལ་འདུད་བསྟོན་བྱགས་ཆེན་དང་། ཟིན་བྲིས་གནད་བསྟུན་ལ་འདུད་བསྟོན་བྱགས་ཆེན་བྱས་
ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་ཅིང་ཆེན་ལ་འདུད་བསྟོན་བྱགས་ཆེན་བྱས་ཏེ། ཁོ་མོ་རིག་གནས་གསར་
བརྗེའི་དར་ཆ་སྐྱོང་མཁན་རྒྱལ་པོ་ཅན་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད་པ་རེད། བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༠༧༩ ཟླ་
༥ ཚེས་༡༧ དང་། ཕྱི་ལོ་༡༧༧༧ ཟླ་༦ ཚེས་༡༧ ཉིན་མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་ཏང་
གྲང་དཔུང་གིས་གོས་ཚོད་དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཅན་ཞིག་བཞག་པ་རྒྱལ་ཡོངས་རང་བཞིན་གྱི་སློ་
ནས་གོང་བར་གཤམ་གསུམ་གྱི་སྡེ་ཚན་ནམས་ལ་སྐར་ལས་འགྲོལ་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་རིག་གནས་

གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་མཐོ་རྒྱ་བས་འུར་འུར་ཆེ་མ་ཆེ་མ་ཞིག་ལངས་ཏེ། བརྗེ་བཙོས་རིང་ལུགས་
ཀྱི་ལམ་སློབ་གསུང་དང་འཕྲོར་རྒྱན་གྲུབ་རིམ་གྱི་ཚབ་བྱེད་མི་སྣ། ཏང་ཡོན་པ་མ་ཙཱ་རིང་ལུགས་
ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་མཁན་དབང་འཛིན་པ་མཐའ་དག་གཏོར་འབྲེལ་གཏོང་བར་གྱུ་སྒྲོག་བྱེད་དགོས་
པར་གནས་ལུགས་ཡོད་པ་དང། སར་ཚོལ་ལས་དོན་མཐའ་འཁྲིལ་རྒྱ་ནག་འཁྲོངས་བྱེད་དགོས་
པ་དང་གོང་མ་རྟ་ལས་ཐབས་པའི་སློབས་པ་དགོས་ཅེས་ཁ་དབྱངས་ཀྱི་འཕྲོད་ཚིག་བཏོན་པར་
མ་ཟད། ལྷ་འདྲེ་གདོན་བཞེགས་ཡོད་ཚད་ཚང་མ་གཙང་སྤྲུགས་བྱེད་དགོས། ཞེས་པའི་རྒྱུ་
གཏམ་བརྒྱགས་པ་དང། ཟིན་བྲིས་གནད་བརྒྱུས་དེར་བཏོན་པའི་རྒྱུ་དང་གཏོར་དགོས་པ་
དང། གསར་བརྗེ་མཐའ་སློན་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་དར་ཆ་འཕྱར་པའི་སློབ་མར་རྒྱལ་ཡོངས་
ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱ་རྒྱལ་འཐབ་སློབ་ཀྱི་ནས་སློབ་གསོ་དང། དཔེ་སློབ། ལུས་རྒྱལ། འཕྲོད་བརྟེན།
རྒྱ་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དུས་མི་རིགས་གནས་དག་གི་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་འང་སླེལ་བ་རེད། དེ་ནས་
རིམ་གྱིས་ཡིན་པའོ་གཙོ་བོའི་ཅིང་ཆེན་དང། ཀྱང་ཁྲིན་ཆའོ། ཡོ་རྒྱན་ཡོན། བར་རྒྱུང་བིན་
ལ་སོགས་ཀྱིས་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཆ་ཆེ་བོས་གཡོ་འཕྲོག་བྱེད་རྒྱུའི་དམིགས་ལུལ་གཞི་
རྩར་བརྒྱུད་སྟེ། མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་དང་མའོ་ཅོ་ཏུང་གི་དགོངས་པ་དག་སློབ་བྱས་
ནས་གསར་བརྗེ་བྱེད་མཁན་གཡས་སློབ་པ་ཁོ་ནར་བརྒྱས་པ་དང། སློན་བྱུང་མ་སློང་པའི་རིག་
གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་ཁྲོད། གསར་བརྗེ་བྱེད་ལུལ་གྱི་དམིགས་འབེན་
ཁ་གཏད་ཀྱི་བ་སྟོད་རི་སྟེད་ཅིག་སློབ་སླེལ་བྱས་པར་མ་ཙཱ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་རྒྱ་མཐའ་
རྒྱལ་བ་དང། འཕྲོར་རྒྱན་གྲུབ་རིམ་གྱི་ཡོག་སློབ་ལམ་སློབ་མཁེགས་བརྒྱུད་བྱས་པ་དང། འཕྲོར་
མེད་གྲུབ་རིམ་གྱི་སྤྱི་དབང་སྟེར་འཛིན་རྩ་སློབ་གཏོར་རྒྱ་སློབ་གཡོ་བྱས་པ། མ་ཙཱ་རིང་
ལུགས་རོ་ལངས་རྒྱག་མཁན་གྱི་སློབས་བྱུགས་མཚོན་མཁན་བཙས་ཀྱང་གོར་རྟེ་ལི་ཞའོ་རྒྱ་རྒྱ་
བུ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ལྷེར་དར་དམར་གསུམ་ལ་དོ་རྒྱུ་བྱེད་མཁན་ལ་འཐབ་དགག་བྱེད་དགོས་
པ། (ལྷེར་དར་དམར་གསུམ་ཞི་སྟེ་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་མཚོངས་བསྟོན་ཆེན་པོ། མི་དམངས་
ཀྱང་ཟླ། རྒྱ་ཁང་བཙས་ཡིན།) རྒྱུང་བཞི་གཙང་སྤྲུགས་བྱེད་དགོས་པ། མི་རིགས་གྲངས་

ཉུང་གི་སྐད་དེ་འདྲེ་སྐད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། སྐད་རིགས་ཚམས་གཅིག་གྱུར་ཅན་དུ་སྒྱུར་དགོས་
པ། དུག་ཚུ་ཅན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་དོ་སྐོལ་གཙང་དག་བཟོ་དགོས་པ། སྐད་ནག་གི་མི་
སྒྲ། མྱོག་བརྟན་ལ་བརྟམས་ནས་སྐད་ནག་བཙལ་ཏེ་དགག་པ་རྒྱག་དགོས་པ། གཉེ་ར་ལས་གཙོ་
པོ་དང་སྐར་མའི་དམག་སྡེ་བྱེད་པར་དོ་སྐོལ་བྱེད་དགོས། ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་རྒྱབ་ཉེན་དང་།
ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་དམྱོག་གཏམ། ལམ་སྲོལ་སོར་འབྲུལ་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐོན་སྐྱེད་མི་སྣ་བྱེད་
པ། དབུལ་སྤོངས་ཀྱི་ངང་ནས་བར་བཞུགས་བྱེད་རྒྱ། བེས་ཡོན་ཇི་ཙམ་མང་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་
ལོག་སྡོད་ཆེ་བ། བེས་ཡོན་ཅན་ནི་དྲི་ངན་ཁ་བའི་སྐྱུན་ལྷན་དགུ་པ། སྡེ་ཚོགས་རིང་ལུགས་
དབུལ་པོ་ཞིག་ལས་མ་བྱུང་ནའང་མ་ཙུ་རིང་ལུགས་སྐྱུག་པོ་ཞིག་མི་དགོས་པ། འཕྲོར་མེད་
གལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེ་ར་འཇོན་ལོག་ལུ་མཐུད་ནས་གསར་བརྗེ་བྱེད་དགོས། ལོ་རྒྱུས་དུས་
རིམ་འདིའི་ནང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་རིམ་དང་། གལ་རིམ་འགལ་བ། གལ་རིམ་
འཐབ་ཚེད་བཙས་གནས་ཡོད་པ་རེད། གལ་རིམ་འཐབ་ཚེད་ཀྱིས་གཞི་རྒྱ་བྱེད་དགོས་པ། གལ་
རིམ་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་གཅིག་དུང་གསུམ་སྐོལ་བྱེད་དགོས་པ། སྲོགས་ཡོངས་ནས་
སྲིད་དབང་སྐྱེ་ར་འཇོན་བྱེད་པ། ཉང་ཟུར་དུ་བཞག་ནས་གསར་བརྗེ་བྱེད་རྒྱ། དབང་ཆ་ཡོད་
ན་ཐམས་ཅད་ཡོང་། རྒྱན་མ་བཤད་ན་བུ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱུབ་མི་ཐུབ་། ལིན་པེའོ་ཡིས་ཟིན་བྲིས་
གནད་བསྐྱུས་ལ་ཚོག་མཚོན་འདེབས་མཁན་ཟེར་བའི་སློ་མཐུན་ཚམས་ལ་སྐོལ་ལན་སྡོད་དགོས་
པའི་བཀའ་ཐབས་པ། ཁོ་བ་ཚོས་རང་ཉིད་ནི་དར་ཆ་སྐྱེང་མཁན་མཐོ་ཤོས་དང་། རྗེས་འབྲང་
བ་ལོགས་ཤོས། དུས་གཏན་དུ་གཙོ་འཇོན་ལ་སློ་དཀར་བྱེད་མཁན། གཏན་དུ་འཁེལ་བའི་
བྱེད་སྲོགས་རྣམས་བྱེད་མཁན་བཙས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་རྟོན་པའི་བཟོ་འདྲ་བརྣམས་དགོས་པ།
(ཟིན་བྲིས་གནད་བསྐྱུས་ལ།) བསམ་འཆར་འདོན་པ་དང་། ཡིད་མི་རངས་པ། དོགས་པ་
བྱེད་སྲོང་བའི་རིག་ཙལ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚམས་ཟིན་བྲིས་གནད་བསྐྱུས་ལ་དོ་སྐོལ་དང་། མའོ་
ཀུའུ་ཞིར་དོ་སྐོལ། ཉང་ལ་དོ་སྐོལ་དང་སྡེ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་དོ་སྐོལ་བཙས་བྱེད་མཁན་
གྱི་ལྷ་མོ་གཡོགས་པ། མི་དམངས་ཀྱིས་དགའ་བསུ་བུ་བའི་ཚོམ་རིག་ལ་ཉང་སྐོལ་ཚོམ་ཡིག་

དང། ཉང་ཚོལ་རྒྱུང་ཡིག་ རི་མོ་ནག་པོ། རྫོས་གར་ནག་པོ། གསར་བརྗེ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དགག་
པ་རྒྱག་རྒྱུ་རང་ཡིན་པ་བཅས་རེད། འཕྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་
ནི་རྒྱལ་རབས་རྒྱུར་རྒྱུ་དེ་རེད། ཡོད་ཚད་གཅིག་གྲུར་ཅན་དུ་རྒྱུར་པ། ༡༩༦༧ ལོའི་ཟླ་༡
ཚེས་༡༩ ཉིན་ལིན་པེའོ་ཡིས་གོང་རིམ་དང། བར་རིམ། གཤམ་རིམ་བཅས་གང་ཞིག་ཡིན་
རྒྱུ་ཚམ་ནས་འསྲོག་དགོས་པ་དང་བཅས་ཡང་ན་གོང་རིམ་ནས་འསྲོག་པ་དང། ཡང་ན་གཤམ་
རིམ་ནས་འསྲོག་པ། ཡང་ན་གོང་འོག་རྒྱུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་འསྲོག་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་རེད།
ལོ་དེ་རང་གི་ཟླ་༡ ཚེས་༡༩ ཉིན་ཀྱང་བྱིན་ཆའོ་ཡིས། ང་ཚོས་དབང་ཆ་ཡོད་ཚད་ཐམས་
ཅད་འསྲོག་དགོས། ཞེས་བཤད་པ་རེད། ༡༩༦༧ ལོ་ནས་༡༩༧༥ ལོའི་བར་ཀྱང་ཁྲུན་ཆའོ་
ཡིས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ནི། རྒྱལ་རབས་རྒྱུར་རྒྱུ་ཞིག་རེད་ཅེས་འུད་སྲོག་བྱེད་ས་
མང་བྱས་པ་རེད། ༡༩༧༥ ལོར་མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་མངགས་བཅོལ་གནང་བ་ལྟར་རྫོ་མཐུན་
ཉིང་ཞའོ་མིང་གིས་ཀྱང་དབྱང་གི་ལས་ཀའི་གཙོ་འགན་བཞེས་པའི་རིང་སྲོགས་གང་ཅིའི་ཐད་
ཀྱི་ལས་དོན་ཐད་ལ་གྲུབ་འབྲས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱོབ་ཡོད་པས། ཉང་སྲིད་དམག་གསུམ་དང་རྒྱལ་
ཡོངས་མི་དམངས་བཅས་ཀྱིས་དེ་རྩི་རང་བྱས་པ་རེད། ཉིང་ཞའོ་མིང་གིས་ཀྱང་དབྱང་གི་
འགོ་བྱིད་གཞན་དག་དང་མཉམ་དུ་མའོ་ཅེ་ཏུང་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་མི་བཞི་ཤོག་ཁག་གི་
དམིགས་ལྷུལ་དང་ལས་དོན་དེ་ལམ་སྐོང་ས་ཡོང་བར་འགོག་རྒྱུ་ན་བཞོས་སྟེ་མདུང་ཅེ་ཁ་སྲོད་
ཀྱིས་འཐབ་རྩོད་བྱས་པ་དང། (མི་བཞི་ཤོག་ཁག་གིས་༡༩༦༥ ལོའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྲོགས་
དང་ལས་ཀའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ལྷུ་རྒྱུགས་ཀྱིས་གཡས་རྒྱུང་ཁྲ་ལོག་གི་རྒྱུང་ཡན་) ཟེར་བ་ཞིག་
རེད་ཅེས་བཤད་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་འགྲོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་དར་སྟེ་ལ་དུ་བཏང་བ་
དང་དུས་མཚུངས་སུ་མ་རྟོ་ཁྲུལ་རེབ་གོང་གསེར་མོ་སྐོང་ས་(ད་ལྟ་ཐུན་རིན་ཚོང་དང་ཅེ་ཁོག་
ཚོང་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགར་བྱས་ཡོད་ཅིང་སྲོན་ཆད་རེབ་གོང་ཁོངས་གཉོགས་གཅིག་ཡིན།) ཀྱི་
འགོ་བྱིད་ལས་ཁུངས་ཉང་ལྷུ་དང་རྫོང་ལྷུས་གྲོས་མོལ་བརྒྱུད་དེ་བྱེད་ས་འདིའི་རིག་གནས་གསར་

བརྗེ་ཆེན་པོ་ནི་གཙོ་བོ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐད་ཀྱི་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས། རང་
རང་ས་ཁུལ་གྱི་རིག་གནས་སྡེ་ཁག་སོ་སོའི་ཁོངས་མི་ཚམས་ལ་སྐྱུལ་སློང་བུགས་ཆེན་བྲས་ནས་
སྤྱི་སྡེ་ར་གང་ཡིན་དུང། ཡུང་དབྱུང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་འགོ་བྱིད་ཚོན་ཁག་གིས་བཏོན་པའི་
གཏོར་འབྲེལ་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་འགོ་ས་ཙུ་ཚོག་ཚམས་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐྱུལ་སྐྱབ་འོག
ཐོག་མར་འབྲེལ་བྱེད་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་གསལ་བའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སློབ་སྡེ་ལ་པའི་དགོན་
སྡེ་ཁག་དང་སྤྱི་སྡེ་ར་གང་ཡིན་ཡང་། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་ཚུལ་ཚོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་
ལས་དོན་ཚམས་སྡེ་ལ་མི་ཚོག་པར་མ་ཟད། སྐྱུ་གསུང་བུགས་ཉེན་ཡོངས་རྩོགས་ཙུ་མེད་གཙང་
དག་བརྗོ་རྒྱུར་འབད་དགོས་པའི་གནས་སུ་བསྐྱུལ་ནས། རེ་བ་གོང་གི་སྡེ་བ་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་
ལ་རྒྱལ་དམར་སྤྱི་གཞུང་གིས་སྐྱུལ་བྱིད་ཀྱིས། ༡༩༧༣ ལོར་གྲུ་བཙུན་བརྒྱལ་མས་མས་གིག་
གིས་སྤར་ཉམས་སོར་རྒྱུད་ཉུང་ཙམ་བྲས་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་སྤར་ཡང་མ་སྟོ་ཁུལ་གྱི་ཉང་གི་སློབ་
གྲུའི་སློབ་མ་དང་། དགེ་བོན་སློབ་གྲུའི་སློབ་མ། ཁུལ་(རྒྱ་རིགས་)འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲུའི་
སློབ་མ་བཅས་ཀྱི་དམར་སྤྱང་དམག་མི་ཚམས་ཉུར་ཉུར་ཟང་ཟེང་གིས་དགོན་པར་སྤྱིན་ཏེ། གྲུ་
གག་སོ་སོའི་ནང་བཙན་འདུལ་བོག་ནས་གྲུ་བཙུན་ཚོར་བཙན་མེད་ཀྱིས་གྲུ་ཆས་གོན་མི་ཚོག་
ལ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་རང་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དུ་ལོག་དགོས་ཚུལ་སོགས་བཤད་དེ་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་
ཆེན་མོ་དང། ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱི་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་སྐྱུ་འདུ་དང། ཞལ་ཐང་ཆེན་མོ། རྗེ་གས་
བམ་ཆེན་མོ་སོགས་མདོར་ན་ཚོས་ཀྱི་ཚོག་སྐྱབ་པར་ཉ་ཅང་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་
ཚང་མ་གཏོར་བཙོམ་བྲས་པ་དང་། རྗེ་གས་བམ་ཚམས་སྤྱངས་གསོག་བརྒྱབ་ཏེ་མེར་སྲེག་བྱང་
ཡོད། དེ་ཚམས་བཙོམ་སྲེག་བྱེད་ཉིན་ནི་༡༩༧༧ ལོའི་ཉོར་ཟླ་༧ ཚེས་༡༩ ཡིན། རྗོན་
ཚད་འཇམ་གྱིང་དེར་གནས་པའི་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་ནི་དེ་སྐབས་ཟང་ཟེང་རང་བཙོམ་བརྒྱག་
འཁེལ་ཏེ་སྤྱི་དགུགས་ནང་རྫོབ་ཀྱི་གནས་སུ་སྐྱུང་བ་མ་ཟད། བཙོམ་སྲེག་འཁེལ་བའི་སྐྱུ་གསུང་
ཉེན་གྱི་མེ་སྤྱེ་དགུང་ལ་མཆེད་པ་དང་དུད་སྤྱིན་གྱིས་བར་སྤྱང་ཁོངས་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་མོད་ལ་
བསྐྱུད་མུར་ཉིན་མཚན་བརྒྱད་ལྷག་ལ་དེ་དག་བསྲེག་པའི་དུ་བའི་རྒྱན་མ་ཚད་དོ། ། དུས་དེ་ནས་

བཟུང་སྟེ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་སྤུ་མཐུད་དུ་གཏོང་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་།
སྲིད་བྱེད་བརྒྱུན། རེ་བ་གོང་ཁུལ་གྱི་འགོ་བློན་ཚོས་བོད་རྒྱིག་འོག་པ་བརྒྱད་པོའི་གཏོར་
བཅོམ་སྐབས་རྣམས་ལུས་སྤུང་པའི་རེ་བ་གོང་རྒྱུ་བོད་གོན་ཆེན་གྱིས་གཙོས་པའི་དེའི་དགོན་
མ་ལག་སྤུལ་ཚུ་སོ་ལྟ་དང་། རྒྱུ་བ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། འདུ་ཁང་། གཙུག་ལག་
ཁང་། ནང་ཆེན་ཁག ལྷ་གཤམ་སོགས་ཡོད་དེ་ཚོགས་ཉེ་འཁོར་གྱི་གྲོང་སྟེ་བམས་ཅད་ལ་བཞོ་
བཤའ་བརྒྱབ་སྟེ་གཏོར་བཞིག་གྲེད་དུ་བརྒྱབ་ཡོད། རྒྱུ་བོད་གོན་ཆེན་དེ་སྟོན་ཆད་རིམ་འདྲ་
ཞིག་དུ་ཡོད་ཚུལ་སྟོན་ནས་བརྗོད་ཟིན་པ་དེ་འདྲ་རྒྱུ་མཁའ་གཙོས་སྟེ་བདུན་དང་གོ་རྒྱ་
བཅས་ལ་བཞོས་ནས་མངོན་སྲུང་གྱིས་རྩ་གཏོར་བཏང་སྟེ་ཐོན་སྐྱེད་དུ་ཁག་སོ་སོའི་སྤྱུགས་རྩ་
དང་རྩ་ཁང་། བག་གསོ་ཁང་། རང་འབྲུག་ཁང་། བྱ་གསོ་ཁང་། རྒྱུར་ལས་ཁང་སོགས་སྤུ་
བརྒྱུར་བཅོས་བྱས་པ་རེད། རྒྱུར་མི་སེར་བྲོད་དུ་དམར་ཚོགས་ཀྱི་ལྷ་བའི་སློབ་གསོ་བེད་སྤེལ་
དགས་པའམ་ཚོས་སྤྱུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཐའ་མི་གཅིག་པའི་མི་རིགས་གཞན་པ་ཚོས་མངོན་སྟོན་ག་
གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་པའི་མིང་ཆ་བརྒྱ་བྱེད་པའི་རང་སྐྱེར་གྱི་ཁང་བྱིམ་བཟོ་བ་དང་། རྩལ་
ཁབ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀྱང་དགོན་མིང་བོད་ལ་དེ་དགོན་པའི་ས་ཐོག་དུ་རྒྱ་སྤྱུགས་ཀྱི་ཁང་པ་འབོར་
ཆེན་བཟོ་རྒྱན་བྱས་ནས་ས་དབྱུད་དུ་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་དང་། འ་ཉེ་བཞོ་བའི་ལས་ཁུངས། ལམ་
བཟོ་ལས་ཁུངས། གཏེར་ཁ་སྟོན་ལས་འདོན་པའི་ལས་ཁུངས། རྩ་སོལ་བཟོ་ཚོང་ཁང་། ཉ་རའི་
ལས་ཁང་། སྤྱུགས་རིགས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་(གོ་དང་པགས་པ་བལ། རུས་པ་སོགས)བརྒྱུ་བའི་
ལས་ཁུངས། རྒྱ་བོད་ཁ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་བྱིས་པའི་སློབ་ཚུར་གཉིས། མིང་བཟོ་ལས་ཁང་། མཁའ་
ཁང་། རྒྱོན་ཆས་བཟོ་ཁང་། ཞིང་ལས་འཇུག་ཆས་ཚོང་ཁང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེ་མི་
རིགས་གནས་སྟོར་པའི་འདུག་ཁང་བརྒྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་
ལས་འགུལ་བྲོད་(ད་ལྟ་སྤུས་པ་ནི་རྒྱུ་བའི་འདུ་ཁང་དང་གྲུ་ཚོང་འདུ་ཁང་། ནང་ཆེན་གསུམ།
གྲུ་གཤམ་བརྒྱད་མ་གཏོགས་གཞན་ཚོང་མ་གྱུར་གོག་གམ་གཤམ་གཤམ་ལུ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད།) རྒྱུ་བོད་གོན་
ཆེན་གྱི་རྒྱབ་རི་དང་གར་སྐྱེད་ཀྱང་ཆེན་པོའི་ལྷག་རྒྱབ་ཀྱི་རིའི་སྟེ་བས་ངོས་སྤུ་གཏོང་རིང་ལ་ཀྱག་

ཤོག་ལྷན་པའི་ས་ཁུང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་དེའི་ནང་ལོགས་སུ་འགས་གཏོར་ཆེ་པའི་རྗེས་རིགས་
འཕོར་ཆེན་བཤོ་འཛོག་བྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་སྲུང་སློབ་བྱ་སྤྱིར་དེའི་ཉེ་འཁྲིམ་སུ་བྱ་ཁང་
བཅོས་ཏེ་རྒྱའི་ལས་བྱེད་པ་འགའ་རེ་གཞིས་སྡོད་བྱས་ཡོད། ད་དུང་རོང་བོ་དགོན་པ་ལ་གཏོར་
བཅོམ་ཆེན་པོ་འཁེལ་མཚམས་དེར་མོ་ཉེ་གཞུང་ལམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་
ཁྲམས་རའི་ཐད་རང་ནས་དགོན་པའི་དབྱིལ་དབྱས་སུ་དྲང་མོར་གཤགས་ནས་ད་ལྟའི་ཅེ་མོག་
དང་མོག་རྫོང་བཅས་སུ་འགོ་བསྐྱོད་བྱུང་བའི་དུ་བཅོས་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ད་དུང་དུས་འཁོར་
གྲ་ཚོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་རམ་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོ། ནང་ཆེན། བྱ་བཙུན་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་
གི་བྱ་ཤག་དང་བཅས་པ་རྩ་མེད་གཏོར་བཅོམ་གྱིས་དེར་མ་རྟོ་ཁྲལ་སྤྲིད་གཞུང་གི་ཁོངས་གཏོགས་
མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སློབ་བྱ་ཞེས་པ་ཆགས་བཙུག་ཡོད་ལ། དེ་ད་ལྟ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོན་པའི་
ས་ཁོངས་ཚོག་ཅེ་སྐད་དམ་དེའི་གཡས་གཡོན་བཅས་སུ་བྱ་ནག་པ་དང་ཁ་ཆེ་པའི་སྡོད་ཁང་བརྒྱབ་
ཏེ་སྡོད་གནས་བཅོས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཡང་གནས་ཡོད་པ་ར་ཚོས་མཐོང་བ་འདི་ལྟར་
རེད། རེབ་གོང་ས་ཁུལ་དུ་བྱུང་ཁབ་སྤྲིད་གཞུང་རིམ་པས་བཀོད་སྤྲིན་དང་རྩ་འཛུགས་གང་
མང་གི་འཆར་གཞི་བཀོད་འོག་ས་ཆ་གཞན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་སྐོང་འབྲེན་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བ་ནས་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ཆབ་སྤྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་
ཆེན་པོ་བསྐྱངས་པའི་སྲོད། གྲུང་དབྱང་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་དོན་ཚོ་རྒྱུང་གིས་ལས་
འགུལ་འདི་ལེགས་འགྲུབ་བྱ་ཆེད། གྲུང་དབྱང་ནས་ས་གནས་བར་གྱི་འགོ་བྱིད་དམ་དམངས་
ཚོགས་བར་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏུང་། ཆབ་སྤྲིད་བསམ་སྒྲུབ་ཉེ་དང་ཀྱན་སྡོད་འབྲེར་སྟངས་
ཉེར་ལམ་སློབ་གསལ་གང་འདོད་དང་རྩ་དོན་ཅི་འདྲིན། དགའ་ཞེན་དང་བརྩི་བཀུར་གང་བྱེད་རྣམས་
རྩ་དོན་སྤེར་འབྲེར་ཏེ་ཆབ་སྤྲིད་བསམ་སྒྲུབ་ཉེ་རྣམས་འགྲུར་ཅི་འདྲིན་གྱི་གནོན་བྱགས་དུག་པོ་སྤྲད་
འོག་མི་དམངས་ཚོང་མ་གཞི་ཏུ་འདྲིགས་ཡེར་བའི་རང་རང་རང་མོ་སོའི་ལས་དོན་ཇི་ཡིན་གཞུང་
འབྲེལ་སྤེ་ཚན་གྱིས་བཀའ་བཀོད་དང་། སློན་སློན་པ་དང་དམར་སྲུང་དམག་གིས་སྤེ་བྱིད་བྱེད་
པ་དེ་ལྟར་མི་དམངས་རྣམས་རྒྱ་སྤྱོད་གར་བྱིད་བཞིན་དམར་ཚོགས་གཞུང་གི་ཆབ་སྤྲིད་ལས་འགུལ་

འི་སྡེ་ལ་ལྷ་རྒྱུ་བ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལྷ་བས་རང་ས་ཁུལ་གྱི་དགོན་པ་ཁག་གིས་གཙོ་ས་པའི་སྡེ་
ལྟོང་རེ་རེ་ན་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་མཚོན་ཁང་དང་། འབྲུམ་ཁང་། མཚོན་རྟོན་ལབ་ཅེ། དར་
ཚོག་དོ་འབྲུམ། ཐུན་རིའི་དོགས་ན་ཡོད་པའི་གྲུབ་གནས་ལ་སོགས་སུ་གཏོར་བཞིག་ཆབས་
ཆེན་བཏང་སྟེ། དུས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་བོད་པའི་གཞིས་གོམས་སམ་བག་ཆགས་སུ་ཉལ་བའི་
ཁ་བཏོན་དགེ་སྦྱོང་ཙམ་ཡང་བྱེད་ཀྱས་པ་ལའུ་ཞོག་ཐན་ཁ་འགྲུལ་བསྦྱོད་བྱེད་པ་ཙམ་ཡང་བྱེད་
དབང་མེད་པས་གནས་སུ་བསྐྱུལ་ཡོད། དེ་ལྷ་རྒྱུ་སྡེ་ཆད་བོད་པས་རིན་པོ་ཆེ་འམ་གཙོགས་སུ་
བཀུར་བའི་ཚོས་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་བྲུགས་རྟེན་སོགས་ཚོས་ཀྱི་ཚོག་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་བྱད་ཐམས་
ཅད་ར་བརྒྱད་ལོའི་སྐབས་འི་བཞིན་དང་། འཕྲོར་མེད་གུལ་རིམ་གྱི་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་
པོའི་སྐབས་ཀྱང་དམར་སྟོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཙོ་བོར་བཏོན་ཏེ་ཚོས་དེ་གད་སྟོགས་གཞིན་དུ་བཅིས་
ནས་དམའ་འབེབས་དོག་བརྗེས་གཏོར་ཡུལ་གྱི་སྟོགས་རོའི་སྤང་བོ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་བསྐྱུར་ཡོད།
དེ་མཚུངས་སུ་སྡེ་བཙོས་སྐྱུར་སྐབས་ཐར་ལམ་བུར་བའི་དམར་ཚོགས་གཞུང་གི་མནའ་མཐུན་
སྟོན་གྲོས་པ་ཚོ་དང་། གུལ་རིམ་མཐོ་བོས་ཀྱི་མི་སྣ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ། ཚོས་ལུགས་པ། གསར་
བརྗེར་དོ་སྙེལ་པ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཏང་དང་། རྒྱལ་ཁབ། མའོ་གཙོ་འཛིན་དང་
ཁོང་གི་དགོངས་པར་རན་སྟོས་དང་དོ་སྙེལ་བྱེད་མཁན། དོ་སྙེལ་པ་དང་ནང་རུལ་པ། ལྷུལ་
མ། གཡས་སྟོགས་པ། སྐབས་འཚོལ་པ། ཚུར་སྙེལ་ལོག་ཕྱིས་རྒྱག་མཁན། ཉམ་ཟས་རྒྱ་
ཁྲིར་བྱེད་མཁན། ཚོང་ལོག་རྒྱག་མཁན། ཁ་འགྲུག་གཏོར་བརྗེས་བྱེད་མཁན། གུལ་རིམ་
འབྲུལ་ཚོད་མེད་པར་སྐྱེ་བ་བཟོ་མཁན། ཏང་སྙེལ་ཚོམ་ཡིག་སྟེལ་མཁན། དེ་རན་བྱོ་བའི་ཤེས་
ཡོན་ཅན། སྐྱེར་གཉེར་པ། བཟོ་བཙོས་པ་དང་མ་ཚུར་འགྲོ་མཁན། འཕྲོར་རྟེན་གྱི་ཆབ་བྱེད་
མི་སྣ། ཏང་ནང་གི་དབང་འཛིན་པ། ཚོངས་དད་བྱེད་མཁན། གསར་བུར་གི་གསར་བརྗེར་
དོ་སྙེལ་ཚོགས་ཁག་ཆབ་སྟོན་ལ་དམའ་འབེབས་དང་གཉེར་ལས་གཙོ་བོ་འཛོག་མཁན། ཏང་
ནང་དུ་གཡོ་འདུལ་བྱེད་མཁན། རྗེར་བཞི་མཁེགས་བཟུང་བྱེད་མཁན་སོགས་ཆབ་སྟོན་ལས་
འགྲུལ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྗེར་བ། བསམ་སྟོན་རྗེར་བ། ཡུལ་སྟོན་གོམས་འདྲིས་རྗེར་བ། ཆ་

ལུགས་རྩིང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་སྐྱོ་ཚོགས་ཤིག་གི་སྤྱི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པ་སོ་
སོའི་སྤྱི་ཁག་གི་ཙུ་འཇུགས་སམ་ཚོགས་པ། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ཤུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་རམ་
འགོ་བྱིང་ཚན་ཚུང་། མིང་མི་འདྲ་བའི་དམར་སྤྱང་དམག་གི་སྤྱི་ཁབ་བཀོད་འདོམས་ཁང་ཆེ་
ཚུང་སོ་སོའི་ཁོངས་མི་གཙོ་བོའི་མི་སྣ་ལམ་བཟག་ཅིག་གིས་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་སྐྱོ་ཚོགས་
ཀྱི་ལོ་སྐབས་དང་བརྟེན་ཏེ། ཡར་སྐོན་སྤྱི་སྡེར་གང་ཐད་ཀྱི་སྤོགས་ནས་བསམ་སྒྲོའི་སྤྱིར་ཚུལ་
དང་ལས་དོན་སྐྱབ་སྤོགས། ཁེ་སན་གཉེར་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་རང་དང་འགལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་
གཞིར་ཙུ་བ་བཟུང་སྟེ། བན་ཚུན་འཁོན་ལན་སྤོག་ནས་མ་ཉེས་ཁ་གཤིག་བྱེད་ས་པ་དང་། ཚུང་
ཟད་ཉེས་ཀྱང་ཚད་ལས་བཟལ་བའི་སྤོན་འཇུགས་ཁེལ་པ། བདེན་ལྷན་དབྱེ་བ་མེད་པར་གང་
བྱུང་གིས་མཚང་མིང་དང་མིང་རན་སྐྱོ་ཚོགས་བཏོན་ཏེ་ལོང་དུ་བཀོད་པའི་སྤྱི་འགྲོས་དེ་དང་
འདི་ལ་གཏོགས་ཅིས་བཤད་དེ་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་ནང་དུ་མི་ཉེས་མེད་སྤོན་འཇུགས་བྱས་པ་
མང་ཆེ་ཤོས་ཤིག་བཟུང་ཚང་ནང་མི་ལས་སོགས་སུ་རྒྱུར་བཀག་གིས་དེ་རྣམས་ལ་སོ་སྟེ་དང་རྗེས་
འདེད་བྱེད་པར་མ་ཟད། འཚོ་ཆས་བཟུང་བཏུང་གི་རིགས་ལའང་སྤོགས་བཞེར་བྱེད་པ། མི་
དེ་ཚོའི་བྱིས་དང་ཁོར་ཡུག་ཀུན་དུ་བསྤོག་བཞེར་ཡང་ཡང་བྱས་ཏེ་རིན་ཐང་ལྷན་པ་འམ་བཀག་
ཚུའི་དངོས་རྗེས་ཀྱི་རིགས་སྣུལ་སྤོན་འཕྲོག་བྱེད་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་དངོས་རྗེས་དེ་དག་མིའི་
མགུལ་ལམ་ལུས་སུ་བཏགས་ཏེ་འཐབ་རྩོད་དྲག་པོའི་རང་བྱོམ་བསྐྱོར་ལ་བྱིད་པ། ཉེས་མིང་
སོག་པ་ཚོའི་སྤོད་ཁང་དང་ཁོར་ཡུག་ཐ་ན་མལ་བྱི་ལ་སོགས་སུ་ཡིག་ཆེན་ཚོགས་པར་(ཚོགས་
པར་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདབ་ཆགས་སམ་སྤོག་ཆགས་དུ་ད་འགྲོ་བཞུམ་རྣམས་ཅན་སོགས་ཀྱི་
གཟུགས་རིས་སོགས་) ལྷུར་ཏེ་ཡང་བ་དང་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཉམ་ཉེས་པ་དག་ཡིན་ཚུལ་བྱིས་
ཏེ་འཇུ་སྤོད་དང་སྤོགས་མོ་གཏོང་བ། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་སྤོད་ནང་གསེས་ཀྱི་
ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་མིང་མི་གཅིག་པ་འདྲ་ལངས་སྐབས་སུ་སྤོག་མར་དབུས་གཞུང་ནས་ཞིང་
ཆེན་དང་། ལུལ། རྫོང་། རྗེ་ཚོན། རུ་ཁག་སོགས་བྱས་ཏེ་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྤོགས་ཀྱི་དཔེ་
དབྱིབས་རྣམ་པ་རྣམས་གཅིག་གྱུར་སྟེང་ལོང་ནས་གཤམ་དུ་རིམ་གྱིས་བྱིད་སྤོན་བྱས་སྤོག་བྱེད་

བདལ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། མ་ཚོ་ཁྲུལ་གྱི་ཐོག་མའི་དུས་ཚོས་ལུགས་གོང་གསལ་པ་
དང། མནའ་མཐུན་སྲིད་ཐོས་པ་(སྲོན་ཆད་ཀྱི་གྲུ་མ་དཔོན་པོའི་རིགས།) ལས་འགུལ་གྱི་
གོ་རིམ་བར་མར་ཉང་དང་སྲིད་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་གྱི་དྲུང་ཆེ་བ་དང། དཔལ་འབྱོར་ཚོར་
སྲིད་ཀྱི་ལས་གཉེར་ཚོན་ཁག་གི་རིགས། རིམ་པ་ཁག་གི་སྲིད་དཔོན་གྱི་གས། དཔལ་འབྱོར་
ཚོར་སྲིད་ཀྱི་ལས་གཉེར་བ། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་གདོང་མཚོངས་པ་དམར་སྤྱང་དམག་
གི་ཙུ་འཇུགས་ཁ་གས་བར་ཐན་ཚུན་(དམར་སྤྱང་དམག་སྤྱི་ཁྲབ་ཁང་དང་བརྒྱད་གཅིག་བརྒྱད་
དམར་སྤྱང་དམག་གི་བར་) འགལ་ཟླ་བྱུང་སྟེ་བརྒྱད་གཅིག་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་དེ་གསར་བརྗེར་
ངོ་ཚོལ་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་མ་ཚོར་བཅའ་སྟོན་དམག་དཔུང་གིས་དྲག་ཆས་སྤྲོས་ཏེ་དམ་
བསྐྱེད་ནན་ཉན་བྱེད་པ་དང། བྱ་འགུལ་སྟེ་ལ་ཉིན་ལས་ཁྲུངས་སོ་སོས་རྒྱ་དྲུང་དར་འཕྱར་སྟོས་
རང་རང་གི་མི་ཁག་ཉེས་མེད་སྲོན་འགོལ་ནང་ཚུད་པ་ཚོའི་མགོར་ཤོག་པུའི་ཞུ་རིང་དང། མགུལ་
དུ་ཤིང་ལེབ་དང་ཤོག་སྐྱམ་སྟེང་ཉེས་མིང་དང་མཚན། བམ་པར་སྐྱོབས་ཅེས་པའི་ཡིན་ཆེན་
ཤིས་ཏེ་ཚུགས་སྤྱད་དམ་ཅིད་སྤྱད་སྟོག་སྤྱད་ཕྱ་མོར་བརྒྱས་ཏེ་མགུལ་དུ་བསྐྱོན་པ་དེ་སྟེ་མཛིང་
དུ་ཟུག་ནས་ན་ཟུག་དྲག་པོ་ཕྱོང་བརྒྱག་གི་ཡོད། དེ་ཡང་མ་ཚོ་ཁྲུལ་གྱི་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོའི་
ནང་ངམ་སྤྱིའི་ར་སྟོར་ཐང་ཆེན་དུ་བཅན་གྱིས་དེད་བྱུང་སྟེ་ཚོགས་མང་གི་མདུན་དུ་བྲལ་བསྟར་
བརྒྱག་ནས་བཅད་བསྐྱེད་ཚོགས་གཏམ་ཚུ་ཚོད་གསུམ་ཡས་མས་འགོར་ཡང་འཐབ་ཚོད་དྲུང་
རིག་གཏོང་ཡུལ་ཚོ་ལུས་གཟུགས་སྐྱར་མ་ལངས་ཀྱི་ངང་འདུག་དགོས་པར་མ་ཟད། ཚོགས་
ཆེན་གྲོལ་སྐབས་སུ་ཉེས་མིང་ཤོགས་པ་ཚོར་རང་རང་གི་སྟེ་ཆོན་གྱི་བྲལ་མགོར་ཕྱད་དེ་ཚོགས་
མང་གིས་འདེད་པའི་ནམ་པའི་ངང་དར་ཆ་འཕྱར་བ་དང་ཁ་གཡང་བསྐྱེད་པ། ལུང་ཁྲན་ཉང་
དང་མའོ་ཙེ་དུང་གི་དགོངས་པ། འབྱོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྟེར་འཛིན་ལ་སོགས་
བྱི་ལོར་བརྟན་པར་ཤོག་ཅེས་དང། གཞན་ཡང། མ་ཙུ་རང་ལུགས་དང་བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས།
ཕྱི་གཏོང་ལམ་སྟོགས། འབྱོར་རྒྱན་གལ་རིམ། སྐབས་དོན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་གྱི་
ཁ་གཏད་ཀྱི་སྤྱི་འབྱོར་ཇི་ཡིན་དང། གོང་ནས་འོག་བར་གྱི་ཉེས་སྲོན་ཤོག་པ་གཙོ་ཆེ་མི་སྤྱིའི་

མིང་གཞུང་བཏོན་ཏེ་ཕམ་པར་སྐྱོབས་ཅེས་དྲག་སྲོད་རྟུང་རྟུང་དེ་ག་གཏོང་མཁན་གྱི་མི་འགའ་ཤེས་
མང་ཚོ་གས་གལ་བསྟར་སྤོང་སྤོང་གི་མཚམས་མཚམས་སུ་སྐད་གསེང་མཚོན་པོས་བསྐྱགས་ཆེ་
མི་མང་གིས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་འདེད་དག་སྲོད་སྲོས་དེ་ལྟར་བསྐྱགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། རྗེ་ཚེན་
འི་མ་པར་མི་གསུམ་དང་ཡང་ན་བཞི་ཤེ་བྱས་ནས་གལ་བསྟར་སྤོང་སྤོང་གི་ཐུག་པོ་རྩོད་པོ་
དགོན་ཆེན་གྱི་མདུན་པོས་ཅོག་ཅེ་སྐད་ཅེས་པའི་ས་ཆ་དེ་ནས་ཀྱང་མཁར་གྱི་དཀྱིལ་ལམ་ཆེན་
མོའི་མིང་མིང་དང་སྐས་མིང་ཐང་ནས་ཡུན་སྐྱུན་སྐད་བར་མཚམས་མ་ཆད་པར་མུར་འབྲེལ་ནས་
ཁྲིམ་བསྐྱོར་ནམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་སྐབས་འགར་སྤེལ་གྱི་ཡོད་དེ་འདྲའི་དཔེ་མཚོན་དེ་ལྟར་ཅེ་
ཁོག་རྫོང་ལའང་དར་སྤེལ་བཏང་ཡོད། ༡༩༦༦ ལོར་ཅེ་ཁོག་རྫོང་གི་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་
ལས་དོན་ཁང་གིས་བཀའ་བཏོད་འོག་རྫོང་ཐོག་ཏུ་ཅེ་ཁོག་རྗེ་བཙུའི་ཉེས་འོག་ཏུ་རྫུང་པའི་མི་
ངན་པ་ཟེར་བ་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱུས་པར་རང་རང་སོ་སོའི་དམར་སྲུང་དམག་དང་དམངས་དམག་
འི་མ་པ་ཁག་གི་འགོ་བྱིད་ནམས་གྱིས་དྲག་པོའི་འདེགས་རྩམ་སྒོས་མིང་ངན་ཐོགས་པ་ཕོ་མོ་གཙ་
དར་གཞིན་གསུམ་ཚང་མ་ཅེ་ཁོག་རྗེ་ཐང་མཐའ་ཡངས་ལ་རྒྱང་མིང་པའི་སྲོགས་ནས་བཅོན་ཤེད་
གྱིས་བཅོན་པ་འདེད་འདེད་ངང་ཅེ་རྫོང་ཆགས་ཡུལ་གྱི་དར་ཐང་གི་ཚོགས་ཆེན་ར་བར་འབྲིད་
ཡོང་སྟེ་མི་སྒྲོར་ཅིག་གི་མགོར་ལྷ་མིང་པོ་དང་མགུལ་དུ་སྒོའི་བྱང་བཏགས་ཤིང་། ཁ་བས་ལ་
དེ་འདྲ་བུས་མེད་ཀྱང་ཚང་མའི་ལྷས་པོ་སྐྱར་སྐྱར་དང་ལག་པ་རྒྱང་རྒྱང་ངང་ཚོགས་མང་གི་མདུན་
དུ་སྤོང་སྤོང་དེ་བཅད་བསྐྱགས་ཚོགས་གཏམ་མ་གྲོལ་གྱི་བར་ལྷས་པོ་འགུལ་དབང་མེད་པར་སྡོད་
དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱད་ཡུན་མིང་དྲགས་པས་སྐབས་གྱིས་མི་ཤེ་འགའ་དྲན་པ་འཁོར་ནས་
དབང་མེད་དུ་ལོག་འབྲེལ་ཤོར་ཡོད་པའང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཁྲིམ་བསྐྱོར་སྐབས་སུ་འགོ་
མ་རྣམས་པ་ཚོར་མེ་མདའི་ཅེ་གྱི་ཡིས་གཙགས་ལ་མེ་མདའི་ཞབས་གྱིས་བརྟུངས་ཏེ་མནར་གཅོད་
བཏང་བ་སོགས་ཆེས་མི་སྲོད་ལས་འདས་པའི་རྗེ་བསྐྱོད་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་དེ་ལ་ཅེ་ཁོག་བཅད་
བསྐྱགས་ཚོགས་ཆེན་ཞེས་མིང་དུ་གྲགས་ཡོད། (བཅད་བསྐྱགས་ནི། རྫོན་འོག་ཏུ་རྫུང་པའི་
མིར་ཉེས་ཆད་བཅད་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱགས་པའི་དོན་ནོ།) རྗེར་རེ་བཏོང་གི་རྩོད་འགྲོག་གང་

ཞིག་ཡིན་ཏུ། རྒྱུན་ཤིག་པའི་མི་ཚོར་དགག་ཀྱིག་འབྲུག་ཚོད་བྱེད་པར་ཁྲུལ་དང་རྫོང་གི་ལས་
ཁུངས་གཅིག་སྟུང་དང། ལས་ཁུངས་པར་ཚུར་འཁོར་སྐྱོད་བྱ་ལ། ཞང་ངམ་རུ་ཆེན། རུ་
ཚུང་བཅས་གཅིག་སྟུང་དམ་འཁོར་སྐྱོད། རང་སོ་སོས་འབྲུག་དགག་གི་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ་
མ་ཟད། དེར་ཡང་འགོ་བྱིད་དམ་ལས་དོན་ཚོ་ཚུང་ཡང་ན་དམངས་དམག་དམར་སྤྱང་དམག་
མི་འེ་འགས་གང་འདོད་ཀྱིས་བཀག་ཉར་དང་ཚ་འདྲི་བྱེད་དེས་ཡིན། ཆབ་སྲིད་ལས་འགྲུལ་རེ་
རེའི་ལས་དོན་ཚོ་ཚུང་གིས་ས་གནས་ཀྱི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་དང། གཞོན་ལུ་འམ་བུད་མེད་
ཚོགས་པ། དམར་སྤྱང་དམག་དམངས་མང་ཚོགས་སྲོད་བཅས་ལས་སྡོན་ཐོན་པ་དང་རྩུར་བཙོན་
ཅན་སྐོར་ཅིག་ལ་སྤྱུལ་ཕྱག་བཏང་སྟེ་ཞི་དག་གཉིས་སྡོད་ཀྱིས་ལས་འགྲུལ་སྤྱུལ་པའི་གདོང་
མཚོངས་པ་མདོན་སྐོག་གིས་སྤྱོད་བསྐྱོད་བྱ་བ་རྒྱུན་ལྡན་ཅན་དུ་སྤྱུར་བོག་མི་ངན་ཟེར་བ་ཚོར་
དགག་པ་རྒྱག་པར་སྐྱོན་གྱི་གཞི་མ་ཡོད་མེད་ཅམ་ལའང་མི་ལྷ་བར་དོལ་རྒྱག་ཏམ་བཤད་རྒྱང་
རྒྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་རྒྱང་རྟེག་འབྲུག་ཚོད་ཤིག་མཁན་ཚོར་གནས་ལུགས་གསལ་བཤད་བྱེད་
པའི་དབང་ཆ་ཡེ་ནས་མེད་པར་མ་ཡིན་ཡིན་མདོག་ངང་སྡོད་རྒྱུ་ལས་འོས་མེད་དོ། ། མི་ངན་
གྱི་མིང་ཐོགས་པ་ཚོར་འབྲུག་ཚོད་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཤོག་གུའི་ལྷ་རིང་དབྱིབས་སྣ་ཚོགས་བཟོས་
ཏེ་མགོ་ལ་བསྐྱོན་པ་དང། ཤིང་ལེབ་དང་ཤོག་སྐྱམ་སྟེང་ཉེས་མིང་ཁ་བུང་བྱིས་ཏེ་པམ་པར་
རྒྱབས་ཅེས་བྱིས་ཡོད་པ་དེ་མགྲུལ་བར་བཏེགས་ནས་ལུས་པོ་ཚ་བུང་གང་ཞིག་གིས་མནར་ཡང་
མཚམས་རེར་ལུས་དྲང་པོ་དང་སྐབས་ལ་ལར་སྤྱུར་ནས་འདུག་དགོས། གཞན་ཡང་ལུས་པོར་
གཙར་རྒྱང་དང་དམར་བྱིགས་བྱེད་པ། གནམ་ལ་འདོགས་པ། བདེ་སྤྱང་གི་ལས་བྱེད་ལ་ལས་
ཉེས་མིའི་རྐང་ལག་གི་སྤྱི་གོལ་བའམ་སྡོད་ཐབས་ཀྱིས་ན་རྒྱག་གཏོང་པ། ལག་པ་པར་ཚུར་
བརྒྱངས་སུ་འཇུག་ལ་མགོ་བོ་དང་སྐྱོད་པ་སྤྱུར་དུ་བརྒྱག་པ། མི་མང་པོའི་དབྱིལ་དུ་བརྒྱག་
ནས་པར་གལུག་ཚུར་འཕེན་བྱས་ཏེ་སྡོད་པོ་རྒྱག་རྒྱག་བྱེད་པ་དང་ག་གཙུས་རྒྱག་པ། ལུགས་མེའི་
ནང་དུ་ཚ་ངར་ཆགས་བརྒྱག་དེ་ལུས་པོ་སྟེག་པ། ལག་དུ་གང་ཡོང་ངེ་ཐོགས་ཀྱི་དངོས་པོས་
རྒྱང་པ། ཉེན་མཚན་སྟོས་མེད་ཀྱིས་གཉིད་འགོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ངན་བྱ་ངན་ངེ་སྟེད་

ཅིག་སྒྲིབ་དོ། ། འཕྲོག་སྒྲིབ་ས་སུ་གོང་གི་འབྲུག་དགག་གི་རིགས་དེ་དག་ཤེས་སྒྲིབ་བྱས་པའི་ཁྲིད།
གཞན་ཉེས་མིང་ཐོགས་པ་ཚོར་གཅེར་བུར་སྤྲད་དེ་རྩལ་ས་ཐབ་དང་མེ་ལ་བཞུས་པ་དང། རོ་
གདོང་ལ་དུ་བ་གདོང་བ། དབྱར་ཁའི་ཚ་གདུང་གི་དུས་སུ་སློག་རྩལ་གིས་མགོ་ལུས་ཡོངས་
རྩལ་ས་བརྟམས་པ་དང། སློག་པའི་སྤུ་རླང་ནང་དུ་མགོ་བོ་འདུག་པ། དགུན་དུས་སུ་ལུས་སྤང་
གཅེར་བུར་སྤྲད་དེ་གང་འབྲུགས་ལ་སྒྲོར་བ། ཉེས་མིང་འཁེལ་བའི་བུད་མེད་འགའ་རེ་ལུས་
དམར་རྗེན་དུ་སྤྲད་དེ་ཡར་ལངས་མར་སྐྱར་བྱེད་དུ་བཅུག་ཉེ་མཚན་མར་བཞུས་ནས་ཉ་དགོད་
བྱེད་པ་དང། ལྷ་གའི་ནང་དུ་རྩལ་ས་དང་གིང་གི་དབྱུག་པ་དངས་ཉེ་བཞུས་བཅོས་བྱེད་པ། དག་
ཚས་སྐྱས་པའི་དམངས་དམག་དང་དམར་སྤྱང་དམག་གིས་ཉེས་བཀལ་གྱི་མི་ཚོའི་མཐའ་བསྐོར་
ཉེ་ཚོར་ལུག་འདེད་འདེད་ངང་རྒྱབ་འདེད་བྱས་ནས་འཕྲོག་པའི་རུ་སྐོར་རུ་སྐོར་དུ་བྱིད་དེ་འབྲུག་
ཚོད་དང་དགག་རྒྱག་བྱེད་དུ་བཅུག་པ། དམངས་དམག་ཚོ་རྟེན་ཞོན་ཉེ་ཉེས་བཅུག་མི་རྣམས་
རྒྱུ་རྗེན་དུ་སྤྲད་ནས་རྒྱུ་ཐང་དུ་རྩལ་ས་ལྷོང་ཆེན་པོར་དག་འདེད་བྱེད་པ། ལག་པ་ཕར་
རྩུར་བཅུངས་སུ་བཅུག་ཡོད་པའི་ལག་འཐིལ་དུ་སོ་སོ་གམ་དོ་འཛིན་དགོས་པ། རྗེ་ངར་སོ་
སོ་གི་རྒྱར་ཁར་གཏད་དེ་ཡར་བཙོང་པ། གཅིན་སྐྱུག་གདོང་དབང་མེད་པར་དོར་མ་འམ་སློག་
པའི་ནང་ཤོར་དུ་བཅུག་པ། རྩལ་སློག་གི་རུ་མ་དང་སྤུ་རླང་གི་ཁ་བཞུས་ནས་དེའི་ནང་ལ་
ཨ་བྲ་འགའ་རེ་བཅུག་ཉེ་ག་རྗེན་ལ་སོ་འདེབས་སུ་འདུག་པ། དགུན་ལྷ་བཅུ་བའི་ནང་གཅེར་
བུར་རྩུ་ནང་དུ་འཐེན་པ་དང་ལག་པ་དཀྱིགས་ཉེ་གན་རྒྱལ་དུ་ན་རྩུའི་ནང་འཛོག་པ། ཉེས་མེད་
ཁ་རྒྱུབ་དུ་སྒྲོད་བཅུག་ཉེ་རྒྱབ་དུ་རྒྱུ་པ་སྒྲོ་འཛོག་བྱེད་པ། རྩལ་གིས་གང་བྱུང་བྲབ་པ། ཡན་
ལག་གཅུ་བ་འམ་འགམ་རྩལ་གཞུ་བ་སོགས་ཞི་རྒྱན་རྩན་གྱི་གནས་རྩུ་ལ་ཅན་དུ་སྤང་བ་དང་། སྒྲོན་
ཁེལ་བའི་མིའི་སྐྱེ་ར་རྒྱང་རིང་པོར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་རར་བྱུག་སྐྱེད་ཀྱིས་བཏགས་ཉེ་བྱི་བཞིན་
བྱིད་ནས་ཁྲིམ་བསྐོར་དུ་འཕྲོ་བ་ལ་སོགས་རིགས་འདྲ་མིན་སྐྱོ་ཚོགས་ཤིག་རིག་གནས་གསར་
བརྗེ་ཆེན་པོའི་སོ་རྒྱའི་ཁྲིད་རྒྱུ་འཕྲོག་ཀུན་དུ་ལག་ལེན་དུ་བཞུར་བས། དེ་རྣམས་ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་ལ་ཆེས་ཉ་ཅང་བཟོད་བསྐྱེད་དཀའ་བའི་མནར་གཅོད་དྲག་པོ་བཏང་བཏང་བ་ལས་

དབང་མེད་དུ་མི་གྲོངས་པ་འམ་སྡོ་མོ་འགའ་ཤེས་ཏུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱིས་གྱིས་རང་སྐྱོ་སྤྲུགས་
པ། མྱིང་ཁར་བསྐྱུན་པ། ཐག་པར་དབྱུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་བརྒྱབས་པ། དབང་པོར་
སྐྱོན་ཅན་གྱིས་ཟིན་ཏེ་འོན་ཏེ་སྐྱུགས་སམ། ཀང་ལག་ལ་པོར་གྱུར་པ། འཇུང་བཞིས་སྐྱེད་པ་སྐྱུར་
པ། གཟུགས་འཛིན་མི་གསལ་བ་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་གྱུར་ཡོད་དོ། ། དམར་སྤྲོགས་ཚོགས་
པའི་སྤྲོག་གིར་དུ་གྱུར་པའི་འཕྲོར་མེད་གལ་ཤི་མ་གྱིས་སྤྲོད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་བྱ་ཡུལ་ཐམས་
ཅད་དག་ལྟར་གྱི་འདུ་གེས་བརྒྱུད་པ་མ་ཟད། ཤིག་གཞན་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་ནང་མི་དམངས་
ནང་ཁྲུལ་གྱི་འགལ་བའི་ཤིགས་ཚོའང་དག་དང་རང་སྤྲོགས་བར་གྱི་འགལ་ཟླར་བརྒྱུད་སྟེ། ཆབ་
སྤྲོད་ལས་འགྲུལ་སྐྱོ་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་གཏད་སྤྱི་འགྲོས་དང་འབྲེལ་དེ་མི་རུ་ཤིགས་བཞི་འམ་
ཤིགས་དུག་ཟེར་བ་དང། གཞི་མི་གཙང་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཟེར་བ། འཚོ་བའི་དཀའ་ངལ་གྱིས་
མནར་བས་གཞན་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་ཙམ་བརྒྱ་མཁན་དང་ཚོང་ལས་ཙམ་བྱེད་པ་ཚོར་ད་སྤྲོད་ཀྱི་གསར་
བརྗེར་དོ་སྐྱོལ་བ་ཟེར་བ་སོགས་སྤྱི་འགྲོས་སུ་བཀོལ་ཏེ་ཆབ་སྤྲོད་སྟེང་གི་གཉེན་གཞི་བྱེད་པར་
ནམ་རྒྱུན་འཐབ་ཚོད་དང་དགག་རྒྱག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྤྲོག་བཙོན་པ་དང་འདྲ་བར་རྩ་ཉོག་བྱེད་
ལ་མི་དེ་ཚོས་རྒྱུན་ལྡན་སྤོས་འགོ་བྱིད་དང་ལས་བྱེད་པ། རྩ་ཉོག་པར་ལུས་སྐྱུར་སྐྱུར་དང་
ལྷ་གྲུག་གྲུག་གིས་སྤྱི་ལུ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད་མི་གཞན་ནམས་དང་ཐ་ན་ལོ་རྒྱུད་ཀྱིས་པ་ལའང་
གྲུས་ལུ་བྱེད་དགོས་པར་འདུག་ལ། དཔལ་འཕྲོར་སྟེང་བལྟ་གཞིག་བྱེད་པར་གྱིས་སྤོག་བསྤོག་
བཤེར་བྱས་ཏེ་རྒྱ་དངོས་གཞུང་བཞེས་བྱེད་ལ། མི་མང་གིས་དུས་ཆེན་རོལ་བ་འམ་ངལ་གསོ་
བྱེད་སྐབས་ཀྱང་མི་རུ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ཚོས་ཉིན་དཀར་ངལ་ཚོལ་སྤྱི་མོ་བྱེད་དགོས་པར་
མ་ཟད། མཚན་མོ་འཕྲིན་ཡིག་དང་བད་བསྐྱུལ་བ། ནངས་དགོང་གི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཁག་གི་ཁོར་
ཡུག་གམ་སྲང་ལམ་སོགས་སུ་གཙང་སྤྲོད་དགོས་པ་སོགས་ངལ་ཚོལ་ཇི་འདྲ་བྱས་ཀྱང་སྐབས་
རྒྱུད་ཙམ་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་མི་རུ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ཚོའི་བཟུང་མི་ཀུན་ལའང་དོན་མེད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུལ་
རན་པ་བཙུངས་ཏེ་ཁེ་ཐན་ཡོད་པའི་ལས་ཀའི་ཤིགས་སར་ཞོག་ཐ་ན་སྤོབ་གཉེར་བྱེད་པའི་གོ་
སྐབས་ཀྱང་ཡོད་ཚད་འཕྲོག་པར་མ་ཟད། དེ་ལས་སྤོག་ཏེ་འཕྲུ་སྤོད་སྤྲུག་ལས་རྒྱུད་རྒྱུད་གཏོང་

ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། རིག་གསར་ནང་རེ་བ་གོང་དུ་བཅའ་སྡོད་ཏང་སྲིད་དམག་གསུམ་གྱི་
ལས་ཁུངས་སོ་སོ་དང་ཐོན་སྐྱེད་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་གོང་རིམ་གྱི་གཅིག་གྱུར་བྱེད་སློབ་སྦྱོར་སྡེ་ཚོགས་
གྱི་བཀའ་བསྐྱོན་ལོག་༡༩༧༧ ལོའི་ཟླ་༡༣ ཚེས་༡༦ ལ་མའོ་ཙཱ་ཏུང་གི་མངོན་གསུངས་འཐབ་
ཁོགས་ཡིན་པའི་ཡིས་སྡེ་ལ་པའི་པར་གཞི་བསྐྱར་མའི་འགོ་བརྗོད། ཅེས་པའི་ནང་དུ་མི་ཚང་
མས་མའོ་ཀུའུ་ཞིའི་གསུང་ཚོམ་སློབ་སློབ་དང་། མའོ་ཀུའུ་ཞིའི་བཀའ་ལ་ཉན་འཛོག་མའོ་ཀུའུ་
ཞིའི་བཀའ་སློབ་རྣམས་བྱ་བ་ལེགས་སྐྱབ། མའོ་ཀུའུ་ཞིའི་འཐབ་འཛིང་པ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་
བཅས་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་གྱི་བཀའ་བཀོད་རྣམས་ལག་ལེན་ཅི་བཞིན་བྱས་ཐོག་
བྱ་ལས་ཁྲིད་མི་ཚོས་པན་ཚུན་ལ་རྣམ་ཉོག་དོགས་ཐོན་བྱེད་པའི་རྣམ་པའི་འོག་ཉིན་མོ་ཙཱ་ཏུང་གསུང་
གྱི་མངུ་བ་བྲིད་ནང་བཞིན་རང་སོ་སོའི་གཉེན་བྱའི་ལས་དོན་ཁག་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་། མཚན་
མོ་མི་དམངས་གཅིག་བསྐྱེད་སློབ་མའོ་ཀུའུ་ཞིའི་གསུང་བཏུས་ཞེས་པའམ་གསུང་ཚོམ་ཟེར་
བ། དེ་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ། གསར་འགྱུར་ཁག་ལ་སློབ་སློབ་དང་སློབ་མོལ་རང་སློབ་རང་བརྗོད་
དང་གཞན་སློབ་འཚོལ་བ་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། དགག་ཀྱང་དང་འཐབ་ཚོད་གྱི་བྱ་འགུལ་
ངེས་ཅན་དུ་སྡེ་ལ་དགོས། སྐབས་འགར་ཉིན་གང་པོ་དང་བྱེད་གྱི་དུས་ཚོད་པོད་སློབ་བྱས་ཏེ་
སློབ་སློབ་དང་དགག་ཀྱང་འཐབ་ཚོད། ཁྲིམ་བསྐྱོར་བཅས་གྱི་ལས་དོན་སྐྱབ་དགོས་ལ། ད་
དུང་ལས་ཁུངས་སམ་སྡེ་ཚན་ཏུ་ཁག་གང་ཡིན་ཚང་མའི་མདུན་དཀྱིལ་སློབ་དང་སྡེ་ཏུ་ཁུང་སྲང་
ལམ་ལ་སོགས་སུ་མའོ་ཙཱ་ཏུང་གི་འདྲ་པར་ཆེ་ཚུང་དང་། ཡང་ན་འབག་བརྗོད་འམ་ཤོག་ལྷགས་
གྱི་བརྒྱན་པར་ལ་སོགས་སྡེ་ཚོགས་སྲང་ལམ་གང་སར་སྐྱར་བ་དང་བརྗོད་བཀོད་བྱས་ཡོད། དེ་
། འཕྲོག་ཁུལ་དུ་འང་གོང་གི་རིགས་དེ་འདྲ་བརྗོད་པ་མ་ཟད། ལྷ་ཐང་གི་སློབ་སྦྱོར་མཚམས་
འདྲ་གནས་སུ་མའོ་ཀུའུ་ཞིའི་གསུང་བྲི་ཟེར་བ་བརྗོད་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་སྤྱི་མ་ཚང་ཐམས་
ཅད་གྱི་སྐྱེའི་སློབ་ཁ་ཏུ་གསུང་བཏུས་གྱི་གཟུགས་དབྱིབས་འདྲ་བ་རེ་བརྗོད་བཀོད་བྱས་ཡོད། དེ་
ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྐབས་དེར་རྒྱ་མོག་གང་ཡིན་ཏུ་མི་ཚང་མས་མའོ་ཡི་གསུང་བཏུས་ནམ་
རྒྱན་ལུས་སུ་ཐོགས་དགོས་ལ་ངག་སྐྱོར་ཡང་བྱེད་བྱུབ་དགོས་ཡོད་ཅིང་། མི་པོ་ཆེ་བ་ཞིག་

གིས་མའོ་ཙེ་དྲུང་གི་མགོ་བརྒྱན་གྱི་པར་དེ་རང་མགོ་འི་ལྷ་ཐོག་དང་བྲང་ཁར་བཏགས་ཡོད། ཡང་
སྐབས་དེར་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་དུས་མའོ་ཡི་གསུང་བཏུས་ཟེར་བ་སློབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་
ལྷན་ ལྷ་ཚེ་དཔག་མེད་དུ་བཏུན་པར་གོག། ཅེས་སྐད་གསེང་མཐོན་པོས་ཐེངས་གསུམ་འབོད་
དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཞོགས་པར་དགོངས་སྐྱོར་དང་སྤྱི་དྲོར་སྟུན་མེད་ལྷ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་
ཟད། ཁ་པར་གཏོང་བའམ་འགྲུལ་བལྟུང་མི་སྣ་ཕན་ཚུན་མཇུག་འཕྲད་སྐབས་སུ་འང་སློབ་ལ་
གསུང་བཏུས་སློབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དུས་དེར་རིག་གནས་སློབ་གསོའི་གཡུལ་ས་རྩ་
མའོ་ཙེ་དྲུང་གི་གསུང་ཚོམ་ཟེར་བ་དེ་བ་ལྷ་པོ་བྲིད་གཞི་གཙོ་བུས་སུ་བཞག་ཐོག་གཞན་པའི་རིག་
གནས་ཤེས་བྱའི་རིགས་པ་ལ་ཆེ་བ་གཡུགས། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་འགོས་སུ་
བཀོད་པའི་རིགས་ལ་སྐབས་བསྟུན་གྱིས་རེ་བ་གོང་མོང་འབྲོག་ས་ཁུལ་ཀུན་དུ་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་
སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཅེས་པའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉ་ཅང་མགོ་ལ་མེད་
དུ་མི་རྩུང་བའི་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆེན་པོ་བཟོ་རིག་པ་དང་གསོ་རིག་པ། ལྷ་རིག་པ། གཏན་
ཚོགས་རིག་པ། ནང་དོན་རིག་པ་འམ་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སྟེ་རིག་གནས་ཆེ་བ་
ལྷ་དང་། ལྷར་ཕྱིས་དང་སྟུན་ངག་ མངོན་བརྗོད། ལྷེ་བ་སློབ། ལྷོས་གར་སྟེ་རིག་གནས་
ཚུང་བ་ལྷ་བཅས་བསྐྱོམས་པའི་བརྒྱ་ཕྱག་རིག་པའི་གནས་ཞེས་པ་དེ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་
སྟོན་པའི་བཏུན་བཙོས་ཀྱི་དཔེ་དེ་བ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལ་སོགས་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལག་
ཅུལ་མཚོན་ཐབས་དཔེ་དེ་བ་བཟོ་སྐྱེངས་དེ་རྣམས་ཤིང་བཀོས་ཀྱི་སློབ་པ་ལ་ལྷ་སུ་སྤྱིད་རིང་
ལྷ་རིང་ཅན་རྒྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་ཀྱང་ཚོས་དཔེ་རྩ་དོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་ཚང་མ་དུག་ཅུར་
ཕྱིས་ནས་གཞུང་བཞེས་སློབ་མེར་སྲིག་བཏངས་པ་དང་ཐབས་གཞན་བཀོལ་ཏེ་ཙེ་བརྒྱགས་བཏང་
བ་རེད། ཐ་ན་ཡི་གེ་དང་བརྗོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་པར་ཡང་སློབ་བྱུགས་སྤྱད་དེ་སུམ་རྩུ་བ་
དང་ཉགས་འཇུག་གི་ཤེས་བྱ་ཙམ་ཡང་སློབ་དབང་མེད་པར་སློབ་ཅན་དུ་བཟོས་ཏེ་པོད་ཡིག་ལ་
བཟོ་བཙོས་བརྒྱབ་ནས་སུམ་རྩུ་བའི་འབྲེལ་སྤྱིའི་ཀྱི་དང་གྱི་ཡི་ཚབ་དུ་གི་བཞག་པ་དང་སྤྱི་གདངས་
ཙམ་ཐོན་ཚེ་དག་ཆ་མེད་ཀྱང་ཚོག་པར་བཟོས་པ་དང་། ཚོག་གི་གཙོད་མཚམས་སུ་ཡིག་ཤད་

པའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་ཡོངས་སྡོད་གཉེས་སམ་ཚོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་ཐང་ལ་བྱས་ཆེས་
ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པས། རིག་གསར་ནང་གཡོན་ཐལ་དྲགས་པའི་ལྷ་སྒྲུབ་སྟོང་བའི་
འོག་ཐམས་ཅད་རྩ་གཏོར་དང་རྒྱལ་རབས་སྐྱུར་བར་དོས་འཇིན་གྱིས་རེ་བ་གོང་གི་ཡོད་དོ་ཚིག་
ལ་རྩ་བརྒྱག་བཏང་བ་རེད། རིག་གསར་ཁྲིད་ཡིན་པའོ་དང་ཅང་ཆིན་གསར་བརྗེར་དོ་ཚོལ་ཚོགས་
ཁག་གིས་བཀོད་འདོམས་དང་ངན་སྐྱུལ་བྱས་ནས་ཉེས་མེད་ཉེས་འགེལ་གྱི་སྲོད་གཞི་བཟོས་པར་
བརྟེན་རིམ་པ་ཁག་གི་ཏང་སྲིད་དམག་གི་ལས་ཁུངས་དང། དམངས་གཙོའི་ཏང་པའི་ཁག་ མི་
དམངས་ཚོགས་པ་ཁག་ སྤྱི་ཚོགས་ལས་རིགས་ཁག་བཅས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་
འཛོལ་ཆེན་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་རྒྱལ་ནས་སྤྱིར་ལོག་པའི་སྤྱི་སྲོད་རང་མི་འཕུ་སྤྱི་སྲོད་རང་
མིའི་ཉེ་འབྲེལ་འཛོལ་ཆེན་ཞིག་ལ་ཉེས་མེད་ཉེས་འགེལ་དང་གཞོན་འཚོ་སོགས་པ་རེད། གཞོན་
འཚོ་སོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་རིགས་ཁག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣའི་གྲས་སུ་སྐྱད་གྲགས་ཡོད་པའི་
ཚོམ་པ་པོ་དང། ལྷ་རྩལ་མཁས་ཅན། དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ། འཕྲོད་བརྟེན་ལས་རིགས་ཐང་
སྐྱད་གྲགས་ཡོད་པའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ། རིག་གསར་སློབ་གསོའི་སྡེ་དགེ་དགེ་བཤེས་སུལ་བྱུང་
ཅན། བོད་ཀྱི་མི་ཆེན་སྐོར་ཞིག་གིས་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་ལས་ཚོགས་ཁག་ལ་ངན་འབྲེལ་བྱས་ཚུལ་གྱི་
ལྷ་མོ་གཡོགས་ཏེ་གཞོན་འཚོ་བཏང་པ། ལོ་རབས་ལྷ་བརྒྱུ་བའི་ནང་རྒྱ་ནག་དམར་ཕྱོགས་དབུས་
གཞུང་གིས་གཏན་པོ་ཐབས་མཛད་པའི་མི་རིགས་གངས་རུང་གི་རང་སྲོད་སྲིད་ཇུས་ལ་རིག་གསར་
ཁྲིད་མཐའ་གཅིག་དུ་བརྩིས་མེད་དོག་སུལ་བཏང་བ། རྒྱལ་ཡོངས་མི་རིགས་ཁག་བར་གྱི་མཐུན་
སྤྱི་ལ་ལ་གཏོར་བརྒྱག་ཚབས་ཆེན་བཟོས་པ། མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིད་འཚོ་གོས་ཡར་
རྒྱས་གཏོང་ཆེད་དངོས་ཟླ་རྩལ་ལྕིག་གི་ཉོ་ཚོང་བྱེད་པར་སྐབས་འཚོལ་ཚོང་ལོག་གི་ཉེས་མིང་
བཏགས་ཏེ་མནར་གཅོད་གཏོང་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྡོད་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཆིས། རེ་བཀོང་མངའ་
ཁུལ་གྱི་གོང་འོག་བར་གསུམ་དང་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཚོས་སྐབས་དོན་གྱི་སྲིད་ཇུས་
བྱེད་སྲོགས་དང་བརྒྱན་ཏེ་བཟོད་ཐུབ་ཐབས་བྱས་ཀྱང། སྐབས་དེར་བཀག་སྲིད་བྱ་མང་དྲགས་
པས་ནོར་འཇོལ་ཇི་ཡོང་དེས་མེད་ཅིག་ཡིན་སྐབས། མི་ཚོ་རང་གི་གྲིབ་མ་ལ་འང་ཞེད་སྣང་

སྐྱེས་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་འདུག་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུ་ལ་པར་ལིན་པེའོ་གསར་བརྗེར་དོ་སྐོལ་ཚོགས་
ཁག་གིས་སྤྱི་འབག་ཡོད་ཚད་དབུལ་ནས་འགྲུལ་བཞུད་གནང་བཞིན་པའི་མའོ་ཙཱ་ཏུང་བཤོང་རྒྱུའི་
རྒྱོག་གཡོ་སྤེལ་རྒྱ་དང་དྲག་པོའི་སྤྱིད་འགྲུར་སྤོང་རྒྱུའི་རན་སྐྱེལ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ། མའོ་
ཙཱ་ཏུང་གིས་ཁོ་བོ་ཚོའི་རྒྱོག་གཡོ་སྤེལ་ནས་སྤོང་རྒྱུ་འགྲོ་ལམ་བརྒྱུར་དེ་རྒྱ་ལོ་ཚེས་༡༣ ཉིན་
བདེ་འཇགས་ངང་པེ་ཙཱ་ཏུ་ལོག་ཡོང་བྱུང་བ་རེད། རྒྱོག་བཤོང་འཆར་གཞིར་ཐམ་ཉེས་བྱུང་
རྗེས་ལིན་པེའོ་ཡིས་འཕྲུལ་དུ་ཐབས་ལམ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོ་དང་ཡེ་ཚུན། ལིན་པེའོ་ཀྱའོ་བཙས་
༡༥༤ ཉགས་ཅན་གྱི་ཆེད་གཏོང་གནམ་གྱུར་ཚེས་༩ ཉིན་གྱི་ཚུ་ཚོར་ལྷད་ཀོར་དང་སྐར་མ་
༩༡ ཐོག་བརྒྱད་ནས་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་འཕྲུར་དུ་བཅུག་སྟེ། སྤྱི་རྒྱལ་དུ་བྱོས་པའི་ལམ་བར་
དུ་གནམ་གྱུ་རྒྱུར་ནས་ཤི་བ་རེད། པེ་ཙཱ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཤོད་ཡུས་ཁྲི་སོགས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་
དེ་སྤེལ་རྗེས་༡༤༥༥ ཉགས་ཅན་གྱི་ཐད་འཕྲུར་གནམ་གྱུར་བརྒྱད་ནས་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་བྱོས་འགྲོ་
སྐབས་རྒྱ་དམག་གིས་བཀག་པས་གནམ་གྱུ་དང་བཙས་མ་བབས་ཐབས་མེད་བྱུང་བ་རེད། གནམ་
གྱུའི་ཐོག་ནས་ལིན་པེའོ་ཚོགས་ཁག་གིས་རྒྱ་འཕྲོག་བྱས་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་གསང་བའི་ཡིག་ཆ་
དང་དྲག་པོའི་སྤྱིད་འགྲུར་སྤོང་རྒྱུའི་ཡིག་རིགས་འཕོར་ཆེན་ཞིག་ལག་དུ་བྱེད་པ་རེད། དེའི་
ནང་གི་སྤྱིད་འགྲུར་འཆར་གཞིའི་མིང་ལ་(༥༢༡་ལས་གྲུའི་གནད་བརྒྱས་) ཞེས་བཏགས་ཡོད་
ལ་ཙཱ་འཛོན་ཁྲོད་ད་རྣའི་དམངས་དབུལ་རྒྱལ་སྤྱུག་གི་རྣམ་པ་འདི་ང་ཚོས་དམངས་སྤྱུག་རྒྱལ་བཙན་
དུ་རྒྱུར་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། མའོ་ཀུའུ་ཞི་དང་ཏང་གི་སྤྱིད་རྒྱས་ལ་རན་སྐྱེས་
བྱས་དེ་ཁ་ཅང་གི་མཁོན་པོ་དང་དེ་རིང་གི་ཤོགས་པོ་སྟེ་སང་ཉིན་གྱི་བཙོན་པ་ཡིན་ཞེས་དཔེར་
མཚོན་གྱི་བརྗོད་གཞི་བྱས་པ་ལ་སོགས་ཅི་སྟེད་ཅིག་བཀོད་ཡོད། ལིན་པེའོ་ནི་༡༩༤༩ ལོར་
མའོ་ཙཱ་ཏུང་གི་རྒྱན་འཛོན་པར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཤིང་། ལིན་པེའོ་དེ་མའོ་ཡི་མངོན་གཟུགས་
འཐབ་ཤོགས་སུ་བཅུས་པ་དེར་སྤྱི་འབངས་ཀྱིས་སྤོང་ཚོགས་ལུལ་བར་ཁ་ནས་ཁྲི་ལོར་རྫོགས་མེད་
འཕོད། ལག་དུ་གསུང་བཏུས་འབྲུལ་མེད་ཁྲིར། རྒྱོག་དུ་མི་གསོད་རེ་རན་བཙུངས། ཅིས་
བཀོད་ཡོད་དོ། ལིན་པེའོ་སོགས་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་བྱོས་ནས་ཤི་རྗེས་ཅང་ཆེན་ཚོགས་ཁག་གིས་དང་

དང་མྱུ་གུ་ལྷུང་གི་འགོ་བྱིད་དབང་ཆ་འཕྲོག་ཆེད་རིམ་པ་ཁག་གི་འགོ་བྱིད་ལས་བྱེད་པར་ཉེས་
མེད་ཉེས་འགལ་བྱེད་པ་དང་གནོད་འཚེ་གཏོང་བའི་ཉེས་གསོག་སྦྱོར་རན་ལུ་མཐུད་ནས་སྤེལ་
ཏེ་༡༧༥༦ ལོའི་ཟླ་༥ ཚེས་༧ བའི་ཉིན་ཅང་ཆེན་གསར་བརྗེར་ངོ་ཚོལ་ཚོགས་ཁག་གིས་རང་
ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲག་དཔུང་སྣོབས་བྱུགས་ཤེད་སྤྱད་ནས་ཉེ་ལུ་དྲག་པོའི་
ངོ་ཚོག་ཟེང་འབྲུག་སྣོང་ཚིས་བྱས་པ་རེད། ཁོ་ཚོའི་སློག་གཡོ་མྱུ་གུ་ལྷུང་གིས་གསལ་ཉོགས་
ལུང་ཉེ་ལུས་ལྡན་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་དེ་ལོ་དེའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༥ ཉིན་ལུས་ཅིང་ལན་དང་མང་
ཞིའུ་གོན་སོགས་ཀྱིས་ཅང་ཆེན་དང་། གྲང་བྱུན་ཆའོ། ཡའོ་ལྷུན་ཡོན། མང་དུང་ལྷུན་བཅས་
བཀག་སྤེལ་བྱས་ལ། མོང་བྱིར་ཉེ་ལུ་ཡི་མི་དམངས་ཚོས་འབྲུག་ལོ་བྱུས་སྤྱད་ལ། ཁོ་བ་
ཚོའི་དྲག་པོའི་ངོ་ཚོག་ཟེང་འབྲུག་སྣོང་རྒྱའི་འཆར་གཞི་མ་འགྲུབ་པར་ཕྱི་ཉེས་བྱུང་ཡོད།

མི་དམངས་ཤིག་ཁང་།

ཕྱི་ནས་དམངས་ཤིག་གི་ཚོགས་པ་ལ་འོད་པ་ཅན་མས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བདག་དབང་ལ་ལུས་པ་འཕྲོག་པར་མ་ཟད། དཔལ་འཕྲོད་ཐད་བཟུ་གཞི་ག་གི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཁོ་ཚོ་རང་གི་ས་ཆེར་སྡེ་ལ་བྱས་ཏེ་ཡོད་ཚད་ཕྱི་ནས་མི་དམངས་ཤིག་མཐུན་ཕྱེས་ཁབ་ལ་དབང་པ་དང་། ཁོ་ཚོ་ཐུན་མོང་གིས་གསར་དུ་བཙུགས་པའི་ཤིག་ཁང་ལ་དབང་པ་བྲིམ་བསྐྱབས་དང་ཞི་དྲག་གཉིས་ཀྱི་བྱ་སྲོལ་བཀོལ་ཏེ་དབུ་ལ་སྐྱེས་མི་སྡེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་ཡོངས་དང་། ཐ་ན་བཟུང་བཏུང་སྐོར་དང་སྡོད་ཅ་ལག་ཡོད་བྱེད་ཚང་མ་ཐུན་མོང་གཞུང་རྒྱུ་སྲུང་ས་ནས་མཉམ་བཟུང་དང་མཉམ་ལས་ཁང་(མི་དམངས་ཤིག་ཁང་།) ཟེར་བ་ཞིག་འཕྲུགས་གཉེར་བྱས། མི་དམངས་ཤིག་ཁང་དེ་སྲོན་ཆད་ཀྱི་ལོག་པ་དང་། དེ་ནས་ས་ཁུལ་(རྒྱ་སྐད་དུ་ཆིས)དེ་ནས་རིམ་པས་སྡེ་ཚོའི་ཆགས་སྡེར་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཞིར་བཟུང་སྡེ་སྡེ་ཚོ་ཡར་གཙོད་མར་བཅད་བྱས་ཐོག་སྐྱོད་པོ་ན་དང་སྐྱེས་པའི་ཁང་བྲིམ་གཞུང་བཞེས་བྱས་པ་དེ་ནས་སྲུང་ས་མི་དམངས་ཤིག་ཁང་སྐྱིག་འཕྲུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་བྱས་ཡོད་ལ། མི་སེར་ཕལ་བའི་ཁང་བྲིམ་ཡིན་ནའང་ཅུང་ལེགས་ཆེ་གཞུང་བཞེས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་ཤིག་ཐབ་བམ་ཟ་ཁང་མཛོད་ཁང་ཅི་རིགས་སུ་བསྐྱུར། དེ་སྐབས་རིམ་པ་སོ་སོའི་རྩ་འཕྲུགས་ཀྱི་སྐྱིག་གཞི་ཞིབ་ཚགས་སུ་བཏང་སྡེ་ཐོན་སྡེད་རུ་ཁག་དང་རུ་ཆེན། ཤིག་ཁང་ངམ་རྫོང་། ཁུལ་དང་ཞིང་ཆེན་ནས་དབུས་གཞུང་རིམ་པའི་སྐྱིག་འཕྲུགས་དམ་པོ་བྱས་ཏེ་གལ་གནད་ཆེ་བྱས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱི་དམངས་ཀྱི་ས་བཟུང་ནས་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པའི་སྲོད་ཐ་ན་ཤིག་ཁང་དང་རུ་ཆེན་ཀྱི་དབང་འཛིན་པ་འང་རྒྱ་མི་རང་ཡིན། མི་རིགས་གྲངས་ཅུང་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་སྲོད་ཀྱི་འགོ་བཙོ་ཁོ་ཚོས་བཀའ་བཀོད་འོག་སྐྱེས་པོ་རྒྱ་སྐྱ་གར་བྲིད་ལྷོ་རྒྱུར་པ་ལས་མ་མཆིས་ཀྱང་དེ་ལ་ཡང་དོགས་པས་ཁེངས་ཏེ་སྡེ་ཐོང་ཕན་ཚུན་ཀྱི་འགོ་དཔོན་

བརྗེ་བ་དཔེར་ན། རྩོད་པོ་སྡེ་བའི་ཕྱི་ཀྱང་དུ་ས་དགུའི་ལ་སྡེ་བའི་མི་གཡང་འབྲུམ་རྒྱལ་དང་གཡང་
རྒྱལ་གཉིས་མངགས་གཏོང་བུས་ཉེ་ཅི་ཀྱང་གཞིན་པའི་འགན་ཁུར་དུ་བཅུག་པ་ལྟ་བུའོ།། སྡོན་
ཚད་ཀྱི་ཚོ་བ་དང་རུ་སྐོར་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་པའི་ཀ་ལི་རུ་དཔོན་གྱིས་ཁ་ལི་འགོ་བྱིད་
བྱེད་པ་དང་། ཁ་བའི་མིས་ཀ་བའི་འགོ་བྱིད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་ལས་བྱེད་པའི་
བུ་སྐྱུ་བ་རུ་ཁག་ཉག་པར་གཞི་རིམ་དུ་སྐོང་སྟེ། ཞིང་སྤྱུགས་ལས་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་དང་གྲལ་
རིམ་འབབ་རྒྱུ་དགཉིས་དམ་པོར་འཛིན་པའི་བྱ་གཞག་གོད། མའོ་ཙཱ་ཏུང་གིས་༡༧༥༥ ལོའི་
ཟླ་༧ ཚེས་༥ ཉིན་ཞིང་ལས་མཉམ་ལས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བར་ངེས་པར་དུ་ཉང་ཡོན་དང་། གཞིན་
ལྷ་ཚོགས་མི། ཞིང་དབུལ་ཞིང་འབྲིང་འོག་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་སྲ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ཀྱིས་
ཞིང་འབྲིང་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་འབབ་སྤྱོད་སོ་སོའི་
སྟེང་གསར་བརྗེ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་སྡེ་ཚོགས་ལས་དབྱེ་གོགས་ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་འབྱེད་བྱེད་
དུ་བརྩིས་པ་དང་། དམར་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཙོས་སྐྱུར་གཏོང་བའི་བྱ་རིམ་ནང་
གཙོ་འཛིན་གྱིས་བཏོན་པའི་རིམ་གསལ་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིང་སྤྱུགས་ལས་རིགས་
མཉམ་ལས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བ་དང་། རེ་བ་གོང་གི་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བར་བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༠༥ རབ་
བྱུང་༡༦ པའི་ས་ཁྱི་ཉོར་ཟླ་༦ པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ ཟླ་༥ པའི་ནང་ཞིང་སྤྱུགས་ལས་
རིགས་མཉམ་ལས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་མགོ་བཙུགས་ནས་སྤྱི་སྡེ་ར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་དང་། ཐ་
ན་གཟན་ཆས་ཀྱི་རིགས་བཙས་ཀྱང་མ་ལྷག་མ་ལུས་པར་བྱུན་མོང་དུ་གྲངས་ཡོད་ཅིང་། ཐོག་
མར་སྡེ་གྲོང་སོ་སོའི་སྤྱི་ཁང་ཆེན་པོ་གཅིག་དུ་འདུས་འཛོམས་བྱེད་བཅུག་སྟེ་མི་ཚོགས་ཁྲིན་
ཁ་ཟས་གཡོ་བསྐོལ་དང་ཚོད་འཛིན་ཉུང་འཕྲི་དང་བཙས་ཉེ་འཚོ་བ་རོལ་དགོས་བྱུང་བ་དང་།
དེ་ནས་དམར་ཚོགས་ཀྱིས་བཏོན་པའི་བསྐྱུར་བའོད་ཆེན་པོ་རྣམ་གསུམ་སྟེ་ཞིང་ལས་དང་། བཟོ་
ལས། མ་ཙཱ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་བཙས་ལ་སྐྱུར་བའོད་བྱེད་པར་མཚོངས་སྐྱོད་
ཆེན་པོ་བློར་བ་ཁ་དབྱུངས་བུས་ཐོག་ ཞིང་ས་རི་མར་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་མར་བསྐྱུར་བར་རྒྱ་ཀ་
བཟོ་བ་དང་རི་ཚོད་རྒྱ་ས་དེ་རྣམས་སློག་བཅུག་ནས་ཞིང་སར་བསྐྱུར་བ། རྒྱ་ལམ་བཟོ་བ། རང་

དང་སྲོག་ཆགས་རི་དྲུགས་སྣ་ཚོ་གས་ཤིག་ཀྱང་རྩ་མེད་བཟོ་བའི་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཆེན་ཤོག་
བརྒྱག་ཡོད། དེ་ཡིན་རྒྱ་ནི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་དགོན་གྲོང་འབྲོག་ཁུལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་མིའི་རྒྱུད་དུ་
སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་གཞིའི་བྱམས་དང་སྦྱིང་རྗེ། ལས་རྒྱ་འབྲས། ཚེ་སྲ་སྦྱི་
ནམས་སྲོག་ལྟར་གཅེས་སྦྱས་ངང་འཚོ་བའི་བག་ཆགས་རང་གཤིས་སུ་བྱུགས་ཀྱིས་བྱུབ་པས་བོད་
མིའི་ཁ་བས་མ་ཡིན་པའི་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཅི་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱང་སྦྱོབ་བྱེད་ལ། ལྷན་པར་དུ་
མི་དང་བྱི་ཡི་བགོ་སྐལ་ཆ་འདྲ་ཡིན་པས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། སྣོ་སྦྱུགས་སྦྱང་བའི་ལག་ལོགས་
པར་བརྩེ་བས་ཡུལ་ལུགས་གང་སར་མང་སྟབས། རྒྱ་མིས་གང་འདོད་བག་ཡངས་པོར་བྱ་ལས་
ཚོམ་པར་དཀའ་ལས་འདུག་པ་དང་གཅིག་གཉིས་སུ་བྱི་ག་དེ་རྒྱ་མིའི་ཁ་བས་བཟང་པོ་ཞིག་དུ་
བརྩེ་བ་དང་ཁོ་ཚོས་དེ་ལས་གཞན་འདབ་ཆགས་ཀྱི་རིགས་དང་ས་ཁར་གནས་པའི་སྦྱུལ་དང་འབྲུའི་
རིགས། རི་དྲུགས་རིགས། རྒྱ་གནས་ཀྱི་ཉ་དང་རྒྱ་སྡིན་སྦྱུལ་བ་ལ་སོགས་ཁ་བས་སུ་ཡོངས་
སྦྱོང་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། གསོད་གཏུབ་བྱེད་པར་གཏན་ནས་འཛེམ་བག་མེད་པ་
ཞིག་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་གྲོང་གསེབ་འབྲོག་རུའི་ཉེ་འཁོར་དུ་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་
བག་ཡངས་པོར་རྒྱ་བའི་རང་དབང་ཚུན་ཆད་ལ་ཡང་དོག་ལོ་ལ་བཏང་སྟེ་རྒྱ་མི་བོད་དུ་འབྱོར་
ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ངང་ངམ་བྱུགས་ཀྱིས་གནོད་འཚེ་གཏོང་གིན་གདའ་བས་བོད་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་
ཀྱི་རིགས་གང་མང་ཞིག་ཚར་བཅད་པས་ད་སྐབས་མཐོང་བ་དགོན་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཡོད་དོ།།

ཁ་བྲལ་དང་བཀག་སྡོམ་བྲལ་ཚུལ་

རགས་བསྐྱེས།

དེ་སྡོམ་པོ་དེ་མི་རིགས་རང་གི་ས་པོ་དེ་གི་བརྟན་སྲིད་གི་ལས་དོན་སྦྱོར་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། རང་སའི་དགོན་པ་ཁག་ཅུམས་གི་ས་གཙོས་པའི་ཤོག་པ་དང་། རྩེ་བ། ཚོ་བ། རུ་སྐོར་ཆེ་ཆུང་། བཟའ་བྲིམ་བཅས་གི་མི་ཚོར་རང་སྲོལ་རང་སྐྱལ་གི་ས་གནས་སུ་གཏན་སྡོད་གི་ས་པོ་དེ་རང་གི་གོམས་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བར་འཚོ་གནས་ངང་པོ་དེ་མི་ཚོས་སྦྱི་སྒྲེར་གཉིས་གི་ཆ་ནས་ཚོས་སྲིད་དང་དམག་དོན། དཔལ་འབྱོར། རིག་གཞུང་སོགས་ལ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་རང་དབང་ཆ་ཚང་གི་སྡོམ་ནས་བྱ་ལས་ལྷ་ཚོགས་སྐྱབ་བཞིན་པར་མ་ཟད། རང་སའི་ས་ཁུལ་གང་སར་རང་འདོད་གི་ས་རྒྱ་བ་འཕེལ་འདོད་མཐུན་ཉེ་ཚོང་གང་གཉེར་བྱས་ཚོགས་པ་དང་། ཐ་ན་མི་རིགས་གཞན་དང་སྦྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱུ་ཁག་ཏུ་འང་གང་འདོད་གི་ས་འགོ་འོང་བོག་ཉེ་ཚོང་འདོད་མཐུན་གི་བྱ་གཞག་སྤེལ་གི་ཡོད་པ་དཔེར་ན། སོག་པོ་དང་། ཤར་གི་ཏན་སེ་ཐན། རྒྱ་ནག་བལ་པོ། འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་སྡོང་ས། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་རང་དབང་ངང་ཕར་རྒྱུར་གང་འདོད་གི་ས་བསྡོད་དེ་རང་རིགས་གི་ཚོས་སྲིད་གང་ཐད་དུ་ཡར་རྒྱལ་གི་བདོག་པ་རི་སྡེད་ཅིག་ནང་འདྲེན་བྱ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཐ་ན་མདའ་མཚོན་གི་རིགས་ཀྱང་སྡོམ་སོས་བཞིན་ཉེ་ཚོང་མདོན་སུམ་གི་ས་བྱེད་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་ནག་དམར་སྲོགས་ཚོགས་པས་པོ་དེ་ས་བརྒྱུང་བ་ནས་རིམ་གི་ས་པོ་དེ་པའི་རང་ཐག་རང་གཙོད་གི་ཆབ་སྲིད་བདག་དབང་རྩ་འཛུགས་བྲལ་པའི་ཁྲོད། རེ་བ་གོང་མངའ་ཁུལ་ཡང་རྫོང་ཁག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བཅད་བྲལ་ནས་རྫོང་འབྲོག་གཉིས་ཁ་བྲལ་དུ་བཏང་ཡོད་པ་ཐུན་རིན་དང་རྩེ་ཁོག་ཟེར་བ་གཉིས་སུ་དགར་ཡོད། དེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་པོ་དེ་མི་སེར་སྐྱོ་ཕོ་མོ་ཉིས་བྲི་ཙམ་འཛིན་བརྒྱུང་བཙོན་བྲིད་བྲལ་པ་ཅུམས་འདམ་གཞུང་དང་།

། གཏེར་ལེན་ཁ། རྒྱུ་མོད་ཐང་། ཟེ་ལིང་། ཀམ་མདོ། མ་སྟོ་ཁུལ་ལ་སོགས་ཀྱི་བཙོན་
ཁང་མི་འདྲ་བ་རྣམས་སུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་དང་། ལྷུལ་ལུས་ལྷུལ་མི་ཚོ་རང་རང་སོ་སོའི་ས་
གནས་སུ་འདྲུག་དབང་མེད་པར་མི་དམངས་རྣམས་བཙན་གྱིས་དེ་དེ་སྡེ་བ་སྐྱོན་མཉམ་
བསྡེས་བྱས་པ་དང་། བྱིས་གཅིག་གི་བཟའ་མི་ཚང་མས་ཆབས་ཅིག་དུ་འཚོ་བ་རོལ་དབང་མེད་
པར་མཉམ་དར་གཞོན་གྱིས་སོ་སོར་བཙན་གྱིས་ཁ་བྲལ་དུ་བཅུག་སྟེ་ཉིན་མཚན་སྟོས་མེད་གྱིས་སྟོད་
དགོས་བྱུང་བས། རང་མི་མཉམ་པ་ཚོར་སྟོར་སྟོང་དང་། བྱིས་པ་ཚོར་ས་མས་བདག་སྟོང་ཐོག་
མ་ཡི་རྒྱ་ཞོ་བསྐྱུན་དབང་ཡང་མེད་པར་དར་གཞོན་རྣམས་གར་མི་རྒྱབ་དང་། མྱོ་མི་བྱང་། མྱང་
མི་སྟོད་བཙན་གྱི་དེས་མེད་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་དེད་ནས་ས་མོད་སྟོག་པ་དང་། ཞིང་ཚོ་བ། གཏེར་
ཁ་བསྟོགས་འདོན་བྱེད་པ། སིང་སྟོང་གཙོད་པ། སོལ་བ་སྟེག་པ་བཙན་བྱ་སྟེར་ཉིན་ཐོག་ཟླ་
དང་། ཟླ་ཐོག་ལོ་སྟེལ་ཏེ་འདྲུག་དགོས་བྱུང་སྟབས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་
སྐྱུག་བསྐྱུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་མཚེས་པ་ནི་སྟོས་མ་དགོས་སོ།། མི་སུ་ཞིག་ཡིན་དུང་
ཙ་འཇུགས་ཀྱི་བཀོད་སྟོག་ཇི་བཞིན་དང་ལྷང་བྱེད་དགོས་པ་ལས། རང་དགར་གྱི་འགྲོ་འདྲུག་
གི་བྱ་བྱེད་སྟེལ་མི་ཚོག་པར་བྱ་སིམ་མེར་གཏོམ་ཚུང་ངང་བཀྲེས་སྟོགས་སྐྱུག་ལས་ཀྱི་མཉམ་
གཙོད་ཇི་འདྲ་བཏང་ཡང་དེ་དག་སེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་བཏང་མི་ཚོག་པ་དང་། གལ་སྲིད་སྟོག་
བྱུར་གྱིས་བཀོད་ཇུས་བཏང་ཡང་བས་རིགས་ཉོ་ཚོང་ལས་གཉེར་བྱེད་ལྷུལ་ཙམ་ཡང་མཐོང་དགོན་
པས། མི་རིགས་གཞན་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་འགྲོ་འདྲུག་བྱེད་པ་སར་ཞོག་ཐ་ན་རང་ཁོངས་
རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་བྱིས་མཚེས་ལྷུལ་སྟེ་རུ་ག་ཉེ་བཟང་གོགས་པོ་སོགས་ལ་དོན་གལ་སྟོགས་ཀྱང་འགྲོ་
འོང་བྱ་མི་ཚོག་ལ། ལར་གསང་སྟོད་དུ་སྟོད་དགོས་ཡོད་ཀྱང་འགོ་བྱིད་ཀྱི་ས་ནས་དགོངས་ལུ་
ལེན་དགོས། གལ་སྲིད་ས་གནས་གཞན་གྱི་འགྲུལ་བ་ཞིག་ཉིན་གཅིག་ལ་སྟོད་དགོས་ཀྱང་ཙ་
འཇུགས་ལ་དགོངས་ལུ་དང་གནས་ཚུལ་ཅི་ཡིན་གསལ་བོར་ཡར་ལུ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། དེར་
སྟོན་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་ཁག་ཐེག་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། ལྷན་པར་དུ་བཙོན་སྐྱུར་ཚེན་པོ་
ཟེར་བ་བྱེད་མགོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་། དམར་སྟོགས་ཚོགས་པའི་གཏན་ལ་འབེབས་དོན་ཚོང་

ལས་མ་ཅ་ཅན། ལོག་སྲོད་ཚོགས་ཁག འཕྲོར་ལྡན་གྲུབ་རིམ། གསར་བརྗེར་དོ་སྐོལ་བ།
ཚོས་ལུགས་གོང་གསལ་མི་རྣམས་ལོགས་ཀྱི་ཉེས་མིང་རྣམས་ལོག་བཏགས་ཏེ། དམར་སྲོགས་
ཚོགས་པ་དང་འཕྲོར་མེད་གྲུབ་རིམ་གྱིས་སྲིད་དབང་སྐོར་འཛིན་བྱ་ལུལ་དུ་བརྒྱུར་ཏེ་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་གྱི་དམག་འབྲུག་གསལ། ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་རྣམས་ཚོགས་སྲོད་ཆམ་ཕབ་དག་པོ་སྲིན་
པར་དམར་སྲོགས་ཚོགས་པའི་མའོ་ཅེ་རྒྱུང་གིས་༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་༡༣ པ་༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༩
བར་གསར་བརྗེར་དོ་སྐོལ་པར་དག་གཞོན་སྲོད་སྐབས་ངེས་པར་དུ་རྒྱུང་རྟེན་གཞན་པོ་དང་། རྒྱུང་
རྟེན་གྲིག་པོ། རྒྱུང་རྟེན་དག་པོ་བཅས་གཏོང་དགོས་ཅེས་བཅན་བརྟེན་བཏང་ཡོད་པས། རེ་བ་
གོང་གི་ས་ཁུལ་འདིར་༡༩༥༣ ལོ་ནས་ལག་བརྟུན་བཞུགས་ཏེ་གནད་ཆེའི་མི་རྣམས་ལྷན་ཞུས་
གསོད་པ་འམ་སྲིམས་སུ་ཚུད་པ་དང་། གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ངན་པའི་ལྷ་མོ་བསྐྱོན་པ་དང་
དེ་དག་གི་རིགས་རུས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་འང་སྣ་ཚུལ་ངན་པ་བཅངས་ཏེ། ག་དུས་ཡིན་
ཡང་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་སྲིད་སྲུག་ལས་རྩ་བ་སྲོད་ཀྱི་བྱ་ལས་སྐྱབ་སྐབས་དམར་ཚོགས་ཀྱིས་དབྲར་
སྣར་མཐོང་པའི་རིམ་གསལ་ཚོར་སྲོན་མ་བྱས་ནས་བཅན་གྱིས་ཁ་བྲལ་དང་བཀག་སྡོམ། རྒྱག་
སྲོད་། མངགས་བརྗེད་སྲོད་པ་དང་འབྲེལ་མི་དམངས་མང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཁ་བྲལ་
དང་བཀག་སྡོམ་དམ་བརྒྱགས། རྒྱག་སྲོད་མནར་གཅོད། ས་གནས་གཞན་དུ་མངགས་གཏོང་
གིས་གཞིས་ཆགས་སྲོད་དུ་བཅུག་པ། དཔེར་ན། ཅེ་ཁོག་གར་སྲོགས་ཀྱི་མགར་རྩེའི་ཚོ་བ་
བདུན་གྱི་གྲུབ་རིམ་མཐོ་ཤོས་དང་མི་ངན་པའི་མིང་བཏགས་པ་ཚང་མས་རང་གི་སྐྱ་སྲིམ་རྒྱ་ཚོར་
དང་བཅས་པ་བརྒྱུར་ཏེ་མི་བྲངས་སུ་མ་བརྒྱ་ཅེས་ཅེ་གཞུང་འབྲེལ་ཐང་དུ་རས་གྱུར་ཅེས་ཁྲིར་ནས་
རྩ་ཐང་ས་ཚོད་སྲོག་པར་དེད་པས། ལུལ་ལུས་སྐྱ་སྲིམ་དང་རྒྱ་རྗེས་སོགས་སུ་གཞོད་སྲོན་ཆེན་
པོ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་ས་ཚོགས་སུ་མ་གྱི་ངལ་ཚོལ་མང་ཚོགས་བརྒྱའི་སྐྱ་སྲིམ་དང་བཅས་པ་བརྒྱམས་
ཏེ་ས་དེ་གར་བསྲོད་ནས་ས་ཞིང་རྫོང་འདེབས་སྲོད་པ་དང་སོ་ཕག་བསྲེག་པ། རོང་རྒྱ་གོང་ཁྲུ་ཉ་གཞུ་
འདོམ་དེ་བཞི་བཅུ་རྣམས་བཞོས་པ། སོ་ཕག་འཛོག་ཁང་དང་བཞོ་ཁང་བཞོས་པ་སོགས་སོགས་ལ་
ཉེན་པའི་རྒྱག་ལས་སྲོད་བཅུག་པ། དེ་ལས་ཅེ་ཁོག་རུ་བ་ཁུལ་གྱི་རོང་པོ་གཤེན་པར་སྡོག་གསུམ་

གྱིས་དང་ཐོག་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་ལ་དོ་རྒྱུ་ལ་འབྲུག་འཛིན་བྱས་པས། མི་བྱིས་ཉུང་
གས་ཤིག་གིས་གཡུ་ལ་འབྲུག་ནང་རྒྱ་ག་ལུས་ཅམ་བུང་བའི་རྒྱ་གས་རིགས་དེ་འཛོལ་སྐྱོད་བྱས་པ་
ལས། མང་ཆེ་བོས་ཤིག་དོར་གྱི་སྡོན་འགོ་དང་བདེ་སྲིད་ཟེར་བའི་དཔོན་སྡོར་དང་ཨ་མགོན་
ལ་སོགས་ཀྱི་མི་ཚོགས་ཁྲིད་བཅུག་སྟེ་རྩ་ཉོག་གི་རྩུ་ལ་གྱིས་ཉིན་རྒྱ་གས་ས་ཆ་རུ་ས་ཚོད་སྟོག་
ནས་ཞིང་ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། ཤིང་གཙོད་པར་དེད་ནས་སོ་ཕག་སྟེག་པ། བོ་ར་རྒྱག་
པ། ལུང་རྒྱང་པ། ཁང་པ་བཟོས་པ་སོགས་སྡུག་ལས་མནར་གཙོད་སྟེག་དཀའ་བ་ཞིག་ལྷུངས་
སུ་བཅུག་ཡོད། གཞན་ཅེ་ཁོག་སྟེ་བཅུ་འི་འགྲོག་པ་མང་ཚོགས་རིམ་གས་མཐོ་གས་རྣམས་ཀྱི་
གཞི་རྒྱུ་ལ་རྩེད་འགྲོག་པ་ཕལ་བའི་རིགས་ཀྱང་གང་མང་དེད་དེ་འབྲུག་འཛིན་དང་། ཀ་རྒྱུང་། ཉིན་
རྒྱུག་ དོར་ཚོས་སྐར། དམེ་བུལ། རོ་རྩེ་རྩོང་ལ་སོགས་སུ་རང་ལ་ལྱོད་གོམས་མེད་པའི་
བྱ་བྱེད་རྩ་ཚོགས་ཤིག་ལུ་རྩུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དུ་བཅུག་ རྒྱ་མིས་མིང་གསར་དུ་བཏགས་པའི་ཐུན་
རིན་རྩོད་གི་ས་ཡི་རྩེ་བ་རུ་ཆགས་པས་རོང་བོ་སྟེ་བ་དེ་འཕྲང་ཡར་ནང་ཞེས་པའི་ས་ཡི་རྩོད་
ཀྱི་རི་ནག་ཁ་སོ་རྒྱད་ཀྱི་རྩུ་ཐང་དུ་གནས་བཅའ་བར་འདེད་ཆེད། རོང་བོ་གྲོང་སྟེ་དང་ཉ་ལུང་
དོར་ཉིན་བསེ་སོགས་དང་བོག་སྟེ་བཅུ་རྩུག་གི་ངལ་ཚོལ་བ་རྒྱང་བ་མི་གྲངས་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་
ཞིག་དེད་འཛོལས་བྱས་ནས་ས་ཚོད་སྟོག་ཉེ་ཞིང་ས་བཅའ་བ་དང་། ལུང་དོང་བརྗོ་བ་སོགས་
ཀྱི་ངལ་ལས་དྲག་པོ་བྱེད་བཅུག་ཡོད། རོང་བོ་སྟེ་བའི་ཁང་བྱིས་དང་ཞིང་ས་གཤིན་པར་རྒྱ་
དང་ཁ་ཆེ་མི་རིགས་ཀྱིས་སྟེ་མོ་ནས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ཉེ། ཞིང་ཁར་ལུད་ཀྱང་བརྒྱལ། ས་དཀྱིལ་
སྟེ་བ་ཚོལ་རོང་ཁོག་དུ་གནས་སྡོར་རྒྱག་ཅིས་བྱས། མདོར་ན། ས་ཆའི་དོན་ཀྱི་བདག་པོ་རྣམས་
ཞི་རི་ཁུལ་ས་མཐར་བརྒྱད་དེ་ས་གཤིས་ལེགས་ལ་གཤོང་ས་ཡིན་པ་རྣམས་རྒྱ་དང་ཁ་ཆེ་པ་ཚོས་
བཙན་བཟུང་བྱས་པ་ཉེ་རགས་ཚལ་དང་རྣ་སར། རྒྱད་པའི་ཀི་ར་ཐང་དང་སྟེན་དཀར་ཐང་། ལུང་
བོ་སོགས་སུ་གནས་སྡོར་གཞིས་ཆགས་བྱེད་བཅུག་པར་མ་ཟད། གཞན་ཐོག་དང་སྡོད་མར།
རྒྱ་ཚང་མ་འམ་མེད་གི་གཤོང་ལ་སོགས་ཀྱི་ཚལ་དང་ཞིང་ས། ས་གཤིས་ལེགས་པའི་ས་གནས་
ཁག་ལ་དམག་སྐར་དང་སྟོག་ཁང་། ལས་ཁུངས། རྩུགས་བཞུ་ཁང་། གསེར་གཉེར་ལས་ཁང་

། དུ་ཡང་བཟོ་གྲ། ལྷན་ཁང་། སོ་ཕག་ལས་ཁུང་། རོ་འབྲག་ཨར་ལས་ལས་ཁང་། རྒྱལ་གཉེར་ཞིང་རུ་ལ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཁུང་བཅས་བཙུགས་ནས་ས་ཁུལ་བཙན་བཟུང་འོག་ཤེད་སྐྱོད་བྱེད་ལུལ་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཡོང་ཁུངས་སུ་བཙུགས་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ།།

སྤང་ཆེན་པོའི་འཆོ་བ།

མཉམ་ལས་ཁང་བཙུགས་པ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་མི་མང་གིས་ཟས་མཉམ་བཟུང་བྱེད་སའི་ཐུན་མོང་ཟ་ཁང་ཞིག་འདྲུགས་གཉེར་བྱས་ནས་ཐོག་མའི་རྒྱ་རོ་འགའི་རིང་མི་དམངས་ཀྱི་ཁ་ཟས་འཆོ་བ་རི་འདྲའི་སྐྱོད་པ་ལ་འང་ཟེར་བ་ཞིག་བཟོས་ཐོག་ས་གནས་ཁག་སོ་སོར་སྤྲུལ་བྱས་ཏེ། ཐུན་མོང་ཟ་ཁང་འདྲུགས་བྱུབ་བྱུང་། དེ་དང་འབྲེལ་གོམ་པ་རིམ་བཞོན་གྱིས་དམར་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ཆབ་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་དང་འཆོ་བུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་འདི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ནས་གྲུང་ཁུན་རིང་ལུགས་སུ་སྐྱོད་དགོས་པས། ལྷེར་ཟེར་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་མི་ཆོར་མལ་གོས་ཆ་གཅིག་དང་ཐོར་བ་དྲ་གང་ཅི་དྲ་གཅིག་མ་གཏོགས་དགོས་པེས་མི་འདུག ཅེས་ཆོགས་འདྲའི་རྒྱང་བརྒྱད་བརྒྱགས་མི་མཐུད་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་མི་མེར་གྱི་རྒྱ་དངོས་གོང་སྤྲུལ་བཞིན་རིགས་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བྲས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཐུན་མོང་ལ་དབང་བར་བྱས། གསུམ་པ་འམ་བཞི་བའི་རིགས་རྣམས་སོ་སོ་ལ་བཞག་གྲང་མི་མང་སྐོར་ཞིག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བཙོང་བ་དང་རང་དགར་མེད་བརྒྱགས་བྱས་པའང་(རྒྱན་ཆའི་རིགས་དང་སྐོད་ཅ་ལག་གི་སྐོར།) ཡོད། མི་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་ཟ་ཁང་གཅིག་གི་ནང་འཆོ་བར་ཡོངས་སྐྱོད་པ་བརྒྱད་དེ་གྲོང་བདེལ་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་སྤྲོ་ཆོ་སྐོར་དང་ཆོན་ཁག་དུ་མར་བགོས་ཏེ་མཉམ་བཟུང་དང་མཉམ་སྐྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་གཞི་འང་བརྒྱལ་ས། དེ་སྐབས་མི་བྲིམ་གཅིག་གི་བཟུང་མི་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་དུ་སྐོད་པའི་རང་དབང་མེད་པར་ཁྱོད་དར་གཞིན་བྱིས་དུའུ་འབྲེད་གྱིས་སོ་སོར་ཁ་གྲུས་ཏེ་ན་ཆོད་རིམ་པའི་(བུ་བཙོལ་

ཁང་དང་སློབ་གྲྭ་རྒྱུ་ལོ་ལྟེང་། རལ་ཚོལ་མང་ཚོགས།) སློབ་གསུམ་བཞིའི་ཚུལ་གྱིས་སྡེ་
ཚོའི་ཁྲིད་གྲྭ་ཤག་ཆེ་ཤོས་འགའ་འདེམས་ནས་སོ་སོར་རང་རང་གི་མལ་ཆས་ཁྲིམ་ཡོང་དུ་བཅུག་
སྟེ་དགོན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་འདྲུ་ཁང་། སྒོང་གི་ཁང་གི་མ་བཅས་ཀྱི་ནང་གི་སྤྱིའི་ཁྲུམས་
ར་ཚམས་སུ་མི་མང་གྲལ་བསྐྱར་དེ་ཉལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་དུད་ཁྲིམ་སོ་སོའི་སྡེ་མིག་
ཚང་མ་མི་སྡེ་དེ་གའི་ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཁག་གི་མགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལག་དུ་སློབ་དགོས་པས། རྒྱག་ལུས་
རང་གི་ཁང་གི་ཁྲིམ་དང་ཅ་ལག་ཡོ་བྱད་ཅམ་ཡང་རང་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དབང་མེད་པར་མ་ཟད།
རལ་ཚོལ་དང་ཚོགས་འདུ་སློབ་སློབ་ལ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ལས་སྐྱབ་དུས་དོན་གལ་ཆེ་བ་པར་ཞོག་
ཐ་ན་གསང་སློབ་དུ་དྲི་ཆེན་དྲི་ཚུ་གཏོང་བར་འགོ་དགོས་ཀྱང་མགོ་ཁྲིད་ལ་དགོངས་ལུའི་གནང་
བ་ལེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་སྐྱོད་པར་གྱིས་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་འདུག་སྟོན་
ལུགས་དང་འཚོ་གོས་རོལ་སྐྱངས་བཅས་ལ་དབང་ཡོད་བཏང་སྟེ་མི་མང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱོན་ག་
དབང་འཛིན་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་ལ་ཉན་དགོས་པ་ཅིག་ཡིན། སྤྱིར་མིའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་
སྤྱོད་དེ་གཙོ་བོ་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་རང་དབང་དང་། དཔལ་འབྱོར་སྟེང་གི་འཚོ་གོས་རོལ་སྐྱངས།
འགོ་བ་མི་ཡིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་འོས་པའི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ཐམས་ཅད་ཇི་འདོད་ཡོངས་སུ་
སྤྱོད་སྐྱར་བྱུག་ཡོད་ནའང་། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སེར་སྐྱ་སོ་སོ་ཚམས་སྐྱོན་ག་དམར་སྤྱོད་ཚོགས་
པའི་སྤྱོད་གཞུང་གི་དབང་བསྐྱར་འོག་དུ་ཚུད་པ་ནས་བཟུང་། བོད་མི་ཚམས་ཀྱིས་སྐྱོན་ག་དམར་
གཞུང་གི་གཤིས་སྤྱོད་ལ་གདེང་འཇོག་གི་ཐ་སྟོན་ཅིག་བཏགས་པ་ནི། གུང་ཁྲན་ཏང་སྟེ་དང་
ཐོག་སྤྱོད་བལ་ལས་འཇམ་པ་རིམ་གྱིས་བལ་དང་ཚིད་པར་འགྱུར་བར་འདྲུག་མདོར་ན། ཀོ་
བ་དམར་རྗེན་གྱིས་གོས་སྤྱོད་པ་དང་མཚུངས་ལ། གུང་ཁྲན་ཏང་གི་སྤྱོད་རུས་ནི་མི་རྟག་སོག་
ལའི་ཁ་དང་འདྲ། ཞེས་དང་། དངོས་དོན་བདེན་པར་འཇོག་འོས་མིན། ཞེས་ལུང་གིས་ཟིན་
པ་ཇི་བཞིན་དམར་ཚོགས་གཞུང་གི་བྱ་སྤྱོད་དེ་དོ་ཤོ་མི་རྟག་དབྱར་ཁའི་ནམ་ཟླ་བཞིན་ལོ་རྗེ་ཟླ་
རེ་བསྐྱད་གྱིན་བསྐྱད་གྱིན་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་མི་དབང་དང་དཔལ་འབྱོར་སྟེང་གི་འཚོ་གོས་རོལ་ས་
སྤྱོད་རྗེ་སྐྱབ་དུ་གྱུར། ༡༩༥༧ ལོའི་ཟླ་༣ ཚེས་༣༧ ལ་མའོ་ཙི་དུང་གིས་གྲོན་ཚུང་བྱེད་

རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་སྤེལ་བའི་སྐབས་སུ་འདིར་ཉལ་ལེན་གྱི་ཚོམ་ཡིག་ལ་
ནས་ལག་བརྟུང་བྱ་རྒྱུ་མཁོ་བརྩམས་ཏེ་མི་རིགས་བཟང་འབྲུ་རྒྱ་མ་སྤེད་ཀྱི་ལས་བཟང་མི་ཚོགས་པ་
གཏན་འཁེལ་བྱས་ཏེ། རིམ་གྱིས་ཐོན་ཡུལ་རྗེས་འདྲེས་ལས་སྐྱེད་མ་སྐྱོད་པའི་ལྷན་
ཡམས་འཕྲོས་སུ་བརྟུག སྤྱིར་འཛིག་ཉེན་ཐོག་གི་སེམས་ཚན་གྱི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཏུང་
། ཁ་ཟས་འཚོ་བའི་ཚེ་སློབ་སྦྱང་པའི་ཚེས་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཁ་ཟས་རྩོལ་སྤོང་
དེ་འཛིན་མཁས་ན་མི་དབང་དུ་བསྐྱུ་བར་ལྷན་མཐུ་སྡོམ་པ་ཞིག་དང་། སྤྱི་སྡེར་གང་ཡིན་ན་
འང་འཕྲོར་སྐྱུག་སྡོམ་པར་སྐྱུར་བྱེད་གྱི་མང་གཞིའི་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་སྤངས། རྒྱ་
ནག་དམར་གཞུང་གིས་མི་མང་དབང་དུ་བསྐྱུ་བ་དང་གཅིག་གཉིས་སུ་རྒྱ་ནག་གྱུ་འཕྲོར་གྱི་མང་
གཞི་ཏུ་ཚང་ཞན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་(བཅིང་གོ་ལ་མ་བྱས་པའི་སྡོན་རྒྱ་ནག་ལ་མི་གངས་
དུང་སྐྱར་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལས། སུམ་ཆ་ཡི་གཉིས་ཀྱི་སྡོམ་འགྲང་གི་མེད་པ་ཞིག་རེད།) གསུམ་
ནས་འཇུགས་སྐྱུན་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་དམིགས་ཏེ།
མའོ་ཙེ་དུང་གིས་ང་ཚོས་འཇུགས་སྐྱུན་གཞི་ལ་སྤོན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་
ནི་ད་དུང་ཏུ་ཚང་དབུལ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པས་དེ་ནི་འགལ་བ་ཞིག་རེད། སྤོགས་ཡོངས་
དང་རྒྱ་ན་སྤིང་གི་སྡོམ་ནས་ཤོན་རྒྱང་ནན་ཏན་བྱེད་རྒྱ་ནི་འགལ་བའི་ཐག་གཅོད་ལས་ཀྱི་ཐབས་
ལེས་ཅིག་རེད། ཅེས་བཤད་པས། རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྩ་འཇུགས་དང་ཚོགས་པ་སོ་སོ་ཚང་མས་
མཐའ་གཅིག་དུ་དེ་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་པར་གྱུར་ཡོད་སྟབས། རིམ་པ་སོ་སོའི་རྩ་འཇུགས་
ཀྱིས་དེ་རྣམ་བཤུ་བ་བྱས་ནས་མིའི་མིད་པ་སྤེ་སྤོམ་པའི་འགག་རྩ་བརྐྱང་ནས་མི་རིགས་ཉིན་རེར་
སྤེ་སྤང་བཞི་ལས་བཟང་མི་ཚོགས་པ་ཞིག་དུ་བསྐྱུར་ཞིང་། ཤོན་རྒྱང་གི་སྡོམ་ནས་གསར་བརྗེ་བྱེད་
དགོས་ཞེས་ཁ་གཏམ་འཛོལ་བཞུགས་ཏེ། ཤོན་རྒྱང་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་གཞི་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ཞིག་སྤེལ་ནས་མི་རིགས་ཉིན་གཅིག་ལ་ཟན་སྤེ་སྤང་བཞི་དང་ལོ་རྒྱུད་ཀྱིས་པ་ཚོས་སྤང་དོ་ཙམ་
ལས་ཟ་མི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པས་དེ་ཉིན་གཅིག་ཐག་ཞོག ཟས་སྐྱུན་གཅིག་ལའང་སོ་བ་འགྲངས་
བྱུང་གྱི་མེད་པ་རེད། སྡེར་ལ་འབྲུ་རིགས་དོག་གཅིག་དང་བཟང་ཚོད་རྒྱར་གྱུར་གཅིག་ཀྱང་།

བག་དྲུངས་སྡོམ་ཚོད་འདྲེས་མའི་ཁུ་བ་དཀར་ཡོལ་དོ་ཡོད་ལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྗེ་ལྷ་ག་རྗེ་
ལྷ་དྲུག་གྱུར་ཏེ། མཐར་མི་རེ་ར་ཟ་མ་སྤང་བཞི་མ་གཏོགས་ཟ་རུ་མ་བཅུག་པའི་སྐབས་སུ། ཁོ་ན་
ཐོག་དཀར་པོ་མིག་རྗོག་འདྲ་བ་དེ་འང་ཡལ་བར་གྱུར་ཏེ། སྲན་རྩ་དང་རྩ་རམ་བུ་འདྲེས་མའི་
ཙོང་རྗོག་ནག་ལ་བཙོག་པ་གཅིག་དང་མཉམ་ཚུ་ཁོ་ལ་ཕོར་གང་། གདུང་བས་སུ་སྡེ་སྲན་ཚོགས་
དང་སྲན་རྩ་རམ་བུ་སོགས་གོང་དུ་སྐྱེས་པའི་རྩ་རྒྱུ་མ་དེ་རིགས་འདྲེས་མའི་བག་དྲུངས་ཚུ་འདྲ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ལ་བཞུགས་ཆེ་གཟུགས་བཞུན་འཆར་ཡོང་བ་དེ་འང་མི་རེ་ར་ཕོར་བ་སོག་
ཚུང་ཚུང་གང་རེ་མ་གཏོགས་སྡོམ་འགྲངས་བྱུ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པ་རེད། སྐབས་འགར་
བག་དྲུངས་ནང་ན་དེ་ལ་ཕོང་བུ་ལ་སོགས་ཀྱི་གི་གཤེན་རིགས་ཀྱི་ནང་སྤོལ་སྡོམ་མཚོན་ལུ་བུ་ཡོད་
ན་མི་མང་ལ་སྐྱ་མི་ཤེས་པའི་དགའ་སྡོམ་སྡེ་ཡི་ཡོད། བོད་མིས་ཁ་བས་སུ་མི་སྡུད་པའི་སྲོག་ཆགས་
ཀྱི་གི་གཤེན་རིགས་ཀྱི་གི་འགོ་བྱིད་དང་མ་བུ་ན་གྱི་ཁ་བས་སུ་སྡུད་ཀྱི་ཡོད་ལ་མང་ཚོགས་ལ་
དེ་དག་གི་ནང་སྤོལ་རྒྱ་རྒྱུ་ག་སོགས་ལས་ཐོབ་མི་སྲིད་པ་ཡིན། རྒྱ་དམར་གྱི་དུས་ཆེན་དང་ཕོ་
སར་སྐབས་སུ་མི་མང་རྩ་རྒྱུ་མ་གྱི་རིགས་ལས་བཟོས་པའི་ཚོད་མ་འཕམ་སོག་སོག་གཉིས་རེ་རྩེ་ར།
དེ་མིན་ཉིན་རྒྱ་ན་དུ་བག་དྲུངས་ཚུ་འདྲ་བ་ཞིག་འཕྲུང་དགོས་ཀྱི་ན་འདུག་པ་དེ་འང་སྡོམ་འགྲངས་
པ་ཞིག་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ས། བ་མ་བུ་སྐྱུག་པན་ཚུན་བར་དང་། སུ་རྒྱ་མིང་སྲིང་བར། བཟའ་
ཟླ་སྤོ་བུག་བར་བཅས་སུ་ངོ་གཞོངས་བག་ཚད་དང་། ཁེལ་གཞུང་ཡེ་ནས་བུལ་དེ་མངོན་སྡོམ་གཉིས་
སུ་རང་རང་གི་བས་སྐལ་སྲན་བུ་དེའི་ཐོག་པན་ཚུན་སྡོམ་ཟ་བུ་དེ་པར་ཆགས་གིང་བག་དྲུངས་
ནང་སྲིགས་རྗོག་ཙམ་རྒྱགས་ཚེ་ལམ་ཤེད་དུ་ལག་པ་སྡོད་ནང་རྒྱབ་ནས་འཕུལ་དུ་བཟའ་བུ་འཕྲུང་བུ་ད་
ཀྱི་ཡོད། དེ་རྣམས་མ་མ་མིང་སྲིང་བར་སྡོམ་ཟས་བུས་པ་དཔེ་ར་ན། སྐབས་སྡོམ་ཚོད་བཞིའི་སྡེ་ད་
བུ་དག་མ་བུམས་རྒྱལ་དང་སྡེ་ད་ཡུམ་རྒྱ་མོ་བར་གཉིས་ལ་བུ་སྐྱུག་རྗོར་དང་ཁོའི་ཚུང་མ་སྲིང་
མོ་བུམས་བཅས་བཟའ་མི་བཞི་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཚོས་གཞུང་གི་བཟའ་ལས་སོ་སོའི་བས་སྐལ་
ལེན་པར་འགོ་སྐབས་དེ་ར་འགོ་མཁན་གྱིས་བག་དྲུངས་ཀྱི་སྲིག་རྗོག་སྐར་ཉལ་གྱིས་སྡོམ་ཟས་
བུ་དེ་རེ་བུས་སྐབས། ལབ་ཡུམ་ཕོ་བཟེས་པ་སྡོམ་མོ་ནས་མལ་དུ་སྡུང་སྡེ་ངལ་ཚོལ་བུ་ད་མ་རུས་

པས་གཞུང་གིས་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་ཟས་སྐྱལ་ཉུང་འཕྲི་བྱས་སྟབས་དེ་བས་ལངས་འགྲོ་མ་རྒྱས་པ་ཆགས་
པ་རེད། འོན་ཀྱང་བུ་སྐྱལ་རྗེས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ནས་འབྱུང་དང་རམ་བུ་འདྲེས་མའི་རྩམ་པ་རྒྱུང་ཟད་
སོན་པ་དེ་རྣམས་ཁོ་རང་གཅིག་པུས་ཟས། དེའི་སྐབས་ཡབ་ཀྱིས་བུ་སྐྱལ་རྗེས་ལ་ང་ལ་ཉུང་ཙམ་
ཞིག་སྟོན་གནང་དང་། ང་ལ་ཟས་སྐྱལ་ཐོབ་ཚེ་ང་རང་མཁྱོགས་པར་གི་ས་མ་རེད་ཅེས་བཤད་
ཀྱང་བུས་མ་བྱིན། དེ་ནས་ཡབ་ཀྱིས་ཆེས་སྡོམ་ཉམས་ངང་ཨ་གི་རེ་ཁོ་བདག་གིས་སྟོན་ཆད་ཁྱོད་
གསོ་སྦྱར་དུ་ལེན་འཁུར་ཉེ་དོ་ཐག་ཆད་རག་བར་དུ་ལ་ལུང་མང་པོ་བརྒྱུད་དེ་དཀར་ལས་ཆད་
མེད་མུངས་ཞེས་སྟོན་ཆད་གསོ་སྦྱོང་བྱས་རྗེས་རྣམས་བཤད། དེ་ནས་བུས་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་དེ་ལྟར་
གསོ་སྦྱོང་བྱས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་བཟུ་གཞིག་བྱས་པའི་ཟས་རེད་ཅེས་ལབ། བྱལ་རྗེས་
མི་ཡར་སྟོན་དམར་ཚོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན། བཟུང་མི་བཞི་པོས་སོ་སོར་ཐབ་རེ་བརྒྱུང་
སྟེ་བརྒྱད་སྟབས། མནའ་མ་སྟིང་མོ་བྱམས་ཀྱིས་ངལ་ལས་དང་སྟོགས་བཞིན་བརྒྱད་པས་མི་
བཟོད་ཅེས་བརྗོད་དེ་ཁོ་མོའི་མ་ཡུལ་ཉོར་ནག་ཏུ་སྦྱིར་ལོག་སོང་པ་དང་། ལུལ་སྟོད་ཀྱི་མི་
ཚོ་བཀེས་སྟོགས་ཀྱིས་མནར་ཉེ་ཚང་མ་ཚེ་ལས་འདས་ནས་ད་ལྟ་སྤྱི་མ་སྟོང་བར་གྱུར་ཡོད་དོ།།
ཀྱིས་པ་བུ་བཙོན་ཁང་དུ་གནས་པ་ཚོ་འང་བཀེས་སྟོགས་ཀྱིས་མནར་ཉེ་རང་དང་གཞན་གྱིས་བཏང་
པའི་དྲི་ཆེན་ལས་ཟས་རྗོག་ཙམ་ཡོད་པ་མཐོང་འཕྲལ་དེ་འཕྲོག་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་པས་བརྟུས་ནས་ཟ་
པ་རེད། མི་མང་རྣམས་ཁང་སྤྱི་མ་གཅིག་དང་སྐྱུ་གུར་གཅིག་ཏུ་མཉམ་སྟོད་བྱེད་སྐབས་དཔྱིད་
འདེབས་དང་སྟོན་བསྟུའི་དུས་འབྱུང་རིགས་སོགས་འགོ་བྱིད་དང་སྟོན་ཐོན་པའི་རིགས་ལ་མི་
མངོན་པར་བྱས་ཉེ་རྒྱ་ཟ་བྱེད་པ་དང་འབྱུང་རིགས་དང་སྟོ་ཚོད། ཡུང་རིལ་སོགས་བརྒྱས་ཙམ་
བྱེད་ཐུབ་ཀྱང་དེ་རིགས་བཙོ་བཟོ་གཤོས་གསུམ་བྱེད་ས་མེད་སྟབས་སྟོན་བཟུང་བྱེད་པ་ལས་འོས་
མེད་པ་ཡིན། བརྒྱ་བཟུང་བྱས་པ་འགོ་བྱིད་དམ་སྟོན་ཐོན་པས་ཚོར་ཚེ། དེ་ཚོར་འཐབ་ཚོད་
བྱེད་པའམ་ཟས་སྐྱལ་གཅོད་པ་བཅས་བྱེད་པས། མི་ཚོས་རྒྱ་འང་རྒྱག་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་རེད། དེས་
སྦྱིར་མི་རྣམས་བཀེས་སྟོགས་དང་ངལ་ཚོན་བུ་ཡུན་རིང་ལ་ལས་འཁུར་སྟེ་བས་མི་ཚོ་གཅིག་
རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་གི་སྟོན་བྱུང་སྟེ་གི་རོའི་བེམ་པོ་འང་སྦྱི་རུ་བསྐྱལ་དཀར་བཞིག་ཏུ་གྱུར་

ཡོད། དཔེར་ན། ཅེ་ཁོག་མགར་ཅེའི་སྡེ་བའི་རྒྱ་བྱིས་གཅིག་ནང་གི་མི་ཚང་མ་གི་ནས་མི་
རྒྱ་གཉིས་རུ་ལ་འདག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། རེ་བ་མོང་ཚོན་ཆེ་སྡེ་བའི་མི་ཚོར་ཟས་རིགས་གཙང་
ཆད་བྱུང་སྟེ་ཉིན་བཅུ་བདུན་འགོར་སྟབས། ཁང་བྱིས་གཅིག་ཏུ་ཉིན་གཅིག་ལ་ནང་མི་བཅུ་
གསུམ་སྟེ་བ་གི་བྱུང་འདུག་པ་དང་། འདྲ་མེད་ཅིག་ལ་བྱིས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཨ་མར་བཀའ་
ཚོགས་ཀྱིས་མནར་བས་རྒྱ་མར་རྒྱ་ཞོ་མེད་སྟབས་མ་བུ་གཉིས་མཉམ་གི་བྱུང་ཡོད། འདི་འདྲའི་
རྒྱ་གཡའ་བའི་གནས་ཚུལ་ག་ས་གར་ལ་གང་མང་འདུག་པས་སྟབས་ཀྱིས། མཉམ་སྡོད་བྱེད་
དགོས་པ་དེ་སྡོད་ནས་མི་ཚོར་རང་བྱིས་ཏུ་སྦྱིར་ལོག་ཏུ་བཅུག་ཡོད། ཡིན་ན་འང་སྤང་ཆེན་པོའི་
ཐུན་མོང་ཟ་ཁང་ནི་སྤར་བཞིན་གནས་པའི་འཚོ་བ་དེ་ཉ་ཅང་ཐབས་རྒྱགས་པ་དང་དངངས་སྐྱབ་
རྒྱས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་(འགོ་བྱིད་དང་གཉེར་བ། ར་མ་སོགས་མ་གཏོགས་མི་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མིའི་བཞིན་མདངས་ཡལ་བར་གྱུར་ཡོད།) དེ་སྟབས་ཟས་རིགས་ནི་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་
ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་ཏུ་གྱུར་སྟབས། མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྡོད་སྡོན་ཆད་ནང་བཞིན་ཅུ་མ་པ་
དཀར་པོ་སོར་གང་རེ་ག་སོན་ཟ་རྒྱ་བྱུང་ན་གི་རུང་འགྲོད་པ་མེད་ཚུལ་དང་། ཡང་ན་འགའ་རེས་
གོ་རེ་དཀར་པོ་ཅུ་དང་ཡང་ན་སྟེ་སྟེ་འབག་པ་སྟོ་བ་འགྲངས་པ་ཞིག་བཟའ་བཏུང་བྱེད་སྟབས་
པ་ཞིག་བྱུང་ཆེ་འཆི་རུང་འགྲོད་པ་མེད་ཚུལ་གྱི་འུ་སྟེ་གི་འདོད་ཚུལ་མི་མང་པན་ཚུན་ནང་
སྤང་མོལ་བྱེད་བཞིན་གདའ། དེ་འདྲ་བའི་དཀར་ཚོགས་ཀྱི་སྟེ་ག་བསྐྱེད་དཀར་པོའི་དུས་
སུ་འང་མིའི་ལུས་ལྷགས་ཀྱི་ངལ་ཚོལ་སྤར་བཞིན་སྡོད་ལ། ཉིན་དཀར་གྱི་ཐོག་ཏུ་མཚན་མོ་
བཞག་ཏེ་ཉིན་རེར་ངལ་ཚོལ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་ཅུ་རེར་བྱེད་དགོས། གལ་སྲིད་ཉིན་རེའི་
ལས་འགན་མ་འགྲུབ་ཆེ་ཉིན་དེའི་ཟས་ཐུན་ལས་ཉུང་འཕྲི་བྱེད་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མིའི་
འགོ་བྱིད་ལ་ཁ་འཛིང་ཅུ་བུས་ན་གཙར་རྒྱང་དང་ཡང་ན་བཙོན་ཏུ་འཇུག་དེས་ཡིན། སྟབས་
དེར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགོ་བྱིད་ཚོར་འབྲེལ་བ་ལེགས་པའི་མི་རྣམས་འགོ་བྱིད་དང་གཉེར་བ། ཚིས་
པ། ར་མ། རང་འཐག་གི་ལས་བྱེད་མཁན་བཅས་སུ་བསྐོ་འཛོག་བྱེད་ལ་དེ་དག་གི་མི་ལས་
གཞན་མི་མང་རྣམས་ཀྱིས་ཉ་ཚོར་གྱིས་ཀྱང་མི་དོ་བའི་སྟེ་ག་བསྐྱེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་སྐྱངས་

སྐབས། གང་ཟག་མིའི་བཞིན་མདངས་ཡལ་བར་གྱུར་ཏེ། མིའི་ག་མདོག་སྡོ་བལ་ཅན་དང་
ལུས་ལྷུང་ཡོངས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྡོགས་ཉལ་བྱས་ལ། རང་ལྷུང་གི་རུས་པ་སྐྱེ་རུ་འབྱུང་
ཏེ་ཉལ་དཀའ་བའི་རུས་གཡོག་སྐྱེ་པགས་བརྗོལ་ནས་ཁྲག་རྒྱག་ཅན་དུ་ཆགས་པ། མིའི་མིག་གཉིད་
དུ་རྗེབས་ལ་རྩ་མ་འང་སྐྱེ་རུ་མདོན། སྐབས་དེའི་མི་ཚོའི་གཟུགས་དབྱིབས་ནི་མགོ་ཆེ་ལ་མགྱིན་
པ་དང་རྒྱང་ལག་སྤྲ་བ། རྩོ་བ་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག་པ་སྡོ་མ་འབྱུང་དང་འབྱུང་བའི་གན་གྱིས་རྣམས་མར་
ཞོག ཐ་ན་གཞོན་དར་ཞིག་ཡིན་ན་འང་འགོ་འདུག་མི་ལྷུང་པར་འཁར་བར་རྟེན་དགོས་པ་
དང་། རང་ལུས་འདོམ་གང་རང་མགོ་མི་སྡོགས་པར་དམུལ་བའི་ཡི་དྲགས་འཇིག་རྟེན་མི་ཡུལ་
དུ་མདོན་སུམ་སྐྱེ་བས་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། བཤེས་སྡོགས་ཀྱིས་མནར་ཏེ་བཟའ་མི་ཡོངས་
སྡོགས་ཤི་ཐེབས་ཏེ་དུད་ཚང་སྡོང་པར་གྱུར་པའང་གྲངས་ལས་འདས། ལུ་གེའི་བཤེས་སྡོགས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་དེ་འབྱུང་འཚབས་ཆེ་བས། རེབ་གོང་འཕྲང་ཡར་ནང་གི་བཙན་མོ་མར་སྟེང་སྟེ་
བའི་སྡོལ་མ་སྐྱེད་ཀྱིས་རང་གི་ཤོད་ཁོག་བཤེས་སྡོགས་ལྷུང་བ་བཟོད་སྡོལ་བྱེད་མ་རུས་པར་རང་
གི་ག་ཁྲག་ལས་མཆེད་པའི་བུ་ཤི་པོ་དེའི་ག་ཟས་པ་རེད། འདི་འབྱུང་གནས་ཚུལ་ནི་འཇིག་
རྟེན་གནས་འོག་དུ་ཉ་ཅང་དགོན་པོ་ཞིག་མ་རེད་དམ། དཀའ་སྐྱུག་གི་ལོ་རྒྱའི་སྡོད་ལས་རིགས་
འབྱུང་མིན་སྡོལ་པོ་སོ་སོས་མི་རྣམས་སུ་མཐུད་རྒྱུན་ཤི་ཐེབས་པ་ཉ་ཅང་མང་དྲགས་པས། སྡོན་
ཆད་ཀྱི་དུར་སྡོད་དམ་དུར་སར་ཤི་བ་རྣམས་ཀྱི་པེམ་པོ་བསྐྱལ་སྐྱབ་པ་ག་ལ་སྟིད། ཐ་ན་པེམ་
འོ་འཁྲུང་ནས་དུར་སྐྱས་བྱེད་མི་འང་དགོན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཡུལ་སྡེའི་ཁོར་ཡུག་ཀུན་
དུ་མི་འོ་སྐྱུངས་གསོག་བརྒྱབ་པ་ཆེས་སྐྱེ་གཡའ་བ་དང་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
པེམ་འོ་ལ་ལར་ག་མེད་ཀེང་རུས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ས་ལ་རྣལ་འདགས་སུ་གྱུར་ནས་དྲི་རན་སྡོགས་
བཞིར་འབྱུལ་བ། འགའ་གས་ཤིག་དམར་རྗེན་དུ་གང་སར་གཡུགས་ཏེ་འཕངས་ནས་བསྐྱུར་བ་
སོགས་བརྗོད་ལས་འདས། པོད་པའི་གཏམ་དཔེར། མ་འཆི་སྐྱག་པར་བདག་བྱོས། ཤི་ཆེ་
པེམ་འོར་བདག་བྱོས། ཟེར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་འང་ཆེ་འདས་དེ་ཆོའི་བདག་པོ་རང་མི་པལ་ཆེ་
བ་ཞིག་བཙོན་ཁང་ངམ་ཡུལ་ལྷུང་གཞན་དུ་དེད་པ། འཆི་སྡོན་གྱུང་བ་བཙམ་ཀྱིས་པོ་ཟད་མོ་

ལ་ཐུག་པ་འམ་སྐྱེས་པ་འེ་འགའ་ལྷགས་ཀྱང་རོ་བདག་པོ་རྒྱག་རྒྱ་ལས་རང་ཉིད་བྱ་བྱོར་རང་འཆི་
ལ་ཉེ་བ་ཞིག་འདུག་པས། མི་སོ་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མི་མི་བའི་ཆེད། ཟས་རིགས་
གང་འཚོལ་དང་རྩོལ་ནམ་འགྲངས་སུ་ཐབས་བརྒྱ་རྩལ་རྩོད་བཀོལ་བའམ་ཐ་ན་རང་ལ་རྩལ་ལུས་
ཙམ་བྱུང་བའི་མལ་ཆས་དང་དངོས་ཚོང་གི་རིགས་བཅོང་སྟེ། ཟ་མར་བརྗེ་བ་བྱེད་ཀྱང་རང་
བྱིམ་དུ་ཟས་གཡོ་བ་སྐོལ་བྱས་ནས་མེ་འབྲུད་དུ་བ་ཐོན་ཆེ་འགོ་བྱིད་ཚོ་ཡོང་སྟེ་གོང་སྐྱེས་བཞིན་
མི་ལས་དགུ་ལས་བྱེད་པས། རང་བྱིམ་དུ་མེ་གཏོང་བའང་ཞེད་སྣང་སྐྱེས་དགོས་པ་ཞིག་འདུག་
གོ། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བརྒྱགས་པའི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དེ་བོད་མིས་དམུལ་བའི་སྤྱོད་ཆུག་
བརྒྱལ་བྱིས་མནར་གཅོད་གཏོང་བྱེད་ཅིག་དང་འགོ་བྱིད་དམ་ཅིས་གཉེར་བ་འམ་མ་བྱན་ཚོ་གཤིན་
རྗེ་ལས་མཁན་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་འབྱུང་། དེ་དོན་ལ་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་གྱི་
སྤྱོད་ཆེན་པོ་དེ་མི་བྱི་འབྲུམ་མང་བོའི་སྲོག་ལེན་གྱི་གཤེད་མ་ཞིག་དུ་གྱུར་བས། རོང་འགྲོག་
པའི་ཡུལ་སྡེའི་ཁོར་ཡུག་ཀུན་དུ་མི་རོས་བཀང་བ་དང་། སོ་ཡུག་དང་མོ་ཡུག་དུ་སྐྱུག་བྱིམ་
རྩོད་གིས་གང་སར་བྱུང་། རྗེ་སྐགས་ཀྱི་འཕོད་སྐྱེས་གནམ་ས་འགོངས། འདིའི་ཐད་རྒྱ་ནག་
དམར་གཞུང་གིས་དྲི་ལ་བརྒྱགས་བྱེད་སྲོལ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལོགས་ས་ཁུལ་གྱི་དྲི་ནན་དང་དྲི་
པེ་ས་ཆར་ཐན་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་གཅིག་གཉིས་སུ་སྤྱུ་ལེན་བཅོ་བཅོས་རིང་ལུགས་བྱིས་
རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་དང་བཅིངས་འགོལ་དམག་འཁྲུག་གི་སྐབས་སུ་རང་རེའི་དམར་སྲོགས་
ཚོགས་པར་དཔལ་འགྱོར་གྱི་རོགས་རམ་བྱས་པ་ད་ལྟ་སྐྱིན་པ་སྤྱིར་སྐྱབས་སོང་བས་རྒྱུན་གྱིས་
དཀའ་ངལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་འཕྲད་པ་ཡིན་ཚུལ་འབྲེལ་བརྗོད་བྱེད་བྱིན་འདུག་ཀྱང་སྐྱེ་གིའི་ལས་
ལན་འབྱུང་གཞི་དེ་རྒྱ་ནག་པ་སྤྱང་སྐྱོབ་དང་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རེད་མ་
གཏོགས། བོད་དང་འབྲེལ་བའི་མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་ཚམས་ཀྱི་དོན་དུ་མིན་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་
གསལ་འདེད། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ་ཚོ་འགའ་རེ་དཔེ་མཚོན་
དུ་མདོར་བསྡུས་གིག་བཀོད་ན་འདི་རྩ་སྟེ། རེབ་གོང་གི་རྩེ་བ་རུ་ཆགས་པའི་པ་རོང་བོ་ཚང་
ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ནི་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན་ལ། བྱོང་སྟེ་དེར་༡༧༥༥ ལོའི་སྐབས་སུ་

དུད་ཁྱིམ་བདུན་ཚུ་དོན་བརྒྱད་དང་། མི་གྲངས་སེར་རྒྱ་མོ་མོ་ཉིས་བརྒྱ་དོན་བདུན་ཡོད། དེའི་
ཁྲིད་བཙོན་ཁང་དུ་ཁྲིད་པ་མི་སྲུང་ཚུ་སོ་བདུན་ཡོད་པ་དང་དེའི་ནང་ལྷ་མ་དགེ་བཤེས་དགུ་དང་
དཔོན་རིགས་བཞི། འུད་མེད་གཉིས་བཅས་ལས་གཞན་ཚང་མ་སེར་རྒྱ་པལ་བའི་རིགས་ཡིན།
དེ་ལས་བཙོན་གྱི་བརྒྱ་བཞི་དང་ཟས་བཅད་རང་གི་བརྒྱབ་པ་གཅིག ས་ཡུལ་དུ་བཤེས་ལྟོགས་
ཀྱིས་མནར་ཏེ་ལྷ་ལམ་དུ་སློབ་པ་མི་བདུན་ཚུ་དོན་གཅིག་དང་། ཚབ་སྲིད་ལས་འགྲུལ་ནང་སླེབས་
ཏེ་རྒྱུན་ལམ་དུ་སློབ་པ་སོ་གཅིག་མོ་གཉིས་བཅས་མི་གསུམ་ཡོད། ཟས་བསྐོས་སློབ་དཔུགས་
ཀྱིས་གི་བ་གཅིག། མི་ཁྱིམ་གང་པོ་སྟོགས་གི་བེབས་ཏེ་ཁྱིམ་ཚང་སྟོང་བར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་།
རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དུ་ཡུལ་གྱར་ལ་སོང་བ་མི་སོ་བརྒྱད་དང་མོ་གཉིས་ཡོད། རྗེ་བ་འདིར་དུད་ཚང་
དུག་ཚུ་རེ་གསུམ་ལ་མི་གྲོང་སོགས་ཡོད་ལ། ཅི་ཡང་མ་སྤྱད་བའི་ཁྱིམ་ཚང་བཙོན་ལ། དེའི་
ནང་གི་དུད་ཚང་བདུན་གཞན་ནས་རུ་ཡོང་ཡིན་པ་དང་། ས་ངོས་དུད་ཁྱིམ་བརྒྱད་བཅས་མཚིས།
ས་ཡུལ་ནས་བསྐྱར་ཏེ་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་བཏགས་ནས་མི་ངན་པའི་ལྷ་མོ་གཡོགས་པ་མི་དགུ་
དང་། མི་ངན་རིགས་བཞི་མི་དུག་བཙོན་སྲོལ་མི་བཙོན་ལྷ་ཡོད། དཀའ་སྤྱད་ཆེ་བའི་པོ་རྒྱའི་
ནང་རྡོ་པོ་སླེ་བར་སྲོལ་བསྐྱོམས་མི་དགུ་བརྒྱ་གོ་གསུམ་རྒྱུན་ལམ་དུ་སློབ་པ་རེད། རྡོ་པོ་
སླེ་བ་ནི་ལྷ་མ་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་། རྗེ་དཔོན་ཆེན་པོ་གནས་པའི་དཔོན་ཚང་གི་གྲོང་སླེ་ཡིན་
པས། རྒྱ་གཞུང་གི་རྩ་ཉོག་བྱ་ཡུལ་དུ་བཞག་སོགས་དཀྱིལ་དང་། རྡོ་པོ། བེས་པ་བཅས་
སླེ་གསུམ་རུ་ཆེན་གཅིག་བྱས་ཏེ། རུ་ཁག་དང་པོ་ནས་དུག་བདུན་བར་སླེ་བ་སྐྱེན་ལྟོག་
བསྐྱེས་བྱས་ནས་རུ་སློབ་པར་མ་ཟད། རྡོ་པོའི་ཁྱིམ་ཚང་དུ་བེས་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཚོ་སྟོད་དུ་
བརྒྱུག བེས་པ་སླེ་བའི་མི་རྣམས་རྡོ་པོ་རྩ་སླེ་ར་བསྐྱེས་ཏེ། བེས་པའི་ཁང་ཁྱིམ་པལ་ཆེར་
ཉ་ལུང་དོར་ཉིན་གྱི་སློབ་གྲྲ་བྱས་ལ་ཁག་ཅིག་ཐོག་རུ་ལ་བསྐྱུར། དེ་ལས་གཞན་རྡོ་པོ་སླེ་
བདུན་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྲུགས་སླེ་ཚོ་བཞི་ལ་དུད་ཁ་བཞི་བརྒྱ་དང་། མི་གྲངས་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་
ཡོད། དེ་ལས་མི་ཉི་ལུ་བཙོན་དུ་བརྒྱུག་པ་དང་། དེའི་ཁྲིད་མི་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་ལ་མི་བདུན་
སྟེར་ཡོང་ཡོད། རང་ཡུལ་ནས་སྟོགས་གི་བྱུང་བ་མི་སླེ་བརྒྱ་དང་གཅིག་དང་ལས་འགྲུལ་སྐབས་

སུ་ལྗེ་བས་ཏེ་རྒྱུན་ལམ་དུ་སྐྱེན་པ་མི་སྲ། བཀའ་སློབ་གསུང་གི་ས་མཚན་ཏེ་བྱིས་སྡོང་དུ་གྱུར་པ་
བཅོ་སྲ་དང་། ཡུལ་ཡུང་གཞན་དུ་འབྱམས་སྡོམ་བྱས་པ་བྱིས་ཚང་བཞི། རྒྱ་གར་ལ་ཡུལ་གྱར་
དུ་སྐྱེན་པ་གཅིག མི་ངན་པའི་ཚབ་སྲིད་ལྷ་མོ་བསྐྱོན་པ་མི་གཅིག ཚལ་སྡེ་བ་དང་ཚོ་བཞི་
གཉིས་ཀྱི་མང་ཚོ་གསལ་ལྡན་བསྐྱེད་བྱས་དུས། འགོ་བྱིད་དམ་འཚོ་བའི་ལས་གཉེར་བ་རུ་ཡོང་
ཚལ་གྱི་མི་ཡིན་སྟབས། རྒྱ་གསལ་རིས་ཀྱི་བྱ་ལས་མཆིས་པས་ཚོ་བཞི་སྡེ་རྒྱུད་དེར་མི་མང་པོ་
གྱོང་སོང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་མི་རྣམས་པ་འགའ་ཚོ་བཞིའི་ས་ཚར་ཡོང་སྡེ་དོན་ལ་རི་དུ་གསལ་རྣམས་
ནས་ཁོ་ཚོའི་པོ་བ་འགྲངས་ཆེད་ཡིན་ན་ཡང་ཁ་ནས་སྡེ་བའི་མི་རྣམས་ཚོ་གསལ་འདུ་བསྐྱེད་ཏེ་ང་
ཚོ་སྡེ་བ་འདིར་བསམ་འཆར་བསྐྱེད་ལེན་བྱེད་པར་འོངས་པ་ཡིན། ད་སྐྱེན་ཚད་ཉིན་གྱི་བཟའ་
བདུད་སྡེར་རྒྱ་ཡོད་ན་ལེགས་སམ་མེད་ན་ལེགས་ལག་པ་ཡར་རྒྱོང་ས་ཅེས་མི་མང་ལ་དྲིས་སྐབས་
མི་ཚོ་ཞེད་སྡང་སྐྱེས་ཏེ་ཉིན་གྱི་བཟའ་དེ་མེད་ན་ལེགས་ཞེས་ལན་བཏབས་ནས་ལག་པ་བསྐྱེད་སྲ།
ཚོ་གསལ་འདུ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཚོ་གསལ་རྗེས། རྒྱ་མི་རྣམས་ཚོས་གཞུང་གི་བླ་ཁང་དུ་བཟའ་ལག་ཐག་
ཚོད་བཟས་ཏེ་སྐྱེར་ལོག་པ་རེད། རྒྱ་མི་དེ་ཚོ་ཡིན་རྒྱུ་ནི་མི་སེར་པལ་བ་ཡིན་རུང་། བོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་མི་ཞིག་མཐོང་ཅོམ་ནས་དངངས་སྐྱབས་སྐྱེས་པའི་ཚད་དུ་སྡེ་བས་འདུག་པས་ཡིན་
ནོ། ། ཡིན་རྒྱུ་ནི་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་པོད་སྡེའི་ནང་སྡེ་བས་པ་ན་རྒྱ་བ་རྒྱོད་ཀྱི་ལས་གཞི་
བཅུམ་གྱིན་འདུག་པར་མི་ཚོ་འཇོན་བཟུང་བྱེད་པ་དང་། ཚོ་གསལ་འདུ་བསྐྱེད་ཏེ་མི་འགའ་རེར་
དགག་རྒྱག་འཐབ་ཚོད་བྱེད་པ། འཇོགས་སྐྱུ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚོ་གསལ་གཏམ་གཏོང་བ་མང་
དགས་པས་མང་ཚོ་གསལ་ཚོ་འཇོགས་ཡེར་བའི་ངང་རྒྱ་དམར་ཚོར་གང་མོས་ཀྱིས་སྡེ་ལྷན་དང་གང་
མཐུན་གྱི་གཏམ་རྒྱོད་སྡེ་ལ་བ་ལས། མི་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་སྡོམ་གཏམ་རྒྱོད་འོ་མ་སྐྱེ་རུ་
མངོན་ཐུབ་བ་ནི་ཏ་ཅང་དགོན་པའི་ཚུལ་རེད། བོད་མིའི་པོ་རྒྱལ་སྡེར་བྱུང་མ་སྐྱོང་བའི་ཡ་
ང་འཇོགས་སུ་རུང་བའི་དགའ་ངལ་གྱི་པོ་རྒྱའི་ཁྲོད་མིས་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ལ་
རྒྱ་མཚོར་རྒྱུད་པ་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་ཚོར་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་བྱུང་། མི་ཚོར་འདྲིས་སྡོད་
བྱེད་པའི་ཉ་ནོར་ལུག་གསུམ་དང་། དེལ། བོང་བུ། བ་སྐྱང་། ར་མ། བྱི་ལ། བྱི། བྱི་བ།

ཁྱིམ་གསོ་བྱ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་བསམ་བཞིན་གྱིས་གསོད་པ་དང་།
བཀྲེས་སློབས་གྱིས་མཚར་ཉེ་གི་བ། རྟ་ཡམས་གྱིས་འཆི་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེན་རྣམས་ལྟར་སྟོན་པས།
གཞུང་བཞེས་སྤྱད་སྤྱོད་པའི་སྤྱུགས་ཚོག་འཛོལ་ཆེན་ལ་འཆི་སྐྱེན་བྱུང་བས། ས་ཆ་ལ་ལར་ས་
ཞིང་ཆོ་སློབ་བྱེད་སྤྱོད་མེད་པར་མིས་ཐོང་གསོལ་འདུད་འབྲེན་བྱས་ནས་ས་ཞིང་ཆོ་འདེབས་བྱེད་
དགོས་པའི་ཚད་ལ་བརྒྱལ། ལྷིང་པོད་མི་ཞིང་ལས་པའི་ལྷགས་སྒོལ་ལ་མཚོན་ན་ཆོ་དོར་མེད་
པའི་དུད་ཁྱིམ་མ་མཆིས་ལ། མཆིས་ཀྱང་པན་ཚུན་རོགས་རེས་གྱིས་ས་ཞིང་ཆོ་སློབ་བྱེད་པ་
ལས། མིས་འདུད་འབྲེན་བྱེད་པའི་སྒོལ་ལེ་ནས་མི་སྤྱིད་དོ།། པོད་པར་སོ་ལ་སོ་ལས་དང་སོ་
ལ་སོ་ལས་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ནང་ས་ཞིང་ཆོ་འདེབས་གྱི་སྐབས་སུ། ལྷེས་པ་སོ་ཆོས་ཆོ་དོར་
གྱི་སྤྱུགས་ཚོག་ལ་ཁ་སོ་བྱས་ཉེ་གསོལ་མགོར་འཇུག་ནས་ཆོ་འདེབས་བྱེད། དུད་མེད་ཆོས་
འོལ་བྱ་བུང་སྟེ་ས་ཞིང་ཁོད་སྟོམས་བྱེད། དཀའ་སྤྱུག་གི་ལོ་རྒྱུད་དག་གི་ནང་སྤྱེས་པ་ཆོ་
པལ་ཆེར་ཆར་ལ་ཉེ་བས་དུད་མེད་ཆོས་འུ་བྱག་གི་རྣམ་པས་སྤྱེས་པ་ཆོ་འོལ་ལས་ཀ་རྣམས་མི་ལས་
ཐབས་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཆའང་གང་མང་ཡོད། འཛིགས་རུང་དཀའ་སྤྱུག་གི་ཁོད་སྤྱེས་སོ་
སོ་ཀུན་གྱི་ཁ་བས་འཆོ་བས་མིའི་ཆེ་སྒོག་སྤྱང་བསྐྱོད་ས་དང་སྤྱེས་འཆར་འདུང་བར་ཐད་ཀར་
མཐུ་རྒྱས་དགེ་མཚན་ལྡན་པ་སྤྱུགས་པར་ཆོད་བགམ་ཚད་འཇལ་བྱུང་བར་སྤྱེས་པ་སོ་ཆོ་ཉིན་དུག་
བདུན་རིང་ལ་བས་རིགས་གཙང་ཆད་བྱུང་ཆེ་འཆི་རེས་ཡིན་པ་དང་། ལྷེད་མ་ཆོ་ཉིན་བཅུ་ཡས་
མས་སུ་བས་རིགས་མ་བཟས་ཆེ་འཆི་རེས་ཡིན་པ་དཀའ་ངལ་སྐབས་སུ་ར་འཕྲོད་བྱུང་ལ། ཀུན་
ལ་འཆོ་བཅུད་ཉེང་དཀའ་སྤྱུག་གིས་མཚར་ན་མིའི་འདོད་པའི་ཆགས་སྤེད་གྱི་སྤྱུ་ཡོང་གཡོ་རྒྱར་
འཆེས་པས། ལུས་རྒྱངས་གྱི་ཐིག་ལེར་རྣམས་པ་མེད་པར་སོ་མོས་དགའ་མགུར་སྤྱོད་པའི་འདོད་
མོས་ཉམས་སྟོབས། ལྷ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཆེ་བར་སྤྱུ་གུའི་སྤྱེས་རྒྱན་ཆད་པར་མ་བཟ། དེ་
ལས་སློབ་སྟེ་མི་རྣམས་ལ་བཟོད་སྐྱབས་བྲལ་བའི་བཀྲེས་སློབས་གྱིས་མཚར་ཉེ་བྱང་གིས་མི་
ལང་པའི་འཆི་སྐྱེན་ཆེན་པོའི་ཆག་སློབ་བྱུང་། ད་དུང་སོ་རྣམས་པ་ཆོས་ས་ཞིང་ལ་བདག་གཉེར་
དོད་མ་མ་རྣམས་པས་ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ཡིན་ཡང་རྩ་ཡུག་སྤྱུ་མ་ཆར་དུ་གྱུར་ཉེ། ལྷ་ངམ་ཞིང་

ཐང་ངམ་ས་ཚོད་དུ་འགྱུར་ལ་ཉེ་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་གར་པ་ཚང་མས་མཐུན་གསལ་ལོ།། རྒྱ་ནག་
 དམར་ཚོགས་རྒྱལ་ཁོངས་ཡོངས་ཀྱི་མི་རིགས་སོ་སོ་དང་ལས་རིགས་སོ་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་
 གཅིག་གྱུར་སྤོགས་བསྐྱུས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་ཤུགས་དྲག་ཆེ་བ་ཞིག་སྡེ་ལ་ཏེ་འཛོན་མའི་རྒྱ་
 འབྲོར་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཐུན་མོང་ལ་དབང་བར་བྱས་ལ། གང་ཟག་པ་ཡོད་དོ་ཙོག་
 རྒྱལ་ཁབ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལས་བྱ་བར་བསྐྱུར་ཏེ། རྒྱ་ནག་དམར་སྤོགས་དབུས་གཞུང་གི་གཅིག་
 གྱུར་འདོད་འདོམས་འོག་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་སྤྱི་དང་། མི་རྣམས་མཉམ་འདུག་མཉམ་
 ཟ། མཉམ་ལས་ཀྱི་བྱེད་སྡོལ་སྡེ་ལ་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་ཉམས་གསོ་དང་དར་རྒྱས་འབྱུང་བར་མང་གཞི་
 དེས་ཅན་ཞིག་ཆགས་སྲུབ་པ་བྱུང་ཡང་དེ་མཚུངས་སུ་མིའི་རིགས་གཙོ་བོའི་སེམས་ཅན་འགོ་
 བ་རིགས་དྲུག་གི་ཆེ་སྲོག་ཐུན་མོང་དང་མི་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོར་སྲིད་དཔལ་འབྲོར་ལ་སོགས་སུ་ལོད་
 ཆགས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟབས། རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གིས་སྐབས་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དམིགས་
 ཏེ་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་རོལ་སྟངས་རིམ་བྱིས་ཅུང་སྡོད་པ་ཡིན་ཅོ།།

དམངས་སྤོར་སྡེ་བསྡེས།

དམར་སྤོགས་དབུས་གཞུང་གིས་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྡོལ་སྡེ་ཐབས་རྒྱུས་རབ་དང་རིམ་
 པ་བཏོན་ཏེ་དབང་འོག་དུ་ཚུད་པའི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྡེ་ར་ལས་དབང་ཤུགས་ཞིབ་དུ་གཏོང་བ་
 དང་རྒྱ་རིགས་ཁྱོན་ཆེ་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་མངགས་གཏོང་གཞིས་ཆགས་བྱེད་པར་སྡོན་ཆད་
 ཉེ་དོར་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་ལ་བཙན་འདྲུལ་དབང་བསྐྱུར་བྱེད་སྐབས་སུ་ཤེད་སྡོད་བྱས་པའི་ཐབས་
 རྒྱུས་(བཙན་འདྲུལ་སྡེ་བསྡེས་)ཞེས་པ་དེ་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་བཀོལ་ཏེ་སྡེ་ཚོ་སྡོར་ཅིག་ཐན་
 ཚུན་མཉམ་བསྡེས་བྱེད་པ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དཔེར་མཚོན་ཅུང་དུ་བཀོད་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་
 ལོ་ ༡༩༥༩ ནོར་ཟླ་ ༦ པའི་ནང་རེབ་གོང་རོང་བོ་ས་དཀྱིལ་གྱི་ཆལ་སྡེ་བཞི་ས་ཐག་ལེ་
 བར་བཞི་ཅུང་དུ་གནས་པའི་ཚོ་བཞི་སྡེ་བར་རྒྱ་དངོས་འབྲེར་ཏེ་གཏན་སྡོད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་

དང་། རྩོམ་ཚེན་སྲེ་བའི་འབྲོག་མང་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་དངོས་བསྒྲུབས་ནས་མི་འཇགས་དབའ་མཚོ་ག་
དུ་བསྐྱོད་པ་ལ། རྩོམ་ཚེན་མོང་བ་ཚོ་འོ་ཙོ་ལུག་དང་བ་རྒྱུང་ར། འབྲུ་འཇགས་བཅས་ཚང་མ་
གཉན་ཐོག་ལྷང་ལ་སློབ་དགོས་བྱུང་བར་མ་ཟད། ས་སློབས་དེའི་དགོན་སྲེ་ཞིག་པ་དང་རྒྱ་དངོས་
ཡོངས་སློབས་གཞུང་བཞེས་བྱས་ནས་དེའི་ཚོགས་ཐངས་ཚེན་པོའི་ནང་གཅིན་སྐྱབ་སློབ་སྦྱོང་
བྱས། རྩོམ་མོང་དེ་ས་ཐག་ལེ་བར་སྐྱུ་མ་རྒྱ་ཅ་མ་གྱི་ཉོ་ར་འཇགས་རྗེ་སར་དགོན་པ་འཕུ་སྲེ་བར་
རྩན་བསྐྱོད་ཀྱིས་བཅའ་སློབ་བྱེད་དུ་བཅུག ཚལ་སྲེ་བའི་ནང་རྒྱ་འཇགས་གནས་སློབ་པ་གཞིས་
ཚགས་སུ་བཅུག་པ་དང་། རྩོམ་ཚེན་འབྲོག་སར་གཞུང་བཞེས་བྱང་བའི་སྐྱབས་འཇགས་རྣམས་
འཚོ་སློབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབས་ར་ལ་བསྐྱུ་ར། རྩོམ་ཚེན་མོང་བའི་རུ་ཁག་གཅིན་གྱི་ཞིང་སར་
ཕོག་གར་བྱབ་པ་དང་གཞན་ཚང་མའི་ཞིང་སར་ཡུག་པོ་བྱབས་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་གཟན་རྒྱ་བཅོས།
རྩོམ་ཚེན་ཡུལ་གྱ་དེ་མི་གཞན་དང་བྱིས་མཚེས་སྲེ་བས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ནས་ཡོངས་སློབ་བྱེད་
བཞིན་བསྐྱེད། རྒྱལ་པོ་ལྷང་གི་གར་སློབས་འི་མགོ་འོ་གྲང་འི་སྲེ་བ་རྒྱལ་པོ་སྲེ་བར་དེ་དེ་གི་
ཚོའི་སྲེ་བར་རྒྱ་མིས་བཅད་བཟུང་བྱས་པ། རྩན་ཚོང་སྲེ་བ་དེ་སློབ་པེ་སྲེ་བར་བསྐྱོད་ནས་སྒྲན་
ཚོང་སྲེ་བར་རྒྱ་མི་གནས་སློབ་པས་གཞི་བཅོས་དེ་ས་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་འབྲུ་བྱབས་པ་རྒྱ་
པུའོ། །(ད་རྒྱབས་ཀྱི་བྱན་འོ་ན་རྩོང་།) གྲང་རྒྱབ་མཚམས་ཀྱི་འོ་མགོར་གནས་པའི་ཉོ་ར་
ནག་ཕོག་ཁའི་པོ་ན་མོ་དང་མེ་བ་ས་སྲེ་བ་གཉིས་ཀྱི་མང་ཚོགས་རྣམས་འི་གོང་ཞོལ་སྲེ་བ་དང་
སློབ་ཚོས་སྲེ་བར་དེ་དེ་བསྐྱོད་ནས་ཁོ་ཚོའི་སྲེ་བར་རྒྱ་མི་(ཐོང་ཅི་ཉོས་) ཟེར་བ་བཅའ་
སློབ་བྱས་པ། བྱན་འོ་ན་རྩོང་དང་མ་སློོ་ཁུལ་གཉིས་ཀ་སློབ་འཇིན་ས་ཁུལ་སྲེ་བར་སྐྱབ་སློབ་
བམ་ས་སྐྱབ་སོ་རྒྱ་བ་རྒྱ་པུའི་རྒྱལ་གྱིས་ས་གནས་གནད་ཚེ་སའི་སློབས་བཞིར་རྒྱ་མི་གཞི་སློབ་
བྱེད་དུ་བཅུག་རྒྱ་མི་དེ་རྣམས་པོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་དང་གྲོང་གསེབ་ཁག་དུ་སློབ་སློབ་བྱེད་པའི་
དུས་ཡུན་ནང་ཁོ་ཚོས་གང་བསམ་ཅི་འདོད་བཞིན་ཁང་པ་ཁང་པར་བསྐྱོད་པ་དང་། སློབ་སློབ་སློབ་
ཁུང་གང་སར་བཞོལ་པ། དགོན་སྲེ་དུད་བྱིས་རྒྱན་ལ་རྒྱ་མིའི་བཟའ་ཚོས་ཁྱབ་པ་ཞིག་བཟོས་
དེ། དུད་བྱིས་ཚང་མའི་ཁང་པ་ལེགས་བྲས་སུ་བཟའ་ཚོ་སློབ་ཡུལ་བཅོས་པ། དེ་ལས་གཞན་

ཁང་མིག་གུན་མང་ཆེ་གས་ཀྱི་བན་དང་སྒོ་དྲ་མ། མཐིལ་ཤིང། ཀ་གདོང། ལྷམ་ཤིང། ཤིང་
ལེབ། ཤིང་གཤག་ལ་སོགས་གདོར་གཤིག་བྱས་ནས་ནམ་རྒྱུན་གྱི་འབྲུད་ཤིང་བཅོས་ཏེ་བསྐྱེད་སྐྱོང་
ཚར་བས། གོང་གསལ་བོད་པ་ཚོ་སྤྱིར་རང་ཡུལ་ལོག་དུས་གདོར་བརྒྱལ་མ་འཁེལ་བའི་སྤྱི་མ་
ཚང་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་རེད། རེབ་གོང་ཁོང་རོལ་གྱི་ད་ལྟའི་ཅེ་ཁོག་རྒྱུང་གི་གར་སྤྱོད་སྤྱོད་
གནས་པའི་དབྱེ་སའི་འགྲོག་དམངས་དེད་ནས་དགོན་ཤུལ་སྡེ་བར་གནས་སྡོད་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་
ཏེ་དབྱེ་སའི་དགོན་པ་དབྱས་ཁུལ་དུ་ཆགས་པའི་མཐུན་སྦྲེན་དེར་དམིགས་ནས་རྒྱལ་གཉེར་སྤྱོད་སྤྱོད་
ར་ལ་བརྒྱུར་པ་དང་། ཅེ་ཁོག་ཁུལ་གྱི་དོར་ཚོ་བཞི་སྤྱིར་དུག་གི་དོར་ཉེའུ་ཚང་ཚོ་བའི་འགྲོག་
དམངས་ཚོ་ཁག་གཞན་དུ་དེད་དེ་ཉེའུ་ཚང་གི་སྤོན་ཆེའི་རྩ་ས་དེ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཅེ་རུབ་ས་ཆའི་
སྡེ་བ་འགའ་ཡི་རྒྱ་ཚོར་གཞུང་བཞེས་བྱས་པ་དག་འཚོ་སྤོང་བྱེད་ཡུལ་དུ་སྐྱབས་ཏེ། རྒྱལ་གཉེར་
སྤྱོད་སྤྱོད་ར་ལ་བརྒྱུར། ཅེ་ཁོག་རོང་བོ་གཤི་ནར་གསེར་སྡེའུ་ཆེས་ཡར་སྡོན་དམར་ཚོགས་གཞུང་
ལ་འབྲུབ་ཚོལ་བྱས་སྦྱོར་གསེར་སྡེའུ་ཁུལ་དེ་གདོར་ནས་ཉིན་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མདོ་ནས་༡༩༥༩ ལོའི་
ཟླ་ལྔ་པའི་ནང་རོང་བོ་མང་ཚོགས་ལ་ལྷ་རྟོག་དང་ངལ་རྩོལ་བརྒྱུར་བའོད་བྱེད་ཆེད། དོར་
ཞང་གི་དཔོན་སྡོད་དང་། ས་མཐོན། ཉེའུ་ཚང་གི་སྤོང་བཅས་ཡོང་ནས་རོང་བོ་དང་རྣམ་
དུ་བསྐྱེད། རྒྱབས་དེར་རོང་བོ་གཤི་ནར་(སོག་རྒྱད་) སྡེ་བའི་མོ་མིང་སོགས་ཚད་ལ་སོའུ་
སྡེ་(རྒྱའི་རྒྱད་ཡིན་པ་དང་བོད་རྒྱད་དུ་ཇག་པ་ཟེར་)དང་། མོ་མིང་སོགས་ཚད་ལ་ཇག་མོ།
བྱིས་པ་ལ་ཇག་སྤྱོད་ཅེས་འབོད་པར་མ་ཟད། མང་ཚོགས་ལ་ཆབ་སྲིད་སྡེ་བར་དབང་མེད་
པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཐད་རྒྱ་ཚོར་ཏ་ཅང་ཉུང་བའི་འཚོ་བའི་སྡེ་བ་སྤྱོད་སྤོང་གང་དང་། མི་
རིགས་གང་དང་ཡང་མི་མཚུངས་པའི་དཀའ་ངལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་མུངས་བཅུག་པའི་སྦྱོར་སྤྱོད་
སྤོང་གང་གི་ཐད་ནས་རོང་བོ་སྡེ་བའི་རྩ་ས་འགྲོག་ཏེ་ཕལ་ཆེར་ཚར་བ་རེད། གོང་དུ་བའོད་
པའི་གནས་ཚུལ་འདི་རེབ་གོང་གི་ལ་རོང་འགྲོག་གཉིས་ལས་བཅོན་དེད་སྡེ་བསྐྱེད་བྱས་པའི་དཔེར་
མཚོན་གྱི་ཉལ་ས་ཅམ་ཡིན་པའི་ལོག་པ་འམ་རུ་ཆེན་སོ་སོ་ནས་དམངས་སྡོད་སྡེ་བསྐྱེད་སྐྱོང་བྱས་
པ་མེད་སྟབས། དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་གནས་ཚུལ་འདི་འགོད་བྱས་ཚེ་བྱིས་པས་མི་ཚར་བ་

དང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ཡང་དོ། དམངས་སྡོད་ཆེ་བསྐྱེས་བྱས་པའི་མི་སེར་ཚོའི་རང་རང་གི་ཆེ་
ཁག་ས་ལ་འཕྲོས་པའི་པ་ས་དང་བྱིས་གཞིས་བརྒྱུར་ཉེ་ས་ཆ་དང་མི་དོ་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པའི་
གཞན་ཡུལ་དུ་སྐྱོད་ནས་འདུག་དགོས་པ་འཇུག་པར་དུ་རོང་བ་ཚོར་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
གིས་དོ་དང་རྒྱས་མི་མངའ་བ་ཚོ་ཁང་བྱིས་གཞིས་དུ་བརྒྱད་ནས་ངལ་ཚོལ་ཆབས་ཅིག་གྱེད་དགོས་
པས། མི་སོ་སོའི་སེམས་ཁོང་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བྱི་མཚན་གཙོ་བོ་དུ་བྱ་བའི་མུངས་པ་བརྗོད་ལས་འདས་
པ་ཞིག་གོ། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བཀའ་བཏོད་འོག་ས་གནས་སོ་སོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་
རང་སར་སྡོད་ཁང་གསར་བཟོ་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བྱ་མི་ཁག་ཅིག་དེ་རུ་སྡོད་བཤད་། ཁག་
ཅིག་ས་ཆ་གཞན་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་པར་བརྟུན། ༡༩༦༠ ལོའི་ཉོར་ཇཱ་༡༠ བའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་
ལྷུར་ཡས་མས་སུ་བཅན་དེད་ཆེ་བསྐྱེས་བྱས་པའི་མི་དམངས་ཚོ་ས་ཡུལ་རང་ས་རང་བྱིས་དུ་
ལོག་བྱུང་བ་བྱུང་ཡང་ཁང་བྱིས་པལ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ཁང་པ་ཁང་བར་བསྐྱེས་པ་དང་། བྱིས་བྱི་
ཆ་གསེ་སྐྱེས། རྒྱོ། དུ་མ་མེད་པར་གྱུར་བར་མ་ཟད། བྱིས་ཚང་ཁག་ཅིག་གི་ཁང་རྒྱ་ཞིག་
ཉེ་འདུད་ཤིང་བཅོས་ལ་སྡོད་བྱི་ཁང་བྱིས་དེའི་བཞིན་རས་ལ་བཅོམ་བརྒྱག་འཁེལ་ནས་པལ་ཆེར་
དོ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་དུ་མ་གྱུར་བ་མེད་དོ།

ཚོས་ལུགས་ཀྱི་སྐོ་མི་སྲུ་ཅམ།

རྒྱ་ནག་དམར་སྲིད་པ་དཔུས་གཞུང་གི་ཐབས་རྒྱུས་གསར་བའི་མཇུག་ལྟོན་འོག་རྒྱལ་ཡོངས་
ཀྱི་ཁོངས་རོལ་དུ་ལྷུར་ལས་ཚོས་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་ཐད་གྲུ་ཡངས་པོར་གཏོང་བའི་སྲིད་རྒྱུས་
དང་འབྲེལ་མ་སྡོད་སྲིད་པ་ཀྱི་ཆེ་བ་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གནས་སུ་འང་ཚོས་སྐོ་ཡང་བརྒྱུར་
འབྲེད་པར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་སྐྱེད་ལྗོན་བཏང་བ་དང་གོ་སྐྱོག་བྱས་པར་སྐོ་ལོའི་དགེ་བོན་
སྐོ་བ་གྲུ་རུ་གནས་པའི་སྡོད་བྱི་གྲུ་བཅུན་མི་བཅོ་ལྷ་བརྒྱས་ཉེ། དེ་དག་གི་འཚོ་བ་སྐོ་བ་གྲུ་འཇུ་
སྲིད་གཞུང་གིས་ཟས་ཡིག་གནང་བོག་བཟུང་འབྲུ་ཉོ་བའི་ཐབས་ཤེས་སྤྱད། ༡༩༦༣ ཟླ་༩ རང་

རོང་པོ་དགོན་པར་གྱུ་བཅུན་བཙོ་ལྷའི་རྒྱུ་གཞི་བཏང་བའི་ཁྲིད་ཆེས་ཐོག་མར་མི་ལྷ་ཡིས་ཉེན་
པའི་ཚོས་གོས་མཚན་པས་ལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་སྤེར་གི་སྒོམ་སྤྱིམས་རྒྱན་པ་འཕྲུལ་
ཁབ་གྱི་སྤྱིམས་སྤུ་མ་རྒྱུད་པའི་ཚོས་དད་མང་ཚོགས་རྒྱ་རྒྱའི་ཁོངས་མི་བཅུ་བདུན་བསྐྱེས་ནས་
ཁྲིན་མི་སྤུ་མ་རྒྱུ་སོ་གཉིས་གྱིས་གྱུ་ཆས་མཚན་ཏེ། རྒྱལ་ཡུས་ལྷུང་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་
དང་། ཉན་ཆེན། གྲུ་ཤག་རྒྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་ཉར་ཆགས་སྒོས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་
ཚོས་གསུང་ཡུལ་བྱས་ལ། དགོན་པའི་རྒྱ་མ་དགུང་སོ་བཅུ་གཅིག་ཅན་གྱི་ཨ་ལགས་མཁན་ཆེན་
ཚང་བཞུགས་པ་དང་། རྟེན་ཅིག་རྒྱལ་པ་སྤེ་ཨ་འོལ་སྒོ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུ་གདུང་
ཆ་ཚང་མཚེས། དེ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་དང་གྲུ་བའི་གྲངས་འཕོར་ཉུང་བ་དང་། ཚོས་ཡུགས་གྱི་ཚོ་
གསྐྱེབ་པའི་ཆ་རྒྱན་ཇི་འདྲ་ཞན་ཡང་། དམར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚོགས་པ་གཙོ་བོའི་སྤྱིད་གཞུང་གིས་སྤྱི་
འབངས་གྱི་ཚོས་དད་བསམ་སྒོར་དཔག་སྤེ་ཚོས་ཡུགས་དད་མོས་རང་དབང་ཡིན་པ་བརྟན་རྟོགས་
པོད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན་ཚོས་ཡུགས་དེ་རིང་ནས་རྒྱན་འབྲུམས་སྤུ་མངའ་བས་དགའ་མགུ་
ཡི་རངས་རང་དགའ་སྤུ་ག་ཁྲུད་བསད་གྱིས་སྤོབས་པའི་གོ་ཆ་མཚན་པས་ནས་གང་རྒྱས་ཅི་ཚོལ་གས་
གྱིས་བོད་རང་གི་ཚོས་སྤོལ་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མ་ཉམས་རྒྱུད་འཛིན་གནང་ཐོག་སྤྱིད་གཞུང་
གི་བཀོད་སྤྱིག་རྣམ་གྱུ་བཅུན་ཚོར་ཚོ་བཞི་སྤེ་བ་དང་བྲག་དགའ་ཁའི་ས་ཞིང་སྤོར་ཅིག་ཚོ་
འདེབས་དང་སྤུ་གས་ཐོག་ཁག་ཅིག་འཚོ་སྤྱོད་ལྗེད་པ་ལ་སོགས་གྱི་ལྗེད་ཐབས་སྤུད་བཅུག་སྤེ་རང་
ཁ་རང་གསོའི་རྒྱལ་གྱིས་ཚོས་དང་འཛིན་རྟེན་གཉིས་ཀའི་བྱ་གཞག་རྒྱུ་དགོས་བྱུང་མུར་རིམ་
པས་རང་གིས་༡༩༥༥ ལོའི་ནང་གྲུ་བཅུན་གྱི་གྲངས་འཕོར་བརྒྱ་དང་ཉི་ལུ་རྩེ་བས་པ་དང་། རྒྱུ་
ཚོགས་སྤེར་གི་མི་རྣམས་ཐོང་འོག་བར་གསུམ་གྱིས་རྒྱུ་སྤྱོར་དང་རོགས་རམ་བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡར་སྤོན་བཙོས་རྒྱུར་རྒྱལ་སྤུ་ཡི་བསྐྱེས་བྱས་པའི་རྒྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་རིགས་དགོན་
པར་ཐུལ་བ་དང་། ཚོས་དད་དམངས་ཚོགས་ཚོས་ཅི་རྒྱས་གྱིས་རང་རང་གི་ཤི་བོ་ཤི་མོ་རྣམས་
གྱི་ཆེད་དུ་ཚོས་གྱི་ཚོ་ག་རེ་འང་རྒྱུ་བ་བྱུ་བ་ཙམ་བྱུང་། རོང་པོ་དགོན་པའི་གྲུ་བ་ཚོས་སྤྱོད་གས་
གང་ཐད་གྱིས་རམ་འདེགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཚོས་ཡུགས་གྱི་ཚོ་གསྐྱེབ་སྤོལ་མཚེས་པ་དག་ལས་བརྒྱུར་

གསོ་བྱས་པ། དཔེར་ན། རྒྱལ་ལོའི་སྡོན་ལམ་ཆེན་པོའི་མངོན་སྡོམ་། ༡༧༦༤ ལོའི་ཉེར་
ཟླ་དང་པོའི་ཆེས་པོ་བཅུ་བཞི་པོའི་ལོ་རྒྱུ་ལ་སྡོན་ལམ་སྤྱི་གནས་སྤྱི་དུ་སྡོན་པའི་ཞལ་ཐང་
ཆེན་པོ་བཞུགས་པ་དང་། ༡༧༦༥ ལོར་སྡོན་ལམ་སྤྱི་དུ་དབང་མ་སྤྱི་དུ་སྡོན་པའི་
ལྷ་ཚང་འདུ་ཁང་གི་མདུན་དུ་ཐང་ག་ཆེན་པོ་དེ་བཞུགས་ནས་མངོན་སྡོམ་སྡོམ་ལ་ཙམ་བྱས། (ལྷ་
བཅུན་སྤྱི་གནས་འཕོར་དང་གལ་ཆེའི་ཆོས་སྡོམ་ཁག་ལ་སྤྱི་དུ་གཞུང་གིས་སྤྱི་དུ་འཛིན་བྱས་
ཡོད།) ལྷ་ལོ་༡༧༦༤ ཟླ་བཅུ་པའི་ནང་ཕོང་རིམ་སྤྱི་དུ་གཞུང་གིས་བཀའ་བཏོན་འོག་ རྒྱལ་
དང་རྒྱུ་ལེ་བའི་སྤྱི་དུ་ལས་སྤྱི་དུ་མི་སྡེ་གསལ་ཅན་བཅུ་ཡས་མས་སྤྱི་དུ་མི་རེ་རེ་དུ་སྤྱི་དུ་
མཚོན་ཆ་བཏོན་ཏེ། རོང་པོ་དཔོན་པར་ལོང་ནས་ལྷ་བཅུན་ལྷ་སྤྱི་དུ་ཆབ་སྤྱི་དུ་བསམ་
སྡོམ་ཐང་དང་། ཆོས་སྤྱི་དུ་ལས་སྤྱི་དུ་སོགས་སྤྱི་དུ་བར་སྤྱི་དུ་འཛིན་ནས་སྤྱི་དུ་པར་ཉིན་
དཀར་ལྷ་བཅུན་དང་མཉམ་དུ་བོན་སྤྱི་དུ་རལ་ཚོལ་བྱས་པ་དང་། མཚོན་ཆོ་ཉང་དང་སྤྱི་དུ་གཞུང་
གི་ཆབ་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་ལས་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་དཔོན་པར་ལ་ཟད། ལྷ་བཅུན་ཆོའི་བྱིད་ལམ་རིམ་དུ་
བ་དང་འབྲེལ་མི་སྤྱི་དུ་ཁག་ཅིག་གི་མཚོན་ཆོས་སྤྱི་དུ་བཞུགས་པ་གསོལ། ལྷ་བཅུན་དུ་འཛོགས་
ཏེ་ཆོས་མི་འདོན་པར་རང་རང་སོ་སོའི་ལྷ་བཅུན་དུ་བཅུན་དེ་ཆོས་རེ་བཏོན་ཆོག་ལ། ཆོས་སྤྱི་དུ་
ནས་མི་དམངས་སྤྱི་དུ་འབྲེལ་བ་སྤྱི་དུ་ཆོག་པ། དམངས་ཆོགས་ཆོས་ལ་དད་ཀྱང་ལྷ་བཅུན་
སྤྱི་དུ་འབྲེལ་བ་སྤྱི་དུ་ཆོག་པ་བྱས། དཔོན་པར་གནས་པའི་ལྷ་བཅུན་ཆོས་གཙོ་པོ་ཞིང་སྤྱི་དུ་
ལས་སྤྱི་དུ་རལ་ཚོལ་བྱས་ཏེ། རང་ཁ་རང་གསོས་སྤྱི་དུ་དཔོན་པར་འདུག་རྒྱུ་ལས་སྤྱི་དུ་གཞན་
འི་ཡང་སྤྱི་དུ་ཆོག་པའི་སྤྱི་དུ་ལས་སྤྱི་དུ་བཅུན་རིང་སྤྱི་དུ་མཐར་ལྷ་བཅུན་ལས་སྤྱི་དུ་ཁག་
སྤྱི་དུ་ནས་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་སོགས་ཅིང་རོང་པོ་དཔོན་པའི་ལས་སྤྱི་དུ་རྒྱ་ཁག་ཀྱང་སྤྱི་དུ་སོགས་ཏེ། དེ་
འདྲའི་སྤྱི་དུ་བཅུན་སྤྱི་དུ་ཆོའི་བཀའ་བཏོན་བཞིན་ལྷ་བཅུན་པར་གནས་ཙམ་བཅུན་ཡོད།།

འཚོ་བ་རོལ་སྤངས་སྲུ་འབྲུར་བ་བཏང་བ།

པོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་དང་པོ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་རྩལ་ལས་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༧༦༡
ལྷོ་ཟླ་༩ ནང་མི་རེ་ལ་འཚོ་བའི་ཁ་སྤོན་དུ་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་ས་ཁིང་གི་རྒྱ་ཁྲིན་དང་ས་གཤིས་
ཀྱི་ལེགས་ཞན་ལ་དཔག་སྟེ་འཚོ་ཞིང་སྲུ་(0.15)ནས་སྲུ་(0.2)རེ་བྱིམ་མིའི་གྲངས་ཀ་རྣམ་
སྟོ་བཀྲམས་བྱས་པ་དང་། ལོ་འདིའི་རྒྱ་རྒྱ་བའི་ནང་། འབྲོག་སྤོགས་སྲུ་འཚོ་བའི་སྤོན་མར་
ལོ་རྒྱལ་ས་བཞེན་མ་མི་༣ བར་གཅིག་དང་སྲུ་གམི་༩ བར་༣ རེ་བྱིན་ཏེ་བཀོ་བཀྲམས་བྱས།
དེ་ནས་རིང་པོ་མ་སྤྱིན་པར་ལོ་དེའི་རྒྱ་༦ པའི་ནང་སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་གི་སྤྱི་ངའི་ཚེན་པོའི་འཚོ་བ་
རོལ་སྤངས་སེལ་བྱུང་བའི་ཐབས་རྒྱལ་གསར་བའི་ལས་གཞི་བཙུམ་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་
ཚོར་དང་ཐོག་ཉིན་གཅིག་ལ་ཟས་སྲང་བཞི་ཟ་བའི་ཚད་གཞི་རྣམ་མི་བྱིམ་སྟེར་ལ་ཉིན་རྒྱ་རེ་
འམ་བཅུ་སྟེང་གས་རྒྱ་འོ་གཅིག་གི་ཡུན་རེའི་ནང་བཟའ་འབྲུ་བཀོ་བཀྲམས་བྱུང་བའི་
རྒྱལ་མང་ཚོགས་ཚོར་བཀོས་འབྲུ་ཉུང་ཙམ་དེ་འང་ལེན་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་རིགས་ཤིག་ཀྱང་མེད་
པར་པོད་ལཱའི་ཐུ་བ་འམ་སྲུ་རིང་། ཆེ་ལེན་སོགས་སྲུ་རྒྱལ་སྟེ། རང་རང་གི་བྱིམ་དུ་བྱིར་
དགོས་པས་ཚད་ལ་གཏུགས་ཀྱང་། མི་ཚོར་ཁ་ཟས་ཉུང་ཙམ་ཐོབ་པའི་དགའ་སྤྱང་ཞིག་གིས་
བྱུང་ཏེ་རང་རང་བཟའ་ཚོས་རྣམ་དུ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་ཐུབ་པའི་དབུ་རྒྱལ་ས་པ་དང་། དེ་ནས་
སྤྱི་གཞུང་གིས་མི་རེའི་ཟ་མ་བཟའ་ཚད་སྲང་དུག་དང་སྲང་བཅུད་ལ་རིམ་བྱིས་འཕར་དུ་བཅུག
གོང་རིམ་བྱིས་མཇུག་སྟེན་བྱས་པར་ས་གནས་སོ་སོའི་མི་དམངས་ཀྱིས་འཚོ་བ་ལེགས་བཅོས་
བྱེད་པར་ས་ཚོད་དམ་ས་རྣམས་ལོད་ཚད་བསྟོག་ནས་ཞིང་སར་བརྒྱུར་ཏེ། རང་ཚོའི་འཚོ་བའི་
སྤོན་མ་འང་བྱས་ཚོག་ཅེས་བཀའ་བཀོད་གནང་སྟེ་དེ་རྣམས་སྤྱི་འབངས་ཚོས་གང་བྱིས་ལས་ཀ་
བརྒྱབས། ལྷོ་ལོ་དུག་རྒྱ་ལོ་ནས་བདུན་ལུ་དོན་དགའི་བར་གོང་གི་ཚད་གཞིའི་སྟེང་བཟུད་ཀྱང་།

དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲིལ་ཞིང་སྤྱི་ལོ་0.11- 0.12 བར་མར་ཕབས་པའི་འཚོ་ཞིང་ལས་གཞན་དག་ཡང་
བརྒྱུད་གཞུང་བཞེས་སུ་བཏང་། རྒྱལ་ཁོངས་ཀྱི་ལས་རིགས་སོ་སོར་སྤྱོད་པ་བསྐྱུ་ས་རང་བཞིན་
ཀྱི་མི་ཚོགས་ཚུ་འཇུགས་བྱས་པ་ལས་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ནང་དམག་དབུང་དང་སློབ་གྲྭ་ཁག་
མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེ་བ་མཉམ་འདུག་མཉམ་ཟ་བྱེད་པ་གྲོལ་བར་བྱས་པ་དེས་མི་ཚོགས་ཁྲིན་ཆེར་
ཁ་ཟས་འཚོ་བའི་སྐྱེད་དབུགས་དབུང་འདྲར་གྱུར། རྒྱུ་ཚོགས་ལས་རིགས་ཁག་གི་ཐུན་མོང་
ཅན་གྱི་ནམ་པར་སྤངས་འཛིན་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་ཁག་ཅན་དང་ཐུན་མོང་ཅན་གྱི་གཞི་རྒྱ་
སྐྱེད་བྱེད་སློབ་ཡོངས་རྗོགས་སྡེ་ལ་བ་རྒྱན་འཁྲོངས་བྱས། ཐུན་མོང་མཉམ་ལས་ཅན་ལ་རྒྱུ་ཚོགས་
ཡོངས་ཀྱི་མི་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་ཁབ་ལས་བྱ་བ་དང་སློབ་གྲྭ་བ་ལ་སོགས་ཕུད། ཡོ་གྲངས་
བཙོ་བརྒྱད་ཡན་ཡོད་དོ་ཙམ་ངལ་རྩོལ་བ་ཡིན། ངལ་རྩོལ་བས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཐུན་མོང་གི་བྱ་
བཞག་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་ཐོག་མང་ལས་མང་ཐོབ་དང་། རྩུང་ལས་རྩུང་ཐོབ། མི་ལས་པ་ལ་
མི་ཐོབ་བྱེད་པའི་སྲིད་རྒྱུས་ཡིན་པས། ལས་ཀར་སོང་སྟེ་རྣམ་གྲངས་བསགས་ནས་རྣམ་གྲངས་
རྣམ་ཐོན་རྗེས་བཞོ་བཤའ་བྱས་པ་རེད། ཡོ་མཇུག་བཞོ་བཤའ་རྒྱག་རྣམས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་དང་བོར་
འཛོག་པ་དང་། ཐུན་མོང་གཉིས་པ། མི་སྒྲིལ་གསུམ་པ་བཅས་རེད། དེ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་
ཁལ་དུ་སྤྱི་ལོ་གཅིག་གི་ཐོན་ཆད་ལས་བརྒྱ་ཆའི་20-30 དང་རྒྱལ་བཙོང་ཁལ་རིགས་ཡང་དེ་
མཚུངས་ཀྱིས་བསྟོན་མ་བྱས་ཡོད། གཉིས་པ་ཐུན་མོང་ལ་འབྲུའི་གསོག་འཛོག་དང་སྒྲོར་གྱི་
གསོག་དངུལ་གཉིས་ཡོད། འབྲུའི་གསོག་འཛོག་ལ་བརྒྱ་ཆའི་5-7 དང་། རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཐོབ་
ཁལ་དང་བཙོང་ཁལ་དང་བཙོང་ཁལ་ཐུན་མོང་གསོག་འཛོག་བཅས་སུ་བརྒྱ་ཆའི་69 ཡིན། རྒྱུ་
ཕན་ལ་བརྒྱ་ཆའི་1-2 ཡིན། རྒྲོར་གྱི་གསོག་དངུལ་བརྒྱ་ཆའི་9 ནས་ 5 བར་ཡིན། གསུམ་
པ་མི་སྒྲིལ་ལ་བཞོ་བཤའ་རྒྱག་པར་དང་བོ་ཐུན་མོང་གི་ཡོང་སློབ་ལ་བརྟོས་ནས་མང་གཞི་བཞོ་
བཤའ་དང་། རྣམ་གྲངས་བསགས་པའི་བཞོ་བཤའ་གཉིས་ཡོད།

༡༥ མི་རེར་རྒྱ་མ་༣༠༠ ནས་༣༥༠ བར་ཡིན་ལ། བྱིས་པ་ལོ་༡་ནས་༥་ཀྱི་བར་རྒྱ་མ་༡༠༠ནས་
༣༠༠ བར་ཡིན། ངལ་ལས་པ་ལ་༥༠༠ ཡས་མས་ཐོབ་པ་རེད།

༡༥ ལྷོར་གྱི་བཤོ་བཤའ་བྱེད་པར་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་ཡོང་སྐོ་མང་གཞི་བྱས་པའི་ཞོར་ལས་དང་
གཞན་པའི་ཡོང་སྐོ་སོགས་སྤྱི་བསྐོ་མས་བྱས་ཏེ། ལྷོར་གྲངས་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་བྱས་པ་རེད། ངལ་
ཚོལ་བ་མིན་པའི་གན་གྱི་ས་ཚོའི་ཟ་རིན་སྤྱི་ར་གཞུང་ལ་འཇལ་དགོས། སྤྱི་ར་ལོ་རེ་རེའི་སྤོན་
མཇུག་དུ་ཐོག་མར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐོབ་ཁྲལ་དང་བཙོང་ཁྲལ་ནམས་མཇལ་མ་ཚར་བར་དུ་མང་
ཚོགས་ལ་བཤོ་བཤའ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་མེད་ལ། བཤོ་བཤའི་ལས་དོན་སྐྱབ་སྐབས་རང་ས་གནས་
ཀྱི་སྤྱི་ཁང་ལས་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་རྫོང་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་གི་ས་བཤོ་ས་སྐལ་གྱི་ལས་བྱེད་པས་ཐེ་
གཏོགས་འོག་མི་དམངས་ཚོར་བཤོ་བཤའ་རྒྱག་དགོས་པ་རེད། ངལ་ཚོལ་བ་མང་བའི་བྱིས་དང་
གན་གྱི་ས་གསོ་རྒྱ་མེད་པའི་དུད་ཚང་ལས་གཞན་ནམས་ལ་ལོ་གང་ཤོར་ངལ་ཚོལ་གྱི་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་
ཇི་འདྲ་བྱས་ཀྱང་སྤོར་གྱི་ཐོན་འབབ་ཇི་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་ཕར་འཇལ་དགོས་པེས་
འདུག་སྐབས། ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་དེས་པར་དུ་དགོས་པའི་ཇ་དང་ཚྭ་ཁུ། ལྷོན་སྐྱམ་ལ་
སོགས་ཀྱང་ཉོ་ཐབ་ཡོང་བར་དཀའ་ཁག་འདུག་ལ། ལྷག་པར་དུ་སྤོན་ཐོག་བསྐྱུ་བའི་དུས་ཚོགས་
ལ་མ་སྐྱེ་བས་པའི་སྤོན་ནས་བཟའ་འབྲུ་འང་ཆད་པས་དཀའ་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་ལ་ནམ་རྒྱུན་འཇུག་གིན་ཡོད།
འབྲོག་སྤོགས་སུ་ཏུ་ཅང་དཀའ་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་ཆེ་བའི་ལོ་ལྷའི་བྱོད་མི་གཅིག་གིས་ཉིན་གཅིག་ལ་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་
གསུམ་དང་དུག་ཟས་ལ་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་གྱི་ཐོན་རྫས་ཟས་རིགས་ལས་ཁར་རག་ཅུམ་བྱེད་པ་ཞིག་ལས་
མེད། ལྷན་མོང་ཟ་ཁང་གོལ་བར་ཉེ་སྐབས་འཚོ་བའི་ཁ་སྤོན་དུ་བཞོ་འབྲི་མི་གཉིས་བར་གཅིག་
དང་ལུག་མི་གཉིས་བར་གསུམ་ཡིན་ལ་ངལ་ཚོལ་བར་སྐྱོ། རིང་འབྲུ་རིགས་ནས་རྒྱ་མ་༡༣ དང་
སྤྱི་བཤོ་བཤའ་༥ དེའི་ནང་མ་ཚོས་ལོ་ཉོག་ཀྱང་འདུས་པ་རེད། ཐོན་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་ཁག་གཅིག་ནང་དུ་
དུད་ཚང་གསུམ་ནས་བཞི་ར་བཞོན་ཁག་གཅིག་བྱས་ནས་འོ་མའི་ལས་ཀ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྱི་བཤོ་བཤའ་
རིགས་ལ་འང་དེ་མཚུངས་ཀྱིས་སུ་ཁག་གི་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་ཚད་ལྡན་གྲངས་ཀ་མི་འདྲ་བའི་ནམ་པའི་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་
ནོར་ཁུ་དང་ལུག་ཁུ་ལ་ལོའི་ཏུ་བཅས་སུ་དགར་དེ་དུད་ཚང་ལ་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་རིགས་ཀྱི་གསོན་ཚད་
དང་འཕེལ་ཚད། འཚོ་སྤོན་གྱི་ཚད་བཅས་བསྐྱེད་ཀྱངས་སུ་གཏན་ཐབ་ཚ་ནན་གྱིས་འཆར་
བཤོད་འཇོག འཆར་གཞི་འབྲུབ་མིན་སྤྱི་བཤོ་བཤའ་དགའི་ཏུགས་ཚང་ལ་ཆད་གཅོད་ཆེ་བ་ཞིག་

ཡིན། རྒྱལ་སྡེ་ལས་ཐོན་སྐྱོད་ཀྱི་བརྒྱ་ཚེ་20 ཡས་མས་ཤིག་ཆ་སྟོ་མས་བཞོ་བྱ་དང་ངལ་ཚོལ་
རྒྱ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་བཞོ་བཤའ་རྒྱལ་པ་ལས་བརྒྱ་ཚེ་80 ལྟར་ཉེ་བྱེད་ཐུན་མོང་གི་ཡིན། རྒྱལ་སྡེ་
མི་གསལ་ལོ་ལྟར་ལོ་
སྐྱེས་ལོ་གསལ་པའི་མི་གསལ་འདྲེས་དགོས། རྒྱལ་སྡེ་ཐོན་དེོས་རྣམས་བཤའ་དང་། ཀོ་པགས། ཆ་
རྩ། ཚིད་ཁུལ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་བརྒྱ་ཚེ་100 ལྟུང་ལྟུང་གྲུང་ལ་སྐྱོད་དགོས་པ་ལས་སྲིད་
གྲུང་ལ་མ་མཁོ་པའི་སྐྱེས་རོ་རྩ་བུ་རྩུང་ཙམ་མེ་མི་སྣེ་ར་ལ་བཞོ་བཤའ་རྒྱལ་ འདི་རྩ་བུའི་
དཔལ་འབྱོར་སྲིད་རྩེས་ཤིག་ལག་བརྒྱུ་ར་བཅིས་འོག་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཆོའི་
རྣེ་བ་འགྲང་ཙམ་དང་ལུས་ལུང་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་ཙམ་དང་སྲིད་གྲུང་གི་བཀའ་བཞོད་འོག་
མའོ་ཙེ་དུང་གི་གསུང་ཚིམ་ལ་སྣོ་བ་སྣོ་བ་བྱེད་པའི་མཐོ་རྒྱ་བས་སྣོ་བ་རྩེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡིའུ་
ཀོང་གི་རི་པོ་སྣོས་པ་དང་། ལྷན་པ་པེ་ཆིག་ཡན། ཏཱ་ཆེན་དང་ཏཱ་ཀྱོ། ཉན་ཅིན་ལམ་བརྒྱད་
ཀྱི་དམག་ཁག་ཡང་བརྒྱད་པ། ཡིས་སྦྱིན་དང་ཙའོ་ལུས་ལོའུ་ལ་སོགས་ཀྱི་མའོ་ད་རྣམས་ལ་མིག་
དཔེ་བརྒྱས་ཏེ། འབད་བཙོན་བྱེད་དགོས་པས་སྐྱེལ་རྣམས་བྱེད་པ་ལ་བརྒྱན་ནས་ལས་མི་གསལ་སོ་
སོས་དཀའ་སྐྱེད་ཆད་མེད་ལྷུང་རྩེ་བྱེ་འགྲུལ་སྐྱོ་ཚོགས་སྟེ་ལ་བ་ལ་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་གྱི་སྣོན་
ཆད་མི་སྣེ་ར་ཆོའི་ས་ཞིང་རྣང་མའི་ཉལས་མཆོམས་སྟེ་ལ་བ་ལ་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་གྱི་སྣོན་ཆད་
མི་སྣེ་ར་ཆོའི་ས་ཞིང་རྣང་མའི་ཉལས་མཆོམས་རྣམ་ཏུ་བསྟེས་པ་དང་། ཁུག་གོག་རི་སྐྱར་བདེ་
སྟོམས་བྱས་པ། ས་ཞིང་ཁག་ཅིག་ཉིང་སྣོག་བྱས་པ་ (གནའ་རྒྱ་མོ་ནས་ལུད་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུམས་
པའི་ས་གཤིས་ཡོངས་ཟུར་དུ་སྦྱུད་རྒྱན་བརྒྱད་མར་ལོ་འགར་གོན་སྦྱོན་བྱུང་བའང་ཡོད།) གྲམ་
ཐང་ནོ་འརྩེ་བྱོད་མི་བྱུགས་དང་རྒྱ་བྱུགས་འཤོར་ཆེན་བཞོལ་ཏེ་ཞིང་སར་སྦྱུར་ཡང་ཐན་འབྲས་
རྒྱུང་ལ་གོན་སྦྱོན་ཆེ་བ་འདྲ་སྲིད། འབྲོག་ཁུལ་དུ་འདྲ་མི་དམངས་རྩེ་འདྲུགས་སྣོས་ས་སྣོད་
སྣོག་པ་དང་། རྒྱལ་སྡེ་ར། རྒྱལ་སྡེ་ཁང་ལས་པ། རྫོང་ཁག་དང་ཞང་བར་ཐན་ཐོན་སྐྱོད་རྩེ་
ཁག་སོ་སོའི་བར་གྱི་ཐང་གཤོང་ངམ་རི་ལུང་གོག་རོང་ཆང་མར་ངལ་ཚོལ་རུས་བྱུགས་ཀྱི་རུལ་
ཁག་བརྫོད་ལས་འདས་པ་བཞོན་ནས་འརྩེ་ར་དང་རྩུགས་ཁེམ་གྱིས་རྩེ་སའི་བང་གོན་ཆེན་པོར་

བཅད་དེ་མཐོ་ཚད་བྲི་ཙེ་བདུན་ལྷག་དང་། ཞེང་ཚད་བྲི་ཙེ་གསུམ་ཙམ་བྱས་ནས་རྒྱ་ནག་ལྷགས་
རི་རིང་པོ་ནང་བཞུགས་རིང་ཚད་དཔག་དཀའ་བ་ཞིག་ཅེ་ཞོག་མི་དམངས་ཀྱིས་བཟོས་སྟབས། ཙེ་
ཞོག་རྫོང་ནི་དུ་གེ་རྩ་བུའི་རྫོང་གི་མཚན་སྟན་ཐོབ་ཀྱང་དུས་ལུན་རིང་པོ་མ་སློན་པར་རྩ་སར་
ར་བ་བསྐྱོར་བ་དེ་འང་ལྷུ་ལ་མེད་ཙམ་དུ་བྱུང་ཏོ།།

བཅས་བསྐྱུར།

རྒྱ་ནག་དམར་སྲིགས་ཚོགས་པས་པོད་ལ་དབང་སྐྱུར་མཐའ་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་ལུལ་དར་
ཞིང་རྒྱས་པར་གཏོང་ཆེད་མོ་ངོ་དགུའི་རིང་ཐབས་རྩལ་མཁས་པའི་བྱ་ལས་མང་པོ་ཞིག་སྐྱབ་
པ་བརྒྱད་དེ་བཅས་སྐྱུར་གྱི་བྱེད་སྐྱོ་སྐྱབ་པའི་ནང་རྒྱུན་གྲུབ་པར་བརྟེན། དམག་དཔུང་ཆེན་
པོའི་བཅན་ལྷགས་ཀྱི་བྱ་འགུལ་སྡེ་ལ་པའི་འཛིགས་རྣམས་ཀྱིས་རེབ་གོང་གི་ས་ཆ་མང་ཆེ་པོས་
སུ་མེ་མདའི་སྐད་སྒྲ་ཙམ་ཡང་གྲགས་མི་དགོས་པར་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཆར་བཅས་སྐྱུར་བྱེད་
པར་ལམ་སློང་བདེ་པོ་བྱུང་ཡང་མི་དམངས་ལ་བཀྱིག་བརྒྱུད་གནམ་བཏེགས་རྒྱག་པ། གཉིད་
དང་རྒྱག་གཅིན་འགོག་པ། འཐབ་ཚོད་དང་བྲི་མས་གཙོད་ཀྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་
མནར་གཙོད་བཟོད་དཀའ་བ་བཏང་བར་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྐྱེར་མོ་མོའི་གཞིས་ཀ་དང་དཔལ་འཕྱོར་
མཐའ་དག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཐུན་མོང་དུ་བཞུང་བཞེས་སུ་བཅན་གྱིས་སྦངས་ཏེ། དེའི་ཁྲིད་ཀྱི་
ཁག་ཅིག་དབུལ་མོངས་དང་གཡོག་པོ་ཚོར་བཞོས་ཤིང་། དུས་མཚུངས་སུ་གྲལ་རིམ་ཞིག་བཀར་
དེ་དབུལ་པོའི་གས་ཀྱི་སྡོན་ཐོན་པ་རྣམས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་དང་འཚོ་བའི་རྒྱ་ཚད་ལ་འགན་
ལེན་སྡོས་རྒྱ་དམར་གྱིས་གྲོགས་སུ་བཀུག་སྡེ་པོད་ཁྲོན་ཡོངས་དབང་དུ་བསྐྱུ་བའི་སྐྱེ་ཚོགས་
རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་དང་མི་དམངས་སྐྱི་ཁང་ཙན་དུ་བསྐྱུར་བའི་བྱ་བཞག་ཁྲིད། སྡོན་
ཐོན་ལག་ཆ་ཞིག་དུ་བཅིས་ཏེ་ཁོ་ཚོར་སྐྱུ་ལ་སློང་བྱས་ནས་པོད་ཀྱི་ཚོས། སྲིད། རིག་གཞུང་
། དཔལ་འཕྱོར། ལུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་སོགས་གང་ཅིས་ཐད་གཏོར་བརྒྱག་གི་རུས་པ་འདོན་

དུ་བརྟུག་ བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་དང་སྤྱུག་པོ། ཚོས་ལུགས་གོང་གསུམ་མི་སྣ། རྒྱ་ནག་
དམར་ཕྱོགས་པའི་གསར་བརྗེའི་བྱ་འགུལ་ལ་ངོ་ཚོལ་གྱི་ནམ་པ་རྣམས་པ་ཚོར་ཉེས་མིང་ཅིག་
བཏགས་ཏེ་སྤྲིམས་ལ་སྒྲོར་བ་དང་། ལྷག་ལུས་ཚོར་ལྷ་མོ་གཡོགས་ནས་འབྲེལ་ཚུད་དང་དགག་
རྒྱག་གྱེད་དུ་བརྟུག་པ་དང་། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནམས་ལས་ལྷག་ལུས་སྤྱང་བའི་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་ཉེན་ས་དམར་གྱི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་འབག་སྐྱེ་དང་རས་བྲང་། ཚོས་དཔེ་ལ་སོགས་པ་(རྒྱ་
ནག་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པས་མར་ཁེ་སིའི་རྩ་རྒྱུལ་སྤྱིར་ནས་ཚོས་ནི་སེམས་གཙོ་དང་། ཚོངས་
དད་ཅིག་བཀས་བཀོད་རྒྱུ་དང་འཛིན་དང་དཔོན་ངན་མ་རྩ་རིང་ལུགས། ཚོས་ལུགས་པ་ནམས་
ཀྱིས་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ལ་མགོ་གཞོན་དང་བལྟ་གཞིག་གྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་རེད། ཅེས་
ཚོགས་འདུ་ཆེ་ཆུང་བསྐྱེས་ཐོག་དེའི་ལ་བསྐྱབས་དང་སློབ་གསོ་གཟབ་ནན་བྱས་ནས་ཁོ་ཚོ་འཕེལ་
ཚོས་བཅོན་སྐྱེལ་འོག་མང་ཚོགས་རྩ་འཛུགས་བྱས་ཏེ་སྡེ་བ་རེ་རེར་དགོན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
རེ་བཀོས་ནས་) རྣམས་གཏོར་བཞིག་བྱས་པ་དང་མེར་བསྐྱོད་པ། ཆུར་བསྐྱར་བ། ཐོག་རོང་
དུ་གཡུག་པ་བཅས་ཀྱི་ལས་འགུལ་བརྩམས། དེ་དོན་ནི་ས་སྐྱེལ་གསུམ་བཟང་ལས། ཆེན་པོས་
འབད་ནས་བསྐྱབས་པའི་གྲོས་། འདུ་པས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འཛོམས་། ཞིང་པས་ལོ་རྒྱུ་འབད་
པའི་ཞིང་། མེར་བསྐྱོད་ཅིག་དུལ་དུ་བསྐྱོགས། ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་སྐད་ཅིག་ཉིད་དུ་གཏོར་
བཅོམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་ཞིག་བཏང་བ་དང་འབྲེལ་དགོན་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་དེ་རྒྱ་མིས་འཆར་
གཞི་རྣམས་དགོན་པ་ཆེ་གསུ་སྐྱེ་མི་འབོར་ཆེན་མངགས་གཏོང་བྱས་ནས་བཅའ་སྡོད་གྱེད་དུ་
བརྟུག་ལ། དགོན་སྡེ་གྲོང་གསེབ་དུ་ཉེ་བ་ཡོད་པ་ཚོའི་ནང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་འདུ་ཁང་
ཆེན་པོར་ཐུན་མོང་ལ་བཅོན་བསྐྱེལ་བྱས་པའི་རྒྱ་རྗེས་མཛོད་ཁང་། འབྲུ་མཛོད་ཁང་ལ་སོགས་
པ་བྱས། གྲོང་སྡེ་དང་རྒྱང་ཐག་རྒྱང་རིང་པའི་དགོན་པ་ཁ་གསུ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་རྒྱ་མི་
ས་དཔུད་པ་དང་གཏོར་འཚོལ་རུ་ཁག་གནས་སྡོད་བྱས་པ། དགོན་པ་ཁག་ཅིག་སྡོང་བར་སྤྱད་
སྐབས། རི་དྲུགས་དང་འདབ་ཆགས་ཀྱི་ཚང་བཅའ་ཡུལ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད། ༡༩༥༥ ལོའི་རྒྱ

མ ཚོས་༡༡ ཉིན་རྒྱ་ནག་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཙོ་དུང་གིས་ཞིང་ལས་

མཉམ་ལས་ཅན་དུ་སྐྱུར་རྒྱུ་ལོ་གནད་དོན་སྒོར་གྱི་ཤོས་ཚོད་དོན་ཚན་བརྒྱ་གཉིས་ཅན་གྱི་ཚོམ་
ཡིག་རིང་པོ་ཞིག་སྡེ་ལ་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཤོར་གསེབ་དུ་སྒྲི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མང་ཚོགས་
ལས་འགུལ་གསར་བའི་མཐོ་རྒྱ་བས་ཅིག་ལངས་གྲབས་ཡོད་པ་རེད། ཅེས་དབུས་གཞུང་གི་སློ་
མཐུན་ཁ་གསུལ་གྱི་བཤད་སྟོན་མ་འོས་པར་དམིགས་ནས་སྒྲིན་བརྗོད་དང་ལས་འགུལ་དེ་ལག་བརྟུན་
རྒྱན་འཁྲོངས་བྱ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐུལ་སྐྱེག་བྱས།

དམར་སྤྱོད་ཚོགས་པར་བདེ་སྐྱབ་དང་སྒོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱན་གྲུབ་ཚུལ།

ཤོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲོངས་འདིར་གོང་ལ་མི་རྗེ་མཚོག་དང། བར་དུ་བཀའ་སློན་གཞུང་ཞབས་
ཀྱི་ཚོགས་པ་ཁག་དང་བརྟན་སྲིད་སྐྱུང་བའི་དམག་དཔུང་གི་སྒྲིག་འཇུགས་སོ་སོ། གངས་ཅན་
པ་ཚོས་སྒྲོད་པའི་སྒོར་མོ་དང་ས་ཁོངས་སྒྲོན་ཆེ་འམ་རྒྱལ་ས། རྒྱལ་ཉལ་སུ་སྲིད་ན་མངོན་
པར་མཐོ་བའི་ཉི་མ་དང་ཤོད་པ་གནས་པའི་གངས་སྒོད་ཀྱི་སེང་གེ་དཀར་པོ། སངས་རྒྱས་བརྟན་
པས་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མངོན་པར་གསལ་བ་ཉལ་ས་མཚན་དུ་བཀོད་
པའི་རྒྱལ་དར་འཇམ་སྲིང་ཕྱེ་མོར་རྣམ་རྒྱལ་གཡོ་བའི་ཡུ་བ་གཅིག་དུ་འཇོན་པའི་ཚོལ་ཁ་གསུམ་
གྱི་ཚིག་སྒྲིལ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་ས་ཁམས་ཀྱི་ཆགས་སྤངས་མཐའ་ཁུལ་གྱི་ཞིང་
ཁག་སོ་སོར་ཤོད་སྒྲི་འདུས་སྐབས་ནས་ཐོབ་སྐལ་དུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགན་དབང་རྣམས་
པའི་སྐད་ཤོན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་སོ་སོའི་ཡུལ་ཡུང་བདག་སྒྲོང་གནད་ཉེ་རང་སྲིད་རང་སྒྲོང་
གི་རྣམ་པའི་སྒྲིང་གནས་པ་ལ་བྱིམ་མཚོས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་ནག་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོགས་པ་
གཙོའི་རྒྱ་ཤོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་སུ་གནས་པའི་ས་སྐྱུང་བ་མུ་རྒྱ་ཚོགས་པས་ཤོད་པར་ཉལ་དུ་
གཙོས་ཏེ་དུས་སྐབས་ནང་ས་ཁུལ་ལ་ལར་བཙན་འཇུག་དང་ཐེ་དུས་སྒོས་བཙན་གཞོན་དང་བཟུ་
གཞོག་ལ་ང་བ་བྱེད་བཞིན་གདའ་བ་ལ། ཤོད་མིའི་དགྲ་པོ་སྟེ་རྒྱ་ནག་དམར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚོགས་པས་

ཅ་ཚོགས་བྱས་ནས་མི་དམངས་རྒྱབས་པ་དང་གཅིག་གཉིས་སུ་དམར་སྟོགས་ཀྱི་དམག་དབུང་གིས་སླིག་སྐྱོམས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་དོ་རྒྱུད་བྱེད་དགོས་པ་བརྒྱན་གྱི་སྐྱོམས་བཅི་སྲུང་གི་ཤུག་ལུགས་ལེགས་པོས་མིའི་བསམ་སྒྲོལ་བཀ་ཆགས་ཟབ་མོ་བཞག་པ། གསུམ་ནས་པོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ཚོར་མཉམ་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་སྟོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྲིད་ཇུས་བཀོལ་ཏེ་ཆབ་སྲིད། དཔལ་འཕྲོར་སོགས་ཀྱིས་གསོ་སྐྱོང་མངོན་པ། བཞི་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བར་ཐུགས་ཁུར་གྱིས་ཁྲལ་རིགས་རྗེ་ཡང་དུ་བཏང་བ་དང་ངལ་རྩོལ་གྱིས་རོགས་རམ་བྱས་པ། རྒྱ་ནས་ཉེ་ཚོར་མཁོ་སྟོན་དང་ནད་པ་ཚོར་རྒྱན་རིན་མ་སྐྱངས་པར་ན་བ་བཅོས་འགོག་བྱས་པ། དུག་ནས་དབུལ་པོ་ཉམ་ཐག་ཚོར་རྒྱན་སྐྱོབ་རོགས་རམ་བྱེད་པ་དང་རྒྱ་སྲུང་ཟེར་བར་མཐའ་གཅིག་དུ་བདག་སྐྱོང་མངོན་པ། བདུན་ནས་པོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་སྐྱོང་སྤངས་སོར་གནས་དང་རྗེ་ལེགས་སུ་གཏོང་བར་རམ་འདེགས་བྱས་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་མིར་ཡིད་འགྲུལ་བྱེད་པས་ཏེ། རྒྱ་ནག་དམར་སྟོགས་ཚོགས་པར་ཡི་རངས་གོང་བཀུར་བྱོལ་པ། དམར་ཚོགས་དམག་བཟོན་བརྗིད་གིས་པོད་སར་བསྐྱོད་ཐུབ་པའི་ཐོག་རྩ་བ་ཚུགས་གིང་ཡལ་འདབ་རྒྱས་ཐུབ་པ་ཞིག་སྤང་།

སྤྱི་ཚོགས་རིང་མ་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསལའི་ ལས་འགུལ།

དམར་སྟོགས་རིང་མ་ལུགས་ཀྱི་མ་ལུམ་རྩ་བུའི་སྲུང་ལེན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་དེ་ལི་ཞེས་ཅི་ཞེས་སྤྱི་གཙོས་སྲིད་གཞུང་གིས་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཀྱང་གོར་དེ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་མི་ཡོང་པའི་སློན་འགོག་ཆེད། དམར་སྟོགས་དབུས་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཁོངས་རོལ་གྱི་སྡེ་ཚན་ཁ་གསུལ་ལས་བྱེད་པ་སྐོར་འཐེན་སྐོས་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་བཏང་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་མ་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསལའི་ལས་འགུལ་སྡེ་ལ་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་མ་ལུགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགལ་བ་དང་

། གྲལ་རིམ་འཐབ་ཚེད། དངོས་གཙོའི་ཚེད་སྐྱབ་རིག་པའི་འགལ་ཟླའི་གཙུག་འདུའི་ཙུ་བའི་
ཉལ་ཚུལ་སྐྱད་དེ་རང་རྒྱལ་མི་དམངས་ལ་འགྲོ་ར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེ་ར་འཛིན་སྲུབ་ཅན་
གཏོང་རྒྱ་དང་། ཉང་གི་སྦྱིའི་ལམ་སྲོགས་དང་བྱེད་སྲོགས། སྲིད་ཇུས་བཅས་ལ་འགལ་བའི་
རིགས་བཟོ་བཙོས་རིང་ལུགས་པ། དཔོན་ཉམས་རིང་ལུགས་པ། ཉམ་ཟས་བྱེད་མཁན་དང་
རྒྱུད་ཟས་བྱེད་མཁན། ཚོང་ལོག་རྒྱག་མཁན། གྲལ་རིམ་གཉེས་དང་འགྲོ་ལམ་གཉེས་བར་གྱི་
འཐབ་ཚེད་དེ་ཙུ་མེད་བཟོ་མཁན། མདོར་ན། མ་ཙུ་རིང་ལུགས་ལོ་ལངས་རྒྱག་མཁན་བཅས་
ཐེར་འདོན་དང་དགག་རྒྱག་འཐབ་ཚེད་བཅས་བྱས་ཏེ། མི་ལ་ལ་རང་གི་ཡང་བརྒྱབ། དཔེར་
ན། རོང་བོ་དགོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཨ་ཁུ་རྟལ་རྟལ་བུ་དང་། མི་ལ་ལར་ད་སྦྱོང་
གྱི་གསར་བརྗེར་རོ་ཚོལ་བའི་ལྷ་མོ་གཡོགས་པ། དཔེར་ན། རྩ་སྟོ་མི་རིགས་དགེ་བོན་སྟོབ་
གྲུའི་སྟོབ་གཙོ་ཉ་གོ་རྟལ་བུའོ། སྐབས་དེ་ནས་བརྒྱུད་གྲལ་རིམ་གྱི་དབྱེ་འབྱེད་སྐར་ལས་ཞིབ་
རྒྱས་སུ་བཏང་སྟེ། ཞིང་སྤྱུག་འབྲིང་གོང་མ་ཡན་གྱི་མི་རྣམས་གྲལ་རིམ་གྱི་དབྱེ་བོར་བཙུགས་
ཏེ་བཙོན་འཇུག་བྱེད་དགོས་པ་བཙོན་འཇུག་དང་། མི་རན་པའི་ལྷ་མོ་གཡོག་དགོས་པར་ལྷ་
མོ་བསྐྱོན་པ། དེ་ལ་མི་རན་རིགས་བཞི་འམ་རིགས་དུག་ཟེར་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་སྤྱུགས་པ་དེ་
ཚོ་རྣམས་རྒྱན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལས་འགུལ་བྱོང་དུ་དགག་རྒྱག་འཐབ་ཚེད་བྱེད་ཡུལ་གྱི་དམིགས་གཏད་
མེད་མི་རུང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་དག་གི་བུ་སྤྱུག་རྣམས་ལའང་ལོ་དུག་རིང་
གི་སྟོབ་རྒྱུད་སྟོབ་གསོའི་ཤེས་བྱ་བརྒྱུད་པ་ལས་དམའ་འབྲིང་གི་ཤེས་བྱའང་སྟོབ་རྒྱུའི་རང་དབང་
མེད་པར་རལ་ཚོལ་བ་ཞིག་མ་བྱས་རང་བྱས་སུ་ཆགས་ཡོད། (༡༩༥༥ ལོ་ནས་སྤྱངས་འཛིན་
བྱེད་པའི་མགོ་རྒྱུགས་པ་རེད།) (མཆན། རྟལ་རྟལ་ཞི་རེ་བ་གོང་རྒྱལ་པོ་སྐར་སྟེ་བའི་མི་ཡིན་
ལ། རོང་བོ་དགོན་པའི་དུས་འཁོར་གྱི་ཚང་དུ་ཚོས་ལུགས་ཐོག་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། ལྷན་
པར་དུ་སྐར་ཙུམ་རིག་པར་ཉ་ཅང་མཁས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་ཉེས་
མིང་དེ་ཡར་སྟོན་སྲིད་གཞུང་གི་མི་རྣམས་པོད་གྱི་མཁས་དབང་ཆེན་པོ་ཆེ་ཉན་ཞབས་དུང་ལ་པོད་
གྱི་སྦྱིའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་འབྲི་དགོས་པ་སྐྱུལ་བས་ཁོང་གིས་པོད་སྟོངས་སྦྱི་དོན་ཟེར་བའི་དཔེ་

ཚེ་ལོ་ག་བཅུ་མ་པ་དེ་རྗེས་སུ་གཞུང་གི་ས་གོ་བ་ལོག་ཀྱི་ག་བྱས་ཏེ། ཏུ་ལའི་ཚོགས་ཁག་དང་
 འབྲེལ་ནས་པོད་རང་བཅུན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྤྲོད་ལོད་པའི་ཉེས་འགལ་བྱས་ཐོག་པོད་ཀྱི་མི་སྣ་སྐད་
 གསལ་ཅན་སྒོར་ཅིག་ལ་དོ་དམ་འཁེལ་བས། རྣམ་ལྗང་དེའི་གསལ་གི་ག་ཏུ་འགྱུར་ཉེན་ཚེ་
 བ་བྱུང་། སློབ་གཙོ་ཉ་གོ་ནི་རེ་བ་གོང་ཞོ་འོང་སྤེ་བའི་མི་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་ཡང་མཚོག་ཏུ་
 མངའ་བས་སྤྱི་ལོ་༧༩ རང་པོ་ཅིན་དང་ཟེ་ཡིང་གི་གཞུང་ཞབས་པ་མ་སྒོར་ལོང་སྤེ་བོད་ཀྱི་གཏམ་
 དཔེའི་རིགས་འཚོལ་བ་སྤྱི་དགོས་པས། ཉ་གོར་ལས་བཅོལ་བྱས་སྐབས། ཁོས་ཅི་ལུས་
 སྒོས་བྱ་སྤྲེལ་གཏམ་ཀྱུད་ཀྱི་དཔེ་ཆས་གཙོས་དཔེ་དེ་བ་དང་དམངས་ཁྲོད་བཅས་ནས་གཏམ་དཔེ་
 ཏུ་ག་བཟུ་ཅམ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་འཚོལ་བ་སྤྱི་བྱས་ཀྱང་དེ་ནམས་ལའང་གོ་བ་ལོག་འབྲེལ་གྱིས་ཁོང་
 ལ་ཉེས་སྤྱོན་ཐོག་གོ།) ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཁྲོད་དམིགས་གཏད་ཏུ་གྱུར་པ་ཚོར་ཆབ་
 སྲིད་ཐོག་གི་ཉེས་མིང་དང་། དཔལ་འབྱོར་སྤེར་གི་ཆད་པ་འཁེལ་སྐབས། མི་གཞན་ཚོར་
 ཞོར་གྱིས་ཚོས་སྲིད་གང་ཅིས་ཐད་བཀག་ཀྱིའི་བྱ་བར་ཚུད་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གསར་བརྗེ་
 དང་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་པར་ཏང་གི་སློབ་གསོ་གཏོང་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

མདོ་བའི་འབྲོག་གི་ཟིང་འབྲུག་རགས་བསྟུ་ས།

མདོ་བའི་རེ་བ་གོང་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་གར་སྒོའི་མཚམས་སུ་གནས་པའི་སྒོ་སྤྱང་བ་ལྟ་བུའི་
 འབྲོག་སྤེ་ཞིག་ཡིན། སྤེ་བ་འདིར་ཚོ་ཁག་སྤེ་ཡོད་ལ་དུད་ཁྲིམ་བཞི་བཟུ་(དོན་དུ་དུད་ཐེམ་
 ལུམ་བཟུ་བཟུད་ཅུ་སྟེག་སྲིད།) དང་། མི་འཕོར་སུམ་སྒོར་སུམ་བཟུ་སྟེག་ཡོད། གནའ་སྤེ་
 མོ་ནས་འབྲོག་སྤེ་འདིར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཀག་ཀྱི་མེད་ལ། མོམ་ཉི་ཡི་བྱ་ལང་མེད་པར་ལོ་རབས་
 ལུམ་ཅུའི་ནང་བར་འཚོ་བ་བསྐྱུལ་ཏེ་བསྐྱེད་ཀྱང། རྒྱ་གཞུང་གི་ས་བོད་ཡོངས་ལ་བཅུན་འཇུལ་
 དང་འཇིགས་སྐྱུལ་བྱས་པའི་ཚོ་སྐྱབས་བྱག་པོ་དང་བསྐྱུན་འབྲོག་སྤེ་འདིར་ཡང་བཀག་ཀྱི་དང་
 མོམ་ཉི་ཡི་བྱ་ལང་ཞིག་ངམ་ངམ་བྱགས་ཀྱིས་སྤེ་བས། སྐབས་དེར་སྤྱི་ཚོགས་སྤེར་གཏམ་ཡན་

ཞིག་འབྲུག་བཞིན་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་ས་ཐོག་མར་མི་ཚོའི་མཚོན་ཆའི་རིགས་རྣམས་
བརྟུ་བ་དང་འབྲེལ་བྱིས་ཀྱི་ཁེ་ས་བུ་ཐུར་མ་ཡན་ཆད་ལྔ་ལྔ་ས་ནས་གཞུང་བཞེས་ཀྱིས་མི་དམངས་
ལ་སློབ་སྦྱོར་སྤྲོད་ལས་ཀྱིས་མཚར་གཅོད་གཏོང་རེས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་འཕྲོས་འདུག་པས།
མདོ་བའི་འབྲོག་དམངས་ཚོས་གོ་བོས་སུ། ད་ལྟ་ས་ཆ་གང་སར་དམར་སྤྱོད་ས་ཚོགས་པས་བོད་
པའི་མཚོན་ཆ་རྣམས་བརྟུ་བ་ཞིན་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡག་པོ་མི་འདུག་སྟེ། གནས་ཚུལ་དེ་
འདྲའི་སྐྱེད་དུ་སྐྱབས་ཀྱི་ཚན་གྱི་མི་དམངས་ཚོ་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ལ་དོ་ལོག་སྟེ་འབྲུག་འཛིན་བྱེད་
བཞིན་མདོ་བའི་ས་ཐོག་དུ་བོན་སྟབས། དེ་བས་མདོ་བའི་མང་ཚོགས་ཚོར་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ལ་
དོ་ཚོལ་བྱེད་རྒྱུའི་འདུ་ཤེས་ཆེར་སྐྱེས་སྟེ། མི་རྣམས་མཚོན་བྱས་སྤྱི་གདང་དམག་ལ་ཆས་བྲུབ་
ཚོད་ཀྱི་མེར་སྐྱ་རྣམས་འདུ་འཛོམས་བཀྱིས་ཏེ། ས་དབྱིབས་བཅོན་ས་ར་བྱ་བྱང་ནང་གད་དམར་
རིང་བོའི་ཁྲོད་ཉིན་བཞིར་བཟུང་དེ་སློ་རོང་བོའི་བྱི་ཕུ་ཚན་དུ་བོད་དམག་གི་ས་ས་སྤྱང་སོ་སྟེ་
བྱེད་པར་སྤྱིན། འོས་ལངས་དམག་མགོ་བཙུན་དུས། ༡༩༥༥ ལོའི་རྡོར་རྒྱ་བཞི་བའི་ཚེས་
ཉི་ཤུའི་ནང་ཡིན། མདོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱ་མའི་སློར་ཁག་དང་། སློ་རོང་བོ་ནི་གར་སྐལ་ལྡན་
རྒྱ་མཚོའི་སྟེ་སྟེ་ཆེད་དམིགས་པ་ཡིན་སྟབས། དོ་ལོག་ཟིང་འབྲུག་དུ་མ་ཞུགས་པ་རེད། དེ་
ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་དམར་གྱི་བྱ་བྱེད་སྟེ་ཚོགས་ཀྱི་མཚར་གཅོད་སྤྱངས་པ་ལས་འཆི་ན་
དགའ་སྟེ་མ་པས་འདོད་སྟོབ་གཅིག་གྲུར་བོག། མདོ་བའི་དཔལ་མཛངས་མཁས་གསུམ་ལྡན་པའི་
མི་སྟེ་གཅོད་པ་མགོ་ཉལ་དང་གཅོད་པ་ཅེར་ར། གཡང་ལོ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བཀོད་སྤྱི་གདུས་འོག་
མདོ་བའི་དམག་དུ་ས་གནས་གང་དུ་བཟུང་བྱང་ས་སྤྱང་སོ་སྟེ་གཟབ་ནན་བྱས་པས། གསལ་བོར་
མདོན་མིན་གྱི་ཚད་དུ་སྐར་ཁ་སྟེ་བྱ་བྱིས་ཐོན་པ་དེ་ཚོས་མདོ་བའི་དམངས་དམག་ཚོའི་ཐོག་དུ་
མེ་མདའ་སྐྱོད་སྐྱོད་བརྒྱབ་བྱུང་བས། ད་གཞོན་མཚོ་སྟོན་མ་སྟོའི་རྒྱ་དམག་ཡིན་པ་ཉོགས། དེ་
འབྲུག་རྒྱ་དམག་དེ་ཚོར་འབྲུག་ཚོལ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་དམག་གང་མང་ཞིག་བསད་མས་བྱུང་
། ཁོ་ཚོས་རྒྱ་དམག་འཛིན་བརྒྱུད་དེ་ཀན་སུའུ་ཡི་དམག་དཔུང་ལ་འབྲེལ་རྒྱུས་བྱས་སྟབས། རྒྱ་ར་
སྤྱང་དང་ཉི་མ་སྤྱང་སྟེ་ལ་སྐད་ཁ་རུ་མདོ་བའི་དམངས་དམག་གི་ས་སྤྱོད་མ་སྟོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དམག་

ལ་དྲག་འཐབ་བྱས་པ་དང་། མི་རྒོ་ཀན་སུའུ་ཟླ་བྱང་སློབ་གསུང་གི་དམག་དཔུང་ལ་འཐབ། དེ་འདྲའི་
དང་མདུན་རྒྱབ་གཉིས་ནས་རྒྱའི་དམག་དཔུང་ཆེན་པོས་དེང་རབས་ཀྱི་གོ་མཚོན་སློབ་གསུང་ཆེན་
དང་ལག་སློབ་གདུགས། རྒྱག་སྒྲག་མེ་མདའ། རིང་མདའ། དཀྱུམ་མདའ་སོགས་སྤྱིར་སྒྲ་
འབྲུག་སློབ་གྲགས་གྲགས་དང་མདའ་མོ་ཆར་སྐྱེ་འབབ་འབབ་བྱས་པས་མཚོན་ཆའི་ལེགས་ཞན་
དང་། མང་སྐྱེ་ཉུང་གིས་མ་བཟོན་པས་སྐབས་སུ། བོད་དམག་མང་ཆེ་བའི་སློབ་པར་བསྐྱོས་
ཀྱིས་རྒྱ་དམག་གིས་གདོང་བསྐྱོས་ཏེ་ར་མགོར་རྒྱགས་པས། རྒྱ་དམག་གི་དཔུང་དཀྱིལ་བཞགས་
ནས་བོད་དམག་ཁག་ཅིག་གོར་ཏེ་བྲོས་བྲོལ་བྱེད་བྱུབ་པ་བྱུང་བ་དང་། འཐབ་འཛིང་གི་མགོ་
མཇུག་བར་གསུམ་དུ་མདོ་བར་མི་དྲུག་ཚུ་མེ་དགུ་དང་ཏ་བདུན་ཚུ་དོན་གཅིག་གན་ཀྱའི་མི་
བདུན་ཚུ་དོན་གཉིས་དང་ཏ་བདུན་ཚུ་དོན་ལྡུལ་ཆུན་ལམ་དུ་བཏང་། བོད་དམག་ཁག་ཅིག་སྐབས་
ལེགས་ཀྱིས་མཐར་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ། ས་བཙན་སར་བྲོས་བྲོལ་དུ་བསྐྱོད། དམར་སློབ་གསུང་ཆོགས་
པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། དམག་མིས་མདོ་བའི་ཟླ་མ་གཙོའི་མང་ཚོགས་སློབ་ཅིག་བསྐྱུལ་ཏེ་
བོད་པའི་གོར་དམག་ཚོར་མགོ་འདོགས་བྱས་ཆེ། རྒྱག་འཛིགས་མི་དགོས་པའི་ཁ་བད་བསྐྱབ་
བྱ་བཏང་སྐབས། མཐའ་མི་འབྲོལ་བ་མདོན་ནས་དམངས་དམག་ཚོས་མི་རེའི་མཚོན་ཆ་དང་
། ཏ་མེ་སུལ་ནས་མགོ་འདོགས་བྱས། དེ་ནས་ཏོར་ཟླ་ལུ་པའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ལ་དུ་སློབ་
ཐོབ་དུ་གནས་པ་ནམས་པོན་ཁོག་དུ་སློབ་གསུང་བསྐྱོས་བྱས་ཏེ་ཉིན་བཞི་ལུ་ལྟེ་དུས་སུ། ཚོགས་
ཆེན་ཞིག་འཚོགས་ནས་སྐྱུག་པོ་དང་འགོ་བ། དམག་གཙོ་ཚམས་ཀྱི་མིང་བཏོན་ཏེ་ས་ཁུག་ཅིག་
དུ་བྲིད་དེ་ཐག་པས་མི་རེ་རེ་བཞིན་དམར་དཀྱིགས་ཀྱིས་ཁྲོན་མི་དྲུག་ཚུ་མེ་གསུམ་བཙོན་དུ་
བཅུག་(དཔེར་ན་རྒྱལ་འདུ་ཚོ་བར་མི་བཅུ་བདུན་བཙོན་དུ་བྲིད་པ་ལས་མི་བཅུ་གསུམ་ལུ་པའི་
ལམ་དུ་གཤེགས་པ་རེད) དེ་ནས་རིང་པོ་མ་སྤྱིན་པར་མི་ཚོར་ཐེངས་གཉིས་པའི་འཛིན་བཟུང་
དང་རྒྱ་ནོར་ལོད་ཚད་གཞུང་བཞེས་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་སྟེ་དམངས་མཉམ་བཞེས་སློབ་སྐྱོད་མོང་
ཟ་ཁང་བཅུ་གསུམ་ནས་མཚོངས་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ལས་གཞིའི་མགོ་བཙུགས།

རོང་པོ་གཅི་ནམ་གྱི་ས་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པར་ངོ་རྒྱལ་ བྱས་ཚུལ་མདོ་ཙམ།

དེ་ཡང་རེ་བ་ལོང་ཅེ་ཁོག་གི་རྩོམ་གྱི་མཚན་ལྟར་གནས་པའི་རོང་པོའི་ཚོ་བ་སོ་སྤེལ་སྤེལ་གྱི་བའི་རོང་པོ་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་གསུམ་དེ་རོང་པོ་གཅི་ནམ་ཞེས་འབོད་པ། སྤྱི་སྤྱི་གཞུང་གསར་གྱི་ས་བཅུ་གསའི་མིང་ལ་གསེར་རྩེ་ལུ་ཆིས་ཟེར། (ཆིས་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལ་བོད་རྒྱུ་དུ་གནས་སམ་ཁུལ་གྱི་གོ་དོན་ནོ།) དེ་གནས་ཡུལ་ནི་ཁམས་རིའི་སྤུ་ཡིན། ༡༩༥༥ ལོ་ནས་༥༦ ལྷག་སྤྱི་འཇུག་ལྷན་ཁྲུན་གྱི་མཉམ་འབྲེས་ལྟུང་། ༡༩༥༧ ལོར་ཁང་པ་བཟོ་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཁུལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ས་ལས་དོན་བརྒྱུ་བས། ལྷག་སྤེལ་རོང་པོ་གཅི་ནམ་གྱི་བའི་བཙན་གུ་རྩེ་རྩེ་ཅེ་རྩོང་མི་དམངས་ཁྲིམས་བཤེར་ཁང་གི་གཙོ་འགན་པ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་རྩོང་དམངས་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཡིན་པ་འོད་ཟེར་ནི་རྩོང་ཕྱོགས་ལས་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན། གསེར་རྩེ་ལུ་ས་ཁུལ་གྱི་དྲུང་ཆེ་རྒྱ་མི་དུས་ཀྱང་ཡིན་པ་མིང་ལ་ཀྱང་རྒྱུ་ཅི་ཞེས་འབོད། ས་ཁུལ་དེའི་ཁུལ་དཔོན་ནི་བཙན་གུ་ལོ་བཀྱ་དང་མཁའ་ལྷ་གཉིས་ཡིན་ལ་ས་གནས་ལས་བྱེད་པ་དགེ་ཅན་རྣོ་བཟང་སོགས་ཡོད།

༡༩༥༧ ལོའི་ལོ་མཇུག་ལྟེ་བ་འདིར་དུད་ཁྲིམ་སྤུམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩེ་གཤམ་དང་། མི་གྲངས་ཉིས་རྩོང་སྤུམ་བརྒྱ་རྩེ་གཤམ་འཁོར་ས་ས་ཁྲིམ་ཤར་སྤོགས་སོགས་ཡོད་དང་། ལ་རིགས་ལ་མཐུད་པ། རྩོ་སྤོགས་གཞུང་དང་གསེར་ཆེན་མགར་ཅེ་དགོན་ལོང་འོག་ལ་གཏུགས་པ། རྒྱུ་སྤོགས་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ། བྱང་སྤོགས་དོར་དཔོན་རྣོར་ལ་བྱུག་ཡོད། རྩེའི་ས་ཁྲིམ་སྤུམ་ཁྲི་251.7 ཡོད་པ་དེར་སྤུམ་སྤོགས་ཁྲི་བརྒྱ་རྩེ་གཤམ་པས། ཅེ་ཁོག་གི་བཅུ་འཁོར་ཁྲིམ་སྤུམ་པོ་ཡིན་པ་ས་སྤོགས་ཀུན་དུ་རོང་པོ་གཅི་ནམ་ཞེས་མཚན་རྣོན་གསལ་རྣོང་དེར་ཁུལ་ཡོད་དོ།། གསེར་རྩེ་ལུ་མི་དམངས་འོངས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་དམར་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་མི་དམངས་མང་གཙོ་རིང་སྤུམ་སྤོགས་

ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གསལ་བའི་འགོ་བློན་དང་སྐབས་བྱས་ཏེ། ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་བཞི་པའི་ནང་འབྲོག་
པའི་རང་སྐྱོད་ཀྱི་མཚོན་ཆ་སྡོད་ཀྱི་ཙམ་ཡང་མ་བསྐྱུར་པར་མདའ་པོ་འུ་ཚང་མ་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྤྲད།
གསལ་རྒྱུ་འབྲོག་དམངས་ཚོས་གཞུང་གིས་གནང་བའི་འཛོལ་དང་ལྷགས་ཁེམ་ཐོགས་ནས་
སྤྱུགས་ལས་ཐོན་སྐྱེད་གཙོ་གཉེན་སྡོད་པོ་རྒྱག་པ་དང་། ས་ཁུལ་དྲོ་ས་འམ་ས་གཤིས་རྩུང་
ལེགས་གནས་སུ་ས་མོད་སྡོད་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ལས་རྣམས་ལྷོ་གསལ་སུ་འབད་བཅོན་ཆེན་སྐྱེད་གནང་
སྟབས། གོང་མིམ་སྲིད་གཞུང་གིས་གསལ་རྒྱུ་ཁུལ་ལ་སྡོན་ཐོན་གྱི་སྡེ་ཁག་གི་དར་ཆ་བསྐྱུལ་
བ་དང་བསྡོད་བསྐྱེད་མཛད། དེ་འབྲེལ་སྐབས་སུ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཞིང་སྤྱུགས་ལས་མཉམ་
ལས་ཅན་དུ་རྒྱ་རྒྱ་དང་བཞེན་ཁག་འདུགས་པ་དོན་གཉེན་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་ཚོས་ལུགས་དེ་
ཚོངས་དད་ཅིག་དང་བཀའ་བཀོད་རྒྱུན་འཛིན་ལ་ཞབས་འདེགས་ལུ་བྱེད་ཀྱི་བཟུ་གཞི་གཡོ་བྱེད་
མཐར་གཏུགས་ན་དུག་ཅ་ཞིག་ཡིན་པའི་དོས་འཛིན་སྡེ་དང་སྡོད་གསོ་དེམ་བསྐྱེད་སྤྱུགས་ཆེན་
བྱེད་བཞིན་སྡེ་ཉེན་ཚོས་གསུམ་ཅ་མེད་དུ་གཏོང་དགོས་ཚུལ་གྱི་སྐུལ་མ་བཏང་བྱུང་བས། དེར་
གསལ་རྒྱུ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ནམས་ཀྱིས་གཏན་ནས་སྡོ་མོས་མ་བྱུང་བར་ང་རང་ཚོའི་པ་མེས་
ཡང་མེས་རིང་ནས་སྡེ་མཚོག་གུར་གྱི་མགོན་པོར་སྡོད་ཀྱིས་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མཚོན་བཀུར་
བཞུགས་ཏེ་དུས་འདུལ་བ་ལ། ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་གུང་ཁབ་ཏང་གིས་ཚོས་ལ་ངན་སྐྱོས་ཀྱི་ཚིག་མཚོན་
བཏབ་ཏེ་དམའ་འབེབས་བྱས་པར་མ་ཟད། དེར་གཏོར་བརྒྱག་གཏོང་ཅིས་ཡོད་པ། སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་པའི་སྤྱང་མ་རྣམས་མཚོག་གུར་ལ་གནོད་པ་ལས་སྡོག་འཚོར་དགོས་ཀྱང་སྡོད་མེད་པའི་
འདུ་ཤེས་སྡེ་དང་། པོན་རྒྱའི་སྐྱ་ཁའི་སྡེ་བའི་ཚོགས་གཉིས་ཟེར་བ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་
པ་དང་། ཁོའི་མེ་མདའ་རིང་ཐུང་གཉིས་རེ་འཁུར་ཏེ་གུང་ཁབ་ཏང་གི་བྱ་ལས་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད་
པ་དེས་ཀྱང་རྒྱ་དམར་ཚོས་ལུགས་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། ལྷ་དཔོན། སྤྱུག་པོར་མི་དགའ་བར་
དག་ལྟར་འཛིན་པར་མ་ཟད། དམངས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲོར་གཞུང་བཞེས་བྱེད་པ་དང་། མི་
བཟང་པོའི་གས་ཐམས་ཅད་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་ནས་རྒྱ་ནང་དུ་བྱིད་དེ་སྤྱིར་ཡོང་དཀའ་བ་སོགས་
བརྗོད་པ་དེས། ཏང་དང་མི་དམངས་བར་དབྱེན་དཀྱུགས་བྱས་ཏེ་ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱང་དམར་སྡོགས་

ཚོགས་པར་ངོ་ལོག་རྒྱུ་འགལ་བྱེད་མཁན་དུ་བྱུང། ཁོས་བཤད་པ་དང་སྐབས་དེའི་དེས་དོན་གཉིས་མཚུངས་པ་འདྲ་བ་དང་། ལུན་ཏེ་རྫོང་སྲོགས་སུ་འང་རྒྱ་ནག་དམར་སྲོགས་ཚོགས་པར་ངོ་ཚོལ་གྱི་ལས་འགལ་སྡེ་ལ་དེ་ལོ་དེའི་ཟླ་བཞི་བར་གསེར་རྗེ་འུ་ཁུལ་མེར་སྲེག་ལ་རྒྱ་རྗེས་རྣམས་བཅོམ་པ་དེས་དེ་བས་ཀྱང་འཕྲོག་དམངས་ཚོར་ཤན་ཤུགས་བྱེད་པ། ༡༩༥༥ ལོའི་ཏོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལས་མས་སུ་རོང་པོ་སྡེ་བ་གསུམ་གྱི་མི་རྣམས་ལོ་གསེར་སྲོགས་ཀྱིས་གསང་བའི་གོས་མོལ་བརྒྱད་དེ་བཏུན་སྲུང་སྡེ་མཚོག་གུར་མགོན་གྱི་སྐུ་ལ་སྲུང་སྲོལ་བྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ནག་གུང་ཁུན་གྱིས་བཅོས་སྐྱུར་ལ་ངོ་ཚོལ་མཐའ་གཅིག་དུ་བྱ་རྒྱུ་བྱས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ཡན་དུ་མི་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་བཀོད་སྲིད་བྱས་པ་རེད། ཉིན་ཞིག་རྒྱ་ནག་དམར་ཚོགས་སྲིད་གཞུང་གིས་དམག་མི་དང་ལས་བྱེད་པ་མངགས་ཏེ། གསེར་རྗེ་འུ་ཁུལ་གྱི་མང་ཚོགས་རྣམས་ཚོགས་འདུར་ལུགས་རྒྱར་བཏུ་སྲོར་བཏང་། དེ་དུས་རོང་པོ་སྡེ་བ་གསུམ་གྱིས་འོས་ལངས་བྱ་རྒྱུ་བྱས་ཡོད་པས། དེ་ཉིན་ཚོགས་འདུར་འཕྲོ་ཁར་མི་ཚོས་ལཱ་བའི་རུམ་དང་སྐུ་རིང་ནང་འཛོར་དང་སྐྱགས་ཁེམ། དབྱུག་ལ། རོ་སོགས་བོགས་ཏེ་འཚོགས་འདུར་བསྐྱོད་པ་རེད། ཚོགས་འདུ་འཚོགས་རྗེས། རྒྱ་དམག་གིས་ཅི་ཀོན་མེ་མདའ་དང་རིང་མདའ་དགུམ་མདའ་སོགས་བཟུང་ནས་མཐའ་བསྐྱོར་དེ་བཏུད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཚོས་ལུགས་དེ་ལོག་སྲོད་ཡིན་ཚུལ་དང་མང་ཚོགས་ལ་གཉའ་གནོན་དང་བཟུ་གཞོག་བྱེད་མཁན་གྱི་སྐྱ་མ་དང་དཔོན་པོ། ལྷགས་བདག་ཚོ་ཉེས་ཅན་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་གཞི་བྱས་ཏེ་མི་འགའ་འཛོན་བཟུང་བྱ་རྒྱུའི་མགོ་བརྩམས་ནས་དེ་དག་གི་མིང་བཏོན་པ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱ་དམག་དང་ལས་བྱེད་པའི་གམ་དུ་སྡེ་བས་ཅ་ན། ཁོ་ཚོས་ཐག་པའི་རེ་རེ་བཞིན་བཀྲིགས་ཚིས་བྱེད་སྐབས་སུ། འཕྲོག་པ་ཞིག་གིས་སློབ་དུ་དུ་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོས་གི་སྐྱ་ཞིག་བསྐྱགས་འདྲུལ། ཚོགས་ལུགས་མང་ཚོགས་རྣམས་འུར་ཟིང་དེས་ལཱ་འོད་རྒྱགས་པ་ལྟར་རང་རང་གིས་བཟུང་བའི་ལག་ཆས་མདུན་གྱི་རྒྱ་དམག་དང་ལས་བྱེད་པ་བདུང་རྟེན་གྲུད་དེ་བསད་ནས་དེ་དག་གི་མཚོན་ཆ་རྣམས་ཚུར་ལེན་མགོ་བརྩམས་པས། ཅི་ཀོན་མེ་མདའ་བཟུང་བའི་དམག་དེ་འང་ཏོན་འཕྲོར་བའི་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་

ཉེ་སྤྱི་གྲུབ་མེ་མདའ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་སྦྲེལ་གྱི་མ་ཐར་བར་བསད། རྒྱ་རིགས་དེ་ཚོའི་ཁྲིད་དུ་ཚེ་
ཁོག་མགར་ཚེའི་མི་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གྱུ་ཡངས་གཏོང་ཚེས་བྱས་སྤྲོད་མེད་པར་ཉེ་ཞེན་དེ་ཕྱོགས་
གསེར་རྩེ་ལྷོ་མི་ཚན་ཙམ་ཞིག་གིས་ད་རྟེན་དུ་ཚོས་གྱུང་བྱུང་གནས་གྱུང་བྱུང་ཟེར་བར་དོ་ཡ་
བྱེད་མགོ་བརྩམས་པས། བོད་མི་ཡིན་ཡང་རྒྱ་དཔལ་ལྷོ་རྒྱ་ཡངས་བྱེད་མི་རུང་ཞེས་བཤད་
ཞོར་ཉེ་ལུང་བཅིབས་ནས་གི་འཕྲུལ་དེ་རྗེས་སུ་སྤྲོད་གསུངས། ཕྱོགས་འགོ་བའི་མིས་སྤྲིར་མིག་གིས་བརྟ་
ཙམ་གྱིས་ད་གྱུ་མ་མདའ་ཐངས་ནས་བརྒྱུ་གྱུང་རྗེས་སྤྲོད་གསུངས་པའི་མིར་མ་ཚོག་པར་ཁོའི་རྗེས་ཚོད་
དེ་གི་གཡུགས་ཐངས་གཅིག་གིས་མགོ་སྐྱེ་བྱེད་ཉེ་རྒྱུ་ལམ་དུ་བཏང། ཉེ་ཞེན་དེར་རྒྱ་དམག་
དང་ལས་བྱེད་པ་ཚང་མ་ཚར་གཅོད་བྱས་ཀྱང་གསེར་རྩེ་ལྷོ་མི་མེར་ཚོར་ཅི་ཡང་མ་སྤྲོད་པ་རེད།
དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གྱུང་བཞིན་པས། རྗེ་འདིར་སྤྲོད་གཞུང་གིས་ཚུ་འདྲུགས་བྱས་པའི་
དམངས་དམག་ཚོར་རང་རྗེ་བའི་སྤྲོད་གསུངས་ལྷོ་ལངས་དགོས་པ་ཞིག་གྱུང་སྟེ། ཡུལ་གྱི་དམངས་
དམག་ཉེ་གྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་མཚོན་ཆ་བཀོལ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་མི་སུམ་ཚུ་ཙམ་གྱིས་
ས་ཆ་དེར་རས་གྱུར་སྤྲོད་ཉེ་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཚོས་བརྒྱ་བདུན་གྱི་མཚན་མོར་གཅིག་གྱུང་མ་སྤྲོད་
པར་རྒྱུ་ལམ་དུ་བཏང། དེ་ཚོའི་མཚོན་ཆ་རྣམས་དང་ཡར་སྤོལ་འབྲོག་པའི་ལག་དུ་བརྒྱས་
པའི་མཚོན་ཆ་ཁ་གསལ་གིག་གྱུང་སྟེ་བདག་པོ་ལ་སྤོབ་པ་འང་ཡོད། ཚོས་བཅོ་བརྒྱད་ཉེ་རྒྱ་
ནག་དམར་ཚོགས་དམག་མི་བཞི་བརྒྱ་ཡིས་གཙང་དོན་པ་བཅོས་སྤྲོད་བྱས་ཉེ་སྤྲོད་མོག་ནས་ས་
ཆ་སྐྱ་ཚན་ཁུ་མདའ་ལ་སྤོལ་ཉེ་གཡུ་རྩོག་རྗེ་བའི་ལས་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཉོ་ལུག་ཟེར་བ་དེས་
ལམ་སྤྲོ་ཁྲིད་དེ་སྤྲོད་སྤྲོད་གསེར་རྩེ་ལྷོ་ལངས་དམག་གིས་རྒྱ་དམག་དེ་དག་གི་གདོང་
བཀག་སྟེ་འཐབ་འཛིང་རྩ་དུག་བྱས་མཐར་བསོད་ནམས་ཉོ་ལུག་མ་གཏོགས་གཞན་ཚང་མ་རྗེ་
བའི་ལམ་དུ་བརྒྱུས་པ་དང་། གསེར་རྩེ་ལྷོ་ལྷོ་དམག་བརྒྱད་ཀྱི་སྤོལ་མོར་བ་རེད། དེ་རྗེས་
གསེར་རྩེ་ལྷོ་དམངས་དམག་ཚོ་ཡུལ་མི་ཉེ་སར་ཡོང་སྟེ། ཡུལ་མི་དང་ཕན་ཚུན་དོ་འཕྲད་དུ་
མ་བརྒྱུག་པར་(རྒྱ་མཚན་ཉི་དམག་འཐབ་ཁྲིད་ཚོ་སྤོལ་མོར་བཅོ་གསང་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན)
རྒྱང་ཐག་རྒྱུང་རིང་བ་ནས་བྱེད་མེད་ཚོར་ཁ་བརྟ་བྱས་དོན། ད་ནས་བརྒྱུད་ཁྲིད་ཚོས་སྤོལ་ལུག་

བཤམ་ཏེ་ཐོ། སྤྱི་ས་པ་ནམས་དང་རང་ཚོ་སློབ་གསུམ་ལ་འདྲུག ང་རང་ཚོ་རྗེས་སུ་འབྲུག
དེས་ཡིན་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་བཏང་ནས་དམག་ལ་ཆས་སོང་། གསེར་རྗེ་འུ་དམག་གི་མཚན་ལ་འཇམ་
སྒྲིང་དམག་ཚོད་ཅེས་བཏགས་ཡོད། འདི་སྐབས་པོད་དམག་ལ་མཚོན་ཆ་བརྒྱ་རྩལ་ཡོད་པར་
ལྟར། ཡིན་ན་འང་མཚོན་ཆ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ག་ལ་འདྲང་སྟེ་མི་མང་ཆེ་བ་མཚོན་མེད་ལག་
སྟོང་ཡིན་པས་འབྲུག་གི་ལ་ནང་མན་ཚུན་བརྗེ་ལེན་བྱེད་པ་དང་རྒྱ་དམག་བསད་པ་ཚོའི་མདའ་
པོ་འུ་ཚུར་ལེན་ཐབས་བྱེད་པ། རྒྱ་དམག་གིས་ཚུར་འཕངས་བའི་ལག་སྒྲོམ་སྒྲིར་གཡུག་ཏེ་ཁོ་
ཚོ་ཚར་གཙོད་བྱེད་ཐབས་བྱས་པ། དང་ཐོག་གསེར་རྗེ་འུ་དམངས་དམག་མང་ཆེ་བར་རྒྱ་དམག་
གིས་དེང་རབས་གོ་མཚོན་དེ་འདྲར་བེད་སློབ་བྱེད་པ་པར་ཞོག་ཐ་ན་མིག་གིས་མཐོང་ཡང་མ་
སྟོང་བས། གི་མས་བྱུང་བ་འང་ཡོད། ཚོགས་གཉིས་གཙོས་ཉམས་སྟོང་ཡོད་པའི་མི་ཚོས་བེད་
སློབ་བྱེད་སློབ་གསུམ་བསྐྱབས་པ་དང་དམག་འབྲུག་དངོས་ཀྱི་ཁྲོད་ཤེས་ཉོགས་བྱུང་ནས་འབྲུག་
འབྲུག་རྩལ་ལེ་འཛོམས་སུ་གྱུར། གསེར་རྗེ་འུ་མི་དམངས་ཚོས་འཇམ་གྱི་ལ་དེས་མེད་རྒྱན་
བསྐྱེད་དམག་འབྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་དམར་གྱི་དམག་དཔུང་དང་། ལས་བྱེད་པར་གང་ལ་གང་
འཚམས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་རྒྱད་དེ་གོ་ལ་འཛིང་བྱས། དམག་མི་དང་ལས་བྱེད་པ་གསེར་རྗེ་འུ་ས་ཁུལ་
དུ་བྱ་བ་རྒྱུ་བ་པར་འོང་བ་ཚོའི་རྒྱན་བསྐྱེད་པ་དང་ཟ་མ་འདྲེན་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་དེ་དབྱུག་པ་དང་
རྩམ་པ་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་ལག་བསྐྱོར་དང་རྩལ་སྤྲོད་ལེ་འཛོམས་ཀྱི་ལེ་འཛོམས་ཀྱི་ལེ་འཛོམས་ཀྱི་
བརྒྱུད་ལུགས་དེ་དག་གིས་ཐོགས་པའི་མདའ་མཚོན་དང་ཞོན་ཏེ་སོགས་སྐྱངས་ནས་དམངས་དམག་
གི་བསྐྱོན་མ་བྱས་པ་རེད། རྒྱ་ནག་སློབ་གཞུང་གིས་དུས་ལུགས་དེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་རྫོང་སློབ་
གཞུང་ཆགས་ལུལ་དང་གསེར་རྗེ་འུ་ཁུལ་བར་རྒྱང་ཐག་རྒྱང་རིང་ལ་ཁ་པར་རྒྱུང་འབྲེན་མེད་
སྟེ་བས། གསེར་རྗེ་འུ་དམངས་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་ལ་དོ་གོས་བྱས་པ་མ་ཚོར་བས།
གཞི་རིམ་དུ་སློབ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པ་ལེ་འཛོམས་གཏོང་བ་བྱས་ཀྱང་སྤྱིར་ཡོང་བ་གཙོག་
ཀྱང་མ་བྱུང་སྟེ་བས། སློབ་གཞུང་གིས་གསེར་རྗེ་འུ་ཆེ་ཡི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཆེས་དག་ལ་རྒྱས་ལོན་
བྱས་ནས་ད་གཟོད་གྱེན་ལོག་པ་ཉོགས། དེ་ནས་བཟུང་གནས་ཚུལ་གྱི་བབ་ལ་བསྐྱེན་ཏེ་གོང་

འི་མ་སྲིད་གཞུང་ལ་གནས་ཚུལ་ལྟ་བུ་འདུལ་བྱས་ཐོག་ཞིང་ཆེན་དམག་སྲིད་ཁང་གིས་དམག་དཔུང་
ལ་ངོ་ལོག་ཐག་པ་དེ་ཚོ་སྐྱུར་བར་འབབ་ཚོལ་བྱས་ཏེ་བདེ་འཇགས་སུ་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་
ཐབས། དམར་ཚོགས་དམག་དཔུང་འཕོར་ཆེན་གྱི་ཀ་དང་མ་རྩོད་སྲོགས་གཉིས་ནས་ཅེ་རྫོང་གསེར་
རྩེ་བུ་ས་གནས་སུ་དཔུང་འཇུག་བྱས། གསེར་རྩེ་བུ་མང་ཚོགས་ཚམས་ཀྱིས་བྲེལ་འཇུག་བར་
རང་རང་གི་རྩིས་ཀྱི་རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་རྒྱ་རྩིས་དང་རྟ་ཚོར་ལུག་གསུམ་མང་ཆེ་བར་བདག་པོ་རྒྱག་དབང་མ་བྱུང་
བར་སྐྱུགས་ཚོག་ཉུང་གས་ཤིག་དང་ཕྱོག་གོས་བཟའ་བཏུང་གི་སྒོར་ཙམ་ཁལ་མར་བཀའ་ཏེ། འི་
ལུང་རྩི་བཙན་སར་བྲོས་བྲོལ་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་། ལུལ་ལུས་ཀྱི་སྐྱུགས་ཚོག་ཐམས་ཅད་ལ་
བདག་པོ་མེད་པས་ལྷོ་དང་ལྷོ་ར་འདྲེས་ཏེ་གར་འགོ་འདིར་འགོ་མེད་པར་ལུས། རྩོད་རྒྱུ་སྐྱུགས་
ཚོག་སྐྱུང་བའི་ཁྱི་ཚམས་ལ་འང་རྩོད་རྩུབ་མི་མེད་པས་བཤེས་རྩོགས་ཀྱིས་མཚར་བའི་དབང་གིས་
རྩིས་དུ་རྒྱགས་ནས་བས་འི་གས་འཚོལ་བཟའ་བྱས་པར་མ་བཟད། སྐྱུགས་ལྷོ་རྒྱགས་ནས་ལུག་
བསད་དེ་ཟ་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱིན་གདའ་བས་མོད་ལ། རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་ཆོ་མ་
ཚོ་མ་མེད་པར་འགོག་པའི་རུ་སྒོར་སོ་སོའི་མཐའ་བསྒོར་ཏེ་སྐྱག་སྐྱག་མེ་མདའ་དང་འིང་མདའ།
རྩོགས་མདའ། ལག་འཕོམ་སོགས་སྐྱད་དེ་རྩོད་ཏམ་ཆེན་པོས་རྒྱབ་བོག་ རྩིས་མེས་འབར་
འཚོགས་བྱུང་བ་དང་སྐྱུགས་ཚོག་གི་གུ་གང་མང་ཞིག་བསད་མས་བྱུང་བས། སྐྱུགས་ཚོག་སེམས་
ཅན་ཚམས་འདྲོགས་ཏེ་ཡར་རྒྱག་མར་མཚོངས་བྱས་ནས་དམག་མིའི་གཏོང་ལ་མཚོངས་ཏེ་བསད་
མས་བྱུང་བ་འང་སྲིད། སྐྱུགས་འི་གས་དང་གི་གུ་ཚམས་མེ་མདའི་སྐད་རྒྱ་དང་། རྩོན་པེ་ནས་
མཐོང་མྱོང་མེད་པའི་རྒྱ་ལུ་ཕྱོག་པའི་རྒྱ་དམག་དང་ལས་བྱེད་པ་མཐོང་འཕྲལ་འཇིགས་སྐྱང་སྐྱེས་
པ་དང་འབྲེལ་སྐྱང་སེམས་ཅིག་ཀྱང་རྣམས་སྐྱེས་སུ་བྱུང་བའི་མངོན་ཏེགས་སུ། ཁྱི་གུས་ཁོ་ཚོ་
མཐོང་འཕྲལ་ཁོང་ཁོ་ཆེན་པོས་སྐད་འབྲིན་ལ་དེ་ཚོའི་རྩེང་རང་བྱུགས་ཀྱིས་རྒྱགས་ནས་འཇུ་
སྐབ་བྱེད་པ་དང་སྐྱུགས་ཚོག་ཚོ་འདྲོག་འགོ་བར་མ་བཟད། འཇིན་བཟུང་བྱེད་ཅིས་སྐབས་རུ་འཇིང་
དང་རྐང་སྐས་རྒྱག་པར་བྱེད། ཁྱི་དང་སྐྱུགས་ཚོག་ཚམས་སྲོགས་སོ་སོར་བྲོས་ཏེ་འཇུགས་རྩོམ་
བྱེད་བཞིན་གདའ་བས། དུས་སྐབས་དེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་སྐྱུགས་འི་གས་དང་གི། རྒྱང་གི་

བཅས་རྣམས་ཏུ་འགྲོགས་ཏེ་གནས་པའི་ཚུལ་དུ་སླིན། རྒྱ་ནག་དམར་ཚོགས་དམག་དཔུང་གིས་
གསེར་རྒྱུ་རོ་ལོག་པ་ཚོ་སྐྱོ་མོ་ནས་ཤོས་ཡིབ་བྱེད་པར་སླིན་པ་ཉོགས་རྗེས། འཕམ་ལུ་རྗེས་
སློགས་འཚོལ་ཞིབ་གང་སར་བྱས་ནས་འགྲོག་པ་མང་ཚོགས་སྐོར་ཅིག་སྟེ་དེ་ཉོགས་བྱུང་སྟེ་བསྐོར་
ཚོལ་སྐོས་དེང་རབས་ཀྱི་མཚོན་ཆ་སྐྱོ་ཚོགས་སྐྱུང་དེ་དམག་དཔུང་ཆེན་པོས་དྲག་ཚོལ་བྱས་པའི་
རྣམས་ལྟ་བུ་ལྟོང་གྲགས་གྲགས་དང་མདའ་མདེའུ་ཆར་སྐྱུ་འབབ་འབབ་བྱས་བྱུང་བས། འགྲོག་
པ་མང་ཚོགས་ཚན་བྱིས་བྱུང་མེད་ཁག་ཅིག་གང་སར་བསད་པ་དང་། མི་མང་གཞན་པ་ཚོར་མདའ་
མ་ལོག་ཀྱང་དམར་དམག་ལ་འདིགས་སྐྱག་སྐྱི་གཡའ་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། རུང་ག་སྐྱུག་རྣམས་གནམ་
ས་འགོངས་པ་ཞིག་འདོན་བཞིན་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོས་སྐོ་ནས་སྐྱོ་བ་གཅིག་ཏུ་སློགས་ཏེ་ཕན་
ཚུན་འཐམ་འབྱུང་གིས་གསོན་ཆེ་མཉམ་གསོན་དང་འཆི་ན་མཉམ་འཆི་བྱེད་པའི་རྣམས་པའི་སྟེང་
། པོང་བྱུལ་ཚོ་བའི་བ་ཁར་འགྲོག་དམངས་བཟའ་ཉོག་མི་བཅུ་གསུམ་བསྐྱེད་སྐྱོད་བསྐྱོད་བྱུང་
བ་སོགས་ཡང་བའི་གནས་ཚུལ་གང་མང་གང་སར་བྱུང་ཡོད། གསོན་བཟུང་བྱེད་སྐྱོད་པའི་བཟའ་
སྟོག་དང་མས་མ་འདེད་བྲིད་བྱེད་སྐྱབས་སུ། དམར་ཚོགས་དམག་དཔུང་གི་དཔོན་མི་གསེང་
པའི་སྐྱབས་ལ་བསྐྱུན་ཏེ་དམག་མི་ཕལ་བ་ཚོས་འདྲིན་བཟུང་བྱེད་སྐྱོད་པའི་མི་སེར་ལ་གཙུག་ཏུ་
གཏོང་བ་དང་། མས་མ་རེ་འགར་མེ་མདའི་ཙེ་བྱི་སྟོ་བ་དང་སྟེང་ཁར་བསྐྱུན་ཏེ་རན་གསོད་
ཀྱང་བྱེད། གསོན་བཟུང་བྱས་པའི་བྲིད་ལས་སྐྱེས་པ་འང་མ་རྒྱུ་ཙེ་ཁོག་རྫོང་ཐོག་གི་བདེ་སྐྱུང་
ལས་ཁུངས་སུ་བྲིད་རྗེས། ལས་ཁང་དེའི་གཙོ་འགན་པ་མགར་ཙེ་སྟེ་བའི་མགུར་ལོ་ཡིན་པས་
ཡར་སྟོན་ཁོའི་སྐྱུན་རྒྱ་གསེར་རྒྱུ་རོ་ལོག་སྐྱབས་སུ་སྐྱེ་བའི་ལམ་དུ་བརྒྱུངས་པས། བཏོངས་
མཁན་གྱི་ལག་དམར་དངོས་ཡིན་མིན་གསལ་པོར་མ་ཉོགས་ཀྱང་རོ་ལོག་སྟེ་བའི་མི་ཡིན་སྐྱབས།
ག་འཁོན་ཟབ་མོ་བཅངས་ཏེ་མི་དེར་བཀྱིག་བརྒྱུང་གནམ་བཏེགས་གྱིས་མཁར་གཙོད་ཆོད་ལས་
བཞུལ་བ་ཞིག་བྱས་ནས་དམག་མི་དང་ལས་བྱེད་པ། ཁྱེད་པར་དུ་བདེ་སྐྱུང་གཙོ་འགན་པའི་སྐྱུན་
གསོད་མཁན་ཡིན་པ་བཅས་གྱིས་ཁས་ལེན་དུ་བཅུག་ཐོག་རྫོང་ལྷུ་འུའི་གོས་མོ་ལ་བྱས་ཏེ་འདི་
འདྲའི་མི་ནག་ཉེས་ཅན་སྟོག་བྲིམས་གཙོད་འོས་པའི་སྐྱུན་ལྷུ་ཀྱང་དཔུང་ལ་སྐུལ་རྗེས། དམར་

ཚོགས་དབུས་གཞུང་གིས་ལན་གསལ་པོར་མ་ཐོན་པའི་སྐབས་དེར་རྫོང་ཨུམ་གསེར་རྗེ་ལུ་བཙོན་
མ་དེ་གསོད་རྒྱ་བྱས་ནས་དམག་མི་འགས་གི་རྣམ་མེ་མདའ་ཐོགས་ཏེ། བཙོན་པ་དེའི་མཐའ་
བརྒྱུད་ནས་དཀྱིལ་དུ་བཅུག་སྟེ། མདུན་གྱི་དམག་མིས་ཅེ་གིས་གཙག་པར་ན་རྒྱག་གིས་མ་བཟོད་
པར་གཡས་སུ་བྲོས། དེ་རུ་གནས་པའི་དམག་མིས་གིས་གཙག་པར་ན་རྒྱག་བཟུན་དཀར་བ་མྱུངས་
བཞིན་སྲིད་བཤོལ་བྱས་ཆེས། རྒྱལ་གྱི་དམག་མིས་ཀྱང་གིས་བསྐྱུན་བྱུང་བས་རྒྱག་དུ་དེ་བས་
ཆེ་རུ་སྲིན་པས་ཁོས་སྐྱབས་སྐྱོད་འབྲིན་གྱི་ཡོད་ཚུལ་དེར་འགོ་བཟོད་དང་དམག་མི་ཚོ་གད་མོ་དགོད་
གིན་བཙོན་པ་དེ་གཟུགས་གཞིའི་སྲུང་བོ་ཡོངས་སུ་གི་གཙག་སོགས་མི་ལས་དགུ་ལས་བྱས་ཏེ་
ངན་གསོད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རིམ་པས་རྒྱུན་ལམ་དུ་བཏང་། དམར་སྲོགས་དབུས་གཞུང་གིས་སྲོག་
བྲིམས་གཙོད་པའི་ཚོག་མཆན་མ་སྡེ་བས་པ་འམ་ཁྱད་པར་དུ་དམར་ཚོགས་ཀྱི་བཟུང་དམག་སྲིད་
རུས་དང་། སྲོག་བྲིམས་གཙོད་པར་མནར་གཙོད་སྐྱབས་གསོད་བཏང་མི་ཚོག་པ་སོགས་སུ་རྒྱལ་
འགལ་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐབས་དེའི་ཅེ་ཁོག་རྫོང་སྲིད་གཞུང་གི་དུང་ཆེ་གོ་ཙང་ཁེ་དང་གཞོན་
པ་བྲིན་མེས། རྫོང་ཨུའི་དུང་ཆེ་ལིས་ཁྲོང་རྒྱུ་བཅས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆད་པ་རྩེ་མོ་སོག་པ་
རེད། རྒྱ་དམག་གིས་དེ་འདྲའི་དྲག་པོའི་རྒྱལ་སྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་གསེར་རྗེ་ལུ་འབྲོག་དམངས་
དམར་གསོད་དང་གསོན་བཟུང་བྱས་པ་ཚོ་ལའང་སྐྱབས་སྲོད་མནར་གཙོད་བཏང་བས་བྲོས་ཤོར་
ཐུབ་པ་བྲོས་ཤོར་དང་། དེ་འདྲ་བྱེད་མ་རྣམས་པ་གཡང་སར་མཚོངས་ཏེ་རང་གི་བརྒྱབ་པ། ལུལ་
དེས་མེད་དུ་འབྲུམས་རྫོམ་བྱས་པ། ཁག་ཅིག་གསེར་རྗེ་ལུ་དམག་གི་གཡུལ་སར་སྲིན་པ་སོགས་
ཡོད། ད་དུང་ཉིན་ཐོག་ཉིན་འཛོག་གི་རྫོམ་སྐྱེད་མར་དམག་གིས་གང་སར་ངོ་ལོག་པ་ཚོ་
བརྒྱུག་བཤེར་བྱས་ཏེ། གསོན་བཟུང་བྱས་པ་དག་བཀག་ཉར་དམ་བསྐྱབས་དང་འབྲེལ་ངོ་ལོག་
རྒྱས་པ་ཚོ་གར་བྲོས་གར་གནས་ཀྱི་ཅུད་གཙོད་རྫོམ་དམག་རྒྱག་གི་གྲབས་ཤོམ་བཞི་བཞིན་གདའ་
བར་གསེར་རྗེ་ལུ་བོད་དམག་དུ་ཆས་པ་ཚོས་ཀྱང་ས་དབྱིབས་བཙན་སའི་རི་ཅེ་བཟུང་ནས་རྒྱ་
དམག་ལ་འཐབ་ཚོལ་བྱེད་རྒྱའི་གཞིག་བྱས། ཉིན་གཅིག་སྐྱེ་རེངས་གར་བ་ནས་རྒྱ་དམག་གི་
དམག་དཔུང་འཕོར་ཆེན་གྱིས་ས་རྗེ་ང་ཁེབས་པ་རྩེ་དུ་ཞིག་གིས་རྒྱར་ཚོལ་བྱེད་མགོ་བརྒྱམས་

སོང་པས་། གསེར་སྡེ་འུ་དམག་གིས་དམག་གྲངས་དང་མདའ་མཚོན་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་དོ་རྒྱར་
ལངས་དཀའ་ཡང་འཛིགས་བྱུང་སྟེ་ཅམ་མེད་པར་མཚོན་ཆ་མཚིས་པ་ཚོས་རྟུར་བཀག་གིས་འབབ་
ཚོལ་བྱས་ཏེ། ཐོག་མར་རྒྱ་དམག་ལས་མདུན་སྡོད་གདོང་ལེན་པ་ཚོར་དམིགས་སྲུ་གཏད་དེ་
བསད་པས། ཁོ་ཚོ་དངངས་སྐྱག་ངང་སྦྱིར་འགོ་གང་བྱབ་བྱེད་པར་དམག་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་དང་
རྗེས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལག་རྟུ་དར་རམ་དཀྱུ་མ་མདའ་ཐོགས་པ་ཚོས་སྐད་ལྷགས་ཆེན་པོས་ཚིག་
འགའ་བཤད་པ་དང་འབྲེལ་མེ་མདའ་རྒྱག་པ་དང་དར་ཆ་གཡུག་པ་བྱས་རྗེས། ཡང་བསྐྱར་བོད་
དམག་གི་གདོང་དུ་སྦྱོགས་ཏེ་འོང་གིན་འདུག་པས། བོད་དམག་ཚོས་སྐར་མུས་བཞིན་གདོང་
བསྐྱེད་པའི་དག་ལན་འགར་སྦྱིར་སྡོག་མི་བྱེད་མཐུ་མེད་བྱུང་དུ་བཅུག དེ་ལྟར་ཉིན་དེར་ས་
སྒོས་མུན་རུབ་ཏེ་ཐན་ཚུན་སྦྱོགས་གཉེས་མི་མངོན་སྐབས་རྒྱ་དམག་གིས་འོད་མདའ་ཞིག་འཕངས་
པས་འོད་ལ་བརྟེན་ཏེ་མེ་མདའ་སྐྱག་སྐྱག་ལྷགས་ཆེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཀྱང་བོད་པ་འགའ་མེ་ལས་འཆི་
མས་མ་བྱུང་། རྒྱ་དམག་གང་མང་ཞིག་འཆི་མས་བྱུང་། དམག་འཁྲུག་གེངས་མེ་མེའི་ནང་
ཡང་སྐོར་བསྐྱར་སྐོར་གྱིས་རྒྱ་དམག་བསྐྱེད་བྱུང་བའི་མདུན་དམག་ཚོ་བཅུ་སྟག་གམ་ཉི་ལྷུ་ནས་
སུམ་རུ་ཡས་མས་བསྐྱེད་གེངས་མེ་མེའི་ཁྲོད་མི་མང་པོ་ལྟ་བུའི་ལམ་དུ་བརྒྱུད་བཞིན་ཡོད། གསེར་
སྡེ་འུ་དམག་དམག་ལས་མེ་མདའ་མེད་པའི་མི་ཚོས་སོ་ལྟ་བྱེད་པ་དང་། འབབ་མི་ཚོར་རམ་
འདེགས་བྱེད་པ། ར་བསྐོལ་བ་སོགས་བྱེད་བཞིན་བབས་གྱིས་རྒྱ་དམག་བསད་པ་ཚོའི་མདའ་
མཚོན་ནམས་ཚུར་ལེན་པར་རྟུར་བཀག་བྱས་ཏེ་རང་ཚོར་དྲག་ཆས་སྤྲས། དེ་ལྟར་དམག་འཁྲུག་
མེ་མེའི་ཁྲོད་གསེར་སྡེ་འུ་རང་སྐྱུང་དམག་གིས་དཔའ་མཛངས་རུ་ལ་ཕོད་གྱིས་རྒྱ་དམག་གི་སྡོང་
མང་པོའི་གདོང་འགོག་འབབ་འཛིང་ལྷགས་སྦྱེད་བྱས་པས། རྒྱ་དམག་ལ་གི་མས་ཚབས་ཆེན་
སོག་ཏེ། སྦྱིར་བཞོལ་གེངས་མང་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་དང་། བོད་དམག་ལ་དམག་འཁྲུག་དང་
པོ་ལས་གཉེས་པ་གསུམ་པར་དེ་འདྲའི་སྡོག་སྡོན་མང་པོ་མ་བྱུང་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་
དམར་ལ་དམག་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དམག་འབབ་མེ་མེའི་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ཐོག་མཐོང་
བྱབ་པ་ནི་དམག་མིར་རང་འགྲུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཙན་ལྷགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱུ་ལ་མས་

འོག་ཀྱི་དེ་ལོ་ལ་འདྲ་བ་ཞིག་དང་གཅིག་གཉིས་སུ་མདོ་དབུས་མཐོ་སྒང་གི་འབྲོག་པའི་རྩ་
བའ་དེ་རི་ལུང་སྒང་གཞོང་ཡངས་པ་གང་ནས་བརྟོན་ཀྱང་མཐོང་སྲ་ལ་ཡི་བ་སྐྱུག་གྲེད་ལུལ་
མེད་པར་མ་ཟད། མཁའ་དབུགས་ཀྱང་མི་འཕྲོད་པ། གསུམ། རྩ་མི་སྡོན་ཆད་ས་འདིར་ཡོང་
བ་མར་ཞོག་མཐོང་ཡང་མ་ཕྱོང་སྟབས། ས་གཤིས་སུ་ཆ་རྒྱས་མེད་པ། བཞི། ཁོ་ཚོར་དམག་
དབུང་འཕོར་ཆེན་བཟང་ལས་འདས་པ་མཆིས་སྲིར་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ལྟ་བ་དང་། གཞན་
ཉེན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཤིག་རྣམས་པ། རྒྱ། རྩ་འཇུགས་ཀྱི་སྒྲིག་བྲིམས་དམ་པོས་བཅིངས་པའི་དཔོན་
དམག་གིས་ཅི་ཟེར་ལ་གསན་དགོས་པ། རུག ཁོ་ཚོ་མི་རེའི་བསམ་སྒྲོའི་སྟེང་རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་མདའ་མཚོན་ལ་རྩོགས་མཐའ་མེད་པའི་སྟེང་། རོ་ཚོ་ལ་བ་གནས་སར་ཕལ་ཆེར་དམིགས་
གཏད་མེད་པར་གང་ལྷུང་གིས་མདའ་རྣམས་རྒྱུད་ཟས་སུ་གཏོང་བ། བདུན། རྩ་དམག་ཞི་ས་
ཆ་མང་པོའི་མི་སྣ་སྣ་འདུས་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་རྩེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ངོ་།།

ཅེ་ཁོག་གསེར་རྗེ་འུ་དམངས་དམག་ཚོར་ཐོག་མའི་དམག་འབྲུག་རེ་རེར་ཕྱོད་གཏུག་ཆེན་
པོ་མ་རག་པར་རྒྱལ་ཁབ་འོ་པོ་ཞིག་གར་བ་ཞི། གཅིག སངས་རྒྱས་བརྟན་པ་སྐྱུང་སྐྱོབ་ཀྱི་
ཆེད་གཞོད་གྲེད་པ་ཆར་གཙོད་ཀྱི་ངོ་པོ་ཞིག་ཆགས་པ། གཉིས་སུ། བོད་པ་ཚོས་འཚོ་མེད་
ཞི་བའི་ལམ་ནས་ཚོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་རང་བདག་གི་སྡོ་ནས་སྐྱོང་བཞིན་དུས་འདའ་བར་རྒྱ་
ནག་དམར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚོགས་པ་བོད་ནང་འཇུག་ནས་རི་མ་གྱིས་རྩུས་གཞི་འབྱུར་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྤྱོད་ས་
གང་ཅིར་གཞོད་འཚོའི་རང་བཞིན་ཞིག་རྣམས་པས། བོད་པས་ངོ་ཚོ་ལ་འབབ་ཚོད་དེ་དྲང་བདེན་
འོས་ལངས་ཤིག་ཡིན་པ། གསུམ། གསེར་རྗེ་འུ་བོད་པ་ཚོའི་སྟེ་ཁྲག་ས་ལ་འཕོ་བའི་ཕ་ས་ཡིན་
པས། ས་གཤིས་འཕྲོད་ཅིང་ས་ཆར་རྒྱས་མངའ་བ། བཞི། རོང་པོ་གཤི་ནར་རྩ་དང་རྒྱ་དཔོན་
གཅིག་དུ་བཀུར་བརྟེན་བཞི་བའི་སྟེ་བ་ཡིན་པས། མི་གངས་རྒྱུང་ཡང་ཕན་ཚུན་ལ་བརྩེ་དུང་ཆེ་
བའི་འབྲུད་ན་སྒང་གཅིག་དང་། རྒྱུང་ཚོ་ཁྲག་ཅིག་གི་དཔེ་བཞིན་གྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་པ། རྒྱ།
རོང་པོའི་དམངས་དམག་གི་མི་གངས་དང་མདའ་མཚོན་གང་ཅིས་ཐད་ཀྱི་ཆ་རྩེན་ཏེ་ཅང་ཞན་
ཡང་རང་སྤོག་སྒོས་གཏོང་པོད་པའི་དཔའ་བོའི་སྤོབས་པ་ཆེ་བ། རུག གསེར་རྗེ་འུ་དམག་

མི་རེ་རེའི་དམག་འཐབ་ཁྲིད་མ་སྐྱུལ་དང་ལེན་གྱིས་འཐབ་རྩལ་འཐབ་ཚལ་བཏོན་ཏེ། གཅིག་
བསྐྱུས་ཡིན་ལ་ཁ་བཀལ་གྱི་རྣམ་པས་འཐབ་ཚོལ་བྱེད་པ། བདུན། གསེར་ལྗེ་ལྟུང་དམག་ལ་མདའ་
མཚོན་གྱི་ཐོན་ཁུངས་གང་ཡང་མེད་པས། མི་ཚང་མས་གང་སྤྱང་གིས་མདའ་ཚུད་ཟས་སུ་མི་
གཏོང་བར་མདའ་གཅིག་གིས་དག་གཅིག་གསོད་ཐུབ་པའི་གདེང་ཚོད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་པོ་ཆམ་ལ་
ཕབ་ཐབས་བྱེད་པ་བཅས་སོ།།

རྒྱ་ནག་དམར་ཚོགས་དམག་གིས་ངོ་ལོག་པ་འདུལ་བར་ཉིན་ཐོག་ཟླ་དང་ཟླ་ཐོག་ལོ་བཞག་
ཏེ་རྒྱ་ནག་བསྐྱེད་དམག་འཐབ་བྱེད་པར་བོད་དམག་གི་དམག་རྒྱག་སྤངས་དང་ས་དབྱིབས་སོགས་
ལ་ཞིབ་འདུག་བྱས་ཏེ་སློབ་སྦྱོར་ཆེན་གྱིས་ཕར་ཚོལ་དང་དམག་འཛིང་མཉམ་བཞེས་སློབ་སྦྱོར་འཐབ་
ཚོལ་དང་འབྲེལ་མཁའ་ཐོག་ནས་གཏོར་ཚོལ་བྱ་ཐབས་བྱས། གསེར་ལྗེ་ལྟུང་དམངས་དམག་ཚོས་
ཀྱང་རྒྱ་དམག་གིས་འཐབ་འཛིང་བྱེད་སློབ་སྦྱོར་ལ་གཞིགས་ཏེ་དམངས་དམག་ཚོ་མང་པོ་མཉམ་
དུ་སྐྱེད་དེ་དམག་འཐབ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་བསྐྱུར་ནས་ཁ་བཀལ་པ་དང་ཡིབ་སྐྱུག་དང་སློབ་སྦྱོར་
ཆེན་གྱིས་གཞོན་པ་སེལ་ཐབས་ཀྱིས་དམག་མིས་ཚུར་ཚོལ་བྱེད་སྤྱང་བར་ཡ་ལན་སློབ་ཐུབ་སློབ་
དམག་མིའི་དམག་དཔོན་ཚོར་དམིགས་སུ་གཏད་དེ་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱུན་ལམ་དུ་བཏང་སྟབས།
བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་མེད་པར་དམག་འཐབ་སློབ་ཟུང་དུ་བྱུར་ལ་རང་མགོ་གང་ཐོན་གྱིས་
སྤྱིར་བཏོན་བྱས། དེ་ནས་དམར་ཚོགས་དམག་གི་གནམ་གུ་སྤྱོད་པས་ཏེ་མཁའ་ཐོག་ནས་འབར་
གད་གཡུགས་པ་དང་མེ་མདའ་བརྒྱབ་ནས་གཏོར་ཚོལ་དྲག་པོ་བྱས་པར་མ་ཟད། རྣམ་དམག་
གིས་བསྐྱོར་ཚོལ་ཡང་ཡང་བྱས་རྒྱུན་གསེར་ལྗེ་ལྟུང་དམངས་དམག་ཚོ་གཡུལ་ས་ནས་སྤྱིར་བཏོན་
མི་བྱེད་མཐུ་མེད་སྤྱང་སྟེ། ས་གནས་གཞན་དུ་རིམ་གྱིས་འཐབ་ཚོལ་བྱེད་ཞོར་དུ་བསྐྱོད་དེ་
ག་རྒྱང་ཚོད་དུག་གི་ངོ་ལོག་པ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་ཚོལ་དམག་སྐོར་འགའ་ས་ཆ་ད་ལྟའི་བྱུན་ཏེ་
རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཡུལ་རྗེ་ལྟེ་སྤྱི་ཡུལ་གནས་དེར་བོད་མིའི་ཁ་དཔེར། སྤྱི་ཡུལ་སློབ་མོའི་ཡ་འགག་
ནས་ཁྱི་གདའ་སུ་གཅིག་གིས་འཕྲང་དགུ་ཁོགས། སྤྱི་ཡུལ་སློབ་མོའི་མ་འགག་ནས་བ་ཡར་མ་
གཅིག་གི་བཟའ་དགུ་སོས་ཅེས་པའི་རི་པོ་མཐོ་པོ་རྗེ་རི་གཡང་སར་རྣམ་འཛོམས་སྤྱང་ནས་གཡུལ་

སའི་ས་དབྱིབས་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྡེ་ཚོ་སོ་སོའི་དམངས་དམག་ལ་གོ་རུ་བགོས་ཐོག་ཁག་ཐེག་རང་
བཞིན་གྱིས་གཏན་འཁེལ་ས་གནས་སྤྱང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱ་བྱས། དེ་ནས་རིང་པོ་མ་སྟེན་པར་རྒྱ་དམར་
དམག་དཔུང་ཆེན་པོས་སྡེ་གས་འདེད་ཚོལ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱིན་པོད་དམག་གི་གནས་སུ་བཅད། རྒྱ་
དམག་རྣམས་ནི་མཚོ་སྡོན་དང་ཀན་སུའུ། སི་ཁྲོན། ཉང་སོག་ལ་སོགས་སུ་ཆས་པའི་རྒྱ་རིགས་
དང་པོད་རིགས་ཡང་ཁ་གས་ལོ་ཙཱ་བ་དང་ལམ་བྱིད་པ་བཅས་ཡིད། རྒྱ་དམག་དང་པོད་པ་དམངས་
དམག་འབྲལ་འཇོང་རྩ་དུག་ཅིག་བྱས་ནས་པར་ཚུར་སྐྱོགས་གཉིས་སུ་གི་ཆས་ཚབས་ཆེན་བྱུང་
མཐར་ཤ་རྒྱུད་དམག་གིས་བརྟན་སྤྱང་བྱེད་མ་བྱུབ་པར་གཡུལ་ས་རྒྱ་དམག་གི་ལག་དུ་ཤོར་སྟབས།
རི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་པོད་པ་རོ་ཚོལ་བ་ཚོས་སྐྱོག་བསྐྱོས་གྱིས་དམར་འཇོང་བྱས་ཀྱང་ཉུང་
བས་མང་སྡེ་མ་བརྟན་པར་པོད་པ་ཁག་ཅིག་དམར་གསོད་བཏང་པ་དང་། ཁག་ཅིག་གསོན་བཟུང་
ཐེབས། གསེར་རྗེའུ་དམག་མི་སྣོར་ཅིག་སྟེན་དུ་དེ་འདྲའི་དམག་འབྲལ་ཟང་ཟིང་གི་སྐབས་
སུ། པོན་རྒྱའི་ཚོགས་གཉིས་གྱིས་གསེར་རྗེའུ་དམངས་དམག་གི་བྲོད་ལག་རྗེས་ཆེ་བའི་དཔའ་
པོ་གདུགས་དཀར་དང་། དཔལ་བཟང་། ཀ་རྩེ། ཀུན་བཟང་། ཉ་མགྱིན་བཅས་སོགས་སུ་
བྲིད་དེ་བྲོས་བྲོལ་བྱེད་པར་སྟེན། ཚོགས་གཉིས་གྱིས་ཐེངས་འགར་མི་འདི་དག་བཀོད་ས་ཅིས་
གྱི་སྟེ་ཤོན་བྱས་ཀྱང་སྟབས་སོགས་པོ་མ་བྱུང་། ཉིན་ཞིག་ཁོ་ཚོ་བྲོས་ཏེ་རྒྱ་དམག་གི་འཇོགས་
པ་མེད་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ལ་སྡེ་བས། གནས་དེར་རྩ་རྒྱུ་འང་འཇོམས་པའི་ཁོ་ཚོས་རྩ་བསྐྱོལ་
ཅིས་བྱས་ནས་ཚོགས་གཉིས་གྱིས་བཤད་པར་ང་ཚོའི་མེ་མདའ་རྣམས་སྟེན་གཅིག་དུ་ས་འདི་རུ་
འཇོག་ཞེས་ཟེར་ཞོར་ཁོ་རང་གིས་མེ་མདའ་རིང་པོ་དེ་བྲོག་མ་བྱས་ཏེ་བཞག་པས། གཞན་ཚོས་
ཀྱང་དེར་མཉམ་དུ་བཞག་ དེ་ནས་རྩ་བསྐྱོལ་སྐབས་སུ་ཉ་མགྱིན་ཡང་བསྐྱར་རྒྱུ་ལེན་པར་མངགས་
རྗེས། ཚོགས་གཉིས་གྱིས་ཤོ་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ཏེ་ཁོའི་རུམ་གྱི་དཀྱུ་མའའ་བྲངས་ནས་གདུགས་
དཀར་དང་དཔལ་བཟང་། ཀ་རྩེ། ཀུན་བཟང་བཅས་ལ་བསྐྱུད་སུར་དཀྱུ་མའའ་བརྒྱབ་ཏེ་བསད་
པས་ཉ་མགྱིན་གྱིས་མེ་མདའི་རྒྱ་ཐོས་འབྲལ་ལྷུར་བར་སྟེར་སོག་ཏེ་ཅི་ཡིན་ཅི་ཡིན་ཞེས་འདྲི་
སྐབས་ཚོགས་ཉིས་གྱིས་བྲོད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དྲང་སོས་སྐོས་ངའི་རྗེས་དེད་དེ་སྐད་ཆར་ཉན་ན་

དགའ་ཟེར་ལོ་རྒྱུད་ལོ་ན་ཚུང་པའི་ཏེ་མགོན་པོ་བཟུང་སྟེ། མེ་མདའི་རྒྱུད་པ་ཚོར་མ་གོས་སྐྱབས་ནས་
མེ་མདའ་ཚོ་གཞོན་ནུ་དེར་འཁུར་དུ་བཅུག་ཐོག་ཀྱང་དམར་ཚོགས་པར་མགོ་སྐྱར་བར་སྦྱོར་ཏེ་
ཐར་ལམ་གསེར་རྒྱུ་དམངས་དམག་རྣམས་ཀྱིས་དམར་ཚོགས་དམག་ལ་དོ་སྐྱོལ་བྱེད་པའི་ལས་
གཞི་བཙུགས་ཏེ་རྒྱ་དོ་བཞི་རྒྱའི་རིང་འབྲུག་ཚོལ་དམག་འབྲུག་གིས་དཔལ་མཛུངས་སྟེན་པའི་སྟོ་
ནས་རང་སྤོག་སྟོས་བཏང་བ་དང་། དམར་ཚོགས་དམག་གིས་གསོན་བཟུང་བྱེད་པས་པ། དེ་ལས་
རྒྱུན་གཞན་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་གསེར་རྒྱུ་དམག་གི་སྟོབས་ཤུགས་རྗེ་ཞན་དུ་སྐྱུར་
ཏེ། མཐར་སྐྱེད་དམག་སྐྱུ་མ་རུ་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་མི་རེ་རེའི་སྤོག་གི་ཉེན་ཁར་བྱུག་པའི་དཀའ་
སྤྱུ་ག་རི་འདྲ་སྟོང་ཡང་སྟེ་མཚོག་གུར་གྱི་མགོན་པོའི་སྐྱེ་ལ་སྐྱུར་སྟོབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཆེས་གལ་གནད་
ཆེ་སར་བཞག་སྟེ་གང་སར་འཁུར་བསྐྱོད་བྱས། ལྷག་སྟེ་གསེར་རྒྱུ་དམངས་དམག་ཚོས་
དམར་ཚོགས་དམག་ལ་འབྲུག་འཛིང་བྱེད་ཀྱི་ན་རྗེ་རི་དང་བྲག་རིའི་བཙན་རྒྱུ་ཡོད་ས་བཙལ་
དེ་དེ་དུ་རང་སྐྱུར་པར་སྐྱོལ་གཡུལ་ས་བཙོས་སྟབས། དམར་ཚོགས་དམག་གིས་ཀྱང་དམག་
དཔུང་ཆེ་ཚུང་རི་འདྲར་མངགས་ཏེ། པར་སྐྱོལ་བྱས་ནས་གཡུལ་ས་ཚུར་ལེན་བྱུང་བྱུང་དམག་
ཤུགས་དང་རྒྱུ་ཤུགས་ལ་གྱོང་གྱུད་ཆེ་ཙམ་རག་རྒྱུ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཚོར་ནས་ད་ནི་དོ་སྐྱོལ་པ་དེ་
ཚོ་ཐབས་རྒྱས་ཀྱིས་ཚུར་འགྲུག་བྱས་ན་ལེགས་སྟེ་མ་པའི་འདྲུ་ཤེས་སྟེང་། ལག་སོན་གྱི་གསེར་
རྒྱུ་མང་ཚོགས་དང་ལས་བྱེད་ལས་དགེ་ཞན་སྟོ་བཟང་ལ་སོགས་སྐྱེལ་དེ་མངགས་ནས་གསེར་
རྒྱུ་དམངས་དམག་རྣམས་འཕྲོ་རྣམས་དམར་སྟོགས་ཚོགས་པར་མགོ་སྐྱུར་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཁ་ཏ་
བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་པར་བེད་སྟེ་འགར་པར་ཚུར་སྦྱོར་ཏེ། དམར་སྟོགས་ཚོགས་པས་ཁོ་ཚོས་བཏོན་
པའི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ཁས་སྐྱབས་ནས་བཟུན་སྐྱུར་སྟེ་མཚོག་གུར་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་སྐྱར་
སྐྱུས་བཞིན་མཚོན་བཀུར་དང་སྐྱུར་སྟོབས་བྱ་རྒྱུ་དང་གཅིག་གཉིས་སུ་མགོ་སྐྱུར་པའི་མི་ཚོར་
གྱུ་ཡང་སྟོས་ཆེ་སྟོག་དང་རྒྱ་ཚོར། གོ་གནས་བཙུགས་ལ་འགན་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ། གསུམ་ནས་
མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་འགོ་སྲིད་དང་སྐྱབས་བྱེད་པ་ལ་ཚུར་འགྲུགས་དང་སྟོབས་གསོ་གཏོང་
པའི་བྱེད་སྟོགས་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྐྱར་བྱས་ལ་རྩད་གཅོད་མི་བྱེད་པར་སྟོབས་ཤོར་བཏེ་བཀུ་ཡངས་པོར་

བཟའ་ཚང་དང་རྩོམ་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་བསྐྱོད་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་གསལ་བསྐྱར་
བྱེད་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་བས། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༦ ཟླ་དང་པོ་དང་། ཟླ་ལོ་༡༧༥༧ ཉིན་ཚུ་
གཉིས་པའི་ནང་གསེར་སྡེ་འཁྲུག་དམངས་དམག་དེ་དག་རྒྱ་ནག་དམར་སྤྱོད་ཚོགས་པར་མགོ་སྐྱོར་
བ་རེད། དེ་དང་འབྲེལ་རྐྱེན་ལྡན་པའི་ནང་ཉིན་སྐུག་ཆེ་བའི་མདོ་ནས་བསྐྱོར་འཁྲུགས་བྱས། དེ་ནས་
དུས་ཐུང་ཐུང་ཞིག་གི་ནང་དམར་སྤྱོད་ཚོགས་པས་ཁས་བླངས་པ་ཚོར་དོན་འཁྲོལ་ཡོང་ཅམ་
བྱས་རྗེས། རོ་ལོག་པ་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱི་མཐུན་ལ་སྐྱོར་
རོ།། དེ་ནས་རིང་བོ་མ་སྤྱིན་པར་དམར་ཚོགས་གཞུང་གིས་བཀོད་སྡོམ་བྱས་པའི་གསུང་བཤེར་
རོ་ཚོལ་བར་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཚམས་ལ་སྐྱུལ་སློང་བྱས་ནས་རོ་ཚོལ་དང་འབྲེལ་ཚོད་དགག་
རྒྱུ་གི་ཚོགས་ཆེན་བསྐྱུས་ཐོག དམར་གཞུང་གི་བཙོན་ཁང་རམ་སྲིམས་སྐྱོར་བ་ལས་
མི་ཁྲི་དྲུང་ཉེ། ཁོ་ཚོས་བཟོས་པའི་ཉེས་སྤྱོན་ཚམས་མང་ཚོགས་ལ་སྤྲོ་མ་བརྒྱབ་པར་བཟོ་ཚོ་
བའི་འབྲུག་ཐར་(ད་སྐབས་གནས་པ) རྒྱུ་ལ་རོ་ཚོལ་གྱི་ཁྲུང་ཁྲུང་ཉང་ལ་རོ་ལོག་ནས་མི་ལེགས་
པའི་བྱ་བ་མང་བོ་སྐྱབ། ཁྲུང་པར་དུ་དམག་འཁྲུག་ཁྲིད་རང་རང་ཉིད་གཙོས་ཆ་རྒྱ་ཚོ་བའི་དབང་
ཆེན་(དམག་འབྲེལ་ཉང་བཤོངས།) གཉིས་ལ་མཚོན་ན་མི་རེ་ས་མིག་མཐོང་ལག་སོན་གྱིས་
ཅིས་ཏེ་རྒྱ་དམག་བརྒྱ་ལྷག་རེ་བསད་ཡོད་པས། ཉེས་པ་ཏ་ཅང་ཆེ་སྤྲོ་བས་ཉང་དང་མི་དམངས་
གྱིས་ར་རང་ཁབ་གྱིས་བཤམ་ཏེ་བསད་ཀྱང་གསོད་འོས་ལ་འཁྲོད་པ་སྐྱུ་ཅམ་མེད་ཅེས་བཤོད་བྱུང་
བ་རེད། དམག་འཁྲུག་གི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དུ་བཤོངས་པ་འཇགས་ཅིན་པོར་གནས་པ་སྐྱུ་
ཡིན་ཡང་། མེ་རེ་རེས་དམར་ཚོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་དམག་མི་བདུན་ཅུ་བརྒྱད་ཅུ་ལས་
མས་སམ་ཆེས་ཉུང་བ་འང་བརྒྱ་ལྷག་འགའ་རེ་མ་བསད་པ་ཐལ་ཆེར་མེད་པས། དམར་ཚོགས་
ཀྱི་སྐྱུ་ལ་མས་འོག་འབྲེལ་ཚོད་དང་དགག་རྒྱུ་གལ་པོ་བྱས་སོང་། ཟླ་རོང་བོ་གཅི་ནར་སྡེ་
བ་གསུམ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༧ ཟླ་བདུན་པའི་ནང་ལ། རོ་ཚོལ་བྱིང་འཁྲུགས་ལངས། སྐབས་དེར་
སོ་སྤྱོད་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱི་མཐུན་ལས་བྱལ་ཏེ། རང་ས་འཇགས་ས་མ་རྒྱུའི་འགྲམ་བརྒྱད་དུ་བོས་
བྱོལ་དུ་བསྐྱོད། དེ་ལོ་གཅིག་ཅམ་འགོར་བ་དང་། དེའི་རིང་རི་ཡུལ་གང་ཡིན་ཡང་བདེ་འཇགས་

མེད་པས། རང་ས་འཇམ་རང་གི་རྒྱ་འཁྲོལ་ལ་སོགས་སུ་བདག་སྐྱོང་དོ་དམ་བྱེད་ཐུབ་པ་མར་ཞོག་
ཐ་ན་རང་གི་སྲོག་མགོ་བོའི་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྐྱུང་སྟབས། མཐའ་བསྐོར་གྱི་མ་མཆོས་སྡེ་
བ་ཆོས་སྐབས་དེ་དང་བསྐྱུན་ཏེ། རོང་བོ་གསེར་སྡེ་ལྷན་ལེ་རྒྱ་ས་ཏམ་བཟུང་བྱས་པ་རེད། ༡༩༥༩
ལོར་སྤྱི་ལོ་དུས་མི་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་གི་གྲོང་གུང་བེབས་པ་དང་། ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་སའི་ཆིངས་
ཡིག་བཟོ་སྐབས། རོང་བོ་གསེར་སྡེ་ལེ་རྒྱ་ས་ཏམ་ལོར་བཞེ། དཔེར་ན། རྒྱ་རྒྱུ་ལམ་སྐྱོད་
དང་ཏེ་བཞོང་ཞོལ་དང་། རྒྱལ་པོ་གོ་ཆེན་སྤྱི་ནང་། རོ་ཏེ་ལེང་ཐང་། ལྷག་རྫོང་སྤྱོད་པ། ཏེ་
ཚོར། ར་སྐམ། ཆ་ལྷང་ན་འགོ་ཡན་བཅས་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་༡༩༥༩ ལོའི་བར་གྱི་
དགུན་ས་ཐུན་ཏེ་ལ་ལོར་བ་ལྷུ་ལྷན་ས་བྱི་༡༡ ལྷག་དང་། དེའི་མན་ནས་འབའ་ཆུ་བར་དམག་
ཁྲའ་ལ་ལོར་བ་ལྷུ་ལྷན་ས་བྱི་༡༠ ལྷག་ཡོད། དུག་མེར་དང་བ་ལི་མ་ལུང་བ་གཉིས་ཏོར་ལ་ལོར་
བ་ས་ལྷུ་ལྷན་ས་བྱི་༥ ལྷག་ཡོད། ཁྱོན་བསྡོམས་ས་ལྷུ་ལྷན་ས་བྱི་༤༤ ལྷག་བཞུགས་ཏེ་ལོར་ལོད། རོང་བོ་
སྡེ་གསུམ་ཞི་རེ་བཞོང་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་དམར་སྲོགས་ཆོགས་པར་རོ་ཚོལ་བྱེད་པའི་སྡེ་
ཆོ་ལས་ཆེས་དུས་ལུན་རིང་ལོས་ཡིན་པས། མི་ལོ་གྲིམ་སྐྱོང་དང་རྒྱ་ལོར་པར་ཆེར་བུལ་མེད་
དུ་སྤྱུར་ལ། རོ་ལོག་པའི་ཆབ་སྲིད་ལྷ་མོ་བསྐོས་པས་སྡེ་བ་ཡིན་སྟབས། སྡེ་བ་འདིའི་མི་ཆོར་
ཆབ་སྲིད་མངའ་དབང་དང་། དཔལ་འཁྲོལ་གྱི་ཐོབ་སྐུལ། ཅ་འདྲུགས་ཀྱི་ས་ལྷ་སྐྱོང་ལ་སོགས་
ཀྱི་ཐད་གཞོད་སྐྱོན་ཆབས་ཆེན་འཁེལ་བས། སྤྱི་ཆོགས་མཉམ་ལས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བ་ནས་ད་ལྟའི་
བར་ལ་ཐུན་ཏེ་རྫོང་འབའ་ཆུ་ཞང་ག་སྐྱང་ཆོ་དུག་དང་། འགོ་མང་ཞང་འོལ་རྒྱ་སྡེ་བ། ཅེ་ཁོག་
རྫོང་ཉིན་ལྷུག་ཞང་རོང་བོ་སྡེ་བ་བཅས་ཀྱི་བར་ལ། རྒྱ་གཞུག་དུ་རྒྱ་སའི་ཐག་གཅོད་ཡི་གེ་
བདུན་བཟོས་ཡོད་པ་དང་། དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡིག་ཆ་སོགས་གང་མང་བཏང་ཡོད། དེ་རེ་རེའི་
ནང་དུ་རོང་བོ་སྡེ་བའི་ས་ས་མ་ལོར་བའི་ཆིངས་ཡིག་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། ས་ཆ་ལྷུ་ལྷན་གཅིག་
ཅམ་ཡང་རོང་བོར་ཐོབ་མ་སྐྱོང་བ་དེ་རེད། ༡༩༥༩ ལོ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ལ་ཐུན་ཏེ་ར་ས་ལྷུ་
བྱི་134.3ལོར་བ་དང་། དམག་ཁྲའ་ལ་ལྷུ་ལྷན་ས་བྱི་20 ལོར། ཏོར་ལ་ལྷུ་ལྷན་ས་བྱི་26 ལྷག་ལོར་
བ་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་རྒྱ་ས་ལྷུ་ལྷན་ས་བྱི་180.3ལྷག་ལོར་ཡོད། རོང་བོ་སྡེ་བར་དེ་ལོད་རྒྱ་

ས་སྐྱུ་གྲི་71.4ལས་མེད། དེའི་ནང་དགུན་ས་སྐྱུ་གྲི་34.2 དང་། དབྱར་ས་སྐྱུ་
གྲི་25.2 ལྟོན་ས་སྐྱུ་གྲི་12 ལས་མེད་པས། ད་ལྟ་རོང་བོ་སྡེ་བར་བྱིམ་གྲངས་140 དང་
མི་གྲངས་4310 ཡོད། (སྡེ་ལོ་1994 ནང་ཡིན) ས་ཁྲོན་རྗེ་ཞན་དང་དུད་ཁ་དང་མི་
གྲངས་རྗེ་མང་དུ་སྡོམ་ཡོད་པས། སྡེ་བ་འདིའི་ཐོན་སྐྱེད་ལོ་རེ་བཞིན་མར་ཞན་པ་དང་། མང་
ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་རྗེ་ཞན་དང་རྗེ་སྐྱུ་གྲི་སོང་སྟེ། མཐར་འཚོ་བ་རོལ་
ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རེ་ལྟར་སྐྱུ་གྲི་ལས་ལས་ཐོན་སྐྱེད་འཚོ་སྐྱོང་གྱི་ལོ་རེ་ཐབས་ཟད་
དེ་ཡོངས་ཁྲབ་གྱིས་ལོ་རེ་རེའི་བོད་ཆེད་དུ་བའི་ཚེ་ས་མགོ་ནས་སྡེ་ལོ་རེ་བོད་ཆེད་ལེ་བཞི་བའི་ཚེ་ས་
མགོ་བར་བྱུན་ཏེ་དང་། ཉི་ནན། ཀོས་ནན། རང་རྫོང་བཅས་རྫོང་ཁག་བཞི་ཡི་མཚོ་རྒྱལ་
ཉུལ་ནས། སྐྱུ་གྲི་འཚོ་ཐབས་གྱི་བཞིན་ཡོད་སྟབས། ལོ་རེ་རེ་རྫོང་དུ་གནས་བདུན་བར་
གྱི་དུས་ལུན་རིང་། རྒྱ་ལུལ་གྱི་ས་ནས་བཟའ་མི་ནམས་ངོ་བྱུག་གི་མེད་པ་དང་། ལོ་རེ་རེའི་
ལོ་གསར་དུས་སྟོན་ཡང་ལོ་བཅུ་དྲུག་རིང་ལ་བཟའ་མི་མཉམ་གཅིག་དུ་རོལ་བ་བྱིམ་གཅིག་གྲང་
མེད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ལུལ་ནས་ངོ་མ་བྱུག་པར་མི་གི་བ་འང་མི་ཉུང་བཞིག་ཡོད། དེའི་ནང་།
1994 ལོ་རོང་བོ་སྡེ་བའི་གསེར་ཆེན་ཉེ་དུག་པའི་ཉེ་ཡོན་དབང་ལོ་བྱུན་ཏེ་རྫོང་ཉོ་བེ་ཞང་
གི་དབྱར་མཚོ་རྒྱལ་དུ་སྐྱུ་གྲི་བ་འགོ་སྐབས་ལུལ་ནས་གྱིས་པ་ལོ་གསུམ་ཅན་དང་ལོ་དགུ་ཅན་
གཉིས་གི་བར་མཐའ་མའི་ངོ་ཡང་བྱུག་བྱུབ་མེད། 1997 ལོ་གསེར་ལུང་རྒྱ་ཁག་ལེ་བའི་ཡོན་
ཚེ་འབྲུམ་ཉི་ཞུན་རྫོང་བྲག་མདར་ཞང་གི་དབྱར་མཚོ་རྒྱལ་བ་འགོ་སྐབས། མ་ཞན་ལ་ནད་
ཚབས་ཆེན་གྱིས་མནར་ཡོད་པའི་བདེ་ཐོན་གྲང་སྐྱུ་གྲི་ཐོག་ཚོ་བ་ལས་བྲལ་ཐབས་མེད་པས་མ་
ཞན་ཚེ་ལས་འདས་པར་མཐའ་མས་ངོ་ཅམ་ཡང་མ་བྱུག་པ་སོགས་གང་མང་མང་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ།
། རོང་བོ་སྡེ་བའི་ས་ས་ཤོར་བ་མང་དུགས་པས་སྐྱུ་གྲི་འཚོ་སྐྱོང་གྱི་ཐབས་དང་བྲལ་ཡོད་པས་
སྡེ་བ་ཡོངས་ཀྱི་བྱིམ་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཚ་10 ལྷག་གིས་ལོ་རེ་རེ་རྫོང་གི་ཉི་ཞུན་ལྟོ་ལྟོ་ནས་ 10 བར་
བྱིན་ནས་རྫོང་ཁག་གཞན་པ་དང་། ཞང་གཞན་པའི་རྫོང་ས་ཉོས་ཏེ་སྐྱུ་གྲི་འགའ་རེ་ཡིན་གྲང་
གསོན་ཨེ་བྱུབ་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཅམ་བཞེད་ན། རོང་བོ་གསེར་ཆེན་རྒྱ་ཁག་དུག་

པས་ལོ་འགའི་རིང་ལ། རླུ་ཉེ་རྫོང་འབའ་རྒྱ་ཁང་གི་ཁོ་རྒྱ་སྡེ་བ་དང་། ཁོ་གན་སྡེ་བ། ལྷག་
ཡན་སྡེ་བ། སེར་རྒྱ་སྡེ་བ། གཉེར་སྡོན་སྡེ་བ་བཅས་དང་། རྫོ་ཤེ་ཁང་གི་ཆན་ཅིན་སྡེ་བ་
སོགས་ནས་རྩ་ས་ཉེས་པར་སྒྲོར་༡༩༤༡ དང་། འབྲི་རྒྱལ་བཅས་བྱིན་པ་དང་། རྫོང་པོ་གསེར་
ཆེན་རྩ་ཁག་གཉིས་པའི་རྩེ་ཡོན་ལོ་ཚོས་ནས་༡༩༤༣ ལོ་རླུ་ཉེ་འབའ་རྒྱ་ཁང་གི་བད་ཁོ་སྡེ་
པའི་རྒྱ་པོ་དང་ཁོ་གན་སྡེ་པའི་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྫོ་ཤེ་ཁང་གི་སྲིད་གཞུང་དང་། བཟུག་
འཛིན་སྡོ་ཁ་བཅས་ཀྱི་ལག་ནས་སྡེ་གཞུག་ལྷན་རྒྱུ་ས་རྩོས་རིན་ལ་སྒྲོར་༡༩༥༠ ལྷན། རྫོང་
པོ་རྒྱ་རྒྱུང་སྡེ་པའི་བྱིམ་༣༤ ཡིས་༡༩༤༣ ལོ་རླུ་ཉེ་རྫོང་ཁོ་གན་སྡེ་བ་དང་། ཁོ་རྒྱ་སྡེ་བ།
ཉེ་ནན་རྫོང་ཉེན་མཐའ་ཁང་སོགས་ནས་རྩ་ས་ཉེས་རིན་ལ་སྒྲོར་༤༢༣༠༠ ལྷན། རྫོང་པོ་རྩེ་
ཚོར་སྡེ་པའི་བྱིམ་༤༣ ཡིས་༡༩༤༤ ལོ་བར་ལ་ཉེ་ནན་རྫོང་ཉེན་མཐའ་ཁང་དང་བྲག་དམར་
ཁང་། རླུ་ཉེ་རྫོང་རྫོ་ཤེ་ཁང་བཅས་ནས་རྩ་ས་ཉེས་རིན་ལ་སྒྲོར་༡༥༤༤༠༠ ལྷན། རྫོ་ཚོར་
རྩ་ཁག་དང་པོའི་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༡༩༤༧ནས་༡༩༤༩ བར་ལོ་སྤུའི་རིང་ལ་རླུ་ཉེ་
རྫོང་རྫོ་ཤེ་ཁང་གི་རྩེ་ཡོན་འགའ་དང་། ཉེ་ནན་རྫོང་ཉེན་མཐའ་ཁང་གི་རྩེ་ཡོན་འགའ་སོགས་
ཀྱི་ལག་ནས་རྩ་ས་ཉེས་རིན་ལ་སྒྲོར་༣༣༥༠༠ ལྷན་པ། རྩེ་གཉིས་པའི་རྩེ་ཡོན་ཡི་དམ་སྐབས་
ནས་༡༩༤༡ནས་༡༩༤༤ ལོ་བར་ལ་རྩེ་ཁོག་རྫོང་སྡེ་པའི་བྲག་དཀར་ལེགས་ཚོགས་དང་དཀར་
རྒྱང་དབང་ཆེན་ཐར་སོགས་ཀྱི་ལག་ནས་རྩ་ས་ཉེས་རིན་ལ་སྒྲོར་༣༥༠༠༠ ལྷན་པ་བཅས་ལྷ་
བུ་སོགས་གངས་ལས་འདས་པའོ།། རླུ་ཉེ་ལ་རྫོང་པོ་སྡེ་པའི་ས་ས་མོ་ལུ་བྱི་༡༩༤༣ ལྷག་
ལོར་ཡོད་པ་དང་སྡོན་ཆད་རྩ་སའི་མི་འདར་པའི་རླུ་ཉེ་རྫོང་གི་སྡེ་བ་སོ་སོ་ལ་དེར་སྐབས་རྩ་
ལྷག་གང་འདོད་དུ་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་ནི་མ་རྩ་ཅན་གྱི་ཚོང་རྒྱས་བཞིན་དུ་རིན་ལོང་ཆད་ཉ་
ཅང་མཐོན་པོ་བྱས་ནས་སྤྱིར་རྫོང་པོ་སྡེ་བར་བཅོང་གི་ཡོད་པ་དེ། རྫོང་པོ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཡིད་
ལ་ཤོང་དཀར་པའི་དོན་དག་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ལོ་རེ་རེ་བཞིན་ཁོ་ཚོས་རྩ་ལྷག་ལ་རྫོང་པོ་མང་ཚོགས་
ཀྱིས་རིན་སྒྲོར་འཕོར་ཆེན་བྱིན་ཉེ་མི་ཉོ་ག་མེད་དུ་གྱུར་ཉེ་སྤྱིར་རྫོང་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་ཡོད་
པ་རེད། ༡༩༥༤ ལོའི་རྒྱལ་སྐྱབས་གངས་དང་༡༩༥༡ ལོའི་རྫོང་ཡོངས་ཀྱིས་གཙང་རྩེས་རྒྱལ་ས་

གྲངས་བསྟར་ཚེ་ཞང་གཞན་པ་ཁག་ཅིག་གོང་འཕེལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་རྫོང་པོ་སྡེ་བར་གོང་འཕེལ་
ལས་སྡོག་ཏེ་ཞན་གྲངས་༣༥༠༥ ཡོད་པ་ལས་གཞན་༡༧༥༦ ལོའི་སྤྱད་ལས་གྲངས་༧༩༣༠༧ ཡོད་
པ་དང་དེ་ཡོད་སྤྱད་ལས་ཚོགས་ཀྱི་ལ་ ལས་མེད་པས། ༡༧༥༦ ལོའི་སྤྱད་ལས་ཚོགས་གི་བརྒྱ་ཆ་༩༥མར་
ཞན་པ་དང་། དེ་ཡོད་སྤྱད་ལས་ཚོགས་དེས་མི་དེ་སྤྱད་ལས་བརྒྱ་ཆ་དེ་ལས་མི་འདྲང་བས། མང་ཚོགས་
འཚོ་བ་དང་ཕྱོན་པར་དཀའ་ངལ་དེ་ཅང་ཆེ། དེའི་རྒྱུ་ལས་སྡེ་ར་གཞུང་དབུལ་ཁང་བཅས་ལས་
སྐྱེད་པའི་བུ་ལོན་སྡོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ལོད། མདོར་ན་ཞིང་ཆེན་ཡོངས་ཀྱི་སྤོང་ནས་མིང་དུ་གྲགས་
པའི་དབུལ་པོ་སྤྱད་ལས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཁག་ཅིག་དུ་གྱུར་ཡོད། དེའང་། སྡོན་ཆད་འགྲོར་སྤྱད་ལས་
བ་མིང་དུ་གྲགས་པའི་རྫོང་པོ་སྡེ་གསུམ་དེ་དེ་ལྟ་དབུལ་ཞིང་སྤྱད་ལས་མིང་གྲགས་ཅན་དུ་གྱུར་
པས་རྩ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཅེ་དུང་གིས་སྡེ་ཁག་ཅིག་གི་བུ་ལས་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་
མིན་དེ་གཙོ་བོ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁ་སློབ་སྡེ་ཡང་དག་ཡིན་མིན་ལ་རག་ལས་ཡོད། ཅེས་བཤད་པ་
དང་། ཡང་ན་ཉིང་ཞེ་སྡེ་གྱིས་དངོས་ཚོགས་བདེན་འཚོལ་བྱེད་དགོས། ཞེས་བཤད་པའི་རྩ་
དོན་རྣམས་ལག་ལེན་བྱེད་མིན་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་སྡེ་མིག་
ཅིག་བརྩོས་ཆེ། སྡོན་ཆད་རྫོང་པོ་སྡེ་བ་གསུམ་དང་། ཉོར་ཚོ་བཞི། ཤ་སྐྱང་ཚོ་དུག་ལ་
སོགས་ཀྱི་བར་དུ་རུ་འབབ་སློབ་སྡེ་སུ་ས་ཆ་དེས་གཏན་དེ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ས་མཚམས་རྒྱ་
མཚམས་ལ་དེས་གཏན་ཞིག་མེད་པས། རྫོང་པོ་སྡེ་རུ་སྡོན་གྱི་དང་དགུན་ཁར་ཅི་ཕིར་དང་སྤ་
ལུང་སོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཤ་གྲང་ཡང་འབབ་ཉིན་དང་འབབ་སྐད་ན་ཡོད་པའི་དབུལ་ཁའི་
ཆ་གདུག་སྐབས་སུ་ཅི་ཕིར་སྤ་ལུང་སོགས་ལ་དབུལ་རུ་རྒྱག་པ་དང་། རུང་གས་དེ་ཉོར་དང་
རྫོང་པོ་སྡེ་འབབ་སྐབས་ཀྱི་ལུང་བ་སོ་སོའི་སྤ་དང་ཁ་ཆར་ཉིན་བརྒྱ་ཆ་དང་སྡེ་སྡེ་ཅམ་དེ་ཆ་
བཤོལ་དེ་བྱེད་པའི་སྡོལ་ཡོད་པ་བཅས་ནི་དེ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཅན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་མཐོང་ལག་
ཟེན་གྱི་དོན་དངོས་གནས་ཚུལ་ཁོ་ན་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ དམར་སློབ་སྡེ་པའི་འགོ་བྱེད་
འོག ས་གནས་སོ་སོའི་ཉང་སྲིད་འགོ་འདྲེན་ལས་བྱེད་མི་སྡེ་དང་དམངས་གཙོའི་མི་དྲག་
རྣམས་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཏེ་གྲོས་མཐུན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར། གྲོས་མཐུན་འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་

ལྷོང་གི་སྐྱུགས་འཛོལ་ལམ་ལུགས་དང། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་སྒོམ། ཚུལ་
དང་མཐུན་པའི་སྐྱོས་མཐུན་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། བན་ཚུན་སྐྱོགས་གཉིས་ཀྱི་
དམངས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྩི་བཀུར་དང་ལེན་བྱས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བསྟན་འདོགས་ཀྱིས་
ཚིངས་ཡིག་ཞིག་ཀྱང་བྲིས་ཡོད། ཚིངས་ཡིག་དེ་དག་ཚང་མ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་སྐྱུགས་འཛོལ་
གནས་ཚུལ་དངོས་དང་། མིག་སྤར་བྱུང་སྲིད་པའི་གནད་དོན་གསར་བ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་
མ་ཐུབ་པར་མ་ཟད། དངོས་དོན་དོ་མའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་ཁ་བྱལ་སོང་བས་རྒྱན་གྱིས་རེད།
ཁས་ལེན་མི་བྱལ་བ་དེ་ལས་ཚུན་གྱི་མང་ཚོགས་ལ་ལས་འདེད་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་ནི་བྱ་ལས་སྐྱབ་
མཁན་གྱི་བྱ་བྱེད་ཁོ་ནར་བྱག་ཡོད། དེའི་མཚོན་ཉགས་ནི།

༡ གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་མི་འདང་བས་ས་དེ་གའི་ཕར་ཚུར་གྱི་གནས་
ཚུལ་དངོས་དེ་མ་ཤེས་པར་བྱག་ཡོད།

༢ ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་གི་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱུགས་འཛོལ་ལམ་ལུགས་དངོས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་མི་བྱེད་
པར་ཟུར་དུ་བཞག་པ་ལ་བྱག་ཡོད།

༣ སྐྱོགས་ཞེན་གྱི་སྐྱོ་ནས་གཅིག་ལ་ཕན་པ་ཐོབ་ཆེ་བ་དང། གཅིག་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་ཆེ་བ་
ལ་བྱག་ཡོད།

༤ བྱ་བའི་སྒྲིབ་སྤྱོད་སྒྲངས་གཟབ་ནན་མིན་པ་དང། སྐབས་ཚུས་འགོ་ཐབས་བྱེད་པར་བྱག་ཡོད་པ་
ལ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱོགས་ཆ་ཡས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཞན་ཆེ་བ་དང། མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་
ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་རྗེ་སྐྱུག་རྗེ་གྱུད་དུ་གྱུར་ཏེ། མཐར་འཛོལ་གོས་རོལ་ཐབས་མེད་པའི་གནས་
སུ་བསྐྱལ་བས། ཕན་ཚུན་སྐྱོགས་གཉིས་ཀྱི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཆེ་སྐོག་དང་རོང་པོ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་
སྐྱེད་དཔལ་འབྱོར་སོགས་སུ་གནོད་འཚེ་ཕོག་པ། དཔེར་ན། བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༠༠རབ་བྱུང་
བཅུ་དྲུག་པའི་རྒྱ་མོ་སྤང་དང་། རྒྱ་ལོ་༡༩༥༩ ནས་བཟུང་སྤྱི་རྒྱུས་ཐོབ་སྐྱེད་སུ་མ་རུ་སོ་བདུན་
ལ་འཐབ་རེས་འཛིང་རེས་བྱས་ནས་སྐྱོགས་གཉིས་ལ་མས་མ་༡༩༥ དང། ལུས་སྤང་སྐྱོན་ཅན་
དུ་གྱུར་པ་མི་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱན་ལམ་དུ་སྐྱིན་པ་མི་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ལ་སྐྱུགས་

ཚོག་ལའང་གྲོང་གུང་འབོར་ཆེན་ཐེབས་ཡོད་སྟབས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྩིང་འཇགས་མཐུན་སྦྲིལ་
དང་། མངོན་མཐུན་མཉམ་གནས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལ་གན་བྲུགས་ཚབས་ཆེན་ཐེབས་ཡོད་པ་བཅས་
སོ།།

དམར་ཚོགས་དམག་གི་ས་པོན་རྒྱུ་ལྗོངས་འཇུག་ཞི་འཇགས་སུ་ བཏང་ཚུལ་མདོ་ཙམ།

རེ་བ་གོང་གསེར་མོ་རྫོང་ས་རྩེ་ཁོག་སྡེ་བརྒྱུ་ལྗོངས་གཏོགས་སོ་ནག་ཚོ་བ་ལྔ་དང་པོན་
རྒྱ་ཚོ་བ་བཞི་བཅས་ཚོ་དགུ་སྡེ་གཉིས་ལས་གྲུབ་པར་གཞུང་གསར་གྱིས་དབུས་ཁུལ་མཚོ་དཀྱིལ་
ས་ཆ་རྩ་ཆེས་(ས་གནས་སམ་ཁུལ) བརྒྱགས་པས། མཚོ་དཀྱིལ་ཆེས་ཞེས་མིང་ཐོགས། དེའི་
སྐབས་ཀྱི་ས་གནས་ཁུལ་གྱི་དྲུང་ཆེའི་རྩ་ས་མིང་ལ་ཡུང་དང་། ཁུལ་དཔོན་གཤོ་བཅས་ཡིན།
ཁུལ་འདིའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འབྲོག་པ་མང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་དམར་སྤྱོད་ཚོགས་པས་མང་
གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་བའི་སྲིད་རྒྱུས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ལག་བརྟུང་བྱས་སྟབས། ལོ་ངོ་དགུའི་
རིང་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་འགོ་བློན་དང་རྒྱང་ས་བྱས་ཏེ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་འཚོ་བ་རོལ་བཞིན་
བསྡད། ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་༥ བའི་ནང་འབྲོག་པ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྐར་སྒོལ་ཐམས་ཅད་ལ་འགྱུར་
ཚོག་གཏོང་བར་ཐོག་མར་འབྲོག་པ་མང་ཚོགས་ཚོའི་རང་སྲུང་མཚོན་ཆའི་རིགས་ཡོད་དོ་ཙོག་
བརྒྱ་བར་རྒྱ་དམག་ཁྲིམ་ཆེ་སྡེ་བས་རྒྱུར་ཏེ་བའི་སྐབས་སུ། མཚོ་དཀྱིལ་ཁུལ་གྱི་འབྲོག་དམངས་
ཚོས་རྒྱ་ནག་དམར་སྤྱོད་ཚོགས་པས་བོད་ཁུལ་གང་སར་མཚོན་ཆ་བརྒྱ་བཞིན་པ་ཐོས་པས། བོད་
པ་དེ་ཚོའི་བསམ་བློར་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་རང་ཉིད་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་སྲིད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནོར་འབོར་
ཆེན་སྲིད་ཏེ་ཉོས་པའི་མཚོན་ཆ་ཙམ་མངའ་བ་དེ་འང་རང་ལ་འཛིན་དབང་མེད་པར་མ་ཟད།
མདའ་མཚོན་དེ་དག་ལ་རིན་སྐར་ཆ་ཙམ་ཡང་མི་སྲོད་པར་གང་སྲུང་གིས་བརྒྱ་བ་དེའི་མཐའ་

མའི་དམིགས་ཡུལ་ཡག་པོ་ཞིག་མིན་སྟེ་མ་ནས་མཚོན་ཆ་ནམས་སྲིད་གཞུང་ལ་སློབ་འདོད་མེད་
པར་བཅོན་ཡུགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཞིག་སླེབས་རྒྱུར་དོ་ཚོལ་སྒྲེར་ལངས་བྱས་ཏེ། འཕྲོག་སྡེའི་རུ་
ནང་དུ་དག་ཆས་སྐྱས་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་དམག་མི་ཚོ་ལྟ་བུའི་ལམ་དུ་བརྒྲུས་པ་དང་འབྲེལ་
མཚོད་རྟེན་ས་ཁུལ་དུ་ཕར་ཚོལ་གྱི་ལས་གཞི་བསྐྱར་ས་ཏེ། ཉིན་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་འབྲེལ་ཚོལ་
ང་དག་ཅིག་བྱས་མཐར་ཕན་རྒྱུན་སྲོགས་གཉིས་སུ་འཆི་མས་འགའ་ཤེས་པ་ཤེད། དེ་འདྲའི་
གནས་རྒྱུལ་ཅེ་རྫོང་གིས་རྟོགས་འདུལ་སྐྱུར་བར་རྒྱུའི་དམག་དཔུང་མངགས་ནས་འོས་ལངས་
དམངས་དམག་དོ་ཚོལ་བར་བསྐྱོར་ཚོལ་སྡོམ་འབྲེལ་འཛིང་བྱས་སྟབས། བོན་རྒྱུའི་དམངས་
དམག་གིས་དམར་ཚོགས་དམག་གི་དོ་རྒྱར་ལངས་ཀྱང་མཚོན་ཆའི་ལེགས་ཞན་དང་། མང་སྟ་
ཉུང་བས་མ་བརྟེན་པར་འཕྲོག་དམངས་ཚོ་བསད་མས་ཆབས་ཆེན་བྱུང་རྗེས། མང་ཆེ་བ་ཞིག་
མགོ་སྐྱུར་བ་དང་། ཉུང་གས་གིག་ཡུལ་གཞན་དུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་སྲིན་ཀྱང་ཟླ་དོ་གཅིག་ལ་ཉེ་བའི་
སྐབས་སུ་རྒྱ་དམག་ལ་མགོ་འདོགས་བྱས་པ་གོང་གསལ་ལྟར་ཤེད། དེ་ནས་རིང་པོ་མ་སྲིན་པར་
བཅོས་སྐྱུར་ཆེན་པོའི་མགོ་བརྩམས་ཏེ། ཟླ་དཔོན་དང་ཚོས་ལུགས་པ། ལུག་པོ། རིམ་བུས་
མཐོ་ཤོས་ཅན། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་ལ་དོ་ཚོལ་བྱེད་སྲོང་མཁན་ཚོ་བཅོན་ལ་བྲིད་པ་དང་།
འཕྲོག་དམངས་ཚོའི་རྒྱ་ཚོར་ཡོངས་རྫོགས་གཞུང་བཞེས་བྱས་ནས་སྐུགས་ལས་མཉམ་ལས་ཅན་
དུ་བརྒྱུར། སྡོན་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཆེས་ཁོངས་ཀྱི་སོ་ནག་སྡེ་བ་དེ་ལོགས་སུ་བཀར་བར་མ་ཟད།
བོན་རྒྱ་སྡེ་བའང་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྡེ་བྲི་ཀའི་ཁོངས་སུ་སྐྱོར་ཅིག་བརྒྱག་ལ། ཁག་ཅིག་མ་སྡོའི་
ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཕན་རྒྱུན་བསྐྱས་ཏེ་དབྱེ་འབྲེད་སྡོམ་མཚོད་རྟེན་ཆེས་མེད་པ་བཟོས་ཐོག་སོ་
ནག་བྱ་འདར་དང་བོན་རྒྱ་ས་ཆའི་མཐའ་ལ་སྐད་དེ་ཞང་ཞིག་བཅོས་ཏེ། རྒྱ་ནག་དམར་སྲོགས་
ཚོགས་པས་དབང་སྐྱུར་སྟབས་བདེ་པོའི་ངང་སྐུགས་ཞིང་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་སྡོམ་སྡེ་ལ་ཡུལ་དུ་
བྱུར་ཏོ།།

བཅན་ལྷན་དང་ཟིང་འབྲུག།

གངས་ཅན་པོད་ཀྱི་བདེ་འཇགས་སྐྱེད་ལྷན་གཞུང་དམག་དང་དམངས་དམག་གཉིས་སུ་
དབྱེ་ཚོགས་སྟེ། གཞུང་དམག་གིས་རྒྱལ་སྐྱེད་ལས་དོན་གཙོ་བོའི་སྟེང་ས་གནས་ཁག་རིམ་པའི་
ཕན་ཚུན་ནང་འགལ་དམ་བསྐྱེད་མཁོ་འདུམ་བྱེད་པ་དང་། དམངས་དམག་ཚོ་རྟག་ཏུ་མི་སེར་
ཁྲོད་གནས་པའི་ཞིང་སྐྱེད་ཀྱི་ལས་གཉེར་བའི་ངལ་ཚོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་མཐའ་སྐྱེད་
པའི་ལས་འགན་རང་ལྷན་སུ་ཁུར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། རྒྱུ་བྱིངས་སུ་བོད་ཡུལ་འདིར་སྤྱིའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བཅན་འཇུག་གོད་འཚོ་བཏང་བ་ཆེས་དཀོན་པས། གཞུང་དམག་དེ་འདྲའི་སྟོན་
ཆེ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་འཇུགས་སྐྱེད་བྱས་མེད་ལ། བོད་ཀྱི་མཐའ་ཁུལ་ཁག་ཏུ་སྤྱི་དབྱས་བཅན་
ལྷན་སྟེ་བས་སྐྱབས། རང་སྤྱི་དང་རང་སྤྱོད་གི་དཔོན་རིགས་ཚོ་གཙོ་སྟོན་མི་སེར་གྱི་སྤྱི་སྲིད་དགུང་
ལོ་བཅོ་ལྔ་ཡན་དམག་ལ་ཆས་སྐྱབ་ཚོད་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚོལ་རང་སྐྱེད་བྱེད་པའི་རྣམ་པའི་ཚུལ་ཏུ་གནས་
དགོས་སྐྱེད་པ་ལ་མའོ་ཅོ་ཏུང་གིས། ཁོ་ཚོ་དམག་དོན་སྟོབས་ལྷན་སྐྱེད་པའི་ཚོལ་སྐྱེད་ཀྱི་
ཞན་པ་ཡོད་ན་འང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྷན་སྐྱེད་པའི་ཚོལ་སྐྱེད་ཀྱི་ཚེས་ཆེ་བ་ཡོད། ཅེས་
བཤད། བོད་དམག་གི་སྟོབས་ལྷན་ཉེ་ལྷན་དམག་ལས་ལྷན་ཞན་པ་ཡོད་པས། རྒྱ་ནག་དམར་
སྤྱོད་དམག་ལ་ཐད་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་འབྱེད་དགོས་པ་ཅིག་སྐྱེད། ཁོ་ཚོའི་མཐའ་མའི་དམིགས་
ཡུལ་ཅི་བདེར་འགྲུབ་སྐྱབ་པ་དེ་ཐབས་རྒྱས་མཁས་པའི་ལས་དོན་ཡག་པོ་འགྲུབ་པེ་ཁོ་ན་བྱས་
པ་དེར་མང་ཚོགས་ལ་ལྷན་སྐྱེད་ཀྱི་ལས་ལྷན་སྐྱེད་པའི་ལས་ཀ་ཟེར་གྱི་ཡོད། དེ་
དོན་ནི་ས་སྐྱེད་ཉེ་ལྷན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། གཡོ་ཅན་སྟེན་པར་སྐྱེད་པའི་།།རང་དོན་ཡིན་
གྱི་གུས་སྤྱིར་མིན།།སྤྱི་བྱ་བ་སྟེན་ནས་དགོད་པ་ནི།།ལྷན་རྒྱ་གཉོད་གི་དགའ་ནས་མིན།།རྒྱ་
པས་ཐོག་མར་ཚིག་གིས་འདྲིད།།བག་ཤེས་སྐྱེད་པ་ན་སྤྱི་ནས་བསྐྱེད།།ཉ་བ་ཟས་ཀྱིས་ཁ་བྲིད་ནས།།ཉ་
རྣམས་གསོད་པར་བྱེད་ལ་སྟོས།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱ་ནག་དམར་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པས་

རེ་ཞིག་རིང་ཞི་འཇམ་བག་ཡོད་ཀྱིས་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཁ་གསུམ་ཅིག་བརྒྱབ་སྟེ། དཔུང་བསྐྱོད་
བཟོད་ལམ་གྱི་མཐུན་ཚུན་དང་མང་ཚོགས་ཐད་ཀྱི་མཐུན་ཚུན། བོད་རིམ་ཐད་ཀྱི་མཐུན་ཚུན་
ག་སྐྱིག་བྱས་པ་རེ་དེ། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱི་ཚོས་དང་སྤྱི་དམག་དོན།
རིག་གཞུང་། དཔལ་འབྱོར། ས་ཁམས་ཆགས་ཚུ་ལ། ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་ལ་སོགས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་ནམས་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱས་ལོན་བྱེད་པའི་སྲོལ་འབྱོར་ཆ་རྒྱུ་བྱ་བ་པར་བརྟེན། རྒྱ་
ནས་བསམ་ངན་ཞེ་བཅངས་ཀྱི་གཞན་སྡེ་ཟ་བར་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་དམར་བཅན་འཇུག་མཁའ་གྱི་
གདོད་རིས་སྐྱས་འགོ་བས་མ་ཐུབ་པར་མངོན་སུམ་འཛོམས་མེད་དམར་རྗེན་དུ་བློན་ཏེ། རྒྱ་
ནག་དཔུས་གཞུང་གིས་བོད་ལ་བཏོན་པའི་དོན་ཚན་ནམས་ཁོ་ཚོ་རང་གིས་བདེ་ལ་ཞིག་དུ་བཏང་
སྟེ། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༥ དང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ནང་འཛེ་མེད་ཚོས་བྱེད་ཞི་བའི་བོད་མིའི་བོག་
རྒྱ་ནག་དམར་སྲོགས་ཚོགས་པའི་དམག་དཔུང་རྒྱ་ལས་རྣམས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཕྲོད་ཆེན་
བྲངས་ཏེ། རྒྱ་དམར་གྱིས་རྒྱ་ནང་དུ་༡༩༥༡ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༢༩ ལ་བཏོན་པའི་ལས་འགུལ་
ཆེན་པོ་གསུམ་སྡེ་ལ་བདེ་བོད་ཀྱི་བོག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་བྱུང་བར་བོད་ཀྱི་ཨ་མདོའི་ས་ཆ་ལ་ལར་
ངོ་ཚོལ་སྐྱེར་ལངས་ཀྱི་བྱ་འགུལ་བྱུང་བས། དེས་གན་བྱགས་ཀྱིས་རེ་བ་གོང་གསེར་མོ་སྤོངས་
ཀྱི་ས་ཆ་རེ་གཉིས་དང་མི་འགའ་རེས་(དཔེར་ན། ཀོང་སྡེའི་ཨ་ལགས་བན་སྐགས་དང་ས་
དཀྱིལ་པད་མ་ཆེ་རིང་སོགས་) དམར་ཚོགས་དམག་ལ་ངོ་ཚོལ་གྱི་ནམ་འགུར་ཅམ་བརྟན་
རུང་། གར་སྐལ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་གཙོས་ཟླ་དཔོན་དང་མི་མེར་མང་ཆེ་བས་དེ་འདྲའི་བྱ་སྤྱོད་སྡེ་ལ་
མི་རུང་བའི་གོ་བསྐྱོན་བྱས་སྟབས། ཟུར་བར་གནས་ཚུལ་ཞི་འཇགས་སུ་སོང་། དེ་འདྲའི་
རང་རེ་བ་གོང་བ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་ལས་སུ་བཞིན་ཚོས་སྤྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྱེད་སྡེ་མཐའ་དག་
ལ་སྤོགས་ཏེ་གནས་ལ། རྒྱ་བས་དེར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་གྱི་འདུ་ཁང་ཆེན་པོ་གསུམ་བཞེངས་
བཞི་བར་གནས་པ་སོགས་ཞི་དལ་སྤོད་སྤོད་ཀྱིས་བག་ཡངས་པོར་བརྟུན་འདུག་ཅིང་བོད་རྒྱལ་
ལོ་༢༠༡༥ རབ་བྱུང་བཅུ་དུག་པའི་ས་མོ་བྱི་ལོའི་ནག་རྒྱའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་མཚན་མོ་སྤོངས་
དུ་རྒྱ་དམར་དམག་དཔུང་གི་བཞི་རྣམས་རེ་བ་གོང་དུ་ཡོང་སྟེ། གནད་ཆེའི་ས་འགག་ཡོངས་རྫོགས་

བཟུང་བ་དང་འབྲེལ་རྒྱུ་ལོ་དཔོན་ཆེན་གཙོ་བོ་སྡེ་བདུན་གྱི་ས་ཁུལ་དམག་མིས་བཀའ་བར་བྱས་
ཐོག་དཔོན་ཆེན་གྱི་མཐའ་སྡེ་རིམ་ནང་རིམ་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྡེ་དམ་པོར་བསྐྱོར་བ་དང་། དཔོན་
པའི་དྲང་བཅད་གྱི་འཇའ་མོ་དང་བེ་བུ་སྡེ་བ་གཉིས་གྱི་བར་གནས་ས་ཞིང་སྡེ་ལེ་སྡེ་གས་ཆེན་
པོ་བཙུ་སྤྱི་འགའ་བཙུ་གས་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་སོ་སོ་དང་འདུ་ཁང་ཆེན་པོ། ལྷ་བྱང་ནང་
ཆེན་ཁག་ནམས་དང་གྲུ་ཤག་བཅས་ལ་ཁ་གཏད་དེ་རྒྱག་གྲུབས་གྱིས་ཆེས་བཙུ་དུག་གི་རྒྱ་རིངས་
གར་ཡོང་དུས་དམག་མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཇོང་རགས་བཅོས་ནས་ཡིབ་སྐྱུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་
ལ། སེར་རྒྱ་མི་དམངས་ཚོ་མལ་ནས་ལངས་ཏེ་ཚོར་སྐབས། རྒྱ་དམག་གི་ལོ་རྒྱུ་བཙོས་གྲོང་
སྡེ་སོ་སོ་དང་སྤང་ལམ་སོགས་སུ་རྒྱུ་བསྐྱུགས་ལས་སྐད་ཆེན་པོའི་མི་ཐམས་ཅད་རང་ས་རང་
ཡུལ་དུ་སྡོད་ཅིག ཡར་འགོ་མར་འགོ་གཏན་ནས་བྱས་ན་མི་ཚོག་ཅེས་སྐྱུ་ལ་ལྷག་ནན་ཏན་
བྱས། རྒྱ་པོ་དཔོན་ཆེན་ལ་སྲོད་ཚོའི་སྲོད་གསང་སྐྱུ་ལ་བ་དང་ཇག་པ་ཡོད་པས། ང་ཚོར་
མགོ་སྐྱུར་དགོས། དེ་འདྲ་མ་བྱུང་ཚེ་རྒྱ་ཚོར་བཙུ་དང་སྐར་བཞི་བཙུ་ཞེ་གཉིས་སྡེ་དམག་
གིས་མཐའ་གཅིག་དུ་རྒྱག་དེས་ཡིན། ཞེས་བསྐྱུགས། སྐབས་དེར་གར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་གཙོས་
ལྷ་ཆེན་འགས་གྲུ་དམངས་གྲུ་ཚང་ཚོས་སུ་ལ་བསྐྱུས་ཏེ། ཁོང་རིན་པོ་ཆེས་གྲུ་མང་གི་ཚོགས་
ལ་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པས་དཔོན་པའི་ནང་སྐྱུ་ལ་མ་དང་ཇག་པ་བསྐྱོང་ཡོད་ཅེས་སྐྱུ་བའི་དེ་འདྲ་ཡོད་
སྡེ་ན་ཅིས་ཀྱང་མགོ་འདོགས་དགོས་རྒྱུ་ལ་གྱི་གསུང་འཇིན་གལ་ཆེན་གནང་བ་དང་། ལྷ་ཆེན་
ཚོས་ཀྱང་ད་ནི་འགོར་འགྲུང་མི་རུང་བའི་དུས་སུ་གཏུགས་པས། དཔོན་ཆེན་མི་རྒྱག་པའི་བཅས་
ཤིག་ཅིས་ཀྱང་འཚོལ་དགོས་སྟེ། གྲུ་མང་ནས་རྒྱ་དམག་གིས་བཏོན་པའི་གཏམ་ལ་མཚར་
ཅན་དེ་ཅི་ཡིན་གསལ་ཉོགས་མ་བྱུང་ཡང་གང་སྟར་དཔོན་ཆེན་ལེན་པར་དོ་སྣང་བྱགས་ཆེན་
བྱས་པ་ཞིག་དུ་སྤྱང་། དེར་དཔོན་པ་སྤྱང་སྡོམ་ཆེད་སྐྱུ་ལ་མ་དང་ཇག་པ་མིན་ཡང་ཡིན་ཁུལ་
གྱིས་གྲུ་བ་བདུན་ཅུར་ཉེ་བཞིག་གིས་ཁས་སྲུངས་ཀྱང་མི་ལྷ་བཙུ་བསལ་བ་ལས་མི་ཉི་ཤུ་ཅུ་སྟེ་
མགོ་འདོགས་ངང་སྡེར་བྱེད་པ་དང་། གར་ལྷ་བྱང་གི་སྡེ་ཏུ་ཁུང་དུ་དཔོན་པ་མགོ་སྐྱུར་བའི་
མཚོན་ཉགས་སུ་དར་དཀར་པོ་ཞིག་སྡེར་མངོན་པ་བྱས་སྐབས། རྒྱ་དམག་གི་བཏོན་འདོམས་

པས་དམག་དཔུང་ལ་མུར་བར་དགོན་ཆེན་དུ་དཔུང་འདུག་གྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་འཕྲུལ།
དམག་མི་ཚོས་དེར་རབས་ཀྱི་གོ་མཚོན་ལག་འཕྲོམ་དང་འགད་རྗེས། བསྐྱེད་མཉམ་དང་དགུ་མ་
མདའ། གྱི་རྒྱན་མེ་མདའ། རྒྱག་རྒྱག་མེ་མདའ་ལ་སོགས་ཐོགས་ཏེ་སྤྱང་སྤྱོན་རི་ལས་བབས་
པ་དང་ལྷ་འོད་རྒྱག་པ་ཇི་བཞིན་དགོན་ཆེན་ནང་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྱང་བྱང་ནང་ཆེན་ཁག་དང་གྲུ་ཤག་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་དགོན་གཉེར་ལས་སྡེ་བ་ལ་སོགས་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤྱོགས་སོ་སོ་ནས་
བཅོན་མེད་ཀྱིས་དེ་དེ་དགོན་པའི་སྤྱིང་ཁག་རྩ་དུ་དེ་སྡེ་ནང་ཆེན་ཆེ་སར་དཀག་སྡོམ་བྱས་
ནས་ཁང་ཐོག་དང་སྡེ་སྡེ་འུ་ཁུང་སོ་སོ་འཕྲུ་ཁང་ཆོས་རའི་ཁོར་ལུག་གི་ཐོག་ཁར་སྤྱོགས་
བཞི་དུ་རྒྱག་རྒྱག་མེ་མདའ་བཙུགས་ནས་སྤྲོ་མ་གྱུ་བཙུན་རྣམས་ལ་འཇིགས་སྤྱང་སྤྱུ་ལ་བ་དང་
། དམག་མི་ཚོས་གང་བྱུང་ཇི་འདོད་བཞིན་རྩ་ཁང་གཙུག་ལག་དང་ཆོས་གྱེད་འདུ་ཁང་རྣམས་
དང་མཚོན་ཁང་སྤྱང་བྱང་ནང་ཆེན་ཁག་གྲུ་བཙུན་སྡོད་ཤག་ཐམས་ཅད་ལ་སྡོག་བཞེར་བྱས་ནས་
བཅོན་ཁང་དང་མགོན་ཁང་སོགས་ཀྱི་ནང་གནའ་སྤྲོ་མོ་ནས་ཚོས་སྡོམ་དུ་ཆགས་པའི་སྤྱི་བ་མདའ་
དང་མདུང། གྱི་མདའ་གཞུ་བཅས་བཀའ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཁྱེར་ཡོང་སྡེ་ཨ་ལགས་རྒྱལ་ཚང་གི་
ནང་ཆེན་ལ་སྤྱངས་གསོག་བྱས་ནས་མཚོན་ཆ་འདི་དག་གྱུང་ཁྱེན་ཏང་ལ་ངོ་ཚོལ་གྱེད་པའི་ལག་
ཆ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱང་བྱང་ནང་ཆེན་འགའ་ཡི་འབྲུ་རིགས་དང་ཅུ་མ་སྡེ་རྣམས་སྤྱོགས་གཅིག་དུ་
བསྡུས་ཏེ་ཟས་རིགས་འདི་ཚོ་ངོ་ཡོག་ཟིང་འཁྲུག་གི་གྲ་སྒྲིག་རེད་ཅེས་མ་ཉེས་ཁ་གསོགས་སྡོམ་
བསམ་བཞིན་སྤྲོན་ཀ་བཅས་ཏེ། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་ནི་ས་རེ་བཞོང་གི་ངོ་ཡོག་ཟིང་འཁྲུག་སྡོང་
བའི་ཅུ་བའི་རྣང་གཞི་རེད་ཅེས་མི་བཤད་དགུ་བཤད་བྱས་ནས་གསར་བརྗེར་ངོ་ཚོལ་བའི་ནག་
ཉེས་ལྷ་མོ་གསོགས་ཏེ། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གྱེད་སྡོམ་སྤྱོག་འདུགས་སྡེར་གི་སྤྲོ་མ་དང་ཡོངས་
འཇིག་། རྒྱ་མདུན་པ། སྤྱག་མཛོད། གཉེར་བ། དགོ་བསྐྱོས། དཔུ་མཛོད། གསེར་བྱི། བྱི་
བ། བཙུ་བཞག་ དགོར་གཉེར། ཆབ་རེས། གྲུ་ས་སོ་སོའི་ལས་གནས་འགོ་བ་མིང་བཏགས་
ཚོ་རེ་རེ་བཞིན་སྡོག་འཇིག་དང་། གྲུ་མང་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་གནས་ནས་མིང་བཏོན་པ་རྣམས་
རེ་རེ་སྤྱིར་བོན་མ་ཐག་རྒྱ་དམག་གིས་ཐག་པས་བཀྱིགས་སྡོམ་བྱས་ནས་བཅོན་དུ་བྱིད་བཞིན་

ཡོད་ལ། རྒྱ་བྲང་ནང་ཚེ་ན་དང་སྤྱི་བ། ལྷ་བ་བླུག་པོ་སོགས་ཀྱི་མི་སྣ་རྩེ་རྩེ་བཞིན་ལོགས་སུ་
བཀར་ཏེ་བཅར་དུང་ཚེ་འདྲི་བྱས་ནས་མཚོན་ཚེ་འཕགས་ལ་དངུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་
ཅི་ཡོད་གར་སྐྱུ་འདྲི་གཙོད་བྱེད་པར་རྣམ་འགྲུབ་རྩུང་ཟད་མ་ཡག་ཚེ་བཙོན་དུ་བྱིད་པ། སྤྱིར་
བཙོན་འཇུག་དམག་དཔུང་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏུ་རྒྱ་འབྲོར་ལ་མི་རྣམས་པ་ཕལ་ཚེར་མེད་སྟབས།
རྩོད་པོའི་ལྷ་བ་རྩུང་བླུག་པོ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་དང་དཀོན་མཚོ་གསུབས་གཉིས་ཀྱིས་
རང་རང་ལྷ་གཤམ་གྱི་སྒོ་མོ་ཚེ་ཚེར་སྤྲེས་ཏེ་རྒྱ་དམག་ལ་རེད་ཚང་གི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱང་མ་མན་ཚད་
དང་སྒོ་འབྲེམ་ཡན་ཚད་ཀྱི་རྒྱ་རྩོར་བམས་ཅད་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ལ་སྤུལ་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པས།
དམག་གིས་འདི་ཚོའི་རོས་ཟེན་བཟང་པོ་འདུག་ཅེས་མི་དེ་གཉིས་པོ་བསྐྱམས་བཀྱིགས་བཙོན་
བྱིད་མ་བྱས་པར་རྒྱན་བཀོལ་འཚོ་བའི་ཅ་ལག་སྤྲན་ཚེ་གས་གིག་བྱིན་ཏེ་ཕ་ཡུལ་དུ་སྤྱད་པ་དང་
ཁོང་རྣམ་པའི་རྒྱ་རྩོར་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་མིས་བདག་དབང་གཞུང་བཞེས་སུ་སྤངས། རྒྱ་དམག་
ཚོས་མི་འདི་གཉིས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་གོ་རྟོགས་མཐོ་བ་ལྷ་མང་གི་ཚོགས་འདུའི་སྟེང་བསྐྱགས་
བརྗོད་བྱས་པ་དང་། ཞི་དྲག་གཉིས་ཀྱི་བབས་ཤེས་ལྷ་བཙུན་ཚོའི་ཐོག་དུ་པོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཚབ་
སྤྱོད་དཔལ་འབྲོར་གྱི་ཁེ་ཕན་ཐོབ་བབས་དང་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་བབས་ལ་བྱགས་སྒྲོན་བྱས་
ནས་རེ་བ་གོང་སྤྲུབས་མགོན་གཙོའི་རྒྱ་མ་དང་དཔོན་པོ་ཚོ་རོ་ལོག་ཟེང་འབྲུག་གི་གཏེ་པོ་ཡིན་
ཚུལ་བརྗོད་གཞི་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱིམས་ལ་འགྲོ་དགོས་ཚུལ་བསྟན་པས། ལྷ་མང་གིས་
དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ནས་ཡོད་མི་སྲིད་པ་སོགས་བརྗོད་དེ་ཨ་ཁུ་དཀོ་རྒྱལ་གྱིས་གར་སྐྱུ་
ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་ཚབ་དུ་བཙོན་ཁང་དུ་ང་འགྲོ་རྒྱ་དང་རྩུགས་དར་རྒྱལ་གྱིས་ལྷ་ཚང་གན་པའི་ཚབ་
བྱེད་པ། པད་མ་དབང་རྒྱལ་ནས་ཨ་ལགས་བྲང་ཅི་གསེར་བྱི་ཚང་གི་ཚབ་དུ་འགྲོ་བ། རྒྱོ་བཟང་
གིས་ནང་སོའི་ཚབ་དུ་བྱིམས་ཁང་ལ་འགྲོ་བར་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། བན་མཁོ་དང་མཁའ་
འབུམ་རྒྱལ། ལྷ་ཏོ་བཅས་བྱིན་མི་བདུན་རོ་ལོག་པ་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་བཙོན་དུ་བཅུག་རྗེས། རྒྱོན་
ལ་བཟུང་བ་རྣམས་སྤྱིར་བཏང་། ཉིན་འགའི་རྗེས་སུ་ལྷ་བཙུན་རྒྱོར་ཚོགས་འགར་བགོས་ཏེ་
གར་སྐྱུ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་ཉེས་སྒྲོན་སྟེང་མོལ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་སྐབས་སུ་དོར་རྒྱལ་ཨ་ཁུ་

སྒྲིལ་མ་ཚེ་བཅུན་དང་ཚོར་འདུའི་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་གར་ཚང་ལ་ཉེས་སྒྲིལ་རི་ཡང་མེད་
པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཁོང་གིས་གྲུབ་ཁྲན་ལ་བྱས་རྗེས་ཚེན་པོ་བཞག་པ་སྤོང་ཚོར་རང་གིས་སྒྲིལ་
ནས་བརྗོད་ཐེན་པས། ད་སྐབས་འདི་འདྲ་བཤད་པ་དོ་མའི་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་བྱ་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་
བཤད་སྐབས་ཁོ་གཉིས་ཐག་པས་བཀྱིགས་ནས་བཅོན་དུ་བྱིད་པས། དེ་ནས་བཟུང་དྲང་བདེན་
ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་ཐུབ་མཁན་ཡོད་པ་མ་གྱུར་། རྒྱ་ནག་དམར་སྤྱོད་གས་ཚོགས་པས་མི་དམངས་
ཚོར་སེམས་གཏིང་དུ་ཅི་ཞིག་བརྗོད་རྒྱུ་ཡོད་སྤྱིན་སྐྱ་གསང་མེད་པར་སྐྱས་ཚོག་པ་ཡིན་ཚུལ་
བརྗོད་ཀྱང་དོན་དངོས་ཐོག་དེ་འདྲ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན། ལོ་འདིའི་ནག་ཟུའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་
ནས་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅུ་བར་ཉེན་མཚན་སྣོས་མེད་ཀྱིས་ཟླ་མ་དང་གྲུ་བ་བཀག་སྤྱིལ་བྱས་ནས་
གོང་དུ་བཤད་པའི་མཚན་ཆའི་རིགས་དང་བཟུང་ཆས་རྣམས་པར་རྒྱག་པ་དང་རྩ་སྐྱོར་བྱེད་པ་
བརྒྱད་དེ་དགོན་པའི་ཉེས་སྒྲིལ་ཚོགས་འདུ་ཆེ་ཚུང་གི་སྤྱིང་འབྲོག་བཤད་སྣོས་དྲིལ་བཟུགས་
བྱས་ལ་ཟླ་མ་དཔོན་པོའི་གས་ནས་དང་། གྲུ་བ་སྤྱུག་པོ་འགའ་བཀྱིགས་སྣོས་ཚོགས་ཚེན་ཐོག་
བྱིད་པ་དང་འབྲེལ་རྒྱ་དམག་གིས་དུས་འཁོར་ཚོས་རྩེའི་སྤྱོད་པའི་ཐོག་ཁང་ཉེང་སྐག་སྐག་
མེ་མདའ་བཅུགས་པ་དང་དམག་མིས་དམ་པོར་བསྐྱོར་དེ་འཇིགས་རམ་ཚེན་པོས་གྲུ་མང་བྱིད་
མི་དེ་ཚོར་འབྲེལ་ཚོད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། གྲུ་བ་ཚོར་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱུར་བཀག་གིས་ཞི་དྲག་
གཉིས་ཐབས་བཀོལ་དེ་འདྲི་གཙོད་ཁ་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། མི་རེ་རེའི་ལོ་རྒྱུས་
ཞིབ་འདྲི་འང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་འདིར་ཉེན་དཀར་ཚོགས་འདུ་ཆེ་ཚུང་དང་འབྲེལ་ཚོད་དགག་
རྒྱག་མུ་མཐུད་བྱེད་དགོས་པ་དང་མཚན་མོ་དམར་སྤྱོད་དམག་གིས་དག་ཟུའི་དམག་དཔུང་ཕམ་
པར་བརྒྱབ་ཚུལ་ཀྱི་སྣོག་བརྒྱན་ཚོར་བརྩ་དགོས་པར་འདུག ད་དུང་རེ་བཀོང་ལོག་ཁ་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ཟླ་མ་དང་དཔོན་པོ། མི་དྲག་ཚོ་དང་རྩེན་གས་ཚེ་བའི་མི་སྣ་རྣམས་མ་སྣོ་ཁྲུལ་ཆགས་
སའི་གནས་སུ་བསྐྱུས་དེ། མ་ཁྲུལ་དུང་ཆེ་དོན་དཔའ་ཨན་ཀྱིས་སྤོང་ཚོར་དེ་སྤོན་མངར་ཆ་
བྱིན་ཀྱང་བཟང་པོར་མི་ཟ། ད་ནི་ལྷ་ཅི་སྤྱིར་བྱང་ཁ་ཞི་ཨེ་ཆ་སྣོས་ལྷིག་ཅེས་བཤད་འདྲུལ།
རོང་པོ་དགོན་ཚེན་ཀྱི་བྱང་སྤྱོད་གས་གཏན་ཐོག་གི་ཞིང་སར་མེ་སྤྱོད་གས་ཚེན་པོ་བཅུ་སྐག་འགའ་

བཅུགས་ཡོད་པ་ནས་བེས་པ་སྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་མི་ཙེ་དང་འཇའ་མོ་སྟེ་བའི་མི་སྟེ་དགོན་པའི་
གར་སྟོ་གཉེས་སུ་མེ་སྟོགས་བརྒྱབས་ཏེ་དེའི་ཟིལ་ལྷགས་ཀྱིས་ལྷ་དཔོན་སེར་སྟུ་ཡོངས་ལ་
འཇིགས་སྤང་བསྐྱལ་ནས་དམར་སྟོགས་ཚོགས་པར་ངོ་ཡ་བྱེད་མི་རྒྱུད་བའི་རྣམ་པ་བརྟན། རོང་
པོ་དགོན་ཆེན་ལ་གྲུ་བཅུན་ཁྱིན་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱུད་ཉེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་མི་སྟོར་ཅིག་བཙོན་
དུ་ཁྱིད་པ་དང་། ཁག་ཅིག་སྟོབ་སྟོབ་སྟུར་བཞོད་བྱེད་དུ་ཁྱིད་པ། ལག་ཤེས་འཆོམ་བཟོ་བ་
ཁག་ཅིག་རྒྱུར་དུ་དགར་ཏེ་བཟོ་ཁང་དུ་བཅུག ལོ་ཚུང་བྱིས་པའི་སྟོར་སྟེ་བཅུན་སྟོབ་ཚུང་
དུ་དེད་པ། ར་གཞོན་གྱི་སྟོར་ཏེ་ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་ཚང་གི་ནང་ཆེན་གཙོའི་དུས་འཁོར་
གྲུ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་། གཙུག་ལག་ཁང་། གྲུ་ཤག་ལ་སོགས་པ་གཞུང་བཞེས་སུ་ལྷངས་ནས་
སྟོབ་གྲུའི་མིང་བཏགས་ཏེ་སེར་སྟུ་སོ་སོ་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྟོབ་སྟོབ་དང་ངལ་ཚོལ་རྒྱུད་འབྲེལ་
བྱེད་དགོས་པ་དེར་མི་སེར་ཚོས་ལྷ་མའི་ཀྱང་ཞེ་ཟེར་བ་ཞིག་བཅུགས། དགོན་པའི་སེར་སོ་
བ་སྟོར་ཅིག་རང་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དུ་དེད་ནས་སྟུ་པོ་ངལ་ཚོལ་བ་ཞིག་དུ་བརྒྱུད། དེ་འདྲའི་ངང་
པོད་ཀྱི་ཚོས་སྟེད་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་པོ་པོར་རྟོག་བརྗིས་ཚབས་ཆེན་བཏང་ཉེ་ཚོས་བྱེད་མི་སྟེའི་
ཚོས་དང་ཆབ་སྟེད་དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་ཡོངས་སྟོན་བྱེད་པའི་རང་དབང་གི་དབང་ཆ་རྩ་
འཕྲོག་བྱས་ཏེ་སེར་སོ་བ་ཚོ་སྟན་སྤྱད་དབྱུག་པས་བཞུས་པ་བཞིན་སྟོགས་སོ་སོར་གཏོར་ནས་
བཙན་ཤེད་ཀྱིས་སེར་སོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་ན་བཟའ་ཡང་སྟོན་དབང་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་
དུག་གསུམ་མ་རུང་ཐ་ཤལ་གྱི་རྒྱ་ཐ་མ་ཁ་དང་ཆང་བུད་མེད་བཙས་སུ་ཞི་དྲག་གཉེས་ཀྱི་ཐབས་
རྩས་སྟེད་དེ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས། མི་ཚོས་གཙང་མའི་ཡ་རབས་སྟོན་བཟང་
རྣམས་ཉམས་སྤྱད་དུ་གཏོང་རི་ཐུབ་བྱས་ནས་ཁྲིམ་པ་བར་བརྒྱུར་བར་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་བཟུན་
པའི་སྟོག་གིང་དང་དབྱུ་འདྲེན་པའི་ལྷ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟེས་བུ་དམ་པའི་རིགས་
ཡོད་དོ་ཅོག་སྟེད་ཅིག་དེ་ཉིད་དུ་མི་གཙང་རྗི་ཆེན་ཁུར་བའི་བཙོན་པ་ཐ་ཤལ་བ་ཞིག་དུ་བཙན་
གྱིས་བརྒྱུད། རེབ་གོང་གསེར་སོ་སྟོངས་ཀྱི་ཉེ་བ་ཚོས་གྲུ་ཆེན་པོ་རོང་པོ་དཔལ་གྱི་དགོན་
ཆེན་སྟོགས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་སྟེང་འདི་པོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༣༤ རབ་

བྱུང་ལྟ་བུའི་ལྷན་པ་མོ་སྐྱོད་དང་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་རོང་པོ་སྐྱ་མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་གྱིས་
གསར་འདེབས་མཛད་དེ་པོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༥ རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མ་ཚེ་བྱི་དང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤
ནག་ཟླའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་པར་ལོ་ངོ་དྲུག་བཅུ་ལྔ་བཅུ་དང་བདུན་གྱི་རིང་སྐྱ་མ་དང་གྲ་བཅུ་ན། དཔོན་
པོ་དང་མི་སེར་མ་མེས་ཡང་མེས་ལྷན་གྱིས་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཚོས་ལ་ལྷན་བསམ་ལྷན་པར་
དག་པའི་མོས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱོད་སྟེ་དཀར་སྐྱོད་སྐྱུག་རྩལ་གྱིས་མི་ལྷན་དང་རྒྱ་ལྷན་དངོས་
ལྷན་བརྒྱུད་གྱིས་མི་ལང་བ་ལུལ་པ་དང་། རྫོང་གོས་གྱི་སྤྱི་དང་བཅུ་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུན་པའི་
ཚོས་གྲ་ཆེན་པོ་རོང་དཔལ་གྱི་དཔོན་ཆེན་སྤྱོད་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷན་པར་རྒྱལ་བ་འདི་རྒྱ་རྒྱར་
ཁོད་ན་ཟླ་བ་དང་། རི་པོའི་དབུས་ན་ལྷན་པོ་བཞིན་ཡོད་པའི་རོ་སྤོད་ཚུང་ཟད་ལྷ་བ་ཞི། དེ་
ཡང་གནས་བརྟེན་ལས། ལྱང་མང་ག་ལུར་རྒྱ་ཡིས་ཟིན་པའི་མཚན་རབ་གཞིར། བརྒྱུད་ཆགས་
དཔག་བསམ་སྟོན་མེད་དཔོན་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཤིང་། རྫོང་བརྟེན་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་དོ་གལ་འདྲུམ་
འཕྲུང་བས། ལྷན་པར་བརྒྱན་འདི་བསྐྱབས་བྱ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་འོས། གསུངས་པ་རྣམས་
དམ་པའི་ལྱང་གིས་བསྐྱབས་པའི་ཚོས་སྟེ་ཆེན་པོ་འདིའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་ཆགས་པ་ཞི། ལྷ་འདུམ་
གར་གྱི་སྐྱ་བྱང་ནོར་བུ་གྲ་འདྲིན་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྤྱད་ན་པོ་རྣམས་འདྲེན་སྐྱ་མ་ཡེ་ཆེ་
རྣལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་ཚད་མེད་སྤྱད་སྟེ་རི་རང་སྤྱང་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷན་པར་རྒྱལ་བའི་གཞུང་
མེད་ཁང་གི་གསྐྱོ་ལ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་ལ། ལྷ་ཁང་ཐོག་བརྟེན་སུ་མ་ལྷན་གལ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱིས་ལྷན་པའི་
རྒྱ་མིབས་གྲུན་བརྒྱུད་རྒྱ་པ། ཡང་སྤྱི་དང་དུ་གསེར་ཉོག་མི་ཚད་གཉིས་པ་ཅན་དང་། གསེར་གྱི་
རྒྱལ་མཚན་ཆ་ལྱང་། མདུན་སྤྱི་དང་གསེར་ཉོག་རི་དུ་གསེར་པོ་མོ་ཚོས་འཁོར་དང་བཅས་པས་ཀུན་
ནས་བརྒྱུད་པ། ལང་རྟེན་དུ་མི་ཐམ་མདུན་སར་གྲགས་པར་རྗེ་བཅུན་རྒྱལ་ཚབ་བུམས་པ་མགོན་
པའི་སྤྱང་བརྟེན་ཐོག་ཚད་ལས་བཀལ་བ། ལྷན་པར་འདྲེན་སྐྱ་མ་ཡེ་ཆེ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་གར་རྣལ་
ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་གདུང་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། ལང་རྟེན་ལ་དངུལ་བདུངས་མཚོད་རྟེན་
སྤྱི་དང་གསེར་མོགས་རིན་པོ་ཆའི་འདུ་རྒྱན་སྤྱི་ཚོགས་གྱིས་རྒྱས་པ་ཐོག་ཚད་ལས་བཀལ་བ། ལྷ་
སྤྱི་དང་གཉིས་པ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལྷ་སྤྱི་དང་གསུམ་པ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་

རབ་རྒྱས་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་གདུང་ཉེན་མཚོན་ཉེན་རེ་རེ་ནས་དངུལ་ལས་བྱུང་བ་ཤིན་པོ་ཆེ་སྐྱོ་ཚོགས་
པའི་འཕྲ་རྒྱན་ཅན་ཁང་ཚོད་ཡོད་པ། རྒྱ་སྤྱོད་བཞི་བ་སློབ་བཟང་ཚོས་བྲགས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་གདུང་
མཚོན་ཉེན་གསེར་བཟངས་ཀྱིས་བཞེངས་པ་སློབ་མ་རྣམས་ལས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཤིན་པོ་ཆེའི་འཕྲ་
རྒྱ། རྒྱ་སྤྱོད་ལྷ་བ་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་གདུང་མཚོན་ཉེན་དངུལ་གྱིས་བཞེངས་
པ་ཤིན་པོ་ཆེའི་འཕྲ་རྒྱན་གྱིས་སྐྱས་པ་སློབ་ཚོད་ཅན། རྒྱ་སྤྱོད་ཏུག་པ་ཆེན་པོ་སྐྱལ་ལྡན་སློབ་
བཟང་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྒྱ་གདུང་དངུལ་ལས་བྱུང་བ་འཕྲ་རྒྱན་སྐྱོ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་
སུ་སྐྱས་པ་ལྷ་མ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་ཆེ་བ། ཡབ་རྗེ་སྐྱལ་ལྡན་རས་པའི་སྲས་ཀྱི་བྱ་བོ་
གཡུ་རྩོག་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་གདུང་མཚོན་ཉེན་གོང་གི་དེ་མཚུངས་བཅས་པར་བྱིན་རྒྱབས་
ཉི་མ་སློང་གི་དྲོད་དུ་འབྱེལ་བ། གཞན་ཡང་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་མི་སྐྱེ་ཆེ་ཆུང་
སྐྱོ་ཚོགས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་གི་སློབ་གསེར་བཟངས་ཀྱི་མཁའ་སློབ་མའི་རྒྱ་ཁྱུན་གང་མ་དང་། བདེ་
མཚོག་དང་ཚོ་སྣ་རྣམས་ལས་བཅས་མི་ཚོད་ཅན། གསེར་བཟངས་ཀྱི་སློབ་བསྐྱངས་གཅིག་དང་
བ་སོའི་སློབ་བསྐྱངས་གཅིག ཅན་དན་གྱི་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་ཚོད་ཅན་དང་རྗེ་སྐྱོ་སོགས་
མི་མ་ཆེ་ཚོད་བཅུ་གསུམ། གསེར་བཟངས་ཀྱི་བཀའ་གདམས་མཚོན་ཉེན་བཞི། ཁྱུན་ཐང་ཆེན་
མོ་བརྒྱད། བཀའ་བརྟན་གཙོ་བྱས་པའི་གསུང་རབ་པོད་སློང་སྤྲུག་གཉིས་ལྷག་ཅན། གསེར་
འབུམ། གསེར་མཆ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆ། དངུལ་གྱི་གཟུ་གསེར་གྱི་པ་ཏུ་ཅན་ཆེ་ཚོད་གསུམ། བ་
སོའི་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་ཚོད་བཅས་ཀྱིས་སློང་འོག་རྣམས་གང་ཞིང་། ཤིན་པོ་ཆེ་རྗེ་སྤྱིའི་
གང་གང་ཉེ་ཏུ་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོད་མཉམ་གཉིས། ཤིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཚོག་གཉིས་སོགས་
མཚོན་རྗེས་ལོ་བྱད་འགངས་ཆེ་བ་རྣམས་མཐའ་དག་འདིར་བྱིས་པས་མི་ཡང་དོ།། འདི་རྒྱ་ཆེན་
པོར་བཞེངས་པར་མཇོད་པོ་ནི་རྒྱབས་མཚོག་སྐྱལ་ལྡན་སློབ་བཟང་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་
པར་བཤད་དོ།། གར་སྐྱབ་བྱང་ཆེན་མོའི་ཚོ་མས་ཆེན་ལ། འདུ་ཁང་གུན་མིག་བདུན་རུ་པ་དབུས་
སློང་གསེར་ཉོག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། མདུན་ངོས་སུ་གསེར་ཉོག་རི་དྲུགས་པོ་མོ་ཚོས་འཁོར་
དང་བཅས་པ། གཙོ་བོ་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་འབུར་སྐྱ། བཀའ་བརྟན་གྱི་སྐྱེ་གས་

བམ། གུན་ཐང་ཉེར་གཅིག་སོགས་བཞུགས། རྒྱལ་ས་མགོན་ཚོ་བཟང་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་མཚོས་
བཞེངས། ཤར་རྒྱ་བྱང་ཆེན་མོའི་སྡོམ་ལྷའི་རྣམ་ཁང་། རྒྱལ་ས་མགོན་ཚོ་བཟང་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་
མཚོས་བཞེངས་པར་མངོན། གུན་ཚད་དོན་རྩལ་པའི་ཉེར་དུ་གསེར་དོག་ ཉེན་གྱི་གཙོ་བོར་
བདེ་མཚོག་དཀར་པོ། ཚོ་རྩ་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེན་སྐྱུ་ཆེ་ཆོད། ལྗོངས་སྐྱེལ་བ་པའ་
ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས། མི་ཉ་རྡོར་སྤོང་སོགས་ཀྱི་ཐང་ག་ཉིས་བཟུ་ལྟག་གསེར་
ཟངས་ཀྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཚོད་ཉེན་རྣམ་བཟུད་བཅས་བཞུགས། འཇམ་དབྱངས་ཁང་
། རྒྱ་འབྲུམ་ཤར་གྱི་གཟིམ་རྒྱུང་འཇམ་མགོན་སོ་བྱང་། གུན་གཉིས་པ་ཅན། འདི་ནི་དགོན་
ཆེན་དར་རྒྱས་སུ་མ་བྱུང་གོང་དབེན་གནས་སུ་འདུག་པས་དགོན་པའི་ཡང་དབེན་རྒྱ་འབྲུམ་ཤར་
ཀྱི་འཇམ་མགོན་སོ་བྱང་དུ་འབོད། ཡབ་རྗེ་རྩ་མ་རྣམས་ལྷན་ཀྱི་མཚོའི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་གཙོ་
བོ་ཡིན། འདི་ལ་བཞེན་ནས་ཁོང་ལ་ཤར་ཚང་ཞེས་པའི་མཚན་ལྷ་བ་བྱུང་བར་བཤད། རྒྱལ་
ཆེན་ཚོས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་རྒྱོགས་སུ་བཞེངས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་
པ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱུ་བརྒྱན་ཆེན་པོ་རྗེ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་པའི་སྤྲུལ་བཟོ་ཡིན།
གསེར་མགོན་གསུང་འཕྲོན་མ་སོགས་ཀྱི་རྣམས་ཁྱད་ཅན་གྱི་ཉེན་འགའ་བཞུགས། ཁོར་ལུག་
ན་ཙོ་གཞོན་རྒྱུའི་རོལ་བ་ལ། འཁྲུ་ལྷན་རྒྱུང་འཁྲུང་གཡུ་ཡི་སྐྱུ་ལོང་གི། །གར་གྱི་ར་བར་གྱངས་
མང་སྐྱེལ་བོ་ཡི། །།རྒྱ་བཙོར་བུའི་ཚོམ་བུ་བཀྲམ་པའི་རྣམ། །།ཚོས་དང་སྤྱིད་ཀྱི་འཕྲོར་བ་གཟུགས་
ཅན་བཞིན། །།མཚོག་དམན་སྐྱེ་བོའི་འདུ་ལོང་བོང་དེ་བ། །།སྤྱིན་དཀར་དུམ་བུ་རྒྱུང་འདུའི་བ་གམ་
ཚོགས། །།རབ་མཐོ་གསེར་གྱི་ཁང་བཟང་བཙེགས་པ་ན། །།འཇིག་ཉེན་དབང་སྐྱུག་མཐོན་མཐིང་
རྒྱར་སྤྱད་དང་། །།སིལ་སིལ་འཁྲོལ་བའི་རིན་ཆེན་རྒྱན་སྤངས་ཏེ། །།དུར་སྐྱིག་གར་མངོན་སྐྱེལ་
ལྷན་ཀྱི་མཚོ་ཞེས། །།མཚན་གྱི་རྣམས་ཀྱང་ཉམ་ཐག་དབྱུགས་དབྱུང་བ། །།དེ་ཉིད་འགོ་ཀུན་སྤྱིད་
པའི་རྒྱ་གཏེར་ལས། །།སྐྱོལ་བའི་ལྷགས་རྗེ་གྲུ་གཟིངས་རབ་བརྒྱམས་ནས། །།སྤྱིན་དུག་སྤྱོད་
པའི་དར་ཆེན་གཡོ་བཞིན་དུ། །།མི་ཡི་སྤྱིད་པར་རྣོས་པའི་རྩོལ་གྱིས་བཞུགས། །།ཞེས་གསུངས་
པའི་ཤར་རྒྱ་བྱང་ཆེན་མོ་ནི། །།གོང་ས་ལ་རྒྱལ་ས་མགོན་སྐྱུ་སྤོང་རིམ་ཕྱོན་གྱིས་ལུགས་གཉིས་

ཟུང་འདུག་གི་འཁོར་ལོས་བརྒྱུར་བའི་སྡོམས་ཀྱི་དབང་སྐྱུག་འཆང་བ་ཡིན། གཟིམ་ཁང་སོ་
མ་དགེ་ལེགས་སྐྱུངས་པའི་སོ་བྱང་ནི། ལྷན་བར་ཉེས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཙུ་ཙན། གཟིམ་ཁང་སྡོང་
བ་ལ་གྲུན་སུམ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟོ་བཤོད་ལྷན་དུ་བྱུང་བ། བརྗེད་ཅིང་
རམ་པ་ཡིན་ཚུ་ལ་ནི་བརྗེད་ལས་འདས་སོ།། དེར་ཚོས་ཀྱི་སྡོམས་མགོ་ཡོངས་འཛིན་ལྷན་པ་
ལས་མཚན་ཞབས་པ་སོགས་ཀྱི་བར་བཞུགས་ས་མ་ཚང་བ་མེད་ཅིང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐྱུ་
གསུང་ཐུགས་རྟེན་རིན་ཐང་བྲལ་ཞིང་གིན་རྒྱལ་ཀྱི་ཚན་ཁ་འབར་བས་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་བརྗེད་
པས་མི་ལང་། གངས་ཅན་ཁ་བ་རི་བའི་ཉི་ཟླ་ཟུང་མཚོག་ཡལོང་ས་ཡ་རྒྱལ་དབང་པའ་ཆེན་ལྷན་
པའི་གཟིམ་ཁང་སོགས་གོང་ན་མེད་པའི་ཆེ་དགུ་ལྷན་ཀྱི་བཞུགས་གནས། སྐྱུ་མདུན་ཆེན་
མོ་དང་། ལང་མཛོད། ཐུག་མཛོད། ཡིག་ཚང་། མགོན་གཉེར། གསོལ་དཔོན་ཆེན་མོ།
མཚོད་དཔོན་ཆེན་མོ། དུང་ཡིག་ཆེན་མོ། སྐྱུ་ཚབ་ཞབས་གསུམ་བརྒྱད་ཅུ། འགོ་བསོགས་ཀྱི་
ལས་སྡེ་ཐམས་ཅད། སྐྱུ་བའི་སྡེ་བ་དང་གྲུ་ཚང་སྡེ་བ། རྒྱུད་པའི་སྡེ་བ་སོགས་མདོར་ན་མཛོད་
འཕྲིན་གོང་རྟ་འདྲེན་པའི་དབང་སྐྱུགས་སྐྱུ་རྗོགས་སུ་མངའ་བ་ཡིན་ལོ།། ལམ་གྲུབ་ཆེན་
མོའི་མགོན་ཁང་རམ་བརྗེད་རོལ་བ། ལྷ་ཁང་གྲུན་ཉེར་གཉེས་མ། སྐྱབས་མགོན་སློབ་བཟང་
ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པ། རྟེན་གཙོ་རྟོ་རྗེ་གྲུར་མགོན་གཙོ་བུས་ཐང་ག་རྣམས་ཆོགས་ཉེར་
དུག་བཅས་བཞུགས། ས་འདི་རྣམས་ཁང་གྲུན་བཙོ་རྒྱ་བ་གསེར་དོག་གིས་བརྒྱན་པ། རོང་པོ་གྲུ་
མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་གྱིས་བཞེངས། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་མཚོ་ཚད་
ཁྲི་བརྒྱད་ཅན་རེ་དང་། ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་གོང་གི་དེ་དང་མཉམ་པ་ལྷན་དང་། རྟ་མགྲིན་
དང་ཁྲོ་པོ་མི་གཡོ་བ་གཉེས་ཁྲི་དུག་ཚད་རེ། འདིར་འཛིན་གསུང་བྱེད་སྡེ་བས་བྲིས་ཤིག་བཞུགས་
པ་རང་ཕྱོག་ཡིན་པར་བཤད། དུ་གོ་བྱིའི་སྐྱུ་གདུང་རྣམས་ཁང་། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་རོང་པོ་གྲུ་
མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་དང་དུ་གོ་བྱི་སློབ་ཁྲོས་མེད་སྐྱུ་མཚོད་ལྷན་གཉེས་ཀྱི་སྐྱུ་གདུང་མཚོད་
རྟེན་བཞུགས། རོང་པོ་གྲུ་མ་དཀར་དཀར་དང་། དམར་དམར་ལྷན་གཉེས་ཀྱི་སྐྱུ་གདུང་ཡང་
བཞུགས་སོ།། མགོན་པོ་རྣམས་རྣམས་ཁང་། ལྷ་ཁང་གྲུན་དགུ་མ། དུ་གོ་བྱི་སློབ་ཁྲོས་མེད་ལས་

བཞེངས། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་མཐོ་ཚད་ཀྱི་བདུན་མ། གཡས་སུ་དོ་རྗེ་གྲུར་
མགོན། གཡོན་དུ་མགོན་པོ། མཐའ་སྐྱོར་དུ་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་བ། ལས་ཀྱི་མགོན་པོ། ལྷ་
མོ་ཕྱག་བཞི་བ། རྗེ་ཏུ་པ་ལ། དག་གད་ནག་པོ། ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་སོགས་ཀྱི་ལྷེར་སྐྱུ་བཞུགས།
གྲུབ་ཆེན་ཚོས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱུ་གདུང་ལྷ་ཁང་གུན་བར་ང་དུག་ཅན། ནང་སོ་བསོད་ནམས་
རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པ། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་གྲུབ་ཆེན་ཚོས་པ་སྐྱོ་བཟང་བཟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་
དམར་གདུང་དོ་མཚར་སྟོང་འབར་ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་དངོས་བཞུགས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་ཆེན་
མོ་དངུལ་གྱིས་བཟོས་པ་བྲུ་བཅུ་ཕྱག་ཙམ་གྱི་དཔངས་སུ་མཐོ་བ། བསྐྱར་གདང་མ་གད་ལ་
སོགས་པའི་ཆེས་དགོན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་བལ་བ་སྐྱུ་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲ་རྒྱན་དཔག་དུ་མེད་
པས་ཀུན་ནས་སྐྱས་པ་གངས་ཅན་རྒྱན་གཅིག་ལྷ་བུ་བཞུགས། སྐྱུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་འདྲིའི་རྒྱ་
བསྐྱེད་ཁོར་མོ་ཡུག་དུ་བྲུབ་ཅིང་། ན་བཟའ་ལ་སྐྱེ་ཆགས་གིང་མཐོང་སྐྱང་མི་གཅིག་པ། གཟི་
མདངས་མ་ཉམས་པར་དབུ་སྐྱེ་སྐྱེ་བཞིན་བཞུགས་པར། ཡབ་རྗེ་གསེར་ཁང་བས་དབུ་སྐྱོན་ཐེངས་
གཅིག་བསེལ་བར་མངོད་ཅེས་བགད་པ་བྲུངས་དག་འདུག གསེར་ཟངས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་མི་ཚོད་
ཅན། དངུལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་དེ་མཚུངས། བུ་མས་པ་བྲུ་དགུ་པ། རོ་བོ་དང་། རྗེ་སྐྱུ། ཡབ་
རྗེ་ལྷ་མའི་འདྲ་སྐྱུ། རྗེ་སྐྱུ་ལི་མ། བུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་བཅས་ཀྱི་ལྷེར་
སྐྱུ་མི་ཚོད་ཅན། ཅན་དན་དམར་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་བུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་བྲུ་གཉིས་
པ། ལྷེ་བས་རིས་གུན་གང་མ་ཉེར་ལྷ་དང་། ཐང་ག་གཞན་སུ་མ་ཅུ་ཙམ། གཞན་ཡང་། རོང་
བོ་ཁྱི་གན་སྐྱུ་ཐེང་རི་མ་ཁྱོན་གྱི་སྐྱུ་གདུང་མཚོད་རྟེན། གནས་བཟན་བཅུ་དུག་གི་སྐྱུ་སྐྱུ་ཆེ་
ཚོད། བཀའ་འགྲུར་ཚར་གཉིས། མ་ཁི་འཁོར་ཆེན་སོགས་བཞུགས། ལྷ་ཁང་འདི་ལ་ཁྱིན་
རྒྱབས་ཀྱི་ཚན་ཁ་གཞན་ལས་བྲུད་དུ་འཕགས་པས་ཕྱག་མཚོད་སྐྱོར་བ་དང་ལེན་གྱི་དད་ལྷན་ཉིན་
རེ་བཞིན་སྐྱིན་བཞིན་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།། རོང་བོ་ཁྱི་ཆེན་ཚོང་གི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
ལྷ་ཁང་། རྒྱན་ཚོད་བདུན་མ། དུ་གོ་སྐྱེ་སྐྱོ་སྐྱོས་སེལ་ནས་བཞེངས་པ། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་
གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབག་སྐྱུ། ལྷེ་བས་བྱིས་སོགས་མང་དོ།། བྲུང་སྐྱེའི་སྐྱུ་ཁང་། བུན་

གསུམ་མ། ཏཱ་ཀོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་སེལ་སེལ་ལ། ཉེན་གཙོ་རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་། འཇམ་
དབྱེངས་སྒྲ་སེང་། ལྷོ་བ་དཔོན་པད་འབྱུང་། རོ་པོ་རྗེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ། གསང་
བདག ཉེ་མགོན་རྒྱལ་མ་ལ། འཇམ་ས་མགོན། སངས་རྒྱས་མར་མེ་མང་ད་སོགས་ཀྱི་སྐུ་
བརྙན་སྒྲན་བཟོས་མི་ཚད་ཅན། ཡབ་རྗེ་སྐྱ་མའི་བཀའ་འབྲུམ་སོགས་པར་གྱིང་བཞི་སྟོང་
སུམ་བརྒྱ་བཞུགས། ལ། །མགོན་ཁང་བཅན་པོ་མ་གུན་དུག་ཅན། ཏཱ་ཀོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་སེལ་སེལ་
བཞེངས་པ། ཉེན་གྱི་གཙོ་བོར་དཔལ་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་སྐྱུ་དགུ་པ། གུར་མགོན་
དང་། མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ། ཡང་གུར་མགོན། མགོན་པོ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་སྐྱུ་དགུ་པ།
མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པ་དང་། ལྷ་མོ། ལྷ་མོ་ཕྱག་བཞི་མ། དྲུག་ཤད་ནག་པོ། ལྷེ་ཏ་པ་ལ།
ཚོས་རྒྱལ། ལྷམ་སྲིང་བཅས་སྐྱུ་གང་གི་ཚད་ཅན། ལྷ་རྗེ་བྲག་སྐྱ་བའི་དོ་གཏོར། ཞལ་ཐང་
རྒྱ་བརྒྱ་དང་། ལྷོ་སོགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་བཅས་བཞུགས་སོ། ། ལ། །གཞུང་གི་མགོན་
ཁང་། གུན་བརྒྱ་གསུམ་མ། ཏཱ་ཀོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་སེལ་སེལ་བཞེངས་པ། འདི་དག་ལ་གནས་བཞུད་
ལས། ལྷོ་ཆེན་གུར་དང་ཞལ་སོགས་བཀའ་སྐུང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་། །འདི་ན་དམ་ཚིག་དོ་
རྗེའི་ར་བར་གནས་བཅས་ཏེ། །པ་ལོ་དག་བཞུགས་དོན་སྤྱིང་དམར་པོ་ཁ་ལི་སྟོར། །ལྷག་དོན་
དབའ་སྟོང་ལུད་པའི་ཚེ་ན་འཕེན་པར་བཅོན། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། བཤང་ཡས་མཚོད་སྤྱིན་
དཀྱིགས་པའི་གསྐོ་ལ། །རབ་ཡངས་ཀ་ཆེན་བརྒྱ་ལིས་བཏེགས་པ་ན། །འཇིགས་རྣམས་ལ་ལུན་ཚོད་
པན་ཐོགས་པའི་ཚོགས། །མཚམས་སྤྱིན་འབྲུམ་ཕྱག་ཅིག་ཅར་སྐུངས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ། འདུ་ཁང་སྐྱ་མ་རྒྱལ་མཁན་པོས་དགོ་རྣམས་འདུ་ཁང་དཀར་
མོ་ལ་དཔེ་བརྙན་གྱིས་བཞེངས་པར་གྲགས་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་རྣམས་པ་ད་ལྷའི་ཀ་བརྒྱ་མ་འདི་ནི་
རྒྱལ་མགོན་སྟོ་བཟང་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས། ལྷེང་ན་གསེར་དོག་ཆེ་བ་གསུམ་དང་།
རྒྱལ་མཚན་བཞི། ལྷེན་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་འདུ་ཁང་གི་གུན་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་དུག་དང་།
ལྷེང་གི་མཚོད་ཁང་དབུས་མར་རྗེ་བརྒྱན་བུམས་མགོན་གྱི་སྐུ་བརྙན་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་
པ་སྐྱུ་བརྒྱ་གཉིས་པ། ལྷམ་གཉིས་ལ་སྐྱུ་དགུ་རེ་པ། མི་འབྲུགས་པའི་སྟོང་སྐུ། རྒྱ་མཐོངས་

ཁར་ཡབ་རྗེ་སྐྱེ་མའི་འབྲུངས་རབས་ཀྱི་གུན་ཐང་བརྒྱད། དེ་ནས་སྤྲོད་འོག་བར་གསུམ་ཅི་རིགས་
སྤྱོད་སྐྱེ་ཆེན་མོ་གཉིས། རྗེ་འབྲུངས་རབས་དང་། དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་། རྒྱན་དྲུག་
མཚོག་གཉིས་བཅས་གུན་ཐང་དྲུག་ཅུ་ལྟག་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྩོམ་མི་ཚད་མ་བྲི་རྒྱབ་ཡོལ་རིན་
པོ་ཆེའི་འབྲུ་རྒྱན་གྱིས་སྤྲུད་པ་འདི་དང་གསོ་སྦྱོང་གི་ཐུབ་སྐྱེ་གཉིས་རྒྱ་ནག་གི་གོང་མ་ཚོན་ཏེས་
སྒོ་བྲོས་སེའླེ་ལ་ཐུལ་བ་ཡིན་ལ་འདིའི་ཁྲིའི་སྤྲོད་དུ་ཡང་ཡི་གེ་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད། ལྷ་བས་
ལྷ་བས་སྤྱི་བདུད་ཅི་འབབ་ཅིང་སྐྱེ་དོད་ཡོད་པ་ཡིན། གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་
ཡང་ཡིན་ནོ།། ཅན་དན་དཀར་པོའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་རྩོམ་གོང་གི་ཚད་མཉམ་བྲི་རྒྱབ་ཡོལ་དང་
བཅས་པ། གཞན་ཡང་སྐྱེ་འདྲ་ཆེ་ཚད་ཅན་བཅོ་ལྔ། ཅན་དན་གྱིས་བཞེངས་པའི་གྲུར་
མགོན། གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྣམ་སྲས། བཀའ་བསྟན། རྒྱུ་བའི་སྡེ་བར་ཁང་བ་གུན་བརྒྱ་དང་
དོན་དྲུག་སྐྱེ་སྐྱེ་ཆེ་རྒྱུད་བརྒྱ་གསུམ། ཐང་ག་བརྒྱ་ལྟག་གཞན་ཡང་མཚོད་རྗེས་ཡོ་བྱད་
རྣམས་འགོངས་པ་བྲིས་པས་མི་ཡང་འོ། ། ། ལྷ་ཚང་འདུ་ཁང་། ལྷ་མོ་ཡབ་རྗེ་གོང་མས་
དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་བཞེངས་མགོ་བརྩམས་ལ་ཚོས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བདག་རྒྱུན་མང་དུ་མངོད།
ད་ལྟའི་འདི་ནི་འདུ་ཁང་གི་གུན་བརྒྱ་དང་རེ་གཉིས་པ། གསེར་ཏོག་ཆེ་བ་བདུན། རྒྱལ་མཚན་
བརྒྱད། སྤེན་རྒྱན་བཞི་བརྒྱ་བ། རི་དུ་གས་སོ་སོ་ཚོས་འཁོར་དང་བཅས་པས་བརྒྱན་པ། སྐྱེ་
སྤྲོད་དྲུག་པ་ཆེན་པོ་དགྲུང་ལོ་སོ་དགྲུའི་སྤྲོད་བཞེངས། རྟེན་གསུམ་གྱི་གཙོ་ཆེ་རིགས། རྗེ་
བརྒྱན་བྲམས་པའི་སྐྱེ་བརྒྱན་བོག་ཚད་མ། ཡང་བྲམས་པ་དང་། རྣམ་རྒྱལ་མ། སྒོལ་དཀར་
སྟོན། རྗེ་ཡབ་སྲས་བཅས་མི་ཚད་ཅན་དང་། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཚོན་ཏེས་ཏ་ཀོ་ལྷོ་སྐྱོ་བྲོས་སེའླེ་
ལ་ཐུལ་བའི་གསོ་སྦྱོང་གི་ཐུབ་དབང་། གསེར་ཟངས་ལས་ཐུབ་པའི་མཚོད་རྟེན་མི་ཚད། ཅན་
དན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ལས། སྐྱེ་སྐྱེ་ཆེ་རྒྱུད་བརྒྱ་ལྟག་གུན་ཐང་སོ་གཉིས།
གོས་དུ་བས་ཀྱི་རྒྱན་དྲུག་མཚོག་གཉིས། རྗེ་བརྒྱན་བྲམས་པ་དང་སྒོལ་དཔོན་ལྷ་བྲགས་ཀྱི་གོས་
དུ་བས་ཐང་ཀ་ཆ་གསུམ། ཙོང་ཁ་བརྒྱད་ཅུ་དང་པཎ་ཆེན་འབྲུངས་རབས་བཅས་ཀྱི་ཐང་ག་བརྒྱ་
ལྟག་ རྗེ་ཐགས་དུ་བས་མ། བཀའ་འགྲུར་བཅས་བཞུགས་ཤིང་། མཚོད་རྗེས་ཡོ་བྱད་འགངས་

ཆེན་མང་ཡང་ཚོར་རྗེས་ཀྱི་སྐོར་ཡིན་པས་འདིར་མ་བཞོན་དོ། ། ལྷ་ཚང་གི་སྐྱེ་བརྱུད་ཁང་།
འུམ་ཉེར་བརྱུད་པ། རྗེ་ཨ་འོ་ལ་སྐོར་བཟང་ལུང་འི་གས་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱེ་དུས་ཙམ་ན་གཙོས་ཨ་ལགས་
མི་དོ་ཚང་གིས་བཞེངས་པ། རྟེན་གཙོར་རྟོན་པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ།
རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས། ལམ་འི་མ་སྐྱེ་བརྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་འདུ་བརྱུད་དང་བཙོ་ལྷ་བཙམ་སྐྱེན་འདམ་
ལས་བཞེངས་པ། བཀའ་འགྲུར་ཚར་གཉིས་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་འགྲུམ་སོགས་
སྐྱེ་གས་བམ་མང་པོ་བཞུགས། ། རྗེ་གཙོ་ཁང་། འུམ་སོ་དུག་མ། འདུ་ཁང་དང་དུས་
མཉམ་དུ་བཞེངས་པ། ། རྗེ་སོ་ཁང་། འུམ་རེ་གསུམ་པ་ལྷ་ཚང་ལ་ཁར་བཞེངས། འདི་ལ་
དང་པོར་སྐྱི་བའི་སྐྱེ་བྱང་ཟེར། ། རྗེ་ལྷ་དཔེ་འདུ་ཁང་། ཟུར་བཞེ་ལོགས་བརྱུད་པ་འུམ་
བདུན་ཅུ་དོན་བརྱུད་ཙམ། གསེར་དོག་བཞི་དང་། གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་དང་སྐྱེན་
རྒྱན་བཞི་བཙམ་གྱིས་བརྒྱན་པ། རྒྱབས་མགོན་སྐྱེ་སྤོང་གཉིས་པ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་
བཞེངས་ཤིང་། མཐུ་སྟོ་བས་དབང་སྐྱེ་ག་སྐོར་བཟང་དར་རྒྱས་ཞལ་སྐྱེ་ནས་བདག་རྒྱུན་ཆེན་པོ་
མངོད། ཨ་འི་ག་དག་དབང་མཁས་བཙུན་པས་ཤིང་འི་ས་སོགས་བསྐྱབས། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་
རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ནང་བཞུགས་སུ་དོ་རྗེ་ལག་མོས་དངོས་སུ་གནང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་གས་བམ་
དང་ལུ་ལུ་བ་ལོགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལྷན་སྐྱིག་ལས་གྲུབ་པའི་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་གས་
བཞུགས། རོ་བོའི་མི་སྐྱེ། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ། བཀའ་འགྲུར་ཚར་གསུམ། ལུ་མ་
གསེར་གྱིས། གསུང་འགྲུམ་གྱི་སྐོར་མང་པོ་སོགས་བཞུགས། ། རྗེ་གཙོ་ཁང་། འུམ་
སོ་སྐྱེ། ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་རོ་བོ་སོག་ཚད་གཉིས་ཙམ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་ཉིས་
སོག་ཙན་གཙོ་འཁོར་གསུམ། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་སྐོར་བསྐྱངས། གསང་འདུས་
སྐྱེ་བརྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་འདུ། ལྷུང་བཤགས་སྐྱེ་བྱངས་སོགས་བཞུགས། ། རྗེ་སྐྱེ་ཁང་། འུམ་བརྒྱ་
གཉིས་མ་གསེར་དོག་དང་སྐྱེན་རྒྱན་གྱིས་མངོས་པ། སོ་ནག་བོན་པོ་ཚང་གིས་སྐྱེན་བདག་བྱས་
ཉེ་བཞེངས་པ། ནང་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ཡིན། ། མགོན་ཁང་འུམ་ཉེ་ལུ་པ་
གསེར་དོག་དང་བཙམ་པ། རྟེན་གཙོར་མགོན་ཚོས་ཀྱི་ལྷེར་སྐྱེ། དོ་རྗེ་ལོགས་པའི་སྐྱེ་བརྒྱན་

བཅས་བཞུགས། ལྷ་ཁྲིམ་འཁོར་འདུལ་ཁང་། འུག་བཞི་བཅུ་བ་གསེར་ཏོག་གཉིས་དང་། རྒྱལ་
མཚན་གཉིས། རྟེན་རྒྱན་བཞིས་མངོན་པ། རྟེན་གཙོར་དུས་འཁོར། འཇམ་དབྱེངས། ཀུན་
རིག རྗེ་ཡབ་སྲས། རིགས་གསུམ་མགོན་པོ། གནས་བཟུང་བཅུ་དུག ལྷུང་བཞགས་ཀྱི་ལྷ་
གྲངས། རིགས་ལྷན་ཉེར་ལ། གསང་བདག་འཁོར་ཆེན། ཆེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་སོགས་སྐྱབ་
བཅུ་པུག ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ལཱ་གྱི་ལི་སྐྱ། ཙན་དན་ལས་ལྷུང་བ་ཤོང་གི་ཚད་
མཉམ་ ཙན་དན་གྱི་མཚོད་རྟེན་རྣམ་བཅུད། གསེར་ཟངས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་རྣམ་བཅུད། རྗེ་
གཟིགས་པ་ལྷ་ལྷན། ལྷ་མཚོད་ཚོགས་ཞིང་། དུས་འཁོར། བས་སྐྱེ་ལའི་ལཱ་ཐང་། རྗེ་
འབྲུངས་རབས་དང་པའ་ཆེན་འབྲུངས་རབས། ལྷུང་སྡེའི་ཐང་ག་སོགས་ཀྱིས་ཐང་བཅུ་ཙ། གསེར་
དུལ་གྱི་བཀའ་འབྲུར་བྱིས་མ། གཞན་བཀའ་འབྲུར་དཔར་མ་ཚར་གཉིས། གསེར་བྱིས་ཀྱི་
ལུམ་སོགས་པོད་སུམ་ཅུ་ཙམ། གཞན་ཡང་སྐྱེགས་བམ་སྐྱ་ཚོགས་སྐྱོར་པོད་སྐྱོང་སྐྱུག་ལྷག པར་
ཤིང་སྐྱ་ཚོགས་ཉིས་སྐྱོང་ཙམ། གར་འཆམ་དང་རྣལ་འབྱོར་བའི་ཡོ་བྱད་ཏེ་ལྷུང་བཅུ་སོགས་
རིན་ཐང་བུལ་བའི་མཚོད་རྗེས་ཡོ་བྱད་འགངས་ཆེན་རིགས་མང་ཡང་འདིར་མ་བཀོད། ལྷ་ཁྲིམ་
འཁོར་ལྷ་ཁང་། ལ་རོལ་རྩོ་རྗེ་འཆང་སློབ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བཟུང་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་
པོས་བཞེངས་པ། ལྷ་ཁང་འུག་རེ་གཉིས་པ་གསེར་ཏོག་གིས་མཚན་པ། རང་རྟེན་གཙོ་བོ་
དུས་འཁོར་སློབ་བསྐྱེད་སྐྱེད་མཚར་ཙན། ལྷ་གྲངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་ལྷུང་ཙན་དན་ལས་ལུས་
པ། དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་གི་བྱིས་ཐང་དང་གཞན་བྱིས་ཐང་སྐྱ་ཚོགས་ཉི་ལུ་ཙུ་གྲངས། གསེར་
ཟངས་ཀྱི་བུམས་པ་དང་། རིགས་ལྷན་གྱི་སྐྱབ་བཞི། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། འུག་ཐང་
བཅུད། བ་སོ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོད་རྗེས་མང་ངོ་། ལྷ་ཁྲིམ་སྐྱེ་ལྷ་ཁང་རམ་མགོན་
ཁང་། འུག་དགུ་མ། གཙོ་རྟེན་རྣམ་སྲས། ལྷ་སྐྱེན་སྐྱེག་ཁང་། འུག་སོ་གཅིག དེ་ལུགས་
ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བྱེ་བྱག་ཆ་ཚང་། ལྷ་ཁྲིམ་དབྱེངས་ཀུན་གཟིགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། འུག་ང་དགུ་
པ་སུམ་སོག་ཙན། ལྷ་མ་ཚོས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བཞེངས་པ། རྟེན་གཙོ་ལྷུང་ཆེན་ཚོས་པ་རིན་
པོ་ཆེའི་སྐྱུག་བཟོའི་འཇམ་དབྱེངས་ཀུན་གཟིགས་སུམ་སོག་ལ་བསྐྱེགས་པ་རིན་ཚེན་སྐྱ་ཚོགས་

ཀྱི་རྒྱན་སྤོང་གིས་མངོས་པ། འདི་ཁོང་ལྷ་དཔལ་ལས་འདས་ནས་སྐྱུ་གདུང་འོང་པོར་སྐབས་སྐབས་
ཞལ་གདུང་སྐབས་སའི་རྒྱལ་ཐང་དུ་བརྒྱུར་བར་བྱགས་པ། ཚོས་པ་རིན་པོ་ཆེས་དགུང་ལོ་ཞེ་
གཅིག་རྗེས་མང་བཉེངས། དེ་ནས་ལོ་བཞི་པ་ཤིང་བུའི་རྒྱལ་རྒྱའི་བཙོ་ལྷ་ལ་རབ་གནས་མཛད་
བས་ཡེ་ཤེས་པ་དངོས་སུ་བྱིས། རྗེ་གཟིགས་པ་ལྷ་རྣམས། རྒྱུང་བཞགས་ཀྱི་རྩ་སོ་ལྷ། སློབ་
དཔོན་པདྨ་ཀ་རམ། དམ་ཆེན་རྣོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན། ལྷ་མ་ཚོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་འདྲ་
སྐྱུ། འུན་ཐང་བཅུ་དགུ་སོགས་བཞུགས་སོ། ། ཀུན་རྫོངས་རིམས་ནད་འཕྲོག་པའི་ཚི་སྐྱེན་དུ། ། འབྲིན་
རྒྱབས་འདོད་དགུ་འཛོ་བའི་དཔག་བསམ་དབང་། ། ཀུན་གཟིགས་གསེར་གྱི་འབྲི་ཤིང་ཆེན་པོ་
སོགས། ། དཀོན་མཚོ་ག་རྟེན་གྱི་སོ་བྲང་བརྒྱ་ཅར་བདོ། ། ཞེས་བསྐྱབས་པ་རྣམས་འོ། ། ལྷ་འཕྲོང་
སྐྱུའི་རྩ་ཁང་། འུན་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུ་པ། གསེར་ཉོག་ཁྲུ་དགུ་བ་ཆེ་ལེགས་སོགས་ཀྱིས་མངོས་
པ། མཚན་རྣོ་ག་རྣོ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་བརྒྱན་པ་རབ་རྒྱས་ཉོ་
ཐོག་ཐུ་ཁོང་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་དབུ་རྒྱར་བཞུགས་བཞིན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཨོ་ཉན་ཉ་པུ་རིའི་གཙུག་
ལག་ཁང་ལ་དཔེར་རྒྱངས་པའི་རྩ་ཁང་རྗེས་འོག་གསེར་གྱི་གཞུང་རས་བརྗེད་པ། རྣང་རྟེན་
གཙོ་བོར་མཐོན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱུ་རྒྱ་རྣོན་དམར་ལ་ཚ་གསེར་གྲང་གསེར་གང་འོས་གསོལ་
བའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱུ་ཁྲུ་བརྒྱད་པ། སྐས་གཉིས་ཁྲུ་དོ་རེ། གསུམ་གར་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྤོང་
གིས་སྐྱས་པ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱུ་ཁྲུ་གང་དང་སྤྱེད་ཚད་ཅན་གྱི་རྣོང་སྐྱུ་གཙོ་སྐྱུའི་རྒྱ་ཅན།
ཡབ་རྗེ་རྒྱ་མའི་འདྲ་སྐྱུ་ཁྲུ་དོ་ཚད་ཅན་དུག གསེར་བྱིས་ཀྱི་ཉིང་འཕགས་སྐལ་གསུམ། བཀའ་
འགྲུར་མཚལ་པར་གཉིས། གསེར་ཡུམ་སོགས་གསེར་བྱིས་པོད་ཉི་ཤུ། མདོར་ན་མཚོད་རྗེས་
སྐྱེན་པུ་ཚུན་ཚད་ཀྱང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རིན་པོ་ཆེས་བྱས་པ་སོགས་འགངས་ཉ་ཅང་ཆེའོ། ། རྣོའི་
རྣོང་བདེ་ཆེན་དྲིན་བཟོ་སྤྱིང་ཞེས་རྒྱ་ནག་གོང་མས་གསེར་ཡིག་གི་མཚན་བྱིས་པ་ཡོད། ལྷ་
འབྲུམས་ཁང་ཆེན་མོ། ལྷ་ཁང་གུན་གོ་གཅིག མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པ།
དང་པོར་འདུ་ཁང་འདི་ཡིན་འདུག རྟེན་གཙོར་ཁྲུ་བཞི་བཅུའི་མཐོ་ཚད་ཅན་གྱི་བྱམས་ཆེན།
སྐས་གཉིས་ཁྲུ་བཅུ་གཉིས་རེ། འུན་ཐང་ཉེར་བདུན། བཀའ་འགྲུར་ཚར་གཉིས་བཅས་བཞུགས།

ཀྱིས་པར་དཀར་ཆག་དང་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལས་ཤེས་པར་བྱ། ། རྒྱན་འཛོལ་ཚང་གི་རྩོམ་ཁང་། གྲུན་བཙོ་ལ། རྟེན་གཙོ་ར་མཁན་ཆེན་དཔེ་འདུན་གྱི་མཚོའི་སྐུ་གདུང་མཚོད་རྟེན་དངུལ་གྱིས་བཟོས་པ་འདྲ་རྒྱན་རིན་ཐང་ཅན་གྱིས་སྐྱུ་དུ་པ་ཐོག་ཚད་མ་སོགས་སོ། ། རྟོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྟེ་ཁང་། གྲུན་བཙོ་བརྒྱད་ཅན་གསེར་རྟོག་སྐྱུ་དོ་ཚད་ཀྱིས་མངོས་པ། མཁར་སྟོ་གོང་གི་ཡས་སྟེང་དུ་སྐྱབས་མགོན་དུག་པ་ཆེན་མོའི་དུས་སུ་མཚན་སྟོག་ཚང་གིས་བཞེངས། རྟེན་གཙོ་ར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྐུ་བྱི་དུག་འགྲོགས་ཅན་ལི་མ། གྲུན་ཐང་བཞི། དགའ་འགྱུར་ཚར་གཅིག ། མཁར་སྟོའི་རྩོམ་ཁང་། སྟེ་ཁང་གྲུན་དུག་ཅུ་ཅན། གསེར་རྟོག་སྐྱུ་དུག་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་པ། རང་སོ་འཇིགས་མེད་སྟོབས་རྒྱས་པས་བཞེངས། རྟེན་གཙོ་ར་རྩོམ་སྐྱུ་དུག་གི་ཚད་ཅན་དང་། སྐས་གཉིས་སྐྱུ་བཞི་རེའི་ཚད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། གསང་བདག་འཁོར་ཆེན། དུས་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྐུ་ཚད་སྐྱུ་དུག་རེ། དཔག་བསམ་འགྲི་ཤིང་གི་སྐུ་ཐང་ཆ་ཚང་བཅས་བཞུགས། ། རྟེ་ཁང་སོ་མ། གྲུན་ལྷ་བརྒྱུ་པ་གསེར་རྟོག་སྐྱུ་དུག་གིས་ཚད་ཅན་དང་། གསེར་རྟོག་རི་དུགས་སོ་སོ་ཚོས་འཁོར་དང་བཅས་པ། རྒྱལ་མཚན་བཞི་སྟེན་རྒྱན་དུག་དང་བཅས་པས་བརྒྱན་པ་ནི། ལྷ་ར་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་ནས་འདུ་ཁང་གི་གཡས་སྟོགས་སུ་རྟེ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་རྒྱུར་གོང་སའི་དུང་ནས་དགོངས་ལུ་ལུས་པར་ལན་མ་གནང་། སྤེས་གོང་སའི་དགའ་བཞིན་གསུང་རི་ཁྲོད་པས་གསེར་ཟངས་ལས་ལྷུ་བ་པའི་སྐུ་བརྒྱན་ཆེ་བ་ཞིག་སུལ་འགྲོལ་དང་བརྒྱན་ནས་རྟེན་མང་གིས་རྗེ་སྟོ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ལ་ལུས་པར་དབྱེས་པ་ཆེན་པོ་མངོན་དེ་རེད་རང་སྟོན་སའི་ཁང་ཚུང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ན་ལེགས་གསུངས་པས། ཤིང་བྱ་ལོར་གསར་བཞེངས་བྱས། རྗེས་སོར་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གཏད་པ་ན། ཉེ་གནས་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་གྱིས་འགན་སྲུངས་ཏེ་དངུལ་སྤང་བཞི་སྟོང་ལྷ་བརྒྱས་བྱང་ཚུ་བ་མཚོད་རྟེན་ཐོག་ཚད་ལས་སྟེག་བཞེངས་པ་ལ་མདུན་རྒྱུ་བ་མེད་པར་རིན་པོ་ཆེའི་འདྲ་རྒྱན་སྐུ་ཚོགས་དང་། སྟོན་རྒྱན་གསེར་ཅིས་བརྒྱན་པ་ས་བྱི་ལོར་ལྷུ་བ་འདྲལ་སྐར་གྱི་གསུང་རིས་རྣམས་ལས་སྐུ་གདུང་དེར་བཞུགས་རྒྱུའི་ཚུལ་ལ་འཕྲིགས་ཚུད་ནས་ས་བྱི་ལོའི་ཟླ་

བདང་པོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་དགེ་འདུན་སྟོང་སྐབས་མང་པོས་སེར་སྒྲིངས་ཀྱིས་མདུན་བདར་ཏེ་
རྩ་ཁང་གསར་བཞེངས་འདིའི་རྟེན་གཙོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ཉིན་དེར་ཤོག་པ་སོ་སོའི་སེར་
རྒྱའི་མཇལ་མི་སྒྲིན་བཞིན་གཉིབས་པ་ལ་མཐོང་སྐྱབས་སྐྱོབ་ཚོགས་དང་གསུང་འབྲོན་པ་སོགས་ངོ་
མཚར་བ་མང་དུ་སྤྱང་པར་སྐྱོང་ངོ་།། ཉིན་དེ་ནས་བཟུང་གོང་སའི་བཀའ་གསུང་རྣམ་དགོར་
གཉེར་བཞིས་མཚོན་པ་ཚོས་སྟོན་བཅའ་ཡིག་ནང་བཞིན་ཆག་མེད་ཀྱི་སྲོལ་བཟུགས། གསེར་
ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྗེ་སྐུ་ཁྲུ་དུག་ཅན། སྲས་གཉིས་ཁྲུ་བཞི་དང་སྟེད་ཅམ་རེ་རྗེ་ཆར་འབེབ་
མ་གཙོ་བྱས་པའི་མི་སྐུ་ཆེ་ཆུང་ང་བཞི། རོ་པོའི་མི་སྐུ་ཁྲུ་གསུམ་རྣམ་ཅན་གཉིས། ཡབ་རྗེ།
སང་པོའི་རྒྱ། རྗེ་སྐུ། ལྷན་གྲུབ་དེ་བཞེགས་བཟུད། རྒྱུང་བཞགས་ཀྱི་རྩ་གྲངས་སོགས་རྒྱ་
གསེར་ཟངས་ཅན་ཁྲུ་གང་བ་རེ། པཱ་ལི་ཏ་མི་རྟེན་འཇུག་ཚུ་འབྲུལ་མེད། རྗེ་འཚོང་དཔོན་
དགེ་ལེགས་མའི་སྟོང་སྐུ། ཐང་ག་བཟུ་བཞི། ལྱན་ཐང་བཟུ། བཀའ་འགྲུར་ཚར་གཉིས། བརྟན་
འགྲུར་ཚར་གཅིག་ལམ་སྐབས་གསེར་གྱིས་པོད་བཞི་སོགས་བཞུགས། ལྷ། །བཀའ་དཀར་སྟོམ་
ཁང་ལེགས་ཚོགས་ཀུན་འཕེལ་རི་ཁྲོད། ལྱན་རྩ་པ། རྟེན་གཙོར་ཡབ་རྗེ་གྲུ་མའི་འདུ་སྐུ་གཙོ་
བྱས་པའི་སྐུ་ཆེ་ཆུང་ཞེ་རྩ། རོ་པོའི་སྐུ་ཁྲུ་ལེ་ཚད་ཅན། གྲུ་མཚོན་ཚོགས་ཞིང་སོགས་
ཀྱི་རྟེན་ཐང་བདུན། ཡབ་རྗེ་གྲུ་མ་སྐུ་སྟེང་གི་བཀའ་འདུམ་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་དང་ལ་མོ་
གསེར་ཁྲི་ཚང་བཅས་ཀྱི་གསུང་འདུམ་སོགས་བཞུགས་ལ་རྗེ་གསེར་ཁང་བ་འདིར་རྒྱུན་རིང་
བཞུགས་ནས་བཀའ་ཚོས་གསུངས། རྒྱབས་མགོན་དུག་པ་ཆེན་པོས་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་བཞེངས།
མཚམས་རེ་བསྐྱོར་ཏེ་ཉིན་རེར་མ་ཁི་དང་མཚོན་པའི་རྒྱུན་བཟུགས། ལྷ། །རོང་པོ་ཁྲི་གན་
ཚང་གི་མཚོན་ཁང་དུ། རྟོན་པའི་གསེར་སྐུ་ཁྲུ་གསུམ་མ། རྗེ་སྐུ་དེ་ལས་ཆེ་ཚད་ཅམ་གཞན་
མི་སྐུ་བཟུ་གཉིས། ཅན་དན་གྱི་མཚོན་རྟེན་ཁྲུ་གང་བ། ཅན་དན་གྱི་སྐབས་རྗེ་ཆེན་པོ། བཀའ་
འགྲུར། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་དང་པཱ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན། ཡོངས་འཛིན་ལེ་ལེས་རྒྱལ་
མཚན། ཏ་ནག་ཚོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་གསུང་འདུམ་
གཙོ་བྱས་པའི་སྐོགས་བམ་པོད་བརྒྱ་སྐབས་འགྲུབ་བཅས་བཞུགས། མཚོན་ཁང་འདི་ལས་ཕེབས་

པའི་འགྲོ་ལ་རྒྱུད་དོན་གསལ་མཚན་མ་ཞིག་ད་ལྟ་ཁོ་པོའི་ལག་ཏུ་བཞུགས་པ་གནང་གིས་ལོ་རྒྱུས་
ཅན་གྱི་ཚད་འཛོགས་ཉན་ཅེས་བདག་གི་སྐྱ་མ་པར་ཁོ་ཉེས་གསུངས། ལྟོ །བསེ་བྲི་གན་ཚང་
གི་ནང་ཆེན་དུ། ལམ་རིམ་སྐྱ་བརྒྱད་ཀྱི་འབྲས་སྐྱེ། ཅན་དན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་
ཞལ། ཅན་དན་དམར་པོ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བཞེགས་མཚོན་ཉེན་བརྒྱད་སྲུ་གང་བ་མེ་བཅས་
སོ། ལྟོ །མཚན་སློབ་གསུང་ཆེན། གསེར་ཉོག་བཞི་ཡོད། གསེར་བཟང་གྱི་ཚོ་པོའི་སྐྱ་སྲུ་
གསུམ་ཅན། ཅན་དན་གྱི་ཚོ་པོའི་སྐྱ་དེ་དང་མཉམ། མི་མའི་སློབ་མ་དང་། ཐུག་དཔེ་པོད་
སུམ་བརྒྱ་ལྟ་བུ། ལུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་སོགས་སྐྱ་འབྲས་མང་། ནང་སོ་སྐྱ་སྐྱེས་ཚང་ལ་ཡང་
རྒྱ་གར་ནག་ལས་བྱུང་བའི་མི་སྐྱ་ཉ་ཅང་མང་པོ་བཞུགས། རོང་པོ་ནང་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་
ལོ་རྒྱུས་གསལ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མང་གིས་དོགས་ནས་དེ་ཅུ་གྱིས་རན་པར་བྱས། དེ་ལྟར་ཤོང་
དུ་བཀོད་པ་རྣམས་ནི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལྡན་པའི་སློབ་གསུང་འཛོལ་པ་ཡིན་གྱི་མིང་སོགས་ཚད་དང་སོས་
ཚད་བྲིས་པ་མིན་ལ། འོག་ཏུ་དཔོན་ཆེན་རང་ན་ཡོད་པའི་སྐྱ་སྐྱེས་གསེར་བྲི་རྣམ་གཉིས་དང་
མཁན་པོ་རྣམ་བརྒྱད་སོགས་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་བྱང་ནང་ཆེན་གྱི་རིམ་པ་ནི། ལྟོ་ལྟོ་དེ་རྣམས་
དང་། དོན་སྤྱིར་མཁན་ཆེན་སྐྱ་སྐྱེས་ལ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐྱ་མཚོན་དོ་རྗེ་འཆང་གི་
གཟིམ་ཁང་། རོང་པོ་ཚང་གི་སྐྱ་བྱང་། དཔལ་ཚོས་མཁན་ཆེན་སྐྱ་བྱང་། གཡེར་གཤོང་ཉོ་
སོག་ཐུའི་སྐྱ་བྱང་། ནང་སོའི་གཞུང་ཁང་། ནང་སོ་སྐྱ་སྐྱེས་སྐྱ་བྱང་། རྫོང་དཀར་ཉོ་སོག་
ཐུའི་སྐྱ་བྱང་། གཙོས་དགའ་ལྡན་གསེར་བྲི་ཆེན་པོའི་སྐྱ་བྱང་། བསེ་བྲི་གན་སྐྱ་བྱང་། ལྟོ་
ལྟོ་བྲི་གན་མཚན་ཉེན་གྱི་སྐྱ་བྱང་། མཚན་སློབ་ཉོ་སོག་ཐུའི་སྐྱ་བྱང་། འཚོ་འདུ་མཁན་པོའི་
སྐྱ་བྱང་། སིང་བཟང་ཉོ་སོག་ཐུའི་སྐྱ་བྱང་། ཡུང་ཅི་མཁན་པོའི་སྐྱ་བྱང་། ལུ་ལ་མཁན་པོའི་
སྐྱ་བྱང་། བཟང་པོ་ཉོ་སོག་ཐུའི་སྐྱ་བྱང་། བདེ་ཆེན་པར་ཁོ་ཉེས་སྐྱ་བྱང་། ལྟོ་ལྟོ་འཚོང་བདེ་
ཆེན་ཚང་། རོང་པོའི་འཛོགས་མེད་དུང་ཡིག་ཚོས་རྗེ་ཚང་། དུང་ཡིག་ཚོ་མོན་ཉེན་ཚང་།
བྲག་དཀར་སྐྱགས་རམས་པ་ཚང་། འདན་ཚོས་འཁོར་མཁན་པོ་ཚང་། བདེ་ཆེན་བཙོན་པོ་མ་
ཚང་། ཐིག་མོ་ཚང་། བྲག་དཀར་ཚང་། ལུ་བཅལ་ཚང་། རྫོང་སློབ་ཚང་། ལྟོ་སྐྱུག་ཚང་།

ལྷག་གེ་ཚང་། ཡེ་མ་ལའག་པོ་སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཚང་། མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་
ཚང་། སློབ་དམར་ཚང་བཅས་བསྟོན་མས་པའི་ནང་ཆེན་གཞུང་ཁང་ཞེ་བཞི་ཡོད་པ། ཁང་བ་གྲུན་
བཞི་སྟོང་ཉེས་བརྒྱ་ལྷག་གི་བཟོ་བཤོད་ཡོད་པ་ཡིན། ཤོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱེ་ཁང་འདུ་ཁང་སོ་
སྐྱེ་པའི་སྟོན་ལ་གྲུན་ཆིག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ལ་གསེར་ཚོན་ཉེས་བསྐྱེ་བས་ཀྱི་བ་ཏུ་རི་མོའི་
བཤོད་ལེགས་མངོས་པ་ག་ལྷག་དང་། ལྷ་བའི་སྟོང་ཁང་སྐྱེ་བརྒྱ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་གསུམ་
ཆ་ལ་གྲུན་དགུ་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་ཡོད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ས་སྟོན་སྐྱེས་གྲུབ་བཞི་
མ་ཆིག་སྟོང་སྐྱེས་བརྒྱ་ལྷག་གི་ཞེ་ཡོད། ལྷ་ཉེན་ཚོས་གསུམ་དང་རྒྱ་རྩེ་ལོ་བྱུང་བཅིས་པས་
མི་ལང་ལ། བཟུང་ཆས་གོ་ནས་སྟན་གསུམ་དང་སྐྱེ་རྩེ་མ་མར་ར་གསུམ་བྲག་རི་བཞིན་དུ་སྐྱུངས་
ཡོད་པར་མ་ཟད། ལྷ་བྱང་ནང་ཆེན་ཁག་དང་གྲུ་སའི་སྐྱེ་བ་སོ་སོར་འགྲོག་དུ་ཉེན་ར་སྐྱེས་གསུམ་
ཡང་བཟུང་གིས་མི་ལང་བ་རེ་ཡོད་ལ་གསེར་དུལ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱང་མི་དམན་པ་
མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་ནག་དམར་སྟོགས་ཚོགས་པས་བཅན་དབང་གིས་བདག་པོ་བརྒྱབས་
ཉེ་གཞུང་བཞེས་བྱས། ལོ་འདིའི་ལྷ་བཞི་པ་ནས་རེ་བཤོད་གི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བཅོ་བརྒྱད་དང་དགོན་
མ་ལག་སྐྱེ་བ་རྩ་སོ་སྐྱེ་སོགས་ལ་གྱུང་བྱུང་དམག་གིས་འཛིགས་རྩེ་ཆེན་པོས་བསྟོར་གྲོལ་རོང་
པོ་དགོན་པར་ཅི་བྱས་ཅི་མ་ཅི་བཞིན་གྱིས་བྱ་འགྲུལ་སྐྱེ་ལ་ཉེ་མི་རྒྱ་གཉིས་ལ་གཏོར་བརྒྱག་ཚབས་
ཆེན་བཏང་བ་དང་སྟོགས་མཚུངས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བམས་ཅད་ལ་དཔུང་འདུག་བྱས་ནས་མི་སེར་ཚོས་
རང་སྐྱུང་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་མཚོན་ཆའི་རིགས་ཚང་མ་བཅན་བསྐྱེ་བྱས་པར་མ་ཟད། དཔོན་རིགས་
དང་སྐྱེ་བ་པོ། འགོ་བ། དཔའ་རྩེ་ཅན་པོ་དེ་ནང་མིང་གྲགས་ཆེ་བའི་མི་སྐྱེ་སོགས་ལ་བཀའ་
བཤོད་རྒྱུན་འཛིན་པ་དང་དཔོན་རྒྱ་མ་རྩ་ཅན། བལུ་གཞོག་གྲུལ་རིམ་པ། གསར་བརྗེ་རོ་
གྲོལ་བ། རོ་ལོག་པ། རྒྱ་གས་བྱི། ཚོས་སྐྱེས་མི་སྐྱེ་གོང་གས་ལ་སོགས་ཀྱི་བ་སྟོན་ཅིག་
ཉེས་མིང་བཏགས་ཉེ་རང་བྱིས་དང་ཚོགས་འདུའི་སྐྱུང་དང་། རལ་རྩོལ་བྱ་ཡུལ། སྟོབ་སྟོང་
བྱེད་གནས་སོགས་སྐྱེ་དམག་མི་དང་ལས་བྱེད་པ། བདེ་སྐྱུང་མི་སྐྱེ་བཅས་ཀྱིས་ཚམ་ཚོམ་མེད་
པར་བཀྱིགས་རྒྱུང་བྱེད་བཞིན་བཅན་གྱིས་བཤའ་སྐྱེས་འགོག་འགོག་སྐྱེར་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་

བཀྲིགས་རྒྱུ་བྱེད་བཞིན་བཅོན་གྱིས་གསོད་པ་དང། ངལ་ཚོལ་བརྒྱུར་བཀོད་ར་བར་འཕེན་པ་
བཅས་ཀྱི་བྱ་བ་བསམ་སྒྲུབ་ཚོགས་པ་སྤྱད་དེ་མི་མང་འདུལ་བསམ་བྱས་ནས་རྒྱ་ལོར་ས་ཞིང་ཡོངས་
རྒྱུགས་གཞུང་བཞེས་སུ་སྤངས། ས་ཆ་སོ་སོའི་དགོན་པ་བསམ་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་རྩ་ཆེན་དང་
རྒྱལ་ཁབ་ལ་མཁོ་བའི་རིགས་ཡོད་དོ་ཙམ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་དཔོར་འདྲེན་བྱས་པ། དཔེར་ན། བར་
མ་བྱང་གཅིག་བྱུར་མཚོན་ན་རྣམ་སྲས་མཛོད་ཁང་དང་ནང་མཛོད། ལྷག་མཛོད་བཅས་ཡོད་
པ་ལས་རྣམ་སྲས་མཛོད་ཁང་གི་གསེར་དང་དངུལ། དངུལ་སྒོར། དངུལ་ཉ་མིག་མ། གསེར་
གཞུང་། གསེར་གྱི་གྱིག་ཅོ། གཟེ། གཡུ་བྱུར། རྒྱ་མ། བ་སོ། ལུ་མེན། ལུ་ཉིག་ལ་སོགས་
རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུང་བའི་དངོས་རྣམས་བཅོངས་འགོལ་ཉགས་ཅན་གྱི་རྒྱུངས་འཁོར་བརྒྱད་ཀྱིས་སྐྱེལ་
འདྲེན་བྱས་ཀྱང་ད་དུང་མཇུག་རྒྱུགས་མེད། དེ་དང་དེ་འདྲར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་སྐྱབས་
ནང་ཆེན་ཁག་དང་གྲུ་ས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ། དགོན་པའི་སྤྱི་བ། གྲུ་གཤམ་སྤྱུག་པོ། ལྷན་པར་དུ་
རེ་བ་གོང་གི་རྒྱུབ་སྤེ་དང་དགོན་མ་ལག་པལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ལོ་ངོ་སྟོང་རྣམས་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་
རྩ་ཆེའི་གནའ་རྣམས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་འགངས་ཆེན་བྱུང་གིས་མི་ལང་བ་མཆིས་པ་རྣམས་
དང་། རེ་བ་གོང་ནང་ལོགས་ལ་གྲོང་སྤེ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་ལས་དགོན་གྲོང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་
འགྲོར་དང་པོའི་གས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་དང་ཉ་ལོར་ལུག་གསུམ་(དགོན་པ་སོ་སོའི་
རྒྱ་དང་གྲོང་གསེབ་འགྲོག་ཁུལ་གྱི་སྤྱུག་པོ་གསས་ཅན་གྱི་རྒྱ། རོང་བའི་རྒྱ་འགྲོག་དུ་བཅོལ་
ཡོད་ཚད་) ཚང་མ་གཞུང་བཞེས་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བདག་གཉེར་བྱེད་པའི་
རྒྱལ་གཉེར་སྤྱུགས་ར་ལ་ཉ་ར་དང་ཉོར་ར། ལུག་ར་ཞིང་ར་སོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་
རང་ལ་སྐྱབས་བྱས། རྒྱ་འགྲོར་གཉིས་པའི་རིགས་སྤྱན་མོང་དུ་གཞུང་བཞེས་བྱས་ལ། རྒྱ་
དངོས་གསུམ་པའི་སྒོར་མི་སེར་ཚོར་(རྒྱན་བཀོལ་འཚོ་གོས་རིགས་སྣོད་ཅ་ལག་ཙམ) དབང་
བ་བྱས། རྒྱ་ནག་དམར་སྤྱོགས་ཚོགས་པས་པོད་ཀྱི་སྤོག་བཅོན་གཞོན་རྗེའི་དྲག་པ་ཞིག་བྱས་ནས་
པོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་མགོ་ཉིང་བསྐྱོགས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་ལུགས་སུ་བརྒྱུར་ནས་མི་དམངས་སྤྱི་ཁང་
ཟེར་བ་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུའི་ལས་གཞི་བཙུམས། མར་ཁེ་སིས་གང་དུ་བཅོན་གཞོན་ཡོད་ཆེ་དེ་

རུ་གྲོན་སྒོ་གཡོད་ཅིས་བཤད་པ་བཞིན་བོད་ཡུལ་ཨ་མདོའི་སྤྱོད་ས་སུ་རྒྱ་དམར་ལ་ངོ་ཚོ་ལ་བྱེད་
པའི་འོས་ལངས་བྱ་འགྲུལ་གསལ་གསར་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པས། རེ་བཤོང་གི་མདོ་བའི་
འགྲོག་དང་ཕྱེ་ཁོག་བོན་རྒྱལ་སྡེ་བ། ཤ་བི་ནར་སྡེ་བ་གསུམ། ཤ་རྒྱུང་ཚོ་དུག་སོགས་སྡེ་བ་
མང་པོ་གྲོན་ལངས་ཀྱིས་འབྲུག་འཛོལ་ཅི་དྲག་བྱས་ཀྱང་མཐར་མང་སྡེ་ཉུང་གིས་མ་བཞེན་པར་
དམར་སྤྱོད་ས་ཚོགས་པའི་མངའ་ཁོངས་སུ་མི་ཞུགས་བམས་མེད་བྱུང་།

བཅན་དབང་གི་སྒྲིག་དུང་།

བདག་ནི་མཚོ་སྡོན་པའི་མཚོ་མགོའི་འགམ་གྱི་ཡུང་ཁུག་ཅིག་ཏུ་འཚོ་བའི་བོད་སྐྱུག་པལ་
བཞིག་ཡིན་ལ་བོད་སྐྱུག་ཡང་དག་ཅིག་ཀྱང་ཡིན། མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྔའི་རིང་ལ་རྒྱ་མིའི་དབང་
འོག་ཏུ་འཚོ་ཞིང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས་རང་ལས་ཐོག་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་མ་
བྱུང་བར་འཚར་ལོངས་བྱུང་། རང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་བོད་ཡིག་རྒྱུང་མགོ་བཙུགས་ཤིང་བཅུ་
བཞིའི་ཐོག་བོད་ཡིག་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱ་མིའི་སློབ་གྲུར་ཞུགས་ཏེ་གྲི་ཁའི་རྒྱང་ཅི་ལེན་པ་རི་བཞིན་
ལོ་འཁོར་བདུན་གྱི་རིང་ལ་རྒྱ་མིའི་སློབ་གསོ་ལས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སློབ་བཅི་བྱུང་བྱས།
འཚོ་བའི་ནང་དོན་ཉོགས་པའི་ལོ་དེ་ནས་བཟུང་ཡིད་ལེམས་ཀྱི་ཡུང་རྒྱོད་ཞིག་ཏུ་རྒྱུ་རྟེན་གྱི་
འཇའ་ཚོན་ཞིག་ལ་ཡིད་གཏད་ནས་དམར་པོའི་ལྷ་བར་སློབ་སྤྱོད་ས་ཀྱི་ཟུར་ཅམ་ཡང་གཏད་མ་སློང་
ལ་གཏད་ཐབས་ཀྱང་མེད། ལྷན་ཚའི་བར་འཕྲོད་པ་ཅམ་གྱི་དུས་ནས་པ་མས་མིག་རྒྱ་དང་རྒྱགས་
ཏེ་ཡང་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱོས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཁྲག་དྲི་འབྲུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེས་བདག་གི་ཡིད་ལེམས་
ཀྱི་མེ་ལོང་ལོངས་སུ་སྒྲགས། བཅིངས་འགྲོལ་མ་བྱས་པའི་ཡར་སྡོན་དང་རྣམ་པར་སྤྱོད་ལོ་༡༩༥༤
ལོའི་ཡར་སྡོན་བར་བདག་ཅག་གི་པ་ཡུལ་ནི་ཡངས་ཤིང་ལྷ་ན་སྐྱུག་པའི་རྩ་ཐང་ཡིན་ལ་དེ་ཡི་
མཁའ་དབྱགས་གཙང་ཞིང་དྲུངས་པ། འཚོ་བའི་འཕྲོར་བ་སྐྱུག་སུམ་ཚོགས་པར་བརྗོད་མི་རྣམས་
ཀྱང་བོད་མི་རྣམས་བདེ་འཇགས་བྱམས་བརྩེའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བག་ཐེབས་ཀྱིས་རང་རང་གི་འཚོ་

གཞིས་ལེགས་པོར་རོལ་བ་ལ་མདའ་ཚེན་ཚོ་བདུན་ནམ་མདའ་བཞི་ཞེས་མཚོ་སྟོན་པོའི་མཐའ་
འཁོར་ཀུན་གྱིས་འཕོད་དོ།། དམར་པོའི་དཔུང་གིས་བཟུང་བ་ནས་པོད་མི་ནམས་འཇིགས་སྐྱེག་
དང་ཞེད་སྐྱང་གི་དབང་གིས་འཚོ་གཞིས་ཙམ་ལས་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་
སོགས་གོང་འཕེལ་གྱི་ཆ་ལ་སྐད་ཅིག་གི་འཆར་སྐྱོ་ཙམ་ཡང་གཏད་པའི་རང་དབང་མེད་པར་
དུད་འབྱོའི་བརྟུལ་ལྷགས་ཁོ་ནས་ཟ་འབྲུང་ཙམ་གཉེར་བཞིན། རྗེས་སུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོ་ནས་
བཟུང་ཚོས་ལྷགས་བཙོས་བརྒྱུར་སྐབས་ཉེས་མེད་ཀྱི་སྐྱ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་འཛོན་བཟུང་དང་སྐྱ་
སར་ཐབས་ཉེ་བཞག་འབྱོར་དང་བཙོན་དབང་གིས་འཁོར་བའི་བྱིས་ཚང་དུ་བརྒྱལ་ལ་དགེ་འདུན་
མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་ཚེ་སློག་ཀྱང་བཀུམས། དེ་ནས་བཟུང་ཉེས་མེད་པོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་བག་
ཐེབས་ཡིད་སེམས་ལ་ནམ་ཉོག་གི་འདྲེ་ཡིས་ཟིན་ཉེ་སྟོ་འདྲོག་དང་འཇིགས་སྐྱེག་གིས་ཡོངས་
སུ་བསྐྱིབས་གིང་རྒྱན་སྟོལ་གྱི་ཁ་ཉོན་དག་ཀྱང་དུས་དེ་ནས་བཟུང་བདག་མེད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་རི་
བཞིན་ཡིད་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ཞིག་དུ་སྐྱས་སོ།། འོན་ཀྱང་བསྐྱོག་མེད་ཀྱི་ཆག་སྟོ་དེ་སྐད་ཅིག་
ལས་སྐད་ཅིག་དུ་ཉེ་བར་ཐོན་པ་སུས་ཤེས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོའི་དགུན་དུའི་ཀྱི་བར་མཚམས་
སུ་རྒྱ་མིའི་སྤྱིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱང་གི་དགོས་མཁོ་ཟེར་ནས་པོད་རིགས་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་
གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ཉེ་དྲག་ཆས་སྐྱས་སུ་བཅུག་ནས་སྐྱ་གཅིག་སྐྱེག་ལ་དམངས་དམག་སྟོར་བརྟུར་
བྱེད་དུ་བཅུག དེ་རྗེས་རྗེས་དྲག་སར་སྤྱིར་བསྐྱུས་ནས་སྐྱ་གཉེས་ཙམ་འགོར་རྗེས་སྤྱི་བདེ་
ཁག་དང་བཙོང་འབྱོལ་དམག་གི་ཚན་ཚུང་མང་པོ་ཞིག་གཅིག་རྗེས་གཉེས་མཐུད་དུ་སྐྱེབས་ཉེ་
པོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་ནང་འབྲུག་སྟོར་བར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་སྣ་ཞེས་རི་པོང་ལ་རྟུ་བཏགས་
ཉེ་ཉེས་འདུགས་འདྲི་ཉོག་བྱེད་པའི་མགོ་བརྩམས། པོད་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་རྒྱ་འབྲས་
ནི་པོད་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་སུ་གྱུར་ཡོད་པས་པོད་མི་སུས་ཀྱང་རྒྱལ་འགལ་མེད་པར་
བདེན་དོན་དམ་འཛོན་དང། ནང་འབྲུག་གི་བྱ་འགུལ་ཅེས་པ་ཙུ་བ་ནས་མེད་པའི་ར་སྟོན་ཡང་
ཡང་བྱས་ཀྱང་མཐར་གདུག་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བྱིས་ཚང་པོའི་ལ་དཔེར་ན། ལུས་གཅེར་བུར་ཐག་པས་
བྱིག་ནས་ཚུ་ཚོད་འགའི་རིང་མེ་དྲོད་ལ་སྤྲེ་བར་བཅུག་པ་དང། ལ་ལ་གཅེར་བུར་གནམ་ལ་

དབྱངས་ཏེ་མཚན་གཙོ་དེ་སོགས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱིམས་གཙོ་དེ་མང་པོ་བྱས་པས་
བཟོ་དེ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམས་པ་ཞན་པ་འགས་ནང་འབྱུག་བྱ་འགྲུལ་ཟེར་བའི་སྐྱོ་བ་དྲགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞན་
ཁས་ལེན་མི་བྱེད་ཀ་མེད་དང་ད་དུང་སྐྱུག་གཙོ་དེ་དྲག་པོའི་འོག་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་མི་གང་མང་ཞིག་
དམར་འདོན་བྱས། འོན་ཀྱང་བདེན་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡིད་སེམས་རིང་ནས་གཏད་པའི་སྐྱེས་
བུ་དག་ནི་རྩོལ་རི་མོ་བྱིས་པ་རི་བཞིན་རྒྱ་མིའི་སྲིད་གཞུང་ལ་བདེན་དོན་གྱི་ར་སྐྱོད་ཅི་རྣམས་
བྱས་ཀྱང་མི་སྐྱུགས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་འདྲེ་གདོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྒྱ་འབྲས་དང་བདེན་དོན་གྱི་
གནས་ལུགས་འཆད་པ་ནི་རང་གི་རག་སྐྱོ་རང་གིས་རྒྱུད་བས་སུ་བཏང་བ་ཙམ་ལས་འབྲས་བུ་མ་
ཚོན་པར་མ་ཟད། ཁོ་ཚོས་ད་དུང་དམངས་དམག་སྐྱོང་བརྟམ་བྱེད་སྐྱབས་སྐྱོག་དུ་གྲངས་པའི་
བྲལ་འགྲིག་ཅིང་དྲག་ཆས་ཀྱིས་སྐྱས་པའི་འདྲ་པར་ཅིག་སྤྲོད་ཡོང་ནས་མི་ཤེ་ཤེ་བཞིན་དོ་གཏུགས་
ཀྱིས་འདི་དབང་ཉགས་ཡིན་ཞེས་སྐྱས་ལ་བྱིམས་ཆད་ཀྱང་རྗེ་དྲག་དུ་བཏང་། གཏུག་རྒྱུ་བ་སྐྱབས་
མཚན་གཙོ་དེ་ཚབས་ཆེན་གྱི་དབང་གིས་ཀན་པ་མང་ཆེ་ཤོས་ཤིག་འཇིག་རྟེན་འདི་རུ་རྩོགས་ལ་
ཉེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྤོགས་སོ་སོར་རྒྱང་ཕྱད་བཅོན་འདུག་བྱས་པས་
བདག་གི་ཡབ་མེས་ཀྱང་ཐ་ཡུལ་དུ་ལོག་རྒྱུ་མ་ཡུང་བར་ས་ཆ་རྒྱས་མེད་ཅིག་དུ་འཇིག་རྟེན་གཞན་
པ་ཞིག་འབྱིམས་དགོས་བྱུང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཡིད་སེམས་སྐྱོ་བ་ཞིག་ནི་བྱིམ་འཇིན་གྱི་བུད་མེད་
དང་ཉེས་མེད་ཀྱི་བྱིས་པ་དག་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པར་མགོའི་སྐྱོད་དང་བྱིམ་གྱི་གཞི། སྐྱོ་ཁའི་
ཐོག་ཐ་ན་སུར་བར་བཏགས་པའི་བྱི་དང་བཅས་སངས་མེད་སྐྱུལ་མེད་དུ་བསྐྱུར་ནས་དྲག་
ཆས་སྐྱས་པའི་རྒྱ་དམག་གི་བཙན་དབང་འོག་སྐྱེ་ལེ་ཉེས་བརྒྱར་ཉེ་བའི་རྒྱང་ཆ་དང་དེ་ལས་སྐྱབ་
འགྲུར་གྱིས་ཚོད་པའི་ཆིས་ལེན་སོགས་སུ་གནས་སྐྱོར་དགོས་བྱུང་ཡོད། དོན་དངོས་ཐོག་བུད་
མེད་བྱིས་པ་དག་ལའང་རྒྱ་རྩོལ་ཁབ་སྐྱུད་ཙམ་ཡང་འབྲེལ་དབང་མེད་ལ་སྤྲོད་ཀྱང་མེད།
སྐྱབས་དེར་མདའ་བཞི་ཁོ་ནར་བོད་བྱིམ་སྐྱོང་ཚོ་གཅིག་ལྷག་དང་བོད་མི་སྐྱོང་སྐྱུག་དུག་ལ་ཉེ་
བཞིག་གི་སྐོག་དབང་བྲལ། གཞི་དོར་གཉེན་འཛོར་དུ་བཏང་བའི་མ་ཤི་གསོན་བྲལ་གྱི་སྐྱོ་གནས་
དེ་དག་དབང་དུ་བརྗེད་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གནས་ཡོད། གནའ་དུས་ནས་འདི་གར་འཚོ་ཞིང་

གནས་པའི་ས་ཁུལ་འདིའི་བདག་པོ་བོད་མི་མང་ཆེ་བ་བཙན་འདེད་བྱས་ཆེས་ཀྱི་མི་ས་མདའ་བཞིའི་
ས་ཁུལ་དུ་གསང་བའི་ཉེའི་དྲག་ཆས་ཞིབ་འཇུག་དང་གསར་སྐྱུན་གྱི་ལས་ཁུངས་དང་དམག་ཆས་
གྱི་གསང་མཛོད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་དེ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཁུལ་ཆེ་བ་ནི་ས་གནས་པའི་ཀྱི་མི་མང་པོ་
བསྐྱེད་ལེན་བྱས་ཤིང་རང་སར་སྐྱབས་པའི་བོད་མི་ཅུང་ཙམ་པ་དག་ལས་རིན་ཐང་མེད་པར་རྒྱ་ཉོར་
གང་མང་བཙན་དབང་གིས་གྲངས་ཉེ་སྡོགས་ཡོངས་ཀྱི་ཀྱི་མིའི་སྡེ་བ་དང་མི་སྡེར་གྱི་འཛོལ་བའི་
ཉེན་གཞིར་བྱིན། ད་སྐབས་རྫོང་འདིར་ཀྱི་མིའི་ཞང་གཉིས་ཡོད་པར་བསྡོམས་པས་བྱིས་ཚང་།
༡༩༩༠ དང་། ཀྱི་མི་མི་གྲངས་༩༩༡༡༣ ཡོད་ཅིང་རྫོང་ཡོངས་ཀྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་རེ་
གཅིག་གི་ནི། དེས་ས་ཁོལ་ལུ་ལུ་ལུ་༩༥ བསྟུན་། ཆེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དང་སྐྱབས་
པར་དུ་རིག་གསར་སྐབས་མདའ་བཞིའི་ཚོས་དད་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མི་རབས་དུ་མར་འབད་པས་
ལས་སྐྱབས་བྱས་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གཉིས་ཀྱང་ཡང་བས་འཕྲོག་བཙོམ་བསྐྱོག་གསུམ་གྱིས་མང་
མེད་གཏོར་བཞིག་བཏང་ལ་རིན་ཐང་བུལ་བའི་རིག་གཞུང་དཔེ་ཆ་དང་གནའ་རྣམས་ཀྱང་
དོན་མེད་གྱི་བར་ཆད་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཆེ་ང་འདྲ་མའི་སྐྱེ་འདྲ་ད་བར་སྐྱུས་བྱེད་བའང་མི་ཤེས།
སྐབས་དེར་ཡང་ཀན་པ་མང་པོ་ཞིག་འཛིགས་སྐྱབས་དང་མནར་གཅོད་གཟོད་བསྐྱེད་མ་རྣམས་པར་
རང་སྡོག་རང་གིས་གཅོད་པའི་ལམ་དུ་བརྒྱུག་སྤེལ་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་༡༩༦༡ བར་གྱི་ལོ་གསུམ་
གྱི་ལུ་གའི་ཁྲོད་ལྷོགས་སྡོམ་གྱིས་སྤེལ་ལམ་དུ་སྤྱིན་པ་སྐྱུས་ཀྱང་གྲངས་འདེན་པར་དཀའོ།། ལོ་
རབས་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཀྱི་ལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམས་བྱུགས་དང་འཇམ་སྤྱིང་བོག་གི་བདེན་དབང་
གི་སྤོབས་བྱུགས་ཀྱི་ཁ་བརྒྱུང་འོག་མངོན་སུམ་འཇམ་མེད་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་སྤྱིད་རྣམས་སྤོང་
བྱས་ཉེ་སྤྱི་ངོས་ནས་འཇམ་མཉེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟན་ནས་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཀར་འདོན་དང་སྤྱིད་རྣམས་
རྗེ་ལེགས་སུ་བསྐྱར་པ་ཞེས་པའི་མགོ་བརྩམས་ནས་བརྒྱུང་རིམ་བཞིན་ཚོས་སྐྱབས་དད་མོས་རང་
དབང་དང་ཉེས་མེད་འཛིན་བརྒྱུང་བྱས་པ་དག་དཀར་འདོན་བྱེད་སྐབས་གནས་སུད་བཏང་བའི་
མདའ་བཞིའི་འཕྲོག་པ་རྣམས་ལའང་༡༩༥༥ ལོར་གནས་སྤོར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཀྱི་ལ་སྤྱིང་གི་
དགོས་དོན་ལོན་ཚུལ་དང་གསང་བའི་ཉེའི་དྲག་ལས་ཁུངས་དག་གཏོར་འབྲེན་བྱས་ནས་སྤར་

གཏོར་པའི་མདའ་བཞིའི་སྡེ་བ་དག་ཀྱང་སྤྱིར་རང་སར་འདུས་ཚོགས་པ་ཁས་ལེན་དང་གཞན་པའི་གཏམ་བཟང་ཡང་གང་མང་བསྐྱབས་ཁུལ་བྱས། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེའི་བཟོ་ལས་སྒོལ་ཡིག་ལྟར་འདིར་བཅུགས་ཀྱི་ཉེའི་བཟོ་བྱ་གཏོར་འབྲེན་སྲིད་མགོ་ཚུགས་རྗེས་བཙན་འདེད་བྱས་པའི་པོད་དམངས་ཀྱི་ས་བྲིམས་མཐུན་སྡོམ་སྤྱིར་རང་སར་ཡོང་རྒྱའི་རེ་བ་བཤད་པའང་བྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཟེར་ནས་གཤེག་ཤེག་བཏང་། འོན་ཏང་ཡུན་རིང་དུ་བཀག་པའི་རྒྱ་མཚོ་དེ་རགས་དང་བྲལ་བའི་སྐལ་བཅུག་བྱུང་ཚེ་འགོག་པའི་རྣམས་པ་དང་བྲལ་བ་ཇི་བཞིན་ལོ་ངོ་སྐྱུལ་རྒྱུར་སྐྱས་པའི་རང་ཡུལ་གྱི་དྲན་གདུང་དེས་པོད་དམངས་རྣམས་བཀག་འགོག་གི་འདིགས་སྐྱུལ་ལ་མ་འཇོམས་པར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོ་ནས་༡༩༥༩ ལོ་བར་སྐྱབས་གཞུག་སྐྱོད་པའི་བྱུང་ཡུལ་དུ་ལོག་པ་ལས་མང་ཆེ་ཤོས་སྐྱར་ཡང་བཙན་དབང་སྡོམ་སྤྱིར་སྤུད་བཏང་། ཉུང་ཤོས་ཤིག་གི་འཚོ་བའི་ཉེན་གཞིའི་སྤྱུགས་ཐོག་བཅུ་བྲག་འགའ་ཙམ་ཀྱང་གཞུང་བཞེས་བྱས་ཏེ་འཚོ་ཉེན་མེད་པར་བྱས་པ་ད་སྐབས་ཀྱང་འདི་གར་འདུག ལྷག་པར་དུ་པོད་བྲིམ་མང་པོ་ཡར་མར་གནས་སྡོར་སྐབས་སྐྱར་ཡང་པོད་མི་ཉུང་ཤོས་ཤིག་ལ་མཐུན་སྡོམ་ལ་དང་བཅེ་འཇགས་ལ་གཏོར་བཅག་སྲིད་མཁན་ལ་ཁ་གཡར་ནས་བྲིམས་འགོག་དང་ཆད་པ་གང་མང་བཙན། ད་སྐབས་གཞན་སར་ཡོད་པའི་འབྲོག་པ་ཆན་པ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་ནམ་རྒྱུན་དུ་མགོ་པོ་རང་སར་འཁོར་ནས་ཉལ་བ་དང་ནང་དགུང་ལ་རང་སའི་སྤོགས་སུ་ཟས་སྤུད་མཚོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཚོ་གས་རང་སེམས་གསོ་ཅི་རྣམས་སྲིད་པ་དང་། ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཚེ་མཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མའི་དུས་སུ་མགོ་པོ་རང་སར་འཁོར་ནས་མིག་བཅུ་མས། ཡང་ལ་ལས་དབུགས་ཀྱི་མཐའ་མར་རང་གི་བེམ་པོ་རང་ཡུལ་དུ་སྐྱེལ་དགོས་ཀྱི་ཁ་ཆེ་མས་འདོག་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་བའི་རྣམས་པ་ཞིག་ད་བར་དུ་གནས་ཡོད་ལ་ད་དུང་ཡང་ཡུན་རིང་ཞིག་དུ་གནས་སྤིད། སྤྱིར་ན་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་ལས་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རང་སར་སོང་ནས་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་སྤིད་རྒྱས་ཡོད་མོད། ཉེས་མེད་ཀྱི་པོད་འབྲོག་དུ་མ་ཚོགས་ཤིག་གཞན་སར་དེད་ནས་ནམ་ཡང་བཀག་འགོག་དང་མནར་གཅོད་སྲིད་པ་དེ་པོད་མིའི་ངོས་ཐོག་ནས་འབྲོག་པ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནད་དོན་ཅིག་དང་རྒྱ་མིའི་ངོས་ནས་པོད་

གྱི་ས་ཆ་བཙན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་གནད་དོན་ཅིག་ཀྱང་ཡིན་པར་འདོད། གང་ལྟར་
ཡང་གོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་གནད་དོན་ཆེ་མ་ཚུང་གསུམ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་པོད་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་
ཐང་ལ་གསལ་བཤད་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་པར་བསམ་ནས་དེ་ཚུལ་མདོར་ཙམ་ཡར་བྱ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ།

ལྷན་ཁྲིམ་ཞིག་རྒྱུ་ལོ།

ལྷན་ཁྲིམ་ཞིག་མར་འགྲོར་མེད་བྲལ་རིམ་དུ་གཏོགས་པ་ནམས་ལ་དངུལ་རྒྱུང་ཙམ་སྤྲད། མ་
འགྲུངས་པར་ལོ་རེ་རེ་མི་སྡེ་རྒྱུ་དཔལ་འགྲོར་རིམ་བཞིན་རྗེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
གྱི་དཔལ་འགྲོར་གྱི་ཁྱུང་པོ་དེ་ལོ་སྤོན་མ་ལས་ལྷན་འགྲུར་གྱིས་རྗེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
འཕོར་ཆེན་པོ་དེ་དང་དཔུང་འདུག་བྱས་པས་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
ཆེན་པོས་སྤོན་ལོག་རྒྱུང་ཙམ་རེ་བྱས། པོད་པ་གང་སར་འོས་ལངས་གྱི་རྒྱུང་ཚུལ་རྒྱུང་ཙམ་
རེ་བྱས་ནས། དེ་ལ་ཁག་བཀལ་ནས་ཁ་ནས་སྤྱི་གཞི་སྤོན་གསུམ་དང་མཉམ་འཛོག་བརྒྱུད་ལས་
མི་འདའ་ཟེར་བའི་སྤྱི་དབྱུངས་སྤོན་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
དགོས་ཟེར་བའི་རྒྱ་དོན་སེམས་ལ་བཅེངས་ཏེ་ཁ་འཇམ་ཁོག་དུ་ལ་གྱིས་གདོང་རིས་ངན་པ་དམར་
རྗེན་དུ་བསྐྱོན་ཏེ་སྤྱི་གྲོ་བའི་བཙན་དབང་གདུག་རྒྱུ་ལ་རྗེ་ཆེ་རྗེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
མཁན་དང་བཙན་གཞོན་རྒྱུང་མཁན་བར་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་དེ་རིམ་གྱིས་བྲལ་རིམ་འབྲེལ་རྒྱུ་གྱི་
ནམ་པར་བརྒྱུར་ཏེ། བྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་གྱི་རང་སྤྱང་གང་གར་ཁོ་ན་བྱས་ཏེ། མི་ལོ་ཉིས་
སྤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བྱུང་སྤོང་མེད་པའི་བཙན་འདུལ་ཆེན་ལོ། བཙན་འདུག་ཆེན་ལོ། དམར་
གསོད་ཆེན་ལོ། འགྲོག་བཙོམ་ཆེན་ལོ། གདོར་བཞིག་ཆེན་ལོ་སོགས་བྱས་ནས། པོད་འདི་
ལིན་དུ་ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་རྒྱུང་བའི་སྤོན་ནག་གི་རྒྱལ་ཁམས་ཞིག་དུ་བརྒྱུར་རྒྱུའི་ངན་སེམས་
བཙང་སྤོང་པོད་མིའི་བསམ་སྤོང་བཅེངས་འགྲོལ་གདོང་རྒྱ། བསམ་སྤོང་བཙོམ་རྒྱུར་བྱ་རྒྱ། ལྷན་

པ་བརྗེ་རྒྱུ། ལྷ་བཙུན་ཉམས་སྐྱེས་པ་འབབ་རྒྱུ། བོད་ཀྱི་གོན་པ་བརྗེས་ནས་འབྱོར་རྒྱན་གྲུལ་
རིམ་དང་བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་རྙིང་བ་འདོད་རྒྱུ། རྣམས་པའི་རལ་བ་གཙོད་
པ་དང་། འབྲོག་པའི་བུ་མོ་ཉམས་ཀྱིས་ལན་སྤྲུག་བསྐྱས་མི་ཚོག་ཟེར་ནས་རྒྱ་མིའི་རྩ་རྒྱུད་བཞིན་
རྒྱུར་རྒྱུའི་རན་སེམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སློབ་གྲུ་བ་ཉམས་ལ་དགོན་པ་ཉམས་ཀྱི་གོས་སྐྱེ་དང་། ལྷ་
ཤེས་ཡོལ་བ། མགོན་ཁང་ནང་ནས་རྩན་གལ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་བུ་བཟོས་ཏེ་བསྐྱོན། རྣམས་པ་
ཉམས་ཀྱི་རལ་བ་བཅད། སློབ་གྲུ་བ་བུ་མོ་ཉམས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེད་ལ། རྒྱ་མིའི་ལས་ཤེད་ལ་གོགས་
ཤེད་མཁན་བོད་པ་བ་མི་རིགས་ཀྱི་རྣང་འདྲེན་པ་ཉུང་གས་ཤིག་གིས་རང་རྒྱུད་གདོན་གྱིས་བརྒྱབས་
པས་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་སན་ཅད་དེ་དོད་ནས་རང་གི་ཁེ་སན་ལྟན་བུ་ཞིག་གི་ཚེད་དུ་རྒྱ་དམར་
ལ་སློབ་གཏད། ཁྱེལ་དང་དོ་ཚོ་ཀུན་དང་བུལ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུན་ཆེ་མི་རིགས་དག་རྣམས་བརྗེས་
ཏེ། སློབ་དུ་རྒྱ་དམར་ལ་དགའ་བའི་སྐད་ཆ་ཚོག་གཅིག་གོ་ནའང་རྒྱ་མི་ལ་དོད་གའི་ལྷ་ཉེན་
བུས་ནས་རྒྱ་མི་དཔེ་ས་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྗེན་པའི་བོད་མི་སྲོད་མེད་འགའ་གས་ཀྱིས་
སྐྱ་དངས་ནས་ས་ཆ་ལ་ལར་བཅན་འདྲེལ་གྱི་མགོ་ཡང་བརྩམས་ཡོད། ༡༧༥༤ རྩི་ཆེ་གསུམ་
པའི་ནང་ལ་མེ་བ་གོང་གསེར་མོ་སློངས་ཀྱི་རྩེ་གནས་དོང་བོད་པལ་གྱི་དགོན་ཆེན་དང་དགོན་
རྣམས་སྤེན་དཀར་ཐང་དགོན་པ་རྣུ་བུ་མཚོན་ན་མཚན་མོར་སློབ་དུར་དུ་སློབས་བཞི་མཚན་བརྒྱད་
ནས་དམག་གིས་བསྐྱོར། མེ་སློབས་ཆེ་རྒྱུང་མང་བོ་བཙུགས་ནས་དམག་མི་དང་རྒྱ་མིའི་ལས་
ཤེད་བོད་སྐད་སྤྲན་བུ་ཤེས་མཁན་ཉམས་གྲུ་གལ་ནང་དུ་འདྲེལ་འོང་ནས་བསྐྱོགས་གཤེར་བུས།
དགོན་པའི་ཁྱི་གདན་རྒྱུར། དབུ་ཚོས་ལས་སྤྱེ། ལྷ་སྐུལ་ཆེ་རྒྱུང་། གཉེར་བ་དང་གྲུ་བ་ཆེ་
རྒྱུང་ཚང་མ་ལུག་ལྷུ་ར་བར་བཙུག་པ་བཞིན་བཀའ་ཉར་བུས། སློབས་སློབས་ནས་དེ་ཉམས་ཀྱི་
རྩེད་དུ་མེ་མདའ་བཙུགས། དམག་དཔོན་གཅིག་གིས་རྩིག་ཉམས་དང་བཅས་ཡོངས་ནས་སྐད་
གསེང་མཐོན་པོས་མགོ་རྩོམས་ཞེས་སྐད་རྒྱབ་ཚེ། ཚོག་བརྒྱུད་པོ་རྣམས་རྒྱུབ་པའི་གནམ་རྩུགས་
ཀྱི་སྐྱ་རྩེ་བུས་འཛིན་བརྒྱུད་ཤེད་དགོས་པའི་མི་ཉམས་ཀྱི་མིང་སོ་བོས་ནས་ཡར་ལངས་སུ་བཙུག
རྒྱ་དཔོན་དེས་མི་འདི་ཉམས་གང་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱལ་ཁབ་དང་རྩི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་གཏོར་

བཟླག་བྱེད་མཁམ། འཕྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལ་གཞོན་པ་སྐྱེལ་མཁམ།
མི་དམངས་ལ་བཙན་གཞོན་དང་བཟུ་གཞོག་ ཉམ་ཟམ། རྒྱས་བྱིར། མ་ཙཱ་རིང་ལུགས་ལ་
དགའ་བ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་མི་དགའ་བ་ག་སྟག་ཡིན། དེ་རིང་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་
པ་ཡིན། ཞེས་བཤད་རྗེས་ལག་བཅད་ཞིག་བཏང་བ་ན། ཞགས་པ་འཛིན་པའི་དམག་མི་གཉིས་
རེ་གྲུ་བ་གཅིག་གི་སྟེང་ལ་རུབ་ནས་མེད་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་དམ་པོར་བཀྱིགས་རྗེས། མེ་མདའི་
ཞབས་ཀྱིས་བརྟུང་བ། རྟོག་ཁྲིས་རྒྱག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁྲག་དམར་ཙཱ་ར་ར་ཐོན་བཞིན་བཙོན་ཁང་
དུ་འབྱོན། ལྷག་ལུས་ནང་ནས་ཡང་བསྐྱར་རྒྱ་མིའི་འདོད་སྡོམ་མ་བབ་པའི་གྲུ་གཞན་ཚང་མ་ལྷུན་
ཁོང་དུ་བརྒྱུང་ས། རྒྱ་མིའི་བཤད་རྒྱུར། དེ་རིང་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་མི་ངན་པ། མིའི་རིགས་
ཀྱི་ལས་སུ་མི་ཚུད་པའི་སྤྱི་སྤྱུག་གི་སྤྱང་པོ་འདི་ནམས་ཙཱ་མེད་དུ་མ་བཏང་ན་འཕྱོར་མེད་གྲལ་
རིམ་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་སྲ་བཙན་དུ་གཏོང་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱུན་
ལ་གཞོན་ཚབས་ཤིན་དུ་ཆེ། མི་ངན་འདིའི་རིགས་ནི་པོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་
འོག་ནས་འཚར་སོངས་བྱུང་བའི་མི་སྤྱོན་ཅན་ག་སྟག་ཡིན། ཁོ་ཚོ་རྣོད་ཡང་ལ་གཏན་ནས་གཏོང་
མི་རུང་། དཀའ་སྤྱུག་མང་པོ་སྤྱང་དུ་བཙུག་ནས་ཉེས་རྟུང་དྲག་པོ་གཏོང་རྒྱུ་དང་ཉེས་ཆད་སྦྱི་
མོ་གཙོད་དགོས་ཞེས་བཤད། ལྷག་ལུས་ནམས་ལྷ་བ་འགའ་ལ་བཀག་ཉར་བྱས་ནས་བཙོན་ཁང་
དུ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཉེས་མིང་ཅན་འགའ་གས་ཉིན་རེ་ལ་མི་གཅིག་རེ་སྤྱིར་འབྱོན་ཡོང་ནས་
ངོ་ཚོལ་ཐངས་མང་བྱས། ཁ་ནང་ལ་རུས་པ་དང་རྟོ་བཞག་ བཀྱིག་དྲགས་ནས་དྲན་མེད་བརྒྱལ་
ན། བྱང་ལ་རྒྱ་སྤྱུགས་ནས་དྲན་པ་སོས་སུ་བཙུག་རྗེས། ལྷར་ཡང་བཀྱིགས། རྒྱ་མིས་ཉི་མ་
རེ་རེ་ལ་བཙོན་པ་གཅིག་རེ་འབྱོན་འོང་ནས་རྒྱ་མིའི་རྒྱགས་སྤྱི་དུར་བཙོན་ཅན་དེ་ཚོར་མི་འདི་
འདྲ་ཞིག་ལ་ཉེས་པ་འདི་དང་འདི་ཡོད་ཅེས། མང་ཚོགས་སར་བྱིད་དེ་འཐབ་འཛིང་གཏོང་དུ་
འཇུག་པ་ཡིན། དེའི་སྐབས་བྱིད་ཚོས་སྡོན་ལ་ལངས་ཏེ་ཁོང་ཁྱོད་ཅེས་པོའི་རྣམ་འགྲུར་ཐོན་
དགོས། མི་དམངས་ལ་འགྲུལ་བུགས་ཐེབས་པའི་སྤྱོན་བརྗོད་དང་། རྟུང་རྟེག་གཏོང་དགོས་
ཞེས་ངན་བསྐྱབ་བུགས་ཆེན་བྱས། རྒྱགས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས། དྲན་གཡོག་ལ་ཉེས་རྟུང་བཏང་

ཚུལ། བུ་ལོན་ལྷངས་ཚུལ། བྱེ་དང་རྒྱ་མ་ལ་གཡོ་རྒྱུ་བྱས་ཚུལ་སོགས་ཉེས་པ་ཚང་བས་ཆེན་
ཡིན་ཁུལ་གྱིས་རྒྱན་གཏམ་གང་མང་ལའ། རྒྱ་གས་ཁྱི་ཚོ་ཡར་ཡངས་ནས་གདོང་ལ་མཆིལ་
མ་འདེབས་པ། འགམ་རྩལ་གཞུ་བ་སྐྱོད་དང་རྩ་ཚོག་ནས་འབྲེན་པ། རོ་དང་ཁུ་ཚུར། དབྱུག་
པ་སོགས་གྱིས་ཉེས་རྐྱེད་ཚད་མེད་གདོང་བ་སོགས་དང་། མཚམས་མཚམས་སུ་གཏན་མེད་དུ་
གདོང་དགོས། ལྷང་ཁུན་ཏང་ཁྱི་ལོར་ལོག་ལ་སོགས་པ་སྐྱོད་འགག་རག་བར་སྒྲོག་དགོས། ཐ་
ལུ་སྤོ་སྒྲོག་སྐྱོད་རྩུ་བྱས་ལག་པ་གཉིས་རྒྱབ་དུ་བརྒྱམས། ཤེད་ཡོད་ཚད་སྒོས་མི་གཉིས་རེས་
བརྒྱམས་ཉེ་ས་ལ་ཁ་སྐྱུ་བས་གྱི་འགྲེལ་འགྲོ་རག་བར་བརྒྱམས་བཞིག་གྱེད། འདི་རྩུར་རོ་རྩོལ་
འབབ་ཚོད་གྱེད་དུ་ས་ཁྱིམ་འདིའི་རྒྱ་རྩུ་དངོས་པོ་རྩམས་འགྲེལས་སྟོན་བྱས་སྟེ། མི་རན་པ་
འདིའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཐོག་གཏུང་གཞོན་དང་བལྟ་གཞོག་བྱས་པས་དགའ་སྒྲོས་འཚོ་བ་འདི་
འདྲ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ནས་ཡང་ཡང་འབབ་ཚོད་གྱེད་དུ་བརྒྱག་ དེ་རྩུར་ཉེས་རྐྱེད་གིས་
བསད་མས་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། ལུས་རོ་རྩོལ་མ་བྱས་ཆེ་མི་དེ་སྐྱོད་རྩུར་མཁུགས་བརྒྱུང་ཅན་
ཡིན་ཟེར། དེའི་དངོས་པོ་རྩམས་གཞུང་ལ་སྐྱེད་སྐྱོད་སྐྱོད་ཚོགས་ཁྱི་ཚོང་མ་ལ་བགོ་
བཤའ་བརྒྱབ། མི་གཅིག་ལ་བྲེངས་མང་པོར་རོ་རྩོལ་བྱས་པའང་ཡོད། མི་རེ་རེ་ནས་བཟང་
ན་གངས་གྱིས་མི་ལང་། ཡང་བཙོན་པ་ལ་ལ་རྒྱབ་ལག་བྱས་ནས་གནམ་གྱི་གདུང་མ་ལ་བཏགས།
རྒྱང་མགོ་ལ་རོ་བཏགས། དབྱུགས་ཆད་ཆེ་བང་ལ་འཕངས། སྐར་ཡང་གནམ་ལ་བཏགས། དེ་
འདྲ་བྲེངས་མང་བྱས་ནས་ལག་ལ་ཁྱག་རྒྱག་མ་སྐྱབ་པར་ཞ་པོར་གྱུར་བའང་གིན་དུ་མང་། དེ་
དང་མཉམ་དུ་གྲོང་སྟེ་ཁག་ལ་ཡང་བཙོན་འཇུལ་གྱེད་ཚུལ་གོང་དང་མཚུངས་མོད། གཙོ་པོ་
དཔོན་པོ་འགྲོར་རྒྱན། རྩེ་དཔོན། རྒྱ་མི་ལ་དགའ་པོ་མི་གྱེད་མཁུག་ཚང་མ་འཇོན་བརྒྱུང་བྱས།
རེབ་གོང་སྐྱོད་པ་སྒྲོགས་གྱི་རྒྱ་སེར་རྩམས་སྐྱན་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཀག དམག་མི་རྩམས་
གྱིས་བཤད་རྒྱུར་པོད་པ་རྩམས་ལ་ཅེད་མོ་ཞིག་ཅེ་ཟེར་ནས་བཙོན་པ་ཚང་མ་མཉམ་གཅིག་དུ་
སྒྲོག་སྐྱོད་གྱིས་བཞིགས། བརྒྱམས་དགས་པས་ལ་ལ་དུན་མེད་དུ་བརྒྱལ། ལ་ལ་དབྱུགས་ཆད།
ལ་ལ་ཁྱག་རྒྱགས་མ་སྐྱབ་པར་ལག་པ་ཞ་པོར་གྱུར། དེ་སྐྱབས་རྒྱུའི་སྐྱན་པའི་བཟའ་ཟླ་རྒྱ་མོ་

ལྷན་སྐྱོད་ལོངས་ནས་(ཅང་མེན་ཅ་ཡིག) (བོད་རྒྱལ་དུ་བོད་པ་ཤུགས་སྤོང་བཟེར) ཡང་ནས་ཡང་
དུ་རྒྱལ་འབོད་བརྒྱབ་སྡེ་བརྟན་སྡོད་བྱས། ཞོ་འཕོང་ལ་ཁ་ཟེར་བའི་སྡེ་བ་ཞིག་གི་ས་ཁུ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ས་ཁུ་གཉིས་ཆར་མཉམ་དུ་བཟུང་བས་བྱས་བསྐྱེད་མ་ཐུབ་པར་པའི་གམ་དུ་སོང་ནས།
ཨ་པ་ངས་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་ཀྱི་ཞེས་བཤད། པའི་མིག་ཚུ་བུའི་གདོང་ལ་ལྷུང་། བུའི་མིག་ཚུ་
པའི་པང་ལ་ལྷུང་ནས། བྱས་ཨ་པ་ཨ་པ་ཟེར་ཞོར་དུ་པའི་པང་ལ་མགོ་བཞག་ནས་གི། རྒྱ་དམག་
གིས་རྒྱང་པ་ལ་གཅིག་གིས་བཟུང་ནས་སྤོ་རྩེར་དུ་ད། སྤྱི་སྤྱོད་མ་ཆད་པའི་སྤྱི་ལྷན་གྱིས་མགོ་
རྩོལ་བརྒྱབ་པས་ཁྲིག་དམར་བལྟར། རྒྱ་མིས་བརྟུང་བརྟེན་དང་ཡང་བའི་གདུག་ཚུ་བ་ལ་རྒྱག་
ནས་སྤྱིར་རྒྱུས་པ་ཞིག་གིས་རང་གི་བུ་ཚུང་ག་པོ་རྩོ་རྩེ་ཟེར་བ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཅན་དེ་འབྲིད་
ནས་ལུང་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡིབས་ནས་བཟུང་ཡོད་པའི་སྐབས། རྒྱ་མིས་ཚོར་དེ་ས་ཁུ་གཉིས་
ཀ་འཛིན་བཟུང་བྱས་དེ་ལམ་ཁར་ཅེད་སྤྱད་བྱས་ནས་མེ་མདས་བསད། བེམ་པོ་སྡེ་བའི་དགྲིལ་
དུ་གཡུལ་ག་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བཞག་ནས། བཟུང་སྐྱོད་དང་ག་ཉེ་རིང་ཚང་མར་ལྷ་ཏུ་བཅུག་སྡེ་
བདུན་གྱི་མི་ཆེ་ཚུང་ཚང་མ་གྲལ་བསྐྱོད་དུ་བཅུག་ནས་ཁ་ནས་འབོད་ཚོག་ལ་ལོག་སྤོད་པ་རྩ་མེད་
བཟོ་དགོས་ཞེས་བཤད་ཞོར་ལ་རོ་རྩོལ་བྱེད་དུ་བཅུག་ བེམ་པོ་ཏུལ་ནས་གམ་དུ་སྤོད་མི་ཚུགས་
པའི་བར་དུ་དོ་དམ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་ ད་དུང་ཚོགས་འདུའི་སྡེར་རྒྱ་མི་ལག་དམར་གྱིས་བརྩོད་
རྒྱུར། བུ་ཚུང་ག་པོ་རྩོ་རྩེ་མ་བསད་ན་དེ་རའི་སྤོན་ཆ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་བཤད། སྤྱིར་རྒྱུས་
དཔོན་པོ་སྤོན་ལ་ལ་ལོག་སྤོད་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས། རེ་བ་གོང་གི་སྡེ་གནས་རོང་
པོ་རྩོང་གོག་ནས་དམར་གསོད་བྱས། སྤྱིར་རྒྱུས་སྡེ་འདབས་ནས་བཟུང་སྐྱོད་ལ་ཡང་མནར་སྤོད་
ཡུན་རིང་བཏང་ནས་སྤྱི་ག་བསྐྱེད་མ་ཐུབ་པར་སྤྱིར་རྒྱུས་སྡེ་འདབས་ནས་གཡང་ལ་མཚོང་
ནས་རང་གི་བརྒྱབ། ཤུལ་ན་བུ་མོ་ལོ་བཅུ་ཅན་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དེས་ཚོ་དེ་འདབས་བཞིན་ཡོད།
དེ་ལ་སྤྱི་བཏང་ག་པོ་བརྒྱབ་ན་ལོག་སྤོད་ལ་དགའ་བ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་བཏང་ག་པོ་ཡང་བརྒྱག་མ་
ཐུབ། རེ་བ་གོང་གི་ཉེ་འདབས་ན་དགུ་རོང་ཟེར་བའི་སྡེ་བ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཡོད། དེ་ན་གསང་
སྤྱི་གས་སྤོང་མའི་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྤྱི་གས་པ་ས་ཁུ་གཉིས་ཡོད། སྤྱི་གས་པ་གཞན་གཅིག་དང་གསུམ་

ག་རྒྱ་མི་ས་འཛིན་བཟུང་ལ་རྒྱག་ཏེ་ནགས་ནང་དུ་ཡི་བས་ནས་བཞུད། ཉིན་འགའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་
མི་ས་མཐའ་བརྒྱུད་ཏེ་གསུམ་ག་འཛིན་བཟུང་བྱས་རྗེས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་ནས་དམར་གསོད་བྱས་
མཐར། མགོ་བྲེགས། མགོ་གསུམ་པོ་རྒྱལ་བ་ཞིག་གི་ནང་ལ་བརྟུག་ནས་ཏེ་ལ་བཀལ་ཏེ་སྡེ་
བའི་ནང་ལ་ཐོན་མ་ཐག་ཚོགས་འདུ་ཞིག་བསྐྱེས་ནས་དེ་ཚོའི་བཟའ་ཟླ་འབྲིད་འོང་ནས། བྱིད་
ཚང་གི་མི་གསུམ་པོ་གང་ལ་སོང་ཞེས་དྲིས། འཛིན་བཟུང་ལ་རྒྱག་ནས་ཕྱོས་སོང་ཞེས་བཤད།
དེ་རིང་ཡུལ་ལ་ཐོན་སོང་ཞེས་བཤད་མ་ཐག་མགོ་གསུམ་པོ་རྒྱངས་ནས་བུའི་མགོ་དང་བྱོ་བའི་
མགོ་གཉིས་མཉམ་དུ་སྡེ་ལ་བཏགས། གཞན་གཅིག་པོ་ཡང་བཟའ་ཟླའི་སྡེ་ལ་བཏགས། བཟའ་
ཟླ་གཉིས་དམ་མེད་དུ་བརྒྱལ། བྱོ་བའི་མགོ་བཅད་ནས་བཟའ་ཟླའི་སྡེ་ལ་རྒྱན་ལྟར་འདོགས་བརྟུག་
པའི་གཏམ་རྒྱུད་རིང་མོ་ཞིག་པོད་གངས་ཅན་ལ་བཞག་སོང་། ༡༧༥༧ ལོར་མི་དམངས་རྒྱུ་
ཁང་ཟེར་བ་ཞིག་བརྟུགས་ནས་ཞིང་འབྲོག་ས་ཁུལ་ལ་ཆ་མཚོན་ན། བྱིས་ཤེ་ཤེ་ནས་གདན། ཉལ་
ཆས་ཅམ་ལས་ཉར་མི་ཚོག་པར། ས་ཞིང་དང་ཞིང་ལས་ལག་ཆ། རྫོ་ལྷུགས། རྒྱ་རྗེས་ཡོངས་
རྗོགས་མཉམ་ལས་ཁང་ལ་དབང་བ་ཡིན་ཟེར་ནས། རྒྱ་རྗེས་ཡོངས་རྗོགས་གཞུང་ལ་རྒྱངས་ཏེ།
སྡེ་བ་མང་པོ་མཉམ་བསྐྱེས་བྱས། པོད་སྡེ་མང་པོའི་བྱུལ་དུ་རྒྱ་མི་འཕོར་ཆེན་བབས་ནས་སྡེ་
བ་དེའི་ལྷུགས་ཚོག་ཁང་བ་རྒྱ་རྗེས་རྣམས་རྒྱ་མི་ལ་རྫོང་དགོས་བྱུང་། དེ་མིང་ལ་གཞི་མེད་
ཟེར། རྒྱ་མི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལྷུགས་ཚོག་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་མི་ཤེས་པས་ཚང་མ་གི་ཆར་
བ་རེད། ད་སྐབས་ང་ཚོའི་ལྷུགས་ཚོག་གི་ཆར་སོང་ཟེར། དེ་དག་ས་རྒྱང་མཐོ་བ་དང་མུ་གེ་
གཉིས་ཀྱིས་ལན་པ་ཡིན། འདི་ནི་ཐུན་མོང་ལྷུགས་བསྐྱུར་གྱི་ལམ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། མིང་ལ་
མི་དམངས་རྒྱུ་ཁང་དུ་བཏགས་ཀྱང་། དོན་ངོ་མ་བཅོན་ཁང་རྒྱག་ཤོས་གཅིག་གི་ནང་དུ་བརྟུག་
པ་ནང་བཞིན་རེད། ཞིང་ལས་པ་རྣམས་ཞིང་འདེབས་པ་ལས། རྒྱ་ཡུར་གསར་བཟོ། ལམ་
གསར་བཟོ། རྫོང་པོ་གཙོད་པ། རོ་ཐལ་བསྐྱེད་པ། ས་ཞིང་གཏོང་བརྒྱུ། སྤོང་བཟོ། མགར།
ས་ཚོད་སྡོག་པ་དགུན་སྡོ་ཚོད་འདེབས་པ་སོགས་སུ་བགོས་ནས་བཅན་བསྐྱེད་ལྱིས་ངལ་ཚོ་ལ་
བྱེད་པར་བྲིད་པ་རེད། མཚན་མོ་ཚོགས་འདུ་བསྐྱེས་ནས། རྒྱ་གར། བོང་ས་མཚོག་ ལོག་

སྒྲིབ་པ། གལ་ཇི་མ་དག་པོ། འཕྲོར་རྒྱན་སོགས་མིང་སོག་སོག་རྣམས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་དགོས།
རེ་བ་ཤོར་སྒྲིགས་ཀྱི་སྡེ་བ་རེ་རེ་ལྟར་རྣམས་པོད་མི་རྒྱལ་གཅེས་པ་ཚང་མ་བཙོན་ཁང་དུ་འཛོན་
བརྒྱུད་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཟིན་པའི་རྣམས་ལུས་པོད་མི་རྣམས་ལ་འཕྲོག་བཙོན་བྱས་པ། གཉེ་ལ་
གཞོན་དང་རྒྱལ་སྒྲིབ་བཏང་བ། ལུ་གེ་ཆེན་པོའི་འགོ་འཇུགས་པ། ཉིན་རེ་རེ་རྩོགས་འདུ་
ཚོགས་སྐབས། ཤར་སྒྲིགས་དམར་ཟེར་བ་དང་། ལྷོ་ཚོགས་རིང་ལུགས་བཟང་ཟེར་བའི་རྒྱ་
གཞས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཅན་ཅོན་ཚང་མ་ལ་གཏོང་དུ་འཇུག་པ། ཡང་རྒྱ་མིས་ལས་འགུལ་
འདི་ཚང་མ་པོད་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ། ལྷ་སྐྱེལ་དང་དཔོན་པོ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་
པ། མང་མཆོགས་བཟང་སྲིད་པས་ལྷོ་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྐྱེན་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་
མཚན་ཚོགས་སོག་ལ་མི་རེ་རེ་རྣམས་བཤད་དགོས་པ། མི་རེ་རེ་བཞིན་རང་ལོ་བརྒྱད་ཚུན་ཆད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཉེས་པ་ཆེ་ཆུང་བརྗོད་དགོས། བྱིས་ཚང་དབུལ་རྒྱལ་མེད་པར་བཟུང་ཚང་མ་
གཞུང་ལ་གྲང་། བྱིས་ཀྱི་བུད་མིང་དང་། ལྷོད་ཅ་ལག་གདན་སྲིང་སྲོལ་སྲོད། ཐག་པ། འབྲང་
བ། ཉ་བོང་། ར་ལུག་ བྱིས་ཚང་ཞིག་ལ་ཅི་ཡོད་པ་རྣམས་གཞུང་ལ་གྲངས་ནས་མཉམ་ལས་
ཁང་ཟེར་བ་ཞིག་བཙུགས། ལུགས་རིགས་རྣམས་རྒྱལ་གཉེར་སྐྱེལ་ལ་ཟེར་བ་ཞིག་ལ་བརྒྱུས།
ཟང་རག་ མཚོད་ཆས། རྟོང་བུ། ཐེབ་ཆེ། བུ་མ་པ། ལིག་མ་ཚང་མ་རྒྱ་མའི་གྲངས་ཀས་
འཇལ་ཉེ་བདག་ཚགས་བྱས། དགོན་པ་རྣམས་སྤྱིར་དེད་པའི་གྲུ་ཅན་རྣམས་ལ་ལུད་རྗེས་འཐག་
བྱེད་ཀྱི་དོའི་རང་འཐག་ཅིག་བཟོས་ཉེ་ཉ་བོང་གི་མིག་བཀའ་ནས་རུས་པ་སྤྲོ་ཚོགས་བསགས་ནས་
འཐག་པ་རྒྱ་མའི་གྲངས་ཀ་མ་ཡོང་བ་དང་ཉ་དང་བོང་བུ་ངལ་དུ་བ་ཀྱིས་རང་འཐག་བསྐྱོར་མ་ཐུབ་
ཚེ་སྤྲོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་འཐག་དགོས། ཡང་གྲུ་ཅན་གཞན་པ་རྣམས་ཚུ་བོ་གཉེས་རེ་
སྡེ་མ་ཤིང་བྱས་ནས་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་ཁར་བཙོན་མ་བརྗོད་སར་སོང་ནས་བུད་མེད་རྣམས་
ཀྱི་སྤྱིན་པ་བསགས་ཉེ་ཡུལ་དུ་འཇུར་ཡོང་ནས་དགོན་པའི་ཚོགས་ཟངས་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་སྐྱེལ་
ནས་ལུད་རྗེས་ལས་བྱེད་ཡིན་ཟེར། རྒྱ་དམར་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ས་ཆའི་མཐོ་དམའ་ཡི་སྟོན་འབྲས་
སྐྱེས་བུ་མིན་ལ་བརྟག་དབུད་མ་བྱས་པར་ལོ་ཉོག་ཉེས་འདེབས་བྱས་ནས་སྟོན་འབྲས་སོན་རྒྱ་

མེད་པ་དང་། འཕྲོག་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བར་རྒྱ་ཆེ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཞིང་ཁ་བརྗོད་ཏེ་འགྲུ་
ནས་བཏབ་ཀྱང་སྟོན་ཐོག་མ་སྦྱེས་པས་རྩ་བར་མེད་པར་འཕྲོག་པའི་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞི་སྟོན་
ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྤངས་ཏེ་ཅང་སྟོན་པོ་བྱུང་བ་དཔེར་ན་ཅེ་ཁོག་དོར་ལ་སོགས་པ་ཡིན། རེ་བ་
གོང་སྤང་པ་སྐྱིང་རྒྱ་བེར་བའི་ས་ཆ་མཐོ་སའི་གཏིང་སེར་བེར་བའི་ས་ཆ་ལ་ངལ་ཚོལ་བཅོན་
བསྐྱེད་ཏུ་དེད་པའི་མི་སེར་ཚང་མ་ས་ཚོད་སྟོན་ཏུ་བཅུག་རྒྱ་མིའི་རྒྱལ་ས་ཁྱི་རྒྱ་ཁྱོང་བེར་བ་
ཞིག་གིས་ཁྱོ་བོ་གམ་ཏུ་བཞག་ནས་པོད་ཀྱི་གཞོན་ལུ་མ་ཏུག་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱས་པ། ལུ་མོ་རྣམས་
ཀྱིས་དང་ལེན་མ་བྱས་ན་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་མ་དགའ་བ་ཡིན་ཟེར་ནས་འཇིགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
ཉིན་མང་པོར་ཟས་མ་སྤྲད། ལུ་མོ་ཏུག་པོས་ངལ་ཚོལ་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་ལ། ཅམ་ཐང་རྒྱ་
རྩ་བུ་དེ་ཡང་འཐུང་མི་དགོས། ལས་བྱེད་པའི་ཁ་བཟས་བཟང་པོ་ཟས་ཚོག་དུང་ཚོགས་འདུའི་
སྤང་ནས་ལུ་མོ་ཏུག་པོ་འདི་རྣམས་ངལ་ཚོལ་ལ་གིན་ཏུ་དགའ་བ་དང་ཏང་ལ་ཡང་དགའ། ངལ་
ཚོལ་དཔེ་ལེགས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་རེད། ཡང་ཚོགས་པ་གཞན་རྣམས་ས་ཚོད་སྟོན་ག་
པ་ལ་བར་མཚམས་མེད་པ་ཇ་དྲག་ཆེ་ལ་འཚོ་བ་གིན་ཏུ་སྟོ་བས་ལུས་རྒྱངས་བཟད་པས་རྒྱུན་གྱིས་
གི་བ་གིན་ཏུ་མང། ཉིན་རེ་ལ་ཞིང་སྲུབ་བྱེད་ཀ་རེ་སྟོན་དགོས་པ། འཆར་གཞི་དེ་མ་འགྲུབ་
ཚེ་མཚན་མོ་ཚོགས་འདུའི་སྤང་འཐབ་ཚོད་བྱེད་པ། ཟས་སྐྱལ་གཙོད་པ། རྒྱབ་ཏུ་ཅིག་པ་ཆེན་
པོ་རྒྱ་མ་བརྒྱ་ཅན་འཁྲུར་ཏུ་བཅུག་ནས་རྒྱ་ཚོད་གཅིག་རེ་ཡང་ས་ཏུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱིས་འགོ་
བ་མིའི་རྣམས་ཚད་ལས་བཀལ་བའི་བྱ་སྟོན་ངན་པ་འདི་ལྟར་བྱས། ཡང་ཅམ་པ་སྐྱེམ་པོ་ཞིག་
བརྗོད་ཞེས། ཞི་ལ་ཁད་གྱི་ནད་པའི་གམ་ཏུ་སོང་ནས་འདི་ཟ་འདོད་དམ་ཞེས་བྱིས་ན། འདོད་
ཞེས་བརྗོད་ཚེ། ཁ་ནང་ལ་སྐྱུག་པ་རྒྱབ་བེར། ཅན་ཚོན་ཚང་མ་ཡུལ་ཏུ་བཞག་ནས་ངལ་ཚོལ་
བྱེད་ཐུབ་པ་རྣམས་ལ་བཅོན་ཤེད་ཀྱིས་ཉེས་རྒྱང་གཏོང་བཞིན་ས་ཚོད་སྟོན་རྒྱ། མིའི་རྣམས་བྱུགས་
ལས་བཀལ་བའི་ངལ་ཚོལ་སྦྱི་བའི་ཐོག་འཚོ་བ་ཞན་པས་གྲོད་ཁོག་རྒྱགས་པ་གཏན་ནས་མེད་རྒྱུན་
མི་ཚང་མའི་ལུས་རྒྱངས་བཟད་དེ་ངལ་ཚོལ་ཏུ་འགོ་མ་བྱུབ་པར་མལ་སར་སྐྱུང། མལ་སར་སྐྱུང་
བ་རྣམས་ཀྱི་རྐང་བ་ལ་གཅིག་ལ་འཇུས་ནས་སྐྱུར་གྱི་སྟོར་བྱུད། བྱོད་པ་སྟོགས་ཆེ་ནས་ཅི་

བྱ་མེད་པར་ཞིང་ལས་སྐབས་འབྱེད་མེད་མ་ཕྱེད་པུ་བཏོགས་ནས་ཤོན་ཆས་བར་དུ་སྐྱེས་ཡོད་པ་
ཤེས་ཆེ་འགོ་ཁྲིད་དང་རྒྱ་གསུམ་གྱི་ཚོས་ཐག་པ་ལག་ན་ག་སྐྱིག་བྱས་ནས་ཡོད་པའི་དེ་མ་ཐག་
བརྒྱམས་བཀྲིགས་བྱེད་པ་ཡིན། ལ་གར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་པའི་སློབ་མ་གྱི་
ཀའི་ཨ་ལགས་འཕྲིན་ལས་ལ་སླ་མའི་སློན་བཤད་དགོས་ཟེར་ནས་ནན་བསྐྱེད་བྱས། ཨ་ལགས་
འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་པོ་ཟེར་ནས་རང་གི་མཁྲིན་པ་རང་གིས་བཅད་ནས་ཤོངས།
སྐྱེན་དང་ཚ་པོའི་མགོ་བཅད་དེ་སྐྱེན་གྱི་མགོ་བཟའ་རྒྱའི་སྐྱེ་ལ་བཏགས་པའི་མགོ་མིའི་མདུན་
དུ་བཞག་ནས་གི་གསོན་འོ་སྤྱད། ཁྲིད་ཀྱིས་འོ་ཤེས་སམ་ཞེས་རྒྱ་མིས་ད་དུང་རྒྱ་གསུམ་ར་བྱས།
གདུབ་རྒྱ་བ་ཆེ་བའི་སློབ་རན་འདི་འདྲ་བྱས་ཀྱང་རྒྱ་མིས་གྲུང་ཁུན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཡང་དག་པ་
ཡིན་པ་དང་གཟེ་བརྗེད་དང་ལྷན་པ། ལྷབས་ཆེ་བ་ཡིན་ཟེར། ཨ་ལགས་དེ་ཚང་གི་སྐྱེན་གཅིག་
མ་ཚུར་མཚོངས། ངལ་སློགས་གཉིས་ཀས་མནར་བས་ལུས་ཟུངས་ཟད་པའི་པོད་མི་ཁ་གས་ཟས་
བཅུད་ཀྱིས་མ་འདང་བའི་རྒྱན་གྱིས་ཀང་བ་དང་གདོང་སྤྱངས་པ། འོག་རྒྱུང་བརྒྱམ་འགོག་བྱེད་
པའི་བྱུགས་ཡང་མེད། མི་དར་མ་ཡིན་ཡང་ལག་རྟེན་དཔུག་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དགོང་མོ་
ཉལ་ནས་ཞོགས་པ་ལངས་རྒྱ་མེད་པ། ལ་ལས་ངལ་རྩོལ་བྱས་རྗེས་ངལ་གསོ་སྐབས་ལངས་རྒྱ་
མེད་པ། འགོ་ཞོར་ལ་གི་བ་སོགས་གིན་དུ་མང་། དེ་མ་པོ་སྐྱེད་མི་མེད་པས་སྤྱིར་རྒྱ་ཟེར་བའི་
སྤེ་བ་ཞིག་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་མི་གསུམ་ནས་ལྷ་བར་གི་བཞེན་པའི་སྐབས། ན་གཞོན་སྐལ་བཟང་
ཚེ་རིང་ཟེར་བ་དེ་ལ་དེ་རིང་ནས་བཟུང་ངལ་རྩོལ་བྱེད་དུ་འགོ་མི་དགོས་ཁྲིད་རང་སྤེ་བ་འདིའི་
རོ་འཁྲུང་ཡིན། རོ་གཅིག་རེ་འཁྲུང་ན་བག་དྲངས་ཤོར་བ་གང་རེ་ཡོད་ཞེས་བཤད། ཁྲིམ་
ཚང་བཅུའི་བཟའ་མི་ཆེ་རྒྱུང་ཚང་མ་གི་སོང་། དེའི་རྗེས་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་ཞིག་འོངས་ནས་
བཤད་རྒྱུར་སྤེ་བ་ལ་ལར་མི་གི་བ་རྒྱུང་མང་། པོང་བུ་རྒྱམས་དགོས་མཁོ་མེད། ཞིང་ལས་འཕྲུལ་
ཆས་ཅན་དུ་བརྒྱུར་རྒྱུ་རེད་ཟེར་ནས་པོང་བུ་མང་པོའི་སྐྱེ་བྱེགས་ནས་ཟ་དུ་བཅུག ༡༩༦༠ ལོར་
སུའུ་ལེན་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་བུ་ལོན་བཅོན་འདྲེད་བྱས་སྐབས། རྒྱ་མི་ལ་ཐབས་ཟད་དེ་པོད་མི་དམངས་
ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤོན་རྒྱུང་ཟེར་བའི་མུ་གེའི་དཀའ་ངལ་ཚད་མེད་འཕྲད་པར་བརྟེན། ཟ་རྒྱུ་ལ་ཚོད་

འཛིན་དམ་བསྐྱུགས་ནམ་ཚེར་བྱས་པས་མི་རེར་ཟླ་རེ་ལ་ཟ་འགྲུ་རྒྱ་མ་དུག་ལས་མ་རྒྱད་པར་བཞེན་
མུ་གེ་དང་མཚར་གཙོད་གཉིས་བསྡོམས་ཀྱིས་སྐར་ཚོས་མ་ཚོར་བའི་མི་གི་བ་པོད་རྒྱ་བྱུ་དུ་
བྱུང་བ་ཡིན། མང་ཚོགས་ལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕག་རྩོད་ལས་རྒྱབ་བཅུ་འགྲུར་ཀྱིས་རྩོག་པ། རོགས་
པར་རྩམ་ཐང་རྒྱ་ལས་འབག་ཙམ་པོར་བ་གང་རེ། ཉིན་གྲུང་རྩམ་པ་སྤང་གང་། དགོང་མོ་སྤེ་
ཐུག་རྒྱ་ནང་བཞིན་པོར་བ་གང་རེ། མི་དམངས་ཀྱི་མོད་པ་རྒྱག་པ་ཞིག་ང་ཁ་གཅིག་ལ་ཡང་
གཏན་ནས་མེད་པས་མི་ཚང་མས་བཀའ་རྩོགས་ཀྱི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་མ་བཟོད་པར་རྩོ་སྡོམ་སྐྱུར་མ།
སྡོང་བོའི་ལོ་མ། ཉ་པོད་ག་ བྱི་ག། ཀོ་བའི་རིགས་ཀྱི་སྡོ་བ། འུ་འུ་འུ། ཅི་ག། ལོ་མང་
འགོར་བའི་ག་མ་སོགས་ཟས་པའི་རྩོན་ཀྱིས་ངལ་རྩོད་བྱེད་བཞིན་བྱེད་བཞིན་འགྲེལ་ནས་གི་
པ། རོ་རྒྱབ་ཉལ་ནས་སང་ནངས་ལང་རྒྱ་མེད་པ། ར་རྒྱག་མེད་པར་གཉིད་སྐྱུ་ག་པ་ནང་བཞིན་
གི་བ་སོགས་གིན་དུ་མང་བས། རེ་རེ་བརྗོད་ན་བགྲང་ཀྱིས་མི་ལངས་པས་མ་གྲིས་སོ།། ༡༧༦༦
ལོར་རིག་གནས་གསར་རྗེ་ཟེར་བའི་ལས་འགྲུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ་དམར་སྐྱུང་དམག་དཔའ་
པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཟེར་བའི་ལོ་ན་ཉི་ལུ་མ་ལོན་པའི་གཞོན་སྤྱོད་གཞུང་དྲང་རྣམས་ལ་རྒྱ་མིས་ངན་
སྐྱུལ་བྱས་ཏེ་མཚོངས་རྒྱུད་བྱེད་དུ་བཅུག མི་དམངས་སྡོད་ཁང་ཚང་མར་བསྡོག་བཞེས་བྱས་
ཏེ་རྩ་རྩོན་ཚོས་གསུམ། མཚོད་ཆས། ས་རྒྱ། རྒྱ་འབུམ། མི་རིགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་རྒྱན་
གོས་སོགས་མེ་ལ་བསྐྱེགས་པ་དང་། རྒྱ་ལ་འདེབས་པ། ལམ་ནང་དུ་རྒྱགས་པ་སོགས་བྱས། འགའ་
གས་རིག་གནས་ཁང་ཟེར་བའི་བཤམས་རྩོན་ཁང་དུ་སྒྲངས། དེ་ཚོའི་ཁ་གས་ལྷན་པ་རྩིང་བ་
ཟེར་བའི་མི་ཅན་པ། རྩལ་ལུས་གྲུ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་འདོགས་པ་དང་། ལྷ་མོ་བཟོ་བ། ལུས་
ལ་གཡོགས་པ་སོགས་བྱས་ནས་ང་བདུང། རྒྱབ་དྲོལ་རྩ་འདྲེ་གདོན་བཞེགས་ལེབ་བཤགས་
བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས་བྱོམ་སྐོར་ལ་འབྲིད་པ་དང་། རོ་སོལ་འཐབ་རྩོད་བྱས་ནས་བཙོན་དུ་འཇུག་
པ། ངན་གསོད་བྱས་ནས་བསད་པ། རྒྱག་མ་ཐེག་པར་རང་གི་རྒྱག་དུ་འཇུག་པ། རྒྱ་མིའི་
དབང་འཛིན་པ་ཚོས་ཁྱོད་གི་ང་གསོན་ཀྱི་དབང་ཆ་འསྡོག་རེས་བྱེད་ཆེད་མི་དམངས་ཀྱི་མགོ་
ལ་རྒྱག་བསྐྱེད་འདི་འདྲ་ཡོང་དུ་བཅུག་ཡོད། རེ་རེ་བརྗོད་ན་གིན་དུ་མང་མོད། ༡༧༦༦ ལོར་

འི་ག་གནས་གསར་བརྗེ་དེ་སྐབས་སུ་སློང་སྐམ་ཟེར་བའི་སྡེ་བ་ཞིག་ན་གུ་ཁྱུང་དགོན་པའི་སླ་མ་
མཉམ་པ་ཞིག་སྡེ་ན་དཀར་ཐང་དུ་བཞུགས་སློང་བའི་འདོད་རྒྱུང་ཚོགས་ཤེས་ཅན་ཞིག་ཡོད། འི་ག་
གནས་གསར་བརྗེ་དེ་སྐབས། རྒྱ་མིའི་ལས་སྡེ་དང་པོ་དེ་མི་དམར་སྤྱང་དམག་དང་རྒྱ་མིའི་རྒྱ་ག་
ཁྱི་རན་རངས་པ་ཚོས་འབྲུག་ལོ་ལོ་ལོ་དེ་གང་མང་གུས་ནས་བརྒྱ་གཡས་པ་བཅག འདི་སླ་མ་ཡིན་པས་
སློན་མ་གཉེན་གཞོན་བཟུ་གཞོན་སྡེ་དེ་མཁན་ཡིན་ཟེར་ནས་བརྒྱུད་འདོགས་མང་པོ་གུས། རོ་
དང་དཔུག་པས་འཆི་ལ་ཉེ་བའི་འབྲུག་འཛིང་གཏོང་དུ་བཅུག་ནས། རྒྱ་མིའི་རྒྱ་ག་ཁྱི་མང་པོས།
མིའི་གུལ་དུ་མི་རྒྱུད་པའི་རྒྱ་རྒྱུག་གི་སྤང་པོ་སླ་མ་དང་གྲུ་བ་འདིའི་འི་གས་སྡེ་བའི་ནང་དུ་བརྒྱད་
ན་མི་ཚོགས་ཟེར། ས་སློང་ཞིག་ན་སྡེ་བའི་གཞི་བདག་གི་ཁང་པ་སློང་བ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་
དུ་དེད། གདན་དང་མལ་ཐུལ་ཡང་ཡག་པོ་ཞིག་སློང་དུ་མ་བཅུག་པར་ཁྱི་ནང་བཞིན་བརྒྱུད།
རྒྱ་ག་ཁྱིས་བཤད་རྒྱུར། རློ་སྐལ་སློང་མི་དགོས། ཁོ་ལ་དགོན་མཚོག་གསུམ་པས་སློང་རྒྱ་རེད་
ཟེར། ཁོང་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མ་ཚང་དུ་ཨ་ཁུ་གཡང་ཁོ་ཟེར་བའི་གྲུ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་གསང་
སྐབས་ཀྱིས་ཁ་ཟས་སྲིན་པ་ཤེས་ནས་དམར་སྤྱང་དམག་གིས་ཉེས་རྒྱུང་གཏོང་སྐབས་སློང་ཁོག་
སྡེང་ལ་དོག་བྲིས་མང་པོ་རྒྱབ་ནས་བཤང་ལམ་ནས་ཁྲག་མང་དུ་འཇགས་ཏེ་སློན་ཁང་ནས་ཉིན་
གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློང་ས་ཡོད།

འི་ག་གནས་གསར་བརྗེ་དེ་སྐབས་སུ་རྒྱ་ག་ལུས་ཀྱི་གྲུ་བ་འགའ་ལ་ཡང་ཚོས་བུས་པར་བརྒྱུད་བཏགས་
ནས་མང་ཚོགས་ཚོགས་པའི་སར་འབྲུག་འཛིང་རྒྱུག་གྲོང་བེངས་མང་བཏང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ལ་
ལ་རང་གི་བརྒྱབ། ལ་ལ་རྒྱ་སར་ཐབ། ལ་ལ་ཚོས་ལུགས་པ་ཞེས་པའི་ཚོས་ལུགས་པའི་ལྷ་མོ་
བརྒྱོན། རྗེ་མིང་ལ་ཁ་རྒྱ་ཞེས་པའི་རྗེ་བ་ཞིག་ན་ཨ་ཁུ་བསམ་གཏན་ཞེས་པའི་གྲུ་གན་ཞིག་ཡོད་
པ་དེ་ལ་རྒྱུག་པ་བཏུ་རུ་བཅུག རྒྱུལ་བྲིམས་ཟེར་བ་ཞིག་ལ་ཐང་ཀ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བརྒྱུད་
འདོགས་ཀྱིས་འབྲུག་ལོ་ལོ་ལོ་དེ་གུས་ནས་རང་སློག་བཅད། རྗེ་མིང་ལ་ཏ་ར་བ་ཏི་ཟེར་བ་ཞིག་ན་སླ་
ཐང་དགོན་པའི་གྲུ་བ་དགེ་བཤེས་གཤམ་པ་ཟེར་བའི་དཔུ་པར་གཉིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཞག་ཟེན་
པ་གིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སློང་ལུང་དུ་གྲང་ཁོག་རྒྱས་གང་བའི་ན་ཚོ་ཞིག་ལུང་བའི་སློན་ཁང་ཚེ་སར་

སོང་སྟེ། རྒྱ་སྐད་པས་གྲུ་བ་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་སྐྱེན་བཅོས་མ་བྱས་པར་རྒྱ་ཚོད་དགུའི་ནང་ལ་
འདས་གོངས་སུ་སོང་། འགར་ཚེ་དགོན་པའི་གྲུ་བ་ཞིག་ལ་ལྷ་མཚོད་ཚོགས་ཞིང་ཞིག་ཡོད་པ་
རྒྱ་མིའི་རྒྱལ་ས་ཁྱི་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་རྒྱ་མི་ལ་བཤད་སོང་པས་དེ་མ་ཐག་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གྲུ་
ལྷོག་སྟེད་སྐབས་གྲུ་བ་དེས་རང་སྟོག་བཅད། རིག་གསར་རྗེས་སུ་དེ་བཞོང་སྐྱད་པའི་འཇམ་
ཞེས་པའི་སྟེ་བ་ཞིག་ན་གྲུ་ཅན་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། རྒྱ་དམར་ལས་སྟེད་པོད་
མི་ཡིན་པ་རྒྱ་མིའི་རྒྱལ་ས་ཁྱི་ཞིག་འཇབ་ནས་གསང་སྟོབས་ཀྱིས་བརྟམས་ཙན་སྐྱོན་གྱིས་ཁ་ཉོན་
འདོན་བཞིན་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱ་འགུལ་སྟེ་ལ་གྱི་ཡོད་ལུགས་བརྟམས་ནས་མང་
ཚོགས་སར་འཐབ་ཚོད་སྐྱ་རྗེས་སུ་བྱས་ཏེ་སྐྱུག་མནར་གཙོད་ཚོད་མེད་བཏང་ནས་ངོས་ལེན་
མི་བྱ་ཐབས་མེད་བྱུང་ཞིང་གཙམ་རྟུང་གིས་ཨར་མ་བཏན་པར་ཡིད་དགར་དགོན་པའི་རྒྱ་རྗེས་
མང་པོ་ཞིག་དྲུང་ནང་དུ་ཡོད་པའང་ཁས་ལེན་སྟེད་དགོས་བྱུང་། ཚོགས་ཆེན་ཐོག་དེ་དང་འབྲེལ་
ཡོད་རྣམས་མཉམ་དུ་འཐབ་ཚོད་དང་ཁྲིམས་གཙོད་དྲག་པོ་བྱས། གྲུ་ཅན་དེའི་ཟ་མ་དང་གོན་
པ་སོགས་བཟུ་བཞིག་བྱས་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཚང་མ་སྐྱངས། རྒྱ་རྗེས་ནི་དེའུ་ལ་སྟོར།
དྲུང་ཆེན་ཙོ། ར་སྐྱུག་ རོ་དྲིལ། ཐང་ཀ ལི་མ། སྟེ་ཅམ། ག་མར་ཚང་མ་སྐྱངས་ནས་
མེད་པར་བྱས། ཨ་ཁུ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སྟན་ལ་བཙན་བརྒྱལ་བྱས་ནས་རི་
མོ་འབྲི་རུ་བཅུག་ དེ་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་བཤམས་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་རྩ་འདྲེ་གདོན་བཞེགས་དང་
བཟུ་གཞོག་གུལ་རིམ་གྱི་བྱ་འགུལ་ཡིན་ཟེར། འཐབ་ཚོད་སྟེད་དགོས་ཟེར་ནས་ཉེས་བརྟུང་
ཚབས་ཆེན་བཏང། སྟན་ལ་ཡང་ཨ་ཁུ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གམ་དུ་སོང་ནས་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་
ཟེར། སྟན་གྱིས་ང་རང་སྟོབས་པ་རྒྱུང་བས་མི་རྣམས་ཞེས་ངོ་ཚྭ་ལ་མ་བྱས་སྟབས། དེ་ནས་རྒྱ་
མིས་བརྟམ་རྒྱུ་ལ་ཡག་པོ་མི་འཛིན།

རྒྱ་དམར་གྱི་གཙང་བཤེར་བཞི་དང་གཅིག་རྟུང་གསུམ་ཚོལ་ཟེར་བའི་ལས་འགུལ་སྟེ་ལ་བ།
ལས་འགུལ་འདིའི་ནང་དུ་རྟུང་དེག་སྟེད་ལུལ་ནི། རྒྱ་མི་ལ་སྟོོ་གཏད་མི་སྟེད་པ། རིག་གནས་
གསར་བརྗེའི་རྣམས་ལུས་ཡོད་པ། གུལ་རིམ་དཔུང་ཁག་གཙང་བཤེར་སྟེད་རྒྱ། གསར་བརྗེར་

དོ་ཚོལ་བར་རྟུང་རྟེན་གཏོང་རྒྱ་དང་། ཚོང་དང་རྫོག་ཟེའི་རྒྱ་འབྲེར་ནས་མ་ཙཱ་མིང་ལུགས་
ཀྱི་ལམ་དུ་འགོ་མཁན་ལ་དོ་ཚོལ་བྱེད་རྒྱ་ཟེར་བ་བཅས་ཡང་སྤྱིང་ལྷག་ལུས་པོད་མི་ལ་རྟུང་རྟེན་
ཆེན་པོ། དམར་གསོད་ཆེན་པོའི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། རེ་བཤོང་ན་ཨ་བར་ནང་སོ་ཟེར་
བའི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། བཙོན་ཁང་ནས་སྤྱིར་བོན་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱིང་བའི་བྲེལ་ཡོད་པ་ལ་བརྟུན་
བཏགས་ནས། འཛིན་བཟུང་བྱས། མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཟེར་བའི་ནང་དུ་བཀག་ནས། རོས་
ལེན་མ་བྱས་པས་སྤྱིམས་ལས་དྲག་པོ་བཏང་། འཛིགས་སྤང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཟླ་བ་གཅིག་གི་མིང་
ལ་ཉེས་རྟུང་དྲག་པོ་བཏང་བས་འཆི་ལ་ཁད་ཡོད་པས། སྤི་དོགས་ནས་རང་ལུལ་ལ་བརྱུལ། བ་
ལུལ་ནས་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ལ་སྤྲོན་བཙོན་བྱས་ནས་གསང་སྤྱོད་དུ་འགོ་བུལ་ཙམ་དུ་ས་རྒྱ་མིའི་
རྒྱ་གཉིས་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་སྤང་ཡང་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་གཅིག་འབོད་པར་བཏང། ནངས་
མོར་ངས་གོན་པ་དྲོན་པོ་ཞིག་གོན་ནས་འོང་ཟེར་ནས་གོན་པ་བརྗེས་ཁྲུལ་གྱིས་རང་སྤོག་གཙོད་
དགོས་བྱུང་། འདི་འདྲ་བའི་བསད་བརྟུང་བཤོལ་གསུམ་བྱས་པས་མི་ཚད། ད་དུང་དེའི་
བཟའ་ཟླ་ལུ་སྤྱག་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་དུ་བཙོན་བྱོལ་ལ་སོང་བའི་ལུལ་ལུས་བཅས་ནི་གྲལ་རིམ་དག་
པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཟེར། ལྷ་མོ་གཡོགས་པའི་མི་དང་། གྲལ་རིམ་མི་
གཙང་བ་ཟེར་བའི་མི་རྣམས་ལ་མི་ངན་རིགས་བཞི་ཟེར་ཞིང་། དེ་སུ་ཡིན་ཡང་མང་ཚོགས་
དང་གཉེན་སྤྱི་གམི་ཚོགས་ དེའི་ལུ་སྤྱག་རྣམས་སྤོབ་གྲུར་འགོ་མི་ཚོགས་ དེའི་འདུག་ས་པོང་
ཁང་། ཉ་ར། རྩ་ཁང་སོགས་སུ་བྱེད་དགོས། མི་ཀུན་གྱིས་བརྟུན་དམོད་མཐོང་ཚུང་བྱེད་
དགོས་པ། ཟླ་མེད་ངལ་ཚོལ་དུ་འགོ་དགོས་པ། ས་གང་སར་མང་ཚོགས་དང་མཉམ་བཞེས་
བྱེད་མི་ཚོགས་པ། རེས་གཟའ་ཉི་མའི་ཉིན་དོས་ལེན་ཡི་གེ་འབྲི་དགོས་པ་སོགས་འགོ་བ་མིའི་
སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པའི་བྱ་ངན་འདི་འདྲ་ལག་བརྟུར་བྱས་པ་རེད། དོན་དུ་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་
སྤྱི་ག་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་ཚུལ་གང་ལའང་མི་ལྷ་བར་དབང་བརྒྱུར་གྲལ་རིམ་ཉུང་གས་
ཀྱིས་དམིགས་བསལ་ཁེ་དབང་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་ཆེད་མི་དམངས་སྤོམས་བཞིག་བྱེད་པའི་འཆིང་
ཐག་ངོ་མ་ཞིག་རེད། དེ་ལྷ་ལུའི་གཡོ་སྤྱོད་ཁྲུལ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་མི་དམངས་དབུལ་སོངས་

ནམས་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཡང་དུ་བསྐྱུར་བ་དང་། རྒྱ་དམར་གྱིས་ཉལ་དུ་ཤོད་པའི་བབྱ་གཞིག་
ཟེར་བ་དེ་ཡང་ངལ་ཚོལ་མི་དམངས་ནམས་གཟད་རུས་པར་བྱུག་པའི་བྱ་ངན་འདི་རིགས་ལས་
གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། རྒྱ་དམར་གྱིས་ཤོད་ལ་དཀྱུགས་ཤིང་བཟོ་བཞུགས་སུ། ཤོད་མིའི་ནང་ནས་
གདམས་ཏེ་དུར་བཙོན་ཅན་ཟེར་བའི་རྒྱ་གས་ཁྲི་ཚོས་ཞིག་ལ་སློབ་གསོ་སྦྱོང་བར་བྱས་ནས་
ཤོད་མི་སྟོན་བསམ་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་འབྲུབ་འཇིག་དང་རྟུང་རྟེག་དམར་གསོད་གཏོང་
དུ་བརྟུག་ རྣ་རྟེན་ཚོས་གསུམ་མེ་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལྟར་ལྟར་བྱས་པར་དེར་རྒྱ་མིས་ཆ་རྒྱུན་བཟང་
པོ་ཞིག་དུ་ཤོད་སྦྱོང་ནས། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་མི་དེ་ཚོའི་གསལ་ལའང་ཉང་ནང་གི་
དབང་འཇིག་པ་ཟེར་བ་དང་གཡས་སློབ་པ་ཟེར་བ་དང་གཞི་མི་གཙང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་མིང་
སྒྲ་ཚོགས་བཀལ་ཏེ་ཐ་ན་རང་སློབ་འདོད་དགོས་བྱུང་བ་ཡང་མང་། རྒྱ་གས་ཁྲིའི་ནང་ཐན་ཚུན་
དུའང་དམར་སྤྱང་དམག་དང་བརྒྱད་གཅིག་བརྒྱད་ཟེར་བའི་སློབ་པ་ཁག་བཟོས་ནས་ཐན་ཚུན་ལ་
འབྲུབ་ཚོད་བྱེད་དུ་བརྟུག་ཏེ་བསད་མས་སུ་བཏང་བའང་ཀུན་གྱི་མཐོང་ཚོས་སུ་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་
མང་། དེར་དུས་སུ་འང་རྒྱ་མིའི་རྒྱ་གས་ཁྲི་ཚོས་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་ལ་འོ་ཚོལ་
བྱེད་མཁན་ཤོད་མི་སྟོན་བསམ་ཅན། རང་བཙན་བཙོན་ལེན་དང་། ཤོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ། ཤོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱའི་ཆེད་དུ་རང་སློབ་དམར་པོ་འབེན་ལ་བཞག་
ནས། རྒྱ་མིའི་གདུག་རྒྱུ་བ་ཆེ་བའི་དྲག་གཞོན་ལ་བཟོད་བསྐྱེད་བྱེད་མཁན་ཤོད་མི་དུར་བཙོན་
ཅན་ནམས་ལ། རྒྱ་གས་ཁྲི་ནམས་མང་ཚོགས་སར་སོང་ནས་མི་དེ་ནམས་རྒྱའི་གསང་ཉལ་བ་
ཡིན་ཚུལ་བཤད་ནས་ཤོད་མི་དམངས་ཀྱི་བར་ལ་དཀྱུགས་ཤིང་བཟོ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། རང་
གི་ཁྲིམ་ཚང་སྐྱེད་པོར་སྐྱུར་མི་བྱུབ་པ་ཞིག་གིས་ཤོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ལ་དུར་བཙོན་བྱེད་ཁུལ་
ཡོད་ཅེས་སྟོན་ཏེ་ལའ་ཏེ་རང་བཙན་བཙོན་ལེན་ལ་གཏོར་བརྟུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

རེ་བཞོང་སྐྱོད་པ་དང་ཐོ་རྒྱའི་ས་ཞིང་ལ་རྒྱ་དགོན་སྐྱབས། རྒྱ་དམར་ལ་ཆད་ལེན་འབྲུལ་
ཆས་མེད་པས་བྱུ་མོ་རི་སྐྱེད་ནས་རྒྱ་ཡུར་ཆེན་པོ་གཏོང་ལ་མི་ཆད་སྟོན་ཞིག་རི་བྱུག་ནས་
བསྐྱོས་སུ་བརྟུག་ཤིང་རྣོ་བར་བཟ་མ་བག་དྲངས་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་། བཙན་འདེད་ཀྱིས་ལོ་གསུམ་

ལ་ཚོ་རུ་བརྒྱལ་སྡེ་མཐར་ཚུ་འདྲེན་མ་ཐུབ་པར་མང་ཚོ་གས་ལ་བརྟའ་གསེག་ཚད་མེད་བཏང་
བ་ཤིང། ཡང་རྒྱ་དམར་ནས་རེ་བཤོང་སྡོད་མར་དང་རྟ་གསར་ཟེར་བའི་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་
ས་ཞིང་བཟང་པོའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱ་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོས། དེའི་རིན་འབབ་རྒྱ་མིའི་འགོ་འཁྲིད་
དེའི་གཉེ་རིང་ལ་བྱིན། རྒྱ་འདྲེན་མ་ཐུབ་པར་ཞིང་ས་བཟང་པོ་ལ་གཏོར་བརྒྱལ་བཏང་། མང་
ཚོ་གས་ཀྱིས་ས་ཞིང་དེ་དག་ལའང་ཁྲལ་ལོ་རེ་རེ་རྒྱོད་དགོས་པ་ཡིན། ༡༧༦༥ ལོར་ལྷ་ས་
བརྒྱུད་ནས་ཡཤོང་ས་མཚོ་གཤི་མ་ནི་དུང་བརྒྱུ་བས་ཀྱི་རི་ལ་བུ་མདོ་སྡོད་སྡོད་གས་སུ་གཅིག་ནས་
གཅིག་བརྒྱུད་ཀྱིས་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་ས་ཆ་མང་པོར་བཀྲམས་ཏེ། བོད་མི་བརྒྱ་ཆའི་གོ་དགུས་
མགོ་ལ་བཞག་ཅིང་ཁ་ལ་རེག་དམར་པོའི་རྒྱལ་ས་ཁྲི་ཚོས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཡར་ལུ་བྱས་ནས། ཅད་
གཅོད་ནན་མོ་བྱས་མཐར། རེ་བཤོང་སྡོད་གས་ཀྱི་སྲིང་རྒྱའི་ཨ་ལྷེ་མདང་མེད་ཟེར་བའི་ནན་མོ་
ཞིག་གཏེ་བོ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཟླ་གཅིག་ཙམ་ལ་འབྲལ་ཚོད་དང་འོ་ཚོལ་གྲངས་མང་བྱས། དེ་དུས་
ཕན་ཁོ་ཚོའི་སྐྱེན་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་མིའི་རྒྱལ་ས་ཁྲི་རྒྱུད་དགའ་འབྲུམ་བྱམས་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་བཙན་
བརྒྱལ་གྱིས་འོ་ཚོལ་བུ་དགོས་ཟེར། ཕན་གྱིས་རྩ་བ་ནས་མ་བྱས་ལྟ་བུས་དེའི་རྗེས་ང་ལ་བརྟ་
རྒྱལ་མི་ལེགས་པ་འཛིན་པ་ཡིན། ཨ་ཅེ་མདང་མེད་ཀྱིས་དཔའ་ངར་ཆེན་པོས་མཁྲེགས་ཚོལ་
བྱས་པ་ལས་མགོ་བོ་ནམ་ཡང་བརྒྱུར་མེད། རྗེན་དཀར་ཐང་དགོན་པར་མཚོན་ན། རྒྱ་མིའི་
རྒྱལ་ས་ཁྲི་ལ་བུའུ་གང་ཟེར་བ་ཞིག་འོངས་ནས་ཁྲིའི་ཚོའི་དགོན་པའི་མཐའ་སྡོར་གྱི་མི་འགས་
སྡོག་སྡོང་བཙད། ས་སྐྱིབ་ཀྱིས་ནད་པ་བསད། ཁྲིའི་ཚོས་དམོ་ཚོས་བཏོན། ཏང་ལ་མི་དགའ་
བའི་རྣམ་འགྲུར་བརྟན་སོང་། དེ་རིང་ནས་བཟུང་ཡཤོང་ས་མཚོ་ག་དང་། བར་མཚོ་ག་སྐུལ་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ལ་སྐུར་འདེབས་མཚན་སྡོད་ལྷུ་དགོས་ཞེས་བཙན་དབང་གིས་ལས་འགུལ་
སྡེ་ལ་སྡེ། འདི་གཉིས་ནི་དྲག་པོའི་ཐིང་འབྲུག་སྡོང་མཁན་གྱི་གཏེ་བོ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྡོ་
གཏད་ས་གྲང་ཁྲན་ཏང་མིན། མེ་གོ་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས། སུའུ་ལེན་བཟོ་བཙོས་རིང་ལུགས།
རྒྱ་གར་མི་ཚོས་རིང་ལུགས་རྣམས་ཡིན། དེ་རིང་ནས་བཟུང་དགག་པ་རྒྱལ་དགོས་ཟེར། ཟླ་
གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་སྡོབ་གསོ་བཏང་གྲང་འབྲས་བུ་མ་བུང་། བན་དེ་སྐྱིན་པ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་

དགག་པ་བརྒྱབ། ཁོའི་ཨ་ཁུ་ལ་ཡང་དགག་པ་ནམ་མཚོ་བརྒྱབ་ནས་ཨ་ཁུ་བཙོན་ཁང་དུ་བརྒྱབ་སྤྲོད།
དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་མིང་ལ་བཞག་དང་བཞག་སྡེ་ཟེར་བཞིག་འོངས་ནས་
རྒྱུར་འདེབས་ལུ་དགོས་ཞེས་བརྗོད་པར་རྒྱུར་འདེབས་ཚུ་བ་ནས་ལུས་མ་སོང་སྟབས། དགོ་
བསྐོས། གཉེར་བ། ཅན་པ་ཚང་མ་འཛིན་བཟུང་བྱས། དགོན་པའི་འདུ་ཁང་། བྱམས་ཁང་།
རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁ་མའི་རྩ་ཁང་ཚང་མ་བཞིག བཀའ་བརྟན་འགྲུལ་གཙོས་གསུང་རབ་པོ་ཉི་
ཅམས་མེ་ལ་བསྐྱེད། རྒྱུར་འཕངས། མིང་ན་དགོན་པའི་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁ་མའི་རྒྱུ་དང་རྒྱལ་
ཚོ་རྒྱ་བཅས་སྐྱེས་སྐྱུང་བྱེད་བྱུབ་ཡོད། རྩ་ཅན་གྱི་རུ་ཟེར་བཞིག་གིས་སློབ་དང་བསྐྱེད་ནས་
བསྐྱུངས་པས་རྒྱའི་ལག་དུ་མ་རྒྱུད། དགོན་པ་སོ་སོའི་གཞུང་དང་གྲུ་ཤག་བཅས་པའི་རྟོན་པའི་
རྒྱུ་བརྟན་རྒྱ་གསེར་དངུལ་ཟངས་རག་ལི། མཚོད་ཉེན་སོགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུ་རྒྱུན་རྩེ་
ལོ་སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་དངུལ་རྒྱུ། རྩན་རྒྱན་ཅམས་བོག་གསེར་དངུལ་གྱི་མཚོད་ཀོང་ཅམས་
རྒྱའི་ཚོང་ཁང་དུ་བསྐྱུལ། ཚོགས་ཟངས་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཟངས་དང་རག་གི་རྩོར་རྒྱ་མིས་ལྷངས།
རྒྱ་རྩལ་སྤོ་སོགས་སུ་ལུད་རྗེས་བསྐོལ་སྐྱུད་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་གཅིན་གྱི་རྩོད་དུ་པོད་རྩོད་བྱེད་དུ་
བཅུག རྩན་རྒྱ་ཅམས་བཙོག་བྱུབ་ཚོད་བཅག སྤང་ཆ་ཅམས་སྤོན་སྤོན་ཅན་གྱི་སྡེ་བ་ལ་བྱིན།
གསུང་རབ་པོ་ཉི་ཅམས་མེ་ལ་བསྐྱེད། རྒྱུང་ལ་བསྐྱུར། ཤོག་སྐྱག་བཟོས། ལྷ་མ་མཐིལ་བཟོས།
མ་ཆི་འཁོར་ཆེན་ཅམས་རྒྱ་མིའི་འཕོང་སྤྱིས་བྱེད་དུ་བྱིན་པ་སོགས་ཐ་གལ་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱི་བྱས།
སྡེན་དཀར་ཐང་རྩ་བུའི་དགོན་པ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་གི་ནང་ནས་དོ་དམ་བཙོན་འཇུག་བྱས་པའི་ཨ་
ཁུ་རྒྱབས་རིས། གཉེར་བ་མཁར་བྱམས། དངུ་མཛད་ལུ་རྟོ། ཨ་ཁུ་ཤིང་རྒྱ། ཅན་པ་མཁའ་
འདུལ་རྒྱལ། སངས་རྒྱས་རྒྱལ། བན་དེ་ཆེ་རིང། རོ་རྗེ་རྒྱལ། རི་ཁྲོད་པ་ཨ་ཁུ་སོ་ཉི། རིན་
ཆེན་དོན་འགྲུབ། ཆེ་རིང་བྱམས། རྩིང་བྱམས་རྒྱལ། བཙོན་འགྲུས། གཙོད་པ་ཐར། གཙོད་
གོ་བྱམས། ཨ་ལགས་ཀར་དཀར། རི་ཁྲོད་པ་དཔལ་རྒྱལ། ཤ་པོ་ཆེ་རིང། ཆེ་རིང་བྱམས།
ཤ་པོ། དགོ་འདུན། ཨ་ཁུ་ཁོན་ཐར་བཅས་ཡིན། ༡༩༥༠ ལོ་ནས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་རྩོར་
སྤོན་མ་ལས་མི་འདུལ་འོད་དོ་རྩུང་ཡོད་ལུལ་འདུག་རུང་ས་ལུལ་མང་ཆེ་བ་སློབ་གྲུའི་ཆ་རྒྱུན་མེད་

པ་དང་གཅིག་པོ་མི་ཤེས་ཡོན་ཅན་མང་ཆེ་བ་ཙམ་མེད་དུ་བཏང་བས་སྐད་ཡིག་ལ་མཁུངས་པའི་
དགོ་ཆུན་མེད་པ་དང་གཉིས། མར་ལེ་རིང་ལུགས་སོགས་ཀྱིས་སློབ་གསོ་ལས་གཞན་ཤེས་རིག་
གཏོང་བའོ་མེད་པ་དང་གསུམ་གྱིས་ཤེས་ཡོན་དང་སློབ་བཟང་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་གི་
གསོ་སྦྱོང་བྱུང་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་དེད། ཤེས་རིག་མཐར་ཕྱིན་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱང་བོད་
ཡིག་པེད་སློབ་བྱེད་ས་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ཚོས་ལུགས་ཀྱིས་བོད་མི་ཡར་
རྒྱས་མེད་པ་སོགས་རྒྱ་མིའི་གཡོ་སྐྱོད་འོ་མ་ཁ་ནས་གང་ཐོན་བཤད་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད། བོད་
མིའི་ན་གཞོན་མང་པོའི་བསམ་སློབ་ལ་སྐད་སློབ་ཆེན་པོ་བཟོས་ཡོད་པ་དེད། བོད་མིའི་རྒྱལ་
གཅེས་པ་ཚང་མ་འཛིན་བཟུང་བཅོན་འདུག་བྱས་ཐེན་པའི་རྗེས་སུ་རྣམས་པོད་མིའི་ཞིང་འགྲོག་
ས་གནས་གང་སར་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་དང་དམག་མི་གཞིས་སློབ་བྱས། རྒྱ་དམར་ནས་གང་བཤད་
དེ་ཉན་གྱི་སློབ་གཏོད་མི་བྱེད་མཁུངས་དང་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ། བྱིས་ཚང་དབུལ་པོ་གསུག་མིན་པའི་
མི། དགོན་པ་ནས་བཅོན་འདེད་བྱས་པའི་བྱ་བ་དང་རྒྱ་དམར་གྱི་སློབ་འཇུག་པའི་མི་ཚང་
མ་མཚན་མོ་དུས་ཚོད་གསུམ་དང་བཞི་ལ། མི་དམངས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་སར་བྱིད་ནས། འཕྲོར་
མེད་ནང་ནས་མི་ཁ་གསལ་ལ་སློབ་གནས་ངན་བསྐྱབ་དང་། འཛིགས་སྐྱུ་ལ་བྱས་ཏེ། རྒྱུངས་ལུང་
མེད་པའི་ཉེས་སློབ་བརྗོད་དུ་བཅུག་སྟེ། རྣམ་འགྲུར་ཡག་པོ་མིན་པ་དང་ཉེས་སློབ་མེད་སྟབས་
ཁས་ལེན་མ་བྱས་ན། ཉེས་རྒྱུང་ཚོད་མེད་གཏོང་དུ་བཅུག་ནས་ལས་ཁུངས་སུ་བྱིད་ནས་སློབ་
ལ་བྱུག་པའི་ཉེས་རྒྱུང་བཏང་བར་བརྟེན་དེ་སྟེའི་དཀའ་སྤྱོད་མ་བཟོད་པར་ཉེས་པ་མེད་བཞིན་
དུ་དབང་མེད་དུ་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། ཉེས་ཅན་འོ་མ་རུ་བཅིས་ནས་བཅོན་དུ་བཅུག་ནས་
བྱིས་ས་ཐག་བཅད། རེད་ཅག་གི་སྡེ་བའི་ནང་དུ་མཁུངས་མོ་ཟེར་བའི་ཁྱོད་ལྷག་གཉིས་ཡོད་ཀྱིས་
ཚང་འཕྲོར་མེད་ཡིན་སྟབས་རྒྱ་དམར་ལས་བྱེད་བཟང་ཚང་རྣམས་བྱིས་དེར་བསྐྱད། བོད་མིའི་
སེམས་ཁམས་དང་སྡིང་མ་བདེ་བའི་རྒྱན་གྱིས་རྗེ་ལམ་ལ་སྐྱབ་དང་ས་ཡོང་བས་མཁུངས་མོས་
དམག་ཐོན་དང་དམག་ཐོན་དང་ཞེས་པའི་སྐད་བརྒྱབ་པས་ནངས་མོར་རྒྱ་མིས་སྡེ་བའི་ཏང་གི་
ཕུལ་རྒྱུ་ཅི་ལ་བཤད། དེ་གཉིས་གྲོས་བྱས་ནས་དེ་རིང་ཉེན་སྡེ་བའི་མི་རྣམས་འཚོགས་འདུ་

ཞིག་ཚོགས་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་ནས་ངོ་ཚོལ་དྲག་པོ་བྱེད་དགོས་པ་གད་པར་ཁོ་མོ་གི་ན་དུ་སྐྱེག་སྐྱེ་
འུ་བྱུག་གིས་རྒྱ་མིའི་བཟའ་ཚང་མེད་ལུལ་དུ་གསང་བའི་སྒྲོ་ནས་མར་མེ་ཞིག་དང་ཚ་བསྐྱུར་ལུལ་
རྗེས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཐག་བསྐྱོན་ནས་རང་གི་བརྒྱབ། ད་དུང་ལས་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་མི་དམངས་ཀྱི་
དྲག་པོ། རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་མཉམ་ལས་ཁང་ལ་མ་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་
བརྟན་པ་རེད། རོ་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱས་ན་འགྲིག་གི་ཟེར། དེ་ལ་སྐྱེན་བྱས་ནས་ཁྱོ་པོ་གཅིག་བུ་
འདུག་སྐྱེང་མ་འདོད་པར་འགྲོག་པའི་སྤྱོད་སྲིད་སྲུ་སོང་། རྒྱའི་དམག་མི་འགའ་རིག་ནས་བྱོས།
དམག་མིས་བུ་འུ་སྐྱེ་ཡིན་པ་འདྲ་ཟེར་ནས་མེ་མདའ་རྒྱབ་ནས་བསད། ཡང་གོང་གི་སྐྱེ་བ་མ་འགོ་
ཞེས་པའི་སྐྱེ་བའི་མི་པལ་ཆེར་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཚར་བས་མི་ཞིག་གིས་སེམས་ལ་སང་ནངས་
མོ་ངའི་མགོ་ལ་བབ་ཡོད་པ་འདྲ་སྐྱེམ་ནས་སྐྱེ་བའི་གཉའ་ན་རི་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ཡོད། དེའི་ངོས་
ན་བྲག་ཁྲུང་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་དུ་ཁོའི་བུ་རྒྱུང་ལོ་བརྩུ་ཅན་དང་ཁོ་རང་གཉིས་ཀ་སྐྱུང་
ནས་བསྐྱེད། རྒྱ་དམར་ལས་བྱེད་འགའ་ལུལ་ལ་ཡོང་ནས་བཟའ་རྒྱ་ལ་དྲིས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེས་
པ་གར་སོང་ཟེར། ངས་མ་ཤེས་ཟེར་བ་ན་འགྲམ་ཚུག་འགའ་གཞུས་ནས་སྤྱི་ཉིན་དམངས་དམག་
དང་རྒྱ་ལས་བྱེད་རྣམས་མཉམ་དུ་རི་མགོའི་སྤྱོད་སྲིད་བཙལ་བ་ན་མ་བུ་གཉིས་བྲག་ཁྲུང་ནང་
དུ་ཡིབ་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་ཞོ་ཡོང་ལུས་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་མར་
ལུལ་ལ་དེད་ནས་འོངས་པའི་ལམ་ཁར་བརྟན་བཙོས་བྱས་ནས་བསད། བུ་རྒྱུང་གིས་ཨ་པ་ཨ་
པ་ཟེར་ཞོར་དུ་ཨ་པ་ལ་འཐམ། བུ་རྒྱུང་གི་གམ་དུ་ཡང་མེ་མདའ་འགའ་བརྒྱབ་ནས་བུ་རྒྱུང་
ལ་ཡང་འཛིགས་དངངས་བྱིན། དེ་ནས་གནམ་མཁར་མེ་མདའ་གསུམ་བརྒྱབ་པའི་ཚོ་ན་དམངས་
དམག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཉེ་གང་ངར་ངར་གྱིས་སྤྱིན་ཆད་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་ཡོད་ཚོ་འགྲོ་ས་འདི་
ལས་མེད་ཞེས་ཟེར་ནས་འཛིགས་སྐྱུང་བསྐྱེད།

༡༧༥༧ ལོར་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ནང་ལ་སྐྱུ་འདུམ་ནས་ཆེས་མཐོ་རྒྱ་སྐྱེལ་སོགས་ལ་ངོ་ཚོལ་གྱི་
ཚོགས་ཆེན་ཞིག་བསྐྱེས། ཚོགས་འདུའི་འགོ་བརྒྱམས་མ་ཐག་རྒྱ་མི་ཞིག་གིས་རྗེ་ག་ཉམས་དང་
བཙས་སྐྱེད་གསང་མཐོན་པོས་མི་དམངས་ཀྱི་དྲག་པོ་སྐྱེ་བས་སོང་ཞེས་བཤད་མ་ཐག ཤར་མཚོག་

སྐྱུལ་ཆེན་མོ་དང་། ལུ་མོ་གསེར་བྱི་རྣམ་གཉིས་འབྲིད་འོངས་ནས་སྟེ་གས་བུའི་སྟེང་དུ་འདུག་
དུ་བརྟུག་དེ་ནས་ཐབས་ཟད་འུ་ཐུག་པའི་བོད་མི་འགས་དོ་ཚོལ་བྱེད་ཁྲལ་བྱས་ཀྱང་གདུག་རྩུབ་
ཅན་གྱི་རྒྱ་མི་ཡིད་མ་ཆེམས་པར། ཐ་གལ་རྣམ་པོ་ཞིག་ལ་བཀའ་མངགས་ནས་རྣམ་པོས་དོག་
མཐིལ་མང་དུ་བརྒྱབ་མཐར། ཁ་སྐྱུབ་དུ་ཉལ་བརྟུག་ནས་གས་ཐབས་ཡར་བརྗེས་གརྗེན་ཐོག་
ལ་ན་རྩུག་གྲངས་མང་བརྒྱབ་སྟེ་ཁྲག་དམར་གར་གར་བལྟར་བྱུང་བ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་དོ།།

རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ལ་རང་དབང་གི་ཁྱད་པར།

རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་རྒྱ་གར་ནང་མི་རིགས་
འདྲ་མིན་དཔེར་ན་ང་ཚོ་བོད་དང་རྒྱ་མི། འབྲུག་བལ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་མི་རིགས་འདྲ་མིན་འདྲུམ་
སྤྱད་མང་པོ་གཞིས་ཆགས་གནང་སྟེ་ཚོང་དང་ཞིང་ལས་སོགས་རང་རང་སྐྱབས་བབས་ཀྱི་ལས་
ཀ་གཉེར་བཞིན་རང་དབང་ཐོག་འཛོལ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད། བལ་ཡུལ་དང་ཨ་རི་སོགས་མང་
གཙོ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནང་བོད་པ་དང་རྒྱ་མི་སོགས་མི་རིགས་འདྲ་མིན་འཚང་ཀ་ཤིག་ཤིག་གྱིས་
དེར་སྟོང་ནས་སྐྱབས་བཅོལ་གནང་དང་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་ཀུན་ལ་གསལ་བོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
རྒྱ་ནག་ནང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་མི་སེར་རྒྱ་ནག་ལ་འོང་ནས་གཞིས་ཆགས་གནང་རྒྱ་རི་བོང་རྩེ་
སྐྱུན་ཟླར་གྱུར་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་རང་གི་མི་དམངས་ནང་ནས་རང་ཡུལ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་
དམངས་གཙོ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་ནང་གི་དམངས་
གཙོ་དོན་གཉེར་མཁན་མང་པོ་ཞིག་རང་ཡུལ་དང་གཉེན་ཉེ་སྐྱུན་ཟླ་སོགས་དང་ཁ་བྲལ་ནས་གཞན་
ལ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་བོད་མི་འདྲུམ་སྤྱད་གཉིས་སྟེ་གཞིག་རྒྱ་གར་ནང་སྐྱབས་
བཅོལ་དུ་སྐྱེན་ནས་བསྐྱེད་ཡོད། དེ་མཚུངས་བལ་ཡུལ་དང་ཨ་རི་སུད་མི་ལེན་སོགས་རྒྱ་ཁབ་
ཆེས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་སྐྱབས་བཅོལ་ནས་བསྐྱེད་ཡོད། རྒྱ་ནག་ནང་གི་ཚོས་ལུགས་དོན་གཉེར་
གནང་མཁན་དང་། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་མཁན་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དུ་སྐྱབས་

གནང་བའི་འབྲས་བུ་འཕམ་མདུན་ལམ་སྐྱུ་ཉག་མ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པར་སྲིར་པ་ཡུལ་དུ་ཡོང་
ནས་རལ་རྩོལ་གྱི་ལས་ལ་ལྷགས་དགོས་པ་ལ་སེམས་ཡོད་སྲུ་ཞིག་གིས་སློབ་ན་སྒྲིང་རྒྱུར་སློང་
ལ་འཚང་ནས་ན་རྒྱག་དྲག་པོ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་མིག་རྒྱ་དབང་མེད་དུ་འཚོར་ངེས་ཡིན་པ་སློབ་
མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་དཔེར་ན་མཚོ་སློབ་ཞིང་ཆེན་དུ་བོད་རིགས་སློབ་མ་འགྲོ་སའི་
སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ཆེས་ཉུང་བ་དང་། རྒྱའི་སློབ་མ་ཚོར་འགྲོ་སའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ཁག་དྲ་ཅང་
མང་བོའི་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱིས་འབྲས་ངན་དེ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་རེད། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་
ཁ་འཇམ་ཁོག་རྒྱུ་བ་གྱིས་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་བོ་བ་བང་འདྲ་མཉམ་ཁ་ནས་བཤད་ནས་དོན་
འོ་མའི་ཐོག་མི་རིགས་ཁ་བྲལ་དང་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ར་ཚོའི་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་དང་རིག་
གཞུང་རྩ་མེད་གཏོང་རྒྱའི་རུས་ངན་ཁག་ནས་གཅིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་སྲིད་འཛིན་
སྲིད་སློབ་དང་ལས་བྱེད་མཐོ་དམན། དམག་མི་དང་དམག་དཔོན། ཚན་རིག་པ། སློབ་
གྲྭའི་དགོ་ཅན། མཁས་སློབ་ཅན་གྱི་རྩོམ་པ་པོ། གསར་འགོད་པ། སྲིད་དོན་པ་བཅས་ཚང་
མས་མཁའ་གསལ་བརྒྱུད་དང་རྒྱ་སློབ་ལྟ་བུའི་ཆེས་གདུག་རྒྱུ་བ་དང་ཆེས་ལྷན་ནག་གི་དམར་སློབ་སྲིད་
པའི་ལྟ་བུའི་དར་ཆ་དམར་པོའི་གདོང་འབག་གྱོན་ཡོད་པར་བརྟེན། དམར་མདོག་ཅན་གྱི་དར་
ཚའི་ཁ་དོག་གཅིག་པུ་ལས་ཀྱང་ཁག་དྲི་བོ་བའི་ལྟ་སློབ་དོ་མ་ཞིག་མཐོང་བྱུང་ལ། དེ་མཚུངས་
སྲུ་རྒྱུད་སྲིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དམར་པོ་ཁོ་ནར་རྒྱུང་བ་ལས་དངོས་པོ་རང་རང་གི་བདེན་
པའི་གནས་ལུགས་ལ་ཉོག་དཔྱོད་དང་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་རྒྱུ་ནམ་མཁའི་མེ་ཉོག་གི་རྗེས་སུ་སོང་ཡོད།
དེར་བརྟེན་རྒྱ་མིའི་ཚན་རིག་པ་ལ་ཚན་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཚང་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དམར་
གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དང་སྲིད་དོན་པ་ཚང་མ་རྒྱན་པ་ལ་གོམས་བྱུགས་ཆེ་དྲག་པའི་རྒྱན་པས་བདེན་
པ་དང་བདེན་པའི་གནས་རྒྱལ་ལ་མི་དགའ་བར་དེའི་ཐོག་ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་རྒྱུད་། བསྐྱུ་བྱིད་སོགས་
ཀྱི་མདའ་མོ་གཡོ་རྒྱུའི་གཞུ་ལ་སྲུད་ནས་སློབ་སློབ་སྲུ་གཏད་བཞིན་ཡོད་པ་ཡང་དཔེར་ན།
རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་མིའི་ནམ་འདྲེན་ལ་སྲུ་ལོར་ལོར་ས་ཆེན་པོ་མཚོག་དང་བཅས་པའི་ལོ་ལོ་བོད་གཞུང་
དམངས་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་དོ་བཅུ་ལྷག་རྒྱ་ཙམ་རིང་ཐབས་མཁས་ཆེན་པོའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་བདེན་པའི་

བཙན་དབང་གིས་པོད་ཉམ་བཟོས་བྱས་ཚུལ་དངོས་སུ་མཐོས་ཐོས་སྤྱོད་གསུམ་ གྱིས་ལྷན་པའི་ཀན་རབས་པ་ཞིག་གི་གསུང་བཤད།

ཀྱུ་དམར་གྱུང་ཁྲན་ཉང་འདི་ས་གཡོ་ཐབས་དང་མགོ་བརྒྱུ་འགྲོ་སྐོ་ནས་པོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་
བཙན་དབང་གིས་བརྒྱུར་བའི་ཀྱུ་མཚན་ཅི་འདྲ་ཞིག་མེད་ཟེར་ན། ལུ་བཙུང་བ་བརྒྱུད་ལྷ་བྱུར་མཚོན་ན།
བཞི་བཙུ་ཞེ་དགུ་ལོར་ཐོག་མར་ཀྱུ་ནག་པེ་ཅིན་གྱི་ཀྱུལ་ས་གྱུང་ཁྲན་ཉང་ལ་ཐོབ་པ་མེད། དེ་ནས་པོད་
ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་དམག་དཔུང་མ་བཏང་བར་རྐང་ཆག་ལག་ཆག་ཅན་གྱི་དམག་མི་མས་མ་དེ་འདྲ་ཡོང་
ནས་བྱ་ཁྲ་ཉ་ནང་བཞིན་བསྡད། དེ་ནས་དམག་དར་སོགས་ཤེ་མང་ཤེ་མང་དུ་སོང་། དེ་ནས་གནས་
ཚང་འདྲ་གཡམ་ནས་བསྡད། དང་པོ་ཁོང་ཚོ་ཡོང་ནས་གནས་ཚང་ཤི་ལྷར་གཡམ་གྱི་འདུག་ཅེ་ན། ཀན་
མོ་ཁོར་འདུག་ཚོའི་ནང་ལ་ཡོང་། དེ་ནས་ཁོང་ཚོར་སྒོར་མོ་རྩུང་ཅོམ་མེ་བྱིན། ཟ་མའི་འཕྲོ་མ་འདྲ་
ཡོད་ན་ཁོང་ཚོར་བྱིན། དེ་ནས་འགོ་ཁར་གྱུར་འདྲ་བརྒྱུ་བ། འུ་ཚོ་ད་ནས་ངོ་ཤེས་ཡིན་ཞེས་བཤད་དུས།
ཡུལ་མི་ཚོས་བསམ་པར། འོ་གྱུང་ཁྲན་ཉང་འདི་ཅང་ཅེ་ཅི་འདྲ་པོ་ཞིག་མ་མེད། འདི་མི་དམངས་ལ་
བྱམས་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། ཁོང་ཚོས་གྲང་ང་ཚོ་མི་དམངས་ཀྱི་མགོ་ན་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་ཞིག་
ཡིན་ཞེས་དང་པོ་ནས་གཡོ་སྤྱིའི་ཐབས་བྱས། ལོ་འགའ་མེར་འཇམ་པོ་བྱས་ནས་གསལ་གང་ནས་ཡིན་
ཡང་མཐུན་པོ་བྱས། དེ་ནས་ང་བརྒྱུད་སླེབས་པ་མེད། ང་བརྒྱུད་ཐོན་དུས་ག་མེ་བྱས་པ་མེད་ཟེར་ན།
ས་ཆ། ལྷ་ས་ཚང་མ་དམག་གིས་སྤྱང་ནས་མནན་པ་མེད། དེ་ནས་མི་ཚོ་དཔོ། དཔོན་པོ། མི་མང་པོ་
མང་འོག་ཏུ་བརྒྱུར་མི་བྱུང་པའི་མི་ཚང་མ་ཁོ་ཚོས་ཆེ་འོག་བརྩི་འོག་གིས་ཐབས་ཤེས་སྤྱད་ནས་
བཙན་ལ་དང་པོ་ནས་བཀག་པ་མེད། བྱེད་སྤྱད་དེ་ཡང་ཁོས་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན། རེབ་
གོང་ལ་མཚོན་ནའང་། ག་མེ་བྱས་པ་མེད་ཟེར་ན། མཁར་སྒོ་ཞེས་སྤོན་ཆད་ཀྱི་ཀྱུ་ཡི་འདུག་ས་ཞིག་
ཡོད་དེར་གྱིག་(ལུལ) དང་ཞན་(རྫོང་)གྱི་གཞི་ལྷ་བྱུ་བྱས། ཞན་ཟེར་བ་དེ་ཡང་མར་ཀྱུ་མཁར་
ནས་བསྡད། དེ་ནས་ག་མེ་བྱས་པ་མེད་ཟེར་ན་ཡར་རྩུགས་ལུང་ཁ་ཟེར་བ་དེར་རས་གྱུར་ཞིག་བྱུ་དེ་

ན་ཇག་རྒྱུན་ཅིག་འདུག་ཅེས་རས་གྱུར་དེ་ནས་སྤྱིར་བསྐྱབས། དེ་ནས་རེ་བཤོང་ལ་སྐྱོད་པ་བཅུགས་ནས་
བསྐྱད། དེ་ནས་རྒྱུན་ཇག་ཡོང་སྟེ་རྒྱ་གྱུར་ཁྲན་ཏང་དེ་རིང་བདེ་ལ་རྒྱ་རེད་ཅེས་དང་། ལས་བྱེད་པ་ཚང་
མས་ཇག་རྒྱུན་སྐྱོད་པ་གྱི་འདུག་ཅེས་རྒྱ་མཁར་ཡོད་པ་ཚང་མ་ས་ཚོད་སྐྱིད་ཟེར་བ་དེ་ར་གྲོས། ཐ་ན་
སྤྱི་ཁྲུག་མ་སོགས་ལམ་ཁ་ནས་གཡུགས་ཤིང་སྤྱིར་བདེ་བའི་ཅ་ལག་རྣམས་སྤྱིར་སྤྱལ་གྱིས་བྲོས་པ་རེད།
དོན་མེད་དུ་ཚང་མ་ཟང་ཟིང་ལང་ལོང་དུ་བཏང་། དེ་ནས་མི་མང་ཟང་ཟིང་ལང་ལོང་བྱས་པར་ཁག་
དགྱིས་ནས་ང་བརྒྱད་སྐབས་མི་ཚང་མ་བཟུང་བ་རེད། ཡང་གྱུར་ཁྲན་ཏང་རྒྱུང་རྒྱུ་རེད་ཅེས་ཁོ་ཚོས་
སྤྱིར་བསྐྱབས་རྗེས། ཡང་བསྐྱར་གྱུར་ཁྲན་ཏང་རྒྱུང་རྒྱུ་རེད་ཟེར་མཁན་སུ་རེད། ཁྱོད་ཚོས་ཁ་འབར་
དེ་འདྲ་སྤྱི་ལོགས་ནས་བཤད་མ་བཤད་ཅེས་དང་། ཐ་ན་ཚོང་ཁང་ནང་ནས་རས་ཤིག་ཉོས་པ་འདྲ་པོ།
རང་གི་ཅ་ལག་གང་དང་གང་ཉོས་ན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོང་བརྒྱབ་བམ་མ་བརྒྱབ། ངས་ཚོང་བརྒྱབ་པ་
ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་ཁྱོད་གྱུར་ཁྲན་ཏང་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པར་ཚོང་བརྒྱབ་པ་རེད་ལ། འོ་ན་ཁྱོད་ང་བརྒྱ་
ང་བརྒྱད་ལོར་ཚོང་ཅིའི་སྤྱིར་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་དེ་འདྲའི་ཁག་དགྱིས་ནས་བཟུང་བ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་
ནས་ཚོད་པོ་ཚང་མ་བཟུང་ཚར་སོང་བ་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་དགོན་པ་གྲུ་ཚང་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། གྲུ་
བ་གྲུ་མང་ཚང་མས་རྒྱ་མཚོ་དེ་བསྐྱལ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བཀའ་བཏང་ནས་བྲག་དཀར་དོར་དེ་ནས་རྒྱ་
མཚོ་དེ་སྤྱི་ལ་བཅུག་སྟེ། གྲུ་བའི་ཤེད་ཤུགས་དེ་རྣམས་བཅག་ དེ་ནས་རྒྱུ་ལ་མ་འདུག་ཅེས། གྲུ་བ་སྐྱོར་
མི་འབབ་པ་ཚང་མ་སྤྱི་བའི་འདུ་ཁང་ནང་བཀག་ནས། ར་ཁྲུ་ལ་སྤྱང་གི་རྒྱུགས་རྒྱུགས་བྱས་ཏེ། གཅིག་
དང་གཉིས་བྱས་སྟེ་བཙན་གྱིས་བཟུང་ནས་སོང་། སྤྱི་བའི་འདུ་ཁང་དང་རྣམས་ཁག་ན། ནང་ཆེན་ཆེན་
པོ་རྣམས་སུ་གྲུ་བ་ཚང་མ་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་པ་ལྡན་ནས་བཀག་ དེ་ནས་ཁྱོད་ཚོར་མེ་མདའ་ཡོད་དམ་མེད། མདའ་
ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་སྐད་ཆ་དྲིས། མདའ་མེད་མེ་མདའ་མེད་ཟེར་བར། ཅིའི་སྤྱིར་མེད། ད་ཁྱོད་ཚོ་
མེ་མདའ་དང་མདའ་ཡོད་པའི་སྐད་རེད། མེད་ན་ཡང་ཡོད་དགོས་བཤད་པ་རེད། རྒྱ་བོ་སྤོང་དེ་ཨ་
ཁྲུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཟེར་བ་དེ་ལ་ཁྱོད་རང་བསམ་སྐྱོ་སྐྱོངས། ཁྱོད་ལ་བསམ་སྐྱོ་བཏང་རྒྱ་མེད་པ་ཅི་རེད། ཟོག་(དུད་
འགོ་)ཞིག་ཡིན་ན་འདང་རྒྱག་རྒྱ་མེད་པ་བདེན་པ་རེད། མི་ཞིག་ལ་འདང་རྒྱག་རྒྱ་མེད་པ་ཅི་རེད་ཅེས་
ཨ་ལགས་རྒྱལ་ཚང་གི་སྐྱབས་དུ་ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་ལ་ཟས་ཁམ་གང་མ་སྤྱད་པར་བཀག་ དེ་རྣམས་འདང་

ཀྱུ་ཀྱུ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ལ་ཟ་མ་སྟེ་ར་རྒྱ་རེད་ཅེས་ཟེར་བར། ང་འདྲང་ཀྱུ་ཀྱུ་ཡོད་ཅེས་བཤད་པས་ཁོ་
ལ་ཟ་མ་བྱེན་པ་རེད། དེ་ལྟར་བཙན་དབང་གིས་སློ་ནས་མེ་མདའ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་བཟོས། ཉམ་ཉམ་
མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་བཟོས། རེ་བཤོང་སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མཚོན་ནའང་ཁོང་ཚོས་འདྲུལ་
བའི་བཙོན་སྲིམས་བཞིན་དུ་བཞུགས་མཁན་ཞིག་ལས་མེ་མདའ་དང་མདེུ་སོགས་ཉར་མཁན་ཞིག་དུ་
དཔེ་མི་སྲིད་ཀྱང་། ལྷ་ཁང་དང་མགོན་ཁང་གི་ནང་ན་རལ་གྱི་དང་། རྩོན་ཚད་ཀྱི་མེ་མདའ་རྙིང་བ་
སོགས་སྲུང་མ་ཁག་ལ་སྐྱུན་གཟིགས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཚང་མ་སློབས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ཏེ། འདི་
རྩོད་པོ་དགོན་པ་ཇག་དམག་ལ་ལངས་རྒྱུའི་ལག་ཆ་མ་རེད་དམ་ཞེས་པ་སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ལ་དེ་འདྲའི་སློབ་བཏགས་བྱས། དེ་ནས་འདྲུ་ཁང་གསར་བཞེངས་བྱས་ནས་རེ་བཤོང་ཁོག་གི་དགོ་འདུན་
པ་ཚང་མས་ཚོགས་ཆེན་འདྲུ་ཁང་ལ་མངོད་སློབ་འཚོགས་རྒྱུའི་སྐབས་མི་རེ་རྒྱོ་སྟེ་ཏ་ཁྲག་རེ་འདྲུལ་རྒྱུར་
ག་སྐྱིག་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ར་ཁྱོད་ཚོས་རྒྱན་ཇག་ལ་ཟ་མ་ག་སྐྱིག་བྱས་འདྲུག་ཅེས་སོགས་བཙན་འདོགས་བྱས།
མ་ཟད་སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མདོ་བ་ལ་ཕྱེབས་ནས་དག་ལྟ་དབང་བསྟོད་བྱས་ནས་རབ་གནས་
ཞིག་གནང་བ་དེ་ར་ཁྱོད་ཀྱིས་དམག་ལྷ་བཤོད་ནས་དམག་ལམ་ཆས་བྱས་པ་མ་རེད་དམ་ཞེས་པ་སོགས་
ཐམས་ཅད་ཁོང་ཚོ་གི་དབྱར་བཀལ་ནས་རྒྱན་ཇག་ལངས་འདུག་མཁན་གྱི་བར་ན་ཡང་ཁྱོད་ཡོད་པ་གཏན་
ཁེལ་བྱུབ་ཅེས་དང་། རེ་བཤོང་དགོན་པར་ཇག་རྒྱན་རྒྱུང་ཡོད་ཅེས་རྩོད་པོ་དགོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་བརྒྱད་
ལོའི་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་པ་བཙོན་ལྟའི་ཉེན་ལ་དམག་སྲི་ཚོ་གཉེས་ལྷག་གིས་སྟེ་བ་དང་། ལྷང་ཚན།
དགོན་སྟེ་ཁག་གཙོ་བྱས་ནས་བསྐྱོར། དེ་ནས་གཅིག་ཀྱང་སྟེ་ལོགས་སུ་འགྲོ་བྱུབ་པའི་རང་དབང་མེད་
པར་བཟོས་པ་རེད། ཐ་ན་ཚུ་ཡང་ལེན་མ་བཅུག་པར་ཉི་མ་མང་པོར་བཀག། དེ་ནས་ཚང་མ་སློབས་
གཅིག་ལ་བསྐྱུས་ནས་སློབས་སོ་སོ་ནས་བཀག་རྒྱ་གཅིག་ལྷག་གི་རིང་ལ་དེ་ལྟར་བཀག་སྐྱིལ་བྱས། དེ་
ནས་དགོན་པའི་ནང་གི་རྒྱ་འགྲོར་བ་ཡོད་མཁན། ལྷ་མའི་ཆ་བོ་དང་གཉེར་བ་སོགས་ཚང་མ་བཀག་ནས་
སྐྱུར་བཏང་གི་གྲུ་བ་དེ་ཚོ་སྐྱུར་བཏང་། དེའི་སྐོར་ལ་སློབ་གསོ་བཏང་ནས་ཁྱོད་ཚོས་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ལ་
རོ་ཚོ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱོད་ཚོས་ང་བརྒྱད་ལོར་ཚོང་གང་ནས་བརྒྱབ། ཚོང་སུ་ཡིས་བརྒྱབ་
པ་རེད་ཅེས་དང་། ཁྱོད་ཚོས་ཇག་རྒྱན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཡོང་བཅུག་པའོ། འོ་ན་ཇག་རྒྱན་ཡོང་

གི་འདུག་ཅེས་ཡར་ལུ་ལུས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་སོགས་སྒྲིན་འདོགས་བྱས་ནས་ནག་ཉེས་མེད་ཀྱང་ནག་
ཉེས་ཅན་དུ་བཟོས་ཏེ་གྲུ་བ་ཅན་པ་དང་། ལུག་མཛོད། གཉེར་བ། དགེ་བསྐྱོས། ལས་སྡེ་མང་ཆེ་བ་
འཛིན་བཟུང་བྱས། དེའི་རྗེས་ནས་ཀྱང་དགོན་པའི་མི་སྣ་ག་མ་དེ་ཚོར་སློབ་གསོ་བཏང་། མི་ཚུང་ཟད་
རྣམས་པ་ཅན་ཚང་མ་འཛིན་བཟུང་བྱས། ཡང་འཕྲོར་སྣང་པའི་གྲུ་བ་དེ་ཚོར་སློབ་གསོ་བཏང་། དེ་ལས་
ཚུང་ཟད་རྣམས་པ་ཅན་ཚང་མ་སྐྱབ་པེ་པེ་ལ་ཚོ་འདྲི་གཅར་རྟུང་གིས་བརྟག་དཔུང་ཁུལ་གྱིས་མི་མང་འཛིན་
བཟུང་བྱས། དང་པོ། ཐོས་བསམ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་ལ་མཚོན་ན་གྲུ་ཆེན་ཉོང་ལྡ་བརྒྱ་ཅམ་དུས་
རྒྱན་པར་ཡོད་ལ་མཚམས་པེ་དེ་ལས་མང་བ་ཡོད། བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་སྤྱིང་ལ་གྲུ་བ་སྤུམ་བརྒྱ་དང་
བཞི་བརྒྱ་བར་ཡོད་པ་པེ་ད། རྒྱུད་པ་གྲུ་ཚང་ལ་གྲུ་བ་དུག་བརྒྱ་ནས་བདུན་བརྒྱ་བར་ཡོད་ལ་སྐབས་པེ་ར་
དེ་ལས་མང་བ་ཡོད། དེ་ཚང་མ་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་འཛིན་དགོས་པ་རྣམས་བཟུང་སྟེ་སྣང་ག་
མ་རྣམས་འདིར་འདུག་ས་མེད། མར་སྐྱུ་ས་འབབ་དགོས་ཅེས་དང་། ཡུལ་ལ་འགོ་ས་ཡོད་མཁན་ཚོ་
ཡུལ་ལ་སོང་། འགོ་ས་མེད་མཁན་ཚོ་ཞ་ཉེ་དང་སྣང་གས་བཞོ་བར་འགོ་དགོས། ལམ་ལས་ལ་འགོ་དགོས་
ཞེས་པེ་པེ་བྱས་ནས་གང་འོས་སུ་དེ་སྣང་ཁྲིད་ནས་དགོན་པ་རྩ་མེད་དུ་བཏང་། དེ་སྣང་མི་འགོ་མཁན་
རྣམས་རང་གི་སྐྱེར་ཐག་པ་བརྒྱབ་ནས་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ཡོད་སར་སྐྱེ་བས་བརྒྱག་པ་པེ་ད། སོག་རིའི་ཨ་ཁུ་
ཞིག་གིས་ཀྱང་རང་གི་སྐྱེར་ཐག་པ་བརྒྱབ་ནས་སྐྱེ་བས་སོང་། དཔལ་རིས་ནས་ཡིན་པ་ཨ་ཁུ་དགེ་བཤེས་
ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་སྣང་ག་བསྐྱེད་ལ་གྱིས་མ་བཟོད་པར་རང་གི་ཁང་བའི་ནང་སྐྱེ་བས་པ་པེ་ད། དེ་སྣང་སྐྱེ་བས་
སོང་བ་གྲུ་བ་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་པེ་ད། སྣང་ག་མ་རྣམས་དང་སྣོས་སུ་གཞིན་པ་ཚོར་རེས་པར་
དུ་འབྲིག་སྒྲོར་བྱེད་དགོས་གྲུ་བ་བྱས་ནས་སྣོད་ས་མེད་ཅེས་བཀའ་བཏང་སྟེ་སྤྱོད་ས་སོ་སོར་ལས་བྱེད་
པ་བཏང་། ས་དཀྱིལ་སྡེ་བའི་བུད་མེད་སྣང་འཚོང་མ་ཞིག་གི་སྣོར་མཚན་གཅིག་ལ་གྲུ་བ་བརྒྱ་གཉིས་
བརྒྱ་གསུམ་པེ་བཅིས་ནས་བཏང་། དེ་སྣང་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གཙོས་དགོན་མ་ལག་གི་སྣོད་བརྒྱད་མཐའ་
དག་ཀྱང་དེ་སྣང་སྣོང་ས་སུ་བརྒྱག་ དེ་ནས་དགོན་པའི་བྱུང་གི་སྣང་ཁང་བཤིག་ མགོན་ཁང་བཤིག་
གསེར་དངུལ་གྱི་མཚོད་ཆས། གཏོར་མའི་གཏོར་རྒྱ། མཎ་ཏལ། སྐྱ་གདུང་སོགས་ཀྱི་འཕྲ་རྒྱ།
སྐྱ་གདུང་གི་དངུལ་སོགས་མིག་གིས་མཐོང་ཚད་ལ་ཉིན་པེ་ར་མོ་གྲགས་ལ་བཞི་པེ་ར་བྱས་ནས་རྒྱ་ནང་

དུ་འབྱེད་པ་རེད། རྒྱལ་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དེ་འདྲིའི་སྐོར་བཏགས་ནས་ཇག་རྒྱུན་འདྲེན་མཁུ་
ཡིན་ཅེས་སྐྱབ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་རྒྱ་དམར་གྱིས་འཛིན་བཟུང་བཅོན་ལས་བྱས། དེ་ཡང་
གཡོ་སྐྱེའི་ཐབས་དུས་ཀྱིས་རི་བྱོད་ནས་བྱོད་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་མིན་ཞེས་བཀའ་ཉར་གྱིས་ཁོ་བཙུན་
རེ་བ་གོང་བསྐྱོར་མ་ཚར་བར་དུ་རི་བྱོད་ལ་བྱིད་དེ་བཞུགས་སུ་བཅུག གསོལ་ཐབས་པ་ཡང་འགོ་
ཞེས་གསོལ་ཐབས་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་འབྲིད་ནས་སྐྱབ་བྱུག་པ་ནས་བཟུང་མོར་ས་མེད་པ་ཞིག་ལ་བཀག གསོལ་
ཐབས་པ་གཉིས་ཀྱང་སྡོད་བཅུག་ནས་སྐར་གང་བྱས་པ་ཉར་བྱས། དེའི་སྐབས་སུ་གསོལ་ཐབས་པ་གཅིག་
ལ། བྱོད་སོང་ནས་རྒྱལ་མགོན་ཚང་ལ་གསོལ་ཆོགས་དང་བཞུགས་མལ་གཙང་སྤྱོད་ཀྱིས། ཡང་གཅིག་
ལ་བྱོད་སྤྱིར་སོང་ནས་དཔེ་ཆ་སོགས་ཡར་མར་གཏོར་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་རང་སར་བཞག་ནས་བདག་ཉར་བྱོས།
དེ་བྱོས་དང་རྒྱལ་མགོན་ཐེབས་རྒྱ་རེད་ལ་ནམ་ཐེབས་མི་ཤེས་ཟེར། དེ་ཉར་གཡོ་སྐྱེ་དང་དབང་ལུགས་
ཀྱིས་རེ་བ་གོང་མི་མང་གི་མགོ་བོ་གདུགས་ཉར་བསྐྱོར་བས། མང་པོ་ཞིག་གིས་ཚོལ་འཛིང་གིས་རྒྱལ་
མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྤྱིར་གདན་འདྲེན་གྱིད་ཅི་ཐུབ་གྱིད་རྒྱུ་ཡིན་ཅེས་དཔེ་རང་གྱིས་སྐད་བརྒྱབ་
པ་ན། ཁོ་ཚོ་དེར་འཛིན་ནས་མགྲོགས་པོའི་རང་མཚན་དེ་གར་གསང་སྐབས་ཀྱིས་རྒྱལ་བོ་དཔོན་
པོ། རོང་བོ་ནང་སོ། རྒྱལ་མགོན་ཚང་བཅས་མི་སྣ་དྲག་གསལ་འགའ་བཙན་བྱིད་ཀྱིས་རྒྱ་དམག་བྱི་
སྐོར་གྱིས་སྤྱོད་གཞུག་ཐམས་ཅད་སྲུང་སྟེ་ཟླ་ལྷིང་ལ་གདན་དྲངས་པ་རེད། དེ་ནས་བཙོན་ཁང་དུ་སྐྱུ་སྐྱ་
རན་ལས་འདས་བར་དུ་བཙོན་ལ་བཞུགས། བཙོན་ཁང་བཞུགས་དུས་སུ་འང་ཁོང་ཚང་ལ་ནད་མེད་ཀྱང་
བྱོད་ལ་ནད་འདུག་ཅེས་མཚོར་བ་སྤྱིར་བཏོན་པ་རེད། རྒྱབ་ལོགས་ནས་ཕྱི་བས་མ་གཉིས་སྤྱིར་བཏོན་
པ་རེད། དེ་ནས་ང་བརྒྱད་ནས་དོན་བརྒྱད་ལོའི་བར་ཁོང་ཚང་བཙོན་ཁང་ནང་བཞུགས། མི་ཕར་
རྒྱུར་ཐུག་རྒྱུའི་རང་དབང་ཡང་མེད་ལ་དྲམ་ཚམས་འདིར་གཞན་གྱིས་དྲི་བ་བཏོན་པར་དྲེའི་གི་སྐྱུ་ལུས་
ནས་ཕྱི་བ་གྱུ་སྐྱངས་སོང་ཟེར་བ་དེ་འཐབ་ཚོད་གྱིད་དུས་སྐྱངས་སོང་ཟེར་བ་དེ་བདེན་པ་རེད་དམ་ཞེས་
པར་དེ་མ་རེད་སྐྱེན་པ་དང་བཙོན་ཁང་གི་འགོ་བ་རྣམས་ཁོ་ལ་དགའ་བོ་མེད་པས། མཚོར་བ་དང་ཕྱི་བས་
མ་གཉིས་བཅས་སྐྱངས་སོང་བ་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་མགོན་ཚང་ལ་དད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བའི་རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོ་དྲེད་ལུང་ལ་ལགས་འཛིན་མེད་སྐྱེན་འགྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡབ་དྲེད་ལུང་ལ་

དེ་ལེས་རྗེས་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྦྱོན་པའི་ལག་ནས་ཚིབ་གྲུ་གཉིས་ཀ་ཉོས་ནས་མ་འོངས་པར་རང་བྱིམ་
དུ་ལོག་རྗེས་ཉེན་བཞེངས་བྱ་ཚེས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་བཏང་མོད། འོན་ཀྱང་རྗེས་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་གསལ་
ཉོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བོ་དཔོན་པོ་ལ་འཐབ་ཚོད་ཏེ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱས་པ་རེད། དེ་འདྲི་གནས་ཚུལ་
འོག་སྤྱིས་སུ་ཁོང་སྤྱང་ན་ལས་པའི་སྐྱུ་གདུང་ཡང་ས་འོག་ལ་བཅུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྦྱོར་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་འཐབ་ཚོད་འདྲ་མིན་གྱིས་སྐྱུ་ལུས་ལ་སྐྱེ་གཡའ་བའི་མ་ཤུལ་ཆེན་པོ་བཏོད་ཡོད་འདྲ་སྟེ་
ལྷར་སོང་བཅོན་ཁང་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱང་དད་ལྡན་སེར་མོ་བ་གཞུང་དང་སྤྱི་ཉེ་སོགས་ཐུག་འཕྲད་
དུ་ཡང་ཡང་བཅར་ཡང་མཇལ་ཁའི་གོ་སྐབས་བཅོན་གྱིས་མ་སྤྲད་དོ། དེ་ལྟར་རེབ་གོང་མི་དམངས་
ཀྱི་སྐྱབས་འཆའ་པའི་ཉེ་མ་གཅིག་ཤུ་མི་འདོད་སྐྱ་གཅན་གྱིས་ཁྱུར་མིད་བཟོས་པ་རེད། དེ་ལྟར་སྐྱབས་
གཅིག་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གང་གི་སྐྱེ་ཆེ་པ་ལ་ཆེ་བ་རྒྱུའི་གཅོན་ཁང་དུ་དཀའ་སྤྲད་བཟོད་སྐྱགས་མེད་པའི་
ངང་བསྐྱལ་བ་དང་། དམ་པ་གང་གི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཇེད་པའི་ཉལ་མ་རེ་རེ་ལའང་བཅོན་གྲོགས་
ཀྱི་བླ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཐུགས་འགྲུལ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མོས་གུས་བླ་སྟོན་
ཅིག་འཕེལ་ཡོད་པ་སོགས་ནི་རི་སྐད་དུ། ཉལ་དུ་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནམས། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་སྟོན་པར་
སྐྱོགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིས་སུ་བཅོན་གྲོལ་བྱོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཁ་ན་རྒྱང་
ལྟར་གྲགས་སོ། འོན་ཀྱང་ང་བཅུད་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དམར་པོའི་དཀ་ཤུགས་དང་ཆོ་གཅུན་གྱི་དབང་
གིས་དུར་བཅོན་པ་ཁ་གས་ཀྱིས་དམ་པ་གང་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་སྐྱོ་སྐྱུར་ཡང་མང་པོ་ཞིག་བཏབ་
ཡོད་ལ། དེའི་རྒྱུན་པས་བཅོན་གྲོལ་བྱོབ་མ་ཐག་དེ་ནི་ངའི་ཉེས་པ་དག་སོང་བ་ཡིན་ནམ་ཅེས་བཅོན་
ཁང་དུ་བསམ་བཞིན་བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ངང་ལ་སྐྱེ་ཆེའི་མཇེད་པ་བསྐྱུས་སོ། དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་
ལོར་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་པོད་མི་དམངས་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡོང་གི་ཡོད་ཚུལ། བོད་ཀྱི་ཆོས་
ལུགས་མེད་པར་བྱས་ཚུལ། ཆོས་བྲིམས་དང་འདུལ་བྲིམས་ཚང་མ་ཉམས་བཅུག་ཚུལ་སོགས་སྤྱི་རྒྱལ་
ལ་བསྐྱགས་པ་ན། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་རྒྱན་མ་བཟོ་བའི་སྤྱིར་དུ་མའོ་ཀུའུ་ཤི་ཡིས་
དོ་སྤྱོད་དགེ་བཤེས་ལ་སྤོད་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་སོང་ནས་ཀྱང་གོ་ན་ཆོས་ལུགས་ཡོད། ཁོ་ཆོས་ལུགས་པ་ཡིན།
སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དུང་ཡོད་ཅེས་བསྐྱགས་དང་། ངས་སྤོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་འང་བསྐྱབ་

ཚོག་གི་ས་ཁམས་ལེན་བྱས་པ་རེད། རྫོང་སྤྱི་སྡེ་དག་གི་བཞེས་ཚང་གི་ས་མའོ་ལ་འོ་ན་ཁྱིམ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བརྟན་པ་ཡང་བསྐྱར་འདུགས་ཏུ་འདུག་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་འདུག་ན་ང་སོང་ནས་ལབ་ཚོག་བཟེར་བར། མའོ་
ཡིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་སྤྱིར་འདུགས་ཏུ་འདུག་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཁས་ཁུངས། དེ་ནས་རྫོང་སྤྱི་སྡེ་དག་
བཞེས་ཀྱི་བསམ་པར་ཡང་ད་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་
ཕེབས་འདུག པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡང་སྐྱུ་འཚོས་གཞིས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པའི་དོན་
དུ་བཞུགས་འདུག སངས་རྒྱས་བརྟན་པའི་དོན་དེད་ཅག་གི་ལག་པ་ལ་བབ་འདུག སངས་རྒྱས་བརྟན་
པའི་སྣོ་སྤྱོད་ལ། ཞི་དྲག་གང་གི་སྣོ་ནས་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་ན་འགྲིག དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཚོག་གི་སྤྱི་སྡེ་པ་
རེད། རྫོང་སྤྱི་སྡེ་དག་གི་བཞེས་ལ་གཟན་ཤམ་གོན་བཅུག འཇམ་སྤྱིང་གི་ཚོགས་ཆེན་སྟེང་ལ་སོང་ནས་
ཀྱང་གོ་ན་ཚོས་ལུགས་ཡོད་ཅེས་བཤད། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞལ་ངོ་ཚང་མ་རྟུན་དུ་བཟོར་
བཅུག་པ་རེད། དེ་ནས་སྤྱིར་ཕེབས་རྗེས། རྒྱ་མིའི་ཚོགས་པར་སྟེང་ལ་འོང། རྫོང་སྤྱི་སྡེ་དག་གི་བཞེས་
དང་ཞབས་དུང་དཀར་པོ། ཨ་ལགས་ཞབས་དུང་། ལྷ་བྱང་གི་དགོ་བཞེས་ཞིག་གི་མཚན་མ་དུ། དེ་
ཚོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རེ་འདོད་ལྟར་ཚོས་སྣོ་འབྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀོད་པར་དེ་དུས་ཀྱི་མི་ཚང་མས་དེའི་རྒྱ་མཚན་
མ་གོ། དོན་ངོ་མ་མི་འགའ་ཤས་ཞིག་གི་རེ་འདོད་ལྟར་མ་གཏོགས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རེ་འདོད་ལྟར་
ཚོས་སྣོ་མ་སྤྱོད། དེ་ལྟར་མའོ་ཀུན་ཤིས་ཁས་ཁུངས་པ་ལྟར་རེ་འདོད་ཅམ་ཞིག་སྟོང་བ་རེད། དེ་ནས་
ལོ་གཉིས་གསུམ་ཅམ་འགོར་རྗེས་ཚོས་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱབས། རྟེན་འགངས་ཆེན་སོགས་མང་ཚོགས་
ཀྱིས་སུལ་ཡོད་པ་ཚང་མ་ཡང་བསྐྱར་ལྷ་བཅུ་དང་བརྒྱད་ཐེངས་གཉིས་པ་ཐོན་ནས་གཏོར་བརྒྱགས་བཏང་
པ་རེད། དེ་ནས་རྫོང་སྤྱི་སྡེ་དག་གི་བཞེས་ཚང་ལ་ཡང་ངོ་སྤོལ་བྱེད་བཅུག་པ་རེད། དེ་ནས་རྫོང་སྤྱི་སྡེ་དག་
བཞེས་ཀྱིས་མའོ་ཀུན་ཤི་ལ་ཐུག་དགོས་ཀྱི་སྟན་ལྷུ་ཡི་གེ་བསྐྱར་རྗེས། མའོ་ཀུན་ཤིས་ཐུག་བཅུག་པ་
རེད། བྱད་པོ་ཁྱིམ་རྒྱལ་བོ་གསུངས་པ་ལན་གཅིག་ཡིན་པས་ངས་ཁྱོད་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་ཡིན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་དང་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་ངོ་གདོང་བརྗེས་སོང་པ་ཡིན། ཁྱོད་སྣོ་མ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བོ་མ་
རེད། ཐུན་ཞེས་ཞེས་མའོ་ཀུན་ཤིའི་ངོར་མཆིལ་མ་བཏབ་པ་རེད། དེ་ནས་རྫོང་སྤྱི་སྡེ་དག་གི་བཞེས་ཚང་
བཙོན་ཁང་ནང་བཀག་ཏེ་བཙོན་ཁང་ནང་ལ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཟས་གང་ཡང་མ་བྱིན་པར་ལུ་གེར་གེར་

བཅུག་པ་རེད། དགེ་བཤེས་ཚང་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་བྱས་པ་རེད། དེ་ལྟར་མགོ་བསྐྱོར་གྱི་སློབ་མཁན་དེ་འདྲ་
བྱེད་བཅུག་པ་རེད། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གང་དང་གང་གསུངས་པ་ཚང་མ་མི་བདེན་པ་གཅིག་
ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱ་དམར་གྱིས་སྤྱི་རྒྱལ་བ་ལ་ཡང་གཡོ་ཐབས་ཀྱི་སློབ་མཁན་དེ་འདྲའི་ལས་ཀ་བྱས་
པ་རེད། རྣམ་ཡིན་ཡང་གཡོ་ཐབས་མ་གཏོགས་གཞན་པ་བྱ་བ་གང་ལས་ཀྱང་གཡོ་ཐབས་མ་འདྲེས་པའི་
བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་རེད། ཉང་ནང་དང་སྤྱི་ཚོགས་གང་ཡིན་ནའང་ཁོའི་འགྲོ་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་མཁན་དེ་འདྲ་ཞིག་
རེད། དགོན་པར་མཚོན་ན་ཡང་དགོན་པའི་སྣ་ཉེན་ཚོས་གསུམ་གྱི་ཉེན་འགངས་ཆེན་ཚང་མ་མེད་པར་
བཟོས་ནས། དགོན་པའི་བྱ་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་ལས་གཞི་གཙོ་བྱས་ཚང་མ་ཉམས་ཚར་བ་རེད། ཚོས་
དང་རིག་གཞུང་ཚང་མ་མེད་པར་བཟོས་པ་རེད། བྱོང་ན་ཡོད་པའི་གྲུ་བ་ཚང་མ་བྱོང་ན་གནས་ན་ཡང་།
གྲུ་བའི་ཁྲིད་སྲོང་ནས་ཁྲིད་གྲུ་བའི་ལས་བྱས་པ་རེད། ཁྲིད་ཅིའི་སྤྱིར་བཏོན་ལ་གནས་པ་ཡིན། ཁྲིད་
ངེས་པར་དུ་འདུལ་བྱིམས་འདོད་དགོས་ཞེས། གྲུ་བ་ཐམས་ཅད་བཅུན་དབང་གི་སློབ་མཁན་སློབ་བྱིམས་
ཉམས་སྲུབ་བཅུག དེ་ལྟར་གྲུ་བ་སྤྱི་བྱིངས་ཀྱང་དབྱུག་པས་སྣན་མ་གཏོར་བ་ལྟར་གང་སར་སྤྱུགས་པས་
སྣ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་མངོས་རྒྱན་དུ་འགྲོ་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྲལ་དགོས་བྱུང་། བོད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་གྲུ་བ་མང་པོ་ཞིག་
བཅུན་དབང་དང་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱུ་སར་བབས་བཅུག་ལ། འདིར་ཡང་དཔེར་མཚོན་ལྟ་བུ་ཞིག་བཀོད་
ན། བ་ཡན་ན་ཨ་ཁུ་གནམ་མཁོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་སློབ་ཚད་ཨ་མཚོད་བྱེད་ཡུལ་གྱི་བྱིམ་ཚང་
ཞིག་དུ་དདུལ་སློབ་བདུན་ཅུ་ཙམ་སྤྱད་དེ་ཁོང་ལ་དམ་ཚིག་མེད་ཟེར་བཅུག་ཏེ་དམ་ཚིག་མེད་པའི་གས་
སྲུ་སློབ་ཁུལ་བྱས། བྱིས་སྲུ་སྣ་བ་གཉིས་རིང་བྱིམ་ཚང་དུ་བསྐྱད་ནས་ཁོ་མག་པར་བསྐྱད་ཀྱང་འཆམ་
པོ་འགྲིག་པོ་ཡོང་གི་མི་འདུག་ཟེར་ནས་སྤྱིར་ལོག་ དེས་ཚུལ་བྱིམས་གཙང་མ་ཞིག་བསྐྱང་བྱུང་བ་བྱུང་
བ་རེད། ཡང་ཨ་ཁུ་རི་བོང་ཟེར་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་བས་མི་གོ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཁོས་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་
དང་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱིས་གོས་དགོས་ན་ད་བར་གྲུ་བ་བྱས་ནས་བྱིམས་སྐྱང་བས་ཅི་བྱེད་ཅེས་བཤད། ཁོ་
མི་རྒྱ་བོ་ན་བས་མི་གོ་བ་མི་རྒྱུང་བཅད་མདོག་ཉེས་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། ཁོས་མི་ཚངས་སྤྱོད་བྱེད་
དགོས་ན། བུ་མོ་གཞིན་རྒྱ་མ་མངོས་མ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་ཉལ་རྒྱ་བྱུང་ན་ཁོས་མི་ཚངས་

སྤྱོད། དེ་མ་གཏོགས་མི་ཚངས་མི་སྤྱོད་ཅེས་བཤད་པར་ལས་བྱེད་པ་དེ་ཚོར་བཤད་རྒྱ་མ་རྟེན་པས་གྲ་
བ་དེས་ཁྲིམས་སྤྱང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ལྟར་སྡེ་བ་སོ་སོ་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བརྟན་པ་འདི་ལྟར་བཙན་དབང་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱབས་སོང་བ་རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲ་རེད། དེ་ལྟར་འདོད་པར་
ཉེ་བཞོང་འདོད་པ་ལྟོས་ཚེ་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྫོང་དཔོན་པོ་དེ་མི་ཚོས་ལུགས་ལ་དད་མཁན་ཞིག་
གིས་སྤྱོད་ནས་མཚོན་རྟེན་གཅིག་ལུས་ཡོད། དེ་ཡང་ཉི་ཟླ་དང་ཚོས་འཁོར་བཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཡང་
པོ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་རེད་ཟེར་ན། ཁོས་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་མཚོན་རྟེན་འདི་བཞིག་རྒྱ་མིན། མ་འོངས་
པ་ན་གྲུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། གྲུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ལྟར་ན་ཚང་མ་ཇ་
ཁང་གཅིག་དང་ཟངས་པ་གཅིག་གི་ནང་ནས་ཟ་དགོས་ཀྱི་འདུག དེར་ཐབ་ཀ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལས་དགོས་
རྒྱ་རེད། ངས་མཚོན་རྟེན་འདིའི་གྲོ་མོག་གིས་ཐབ་ཀ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོ་རྒྱ་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་འདི་
བཞིག་ན་མི་འགྲིག་ཟེར་བས་མཚོན་རྟེན་དེ་བཞིག་མ་དགོས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་ས་སྤྱོད་གས་
འདིར་མཚོན་ན་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གཙོས་དགོན་པ་ཚང་མ་མེད་པར་བཟོས། ཐང་ན་ཡོད་པའི་མཚོན་
རྟེན་ཡིན་ན་ཚོག་གི་ ལྷ་ཁང་། མགོན་ཁང་ཡིན་ན་ཚོག་གི་ རང་གི་གཞི་བདག་ཁང་ཡིན་ན་ཚོག་ ཐ་
ན་ལ་བ་ཅེ་ཚུ་ཆད་སོགས་ཀྱང་ཚང་མ་བཞིག་སོང་བ་རེད། གཞན་ཡང་ཕྱི་ག་མཁར་རྫིང་བ་དེ་ཚོ་ཡང་
བཞག་མི་ཚོག་ཅེས་དང་། འདི་ལོ་མང་པོ་འགོར་བས་ལུད་རྗེས་ལ་བཀོལ་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཞེས་བཤད་
ནས་མཁར་ཚང་མ་ཡང་བཞིག་པ་རེད། དེ་ཚོ་བཞིག་དགོས་ཅེས་བཤད། དུག་ཅུ་ཐམ་པ་ལོར་ཐོན་
དུས་མི་རེར་ཉིན་གཅིག་ལ་སྤེ་སྤང་གསུམ་རེ་ཡོད་པ་རེད། སྤང་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྤེ་སྤེར་མཁན་གྱིས་
ཅུང་ཟད་བརྟུས། དེ་ནས་སྤེ་ལ་འདྲེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ཤིང་རྟ་བས་ཅུང་ཟད་བརྟུས། སྤེར་ཡོང་ན་ཅིས་
གཉེར་བ་དང་ཇ་མས་ཅུང་ཟད་བརྟུས་ནས་མི་དམངས་ལ་སྤེ་སྤང་གཉེས་རེ་མ་གཏོགས་ཟ་རྒྱ་མེད་པ་རེད།
དེ་སྤེ་དྲངས་ཤིག་བསྐྱོལ་ན་དེའི་འབག་ཚད་ནི་འོ་ཇ་དཀར་པོའི་འབག་ཚད་ཡང་ཡོད་མིན་ཞིག་རེད། ལོ་
བཞིའི་རིང་དཀའ་ངལ་དེ་ལྟར་བྱུང་བཅུག་པ་རེད། པོད་མི་ཚང་མ་དཀའ་ངལ་གྱིས་གྲོངས་པ་རེད། སྤེ་
དྲངས་ནང་སྤེ་ལོག་ལོག་སྐྱུ་ཆུང་འདྲ་བ་ཁ་གསལ་ཡོད་ན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྤོས་ནས་འོ་སྤྱོད་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་འདུག སྤྱོད་ཀྱི་ལག་པར་དེ་རིང་སྤེ་ལོག་ཁ་གསལ་རེག་འདུག་ཅེས་བཤད་རྒྱ་རེད། བ་

མ་ཚོས་རང་གི་བྱ་སྤྲུག་ལྟོ་ལེན་པར་བཏང་ན་བྱ་སྤྲུག་ཚོས་ལྟོ་གས་ནས་མ་བཟོད་པར་ཕ་མས་ཟས་སྐྱལ་
ཡང་ལམ་ཁ་ནས་འཐུང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་བུ་དང་བ་རེད། དེ་ནས་བྱ་སྤྲུག་དང་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱང་མ་
མཐུན་པར་བྱིམ་ཚང་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རང་སར་བསྐྱད་ནས་རང་གི་སྐྱལ་རང་ཉིད་སོང་ནས་འཐུང་གི་
ཡོད་པ་རེད། དེ་དུས་ཚང་མའི་ལག་པར་དབྱུག་པ་འབྱེད་ནས་ཁྲིག་ཁྲིག་ཅེས་འགྲོ་རྒྱུ་ལས་ཐང་ལ་རྒྱུགས་
ནས་འགྲོ་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད། ས་ཞིང་ཚང་མར་ཡེ་གོ་དང་རྒྱུ་མ་བུས་བཀའ་ནས་ལོ་དུག་དང་བདུན་
ལ་ཞིང་འདེབས་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། ལྷུང་ཁྲན་ཏང་གི་ནང་དུ་འང་ལི་འུ་ཉོ་ཆེ་འུས་རྩུང་ཡག་པོ་བྱས་
པ་རེད། ཁོས་རྟེན་གྲུང་གོ་ཟེར་བའི་དེས་སྤྲོ་གས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཞུ་སྐྱོར་ལ་སོང་ནས་མི་འཆི་གི་
ཡོད་པ་དེ་ཚོ་མཐོང་རྗེས། ཡུལ་འབངས་མེད་ན་རྒྱལ་པོ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡུལ་
བདག་ཚང་མ་ཚར་འདུག་ཅེས་མའོ་ལ་བཤད་པས་མའོ་ཡིས་ཚར་གྱི་འདུག་གམ། འདུག་ཅེས་ཟེར་ནས།
དེ་འདྲའི་ཐབས་བཀོད་ཀྱི་སྲིད་རྒྱས་ཞེས། ད་ཐབས་བཀོད་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། ཐབས་བཀོད་ཅིག་ཡོད་
པ་རེད། བྱིམ་ཚང་གཅིག་ལ་ར་མ་གཅིག་རེ་དང་། བྱ་བོ་གཅིག་རེ། ཞིང་རྟོག་ས་རྩུང་ཅམ་རེ་དེ་སྤྲུན་
གཉིས་རེ་རྫོང་རྒྱ་བཅས། ལི་འུ་ཉོ་ཆེ་འུ་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། དེ་ནས་ཡང་མི་མང་གི་ཁ་
གསོ་ཐབས་རྩུང་ཟད་རྗེ་ལེགས་སུ་སྤྱིན། འཆི་ལ་ཉེ་བ་དེ་ཚོ་ཡང་སྐྱར་སོས་པ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་
ཚང་མ་གི་ནས་འཛིན་ཉེན་སྤྱི་མ་འགྲོ་དགོས་པའི་གནས་ལ་སྐྱེ་བས་ཡོད་པ་རེད། སྤུ་ལེན་ནས་ལོ་སྐྱུ་མ་
རྩུ་ཐམ་པ་ཡན་ཚད་ཚང་མ་སེ་ཏ་ལེན་གྱིས་བསད་པ་དང་མའོ་ཀྱའུ་གིས་དེའི་ཚབས་ལ་སྐྱ་གེས་གསོད་
ཅེས་ཁོའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་རེད། སྐྱ་གེས་བསད་ན་ཁོའི་བྱ་བ་འགྲུབ་སོང་བ་རེད། ཆེ་རྒྱུང་ཚང་མ་
སྐྱ་གེས་བསད། ང་བརྒྱད་རྒྱུན་ཚད་ནས་དཔེར་བཞག་ན་བུད་མེད་ཅིག་ལ་བྱིས་པ་སྐྱེ་མཁན་གཅིག་ཀྱང་
མེད་པ་རེད། ད་སྐྱབས་ཡིན་ན་ཡང་སྤྲོ་གས་ཡོངས་ལ་སྐྱོབ་གྲུར་འགྲོ་བའི་སྐྱོབ་རིམ་སོན་ཆེན་པོ་བཀོས་
པས་སྐྱོབ་རིམ་གྱི་མཚམས་གིག་ན་སྐྱོབ་མའི་རྒྱུན་ཚད་ནས་བསྐྱད་ཡོད། བྱ་སྤྲུན་ནང་ཁུལ་ཡིན་ན་
ཡང་རྒྱུག་བསྐྱལ་དེ་འདྲ་ཡོང་མཁན་མང་བོ་ཡོད། ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཚོགས་ན་ཡང་ཀྱང་གོ་ན་མི་དུང་
རྒྱུར་འདི་འདྲ་ཞིག་འདུག མི་གཅིག་གིས་འབར་ལྷན་གཅིག་གོན་རྒྱུང་བྱས་ན་འབར་ལྷན་འདི་འདྲ་
ཞིག་གོན་རྒྱུང་བྱས་པ་རེད་ཅེས་གོན་རྒྱུང་བྱེད་སྐྱེད་སེའོ་ན་བཤད་ནས་ཚང་མའི་ཁ་སྐྱམ་ནས་ཡོད་པ་

མེད། དཔེར་བཞག་ན་སྡེ་བ་ཞིག་ལ་ཁུ་ལང་གི་ཉལ་ལྗང་མ་དུ་རྒྱལ་ཞིག་སྤྱད་ཀྱང་ཅིས་གཉེར་བས་
ཁོ་ལ་དགོས་ཟེར་བ་དང་། ར་མས་ཁོ་ལ་དགོས་ཟེར། ཉོས་ཀྱང་གིས་ཁོ་ལ་དགོས་ཅེས་སྡེ་བ་གཅིག་
གི་ནང་རྒྱལ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚུད་པ་བྱས་ནས་འདུག་རྒྱུ་མེད། རྒྱལ་པོའི་འགོ་སྤངས་དེ་འདྲ་མེད།
མིའུ་ཚོ་ཆིང་ལྟ་བུ་མེད་ལྟར་གིས་མ་གཏོགས་མི་མང་གིས་སྤྱད་བསྐྱེད་མཉམ་སྦྲེན་བཞིན་པ་ནང་ཁུ་ལང་ནས་བཤད་
བྱུང་གི་མེད། མིའུ་ཚོ་ཆིང་ས་མ་བཟོད་པར་མའོ་ཀུའུ་གི་ཁྱོད་ལྟ་བུའི་འདི་འདྲ་འདྲའི་བྱ་བ་ལས་ན། ང་
ཚོ་ཡིན་ཀྱང་སྡོན་ཆད་ཡིན་ན་ཡུལ་སྤྱང་གི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཞེ་བྱུང་བས་མ་ནས་རྒྱལ་ས་ལེན་པར་ཡོང་
པ་མེད། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་མ་མེད། ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་ཤོད་འདིར་ང་གཏན་ནས་མི་འཐད་གི་
ཟེར་བར་མིའུ་ཚོ་ཆིང་ཁོ་རང་ཡང་བཅོན་ལ་བཅུག་ནས་མཐར་མོ་བའི་སྐྱེ་རགས་གཟན་དུ་བཟོས་པ་
བྱུང་སྟེ་སྟོབ་ཀྱི་ཞུགས་ཀྱི་བ་མེད། མའོ་ཀུའུ་གི་ལ་སྡོམ་རྒྱུ་མེད་ཁོའི་འབྲིས་ལ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་དྲག་
གས་ཚང་མ་མ་བསད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཚང་མར་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་བཟོས་པ་དེས་ཁོང་གི་རྗེས་འབྲངས་
པ་ཚང་མ་ལའང་བསྐྱབས་ནས་དེ་ཚང་མ་ཡང་ཡིད་ཆེས་མི་རུང་བ་ཞིག་ཆགས། དེ་ཚོ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་
ས་ཞིག་མིན། བམ་ཡང་རང་གི་གོགས་ལ་ཡང་མི་བྱམས་ཉེ་འཚམས་འདིར་མང་བོ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་གོང་
དུ་བཤད་བེན་པ་བསྐྱར་སྒྲིལ་ཙམ་ཡིན་པས་བཤོད་མེད་དེ་དོ་སྐྱིས་དགེ་བཤེས་ཚང་ཡིན་ན་ཡང་མཁས་
པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་གྲུང་ཁྲན་ཉང་ལ་དགོས་མཁོ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཁོང་ཡང་ཀྱང་དབྱང་དུ་བཞག་ རོ་
སྐྱིས་དགེ་བཤེས་ཚང་གིས་གྲུང་ཁྲན་ཉང་གི་འགོ་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་གཡོ་རྒྱུ། ཁོང་ཚོའི་ནང་གི་ངན་མཚང་
དེ་མཐོང་ནས་གྲུང་ཁྲན་ཉང་གི་ལས་ཁུངས་འདི་དུག་སྐྱུ་ལ་གྱི་ཚང་ལྟ་བུ་མེད། གྲུང་ཁྲན་ཉང་གི་སྤྱིད་
རྒྱལ་འདི་ཀོ་སྡོན་པའི་ལྷ་སྟེ་མེད། གྲུང་ཁྲན་ཉང་གི་སྤྱིད་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དེ། གྲུང་དབྱང་
ཉེ་དབྱུས་གཞུང་དེ་ནས་བསྐྱབས་ན་རྒྱ་སྤྱིད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མེད། ཁོང་གསེབ་གོང་སྡེ་ལ་སོང་ན་བོང་བྱས་
དུ་སྤྱད་འབྲིན་པ་ལྟ་བུ་མེད་ཞེས་བཤད་པར་དོ་མའི་བདེན་དོན་འདུག་རྒྱུ་དམར་གྱི་ཁ་སྤྱོད་ས་སམ་འགོ་
སྤྱོད་ས་ཚང་མ་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་དེའི་ནང་འདུས་ཡོད་པ་མེད། ང་བརྒྱད་ལོར་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་
ལ་མཚོན་ན་ཡང་། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་ལ་སྤྱོད་ས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱུ་མཚོ་དང་
མེ་བོང་སྤྱོད་ས་ཚང་རྣམ་པ་གཉིས་སོགས་མེད། མེ་བོང་སྤྱོད་ས་ཚང་ཡིན་ན་ཡང་། ང་བརྒྱད་

ལོར་བཙོན་ལ་བརྟུག་ནས་ཟི་ལིང་གི་བཙོན་ཁང་ནང་ཆེས་གདུག་རྩུབ་འོག་གྲོངས་བརྟུག་པ་རེད། དེའི་
ས་ཨ་ཁུ་རྒྱོ་གྲོས་ཚང་སོགས་གནམ་གྲིས་ས་བཀའ་པ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་
རྒྱུན་ལ་དགེ་ཚུན་གྱི་མིང་བཏགས། དེའི་རྗེས་བཙོན་ཁང་དུ་བརྟུག་སྟེ་ཚང་མ་མེད་པར་བཟོས། སྐྱེ་
སྐྱོགས་ཚང་གཙོས་བྲག་དཀར་སྟེ་ལ་རྫོང་ལ་ཡང་ཨ་ལགས་ཁ་རྒྱ་ཚང་གཙོ་བུས་ནས་སྐྱ་མ་དགེ་བཤེས་
ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་དུ་ས་གཅིག་དུ་དམག་གིས་མེ་མདས་ངར་ལ་གྲོངས། ཨ་ལགས་ཁ་རྒྱ་ཡིན་ན་མེ་མདས་
ཅི་ཙམ་བརྟུག་ཀྱང་སྐྱོགས་མ་ཞེས། ཁོང་ཚང་གི་རུ་མ་ན་མདེའུ་སྐྱེང་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་ཁོང་ཚང་
གི་མགོར་སྐྱ་མ་མཐོལ་གྲིས་བརྟུག། མགོར་སྐྱ་མ་བཞག་ནས་མཐར་མེ་མདའ་བརྟུག་ནས་གྲོངས་སུ་བརྟུག་
བྲག་དཀར་སྟེ་ལྟ་རྫོང་གི་རི་ཁྲོད་པ་ཚང་མ་རི་མགོར་འགོར་བརྟུག་ནས་དབ་ཆ་རྒྱག་བཞིན་མེ་མདས་དེད།
བྲག་དཀར་སྟེ་ལྟ་རྫོང་དགོན་པར་མེ་སྐྱོགས་བརྟུག་ནས་གཏོར་བ་རེད། ང་བརྟུག་ལོར་གཏོར་བའི་དགོན་
པ་དེ་འདྲ་ཡོད། གཞན་འགྲོར་མེད་བྲལ་རི་མ་གྱི་རྒྱལ་བོ་ཡིན་ཞེས་འགྲོར་མེད་ཚོ་ཡར་ལུང་སྐྱངས་བརྟུག་
མི་སྐྱུན་པོ་ཉོལ་རྒྱུགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ལུང་ལངས་བརྟུག་ཏེ་དགོན་པ་གྲུ་ཚང་ཚང་མ་མེད་པར་བཟོས།
དེ་རི་རྩུང་བྱེད་བརྟུག་པ་རེད་ཟེར་ན། ཁྱེད་རང་ཚོ་གྲུང་ཁུན་ཏང་ལ་རྒྱོད་དཀར་བྱེད་མིན་རྣམས་རྒྱ་ཡིན།
རྒྱོ་འཁེལ་ན་ཡར་གོ་ས་ཆེན་པོ་སྟོན་རྒྱ་དང་། གནང་སྐྱིན་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་མགོ་བསྐྱོར་བཏང་། དཔེར་
བཞག་ན་དེར་ཚོགས་འདུ་འདྲ་འཚོགས་དུས་ཀྱང་། སར་སྐྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་གིག་བཤད་ན་གྲུ་ཡངས་ཡིན།
ལམ་སང་བཙོན་གྲོལ་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བཤད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ས་འཛིན་བཟུང་བྱ་རྒྱ་
མ་ཟད། ལུ་ཡང་འཛིན་བཟུང་བྱ་རྒྱ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་བོ་ཆ་མོ་ཚང་མ་ན་སྐྱོན་ཆ་དང་ནག་ཉེས་ཡིན་
ཞེས་དང་། སྐྱེར་བཏང་སྐྱོན་ཆ་ཅན་གྱི་བྱིས་ཚང་ཡིན་ཞེས་པར་ཚང་མ་སྐྱོག་ནས་བུས་རང་གི་ས་ལ་འོ་
ཚོལ་བུས། སས་རང་གི་བུ་ལ་འོ་ཚོལ་བུས། དགེ་ཚུན་གྲིས་དགེ་ལུག་ལ་འོ་ཚོལ་བུས། དགེ་ལུག་
གིས་དགེ་ཚུན་ལ་འོ་ཚོལ་བུས་ནས་འཛིན་གཉེན་འདི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་མ་སྐྱོང་བ་ཞིག་གི་རི་མོ་བཞེད།
བཤད་ན་གྲུ་ཡངས་དང་མ་བཤད་ན་དུག་གཞོན་ཡིན། དེ་གྲུང་ཁུན་ཏང་གི་སྐྱོད་རུས་ཡིན། གྲུང་ཁུན་
ཏང་གི་རྩ་བུས་དེ་འདྲ་ཡིན་ཞེས། རྩ་བུས་དེའི་རྗེས་ནས་ཚང་མ་ཚོངས་བརྟུག་པ་རེད། ཚོས་ལུགས་
རྗེས་ནས་བཤད་ན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མདོར་ཙམ་བཤད་ན་དེ་འདྲ་རེད། དེ་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་ཚོ་སློག་

གི་སློབ་གསུང་ལྟར་གནོད་སྐྱེལ་སྤངས་ཅི་འདྲ་རེད་ཟེར་ན། ཚང་མ་སྡེ་བ་གཅིག་གི་ནང་ནས་ཡིན་ཀྱང་སྡེ་
བ་ལ་མགོ་ནས་མི་གི་ན་མ་མགོ་ནས་མི་ཤེས་པ། མ་འགོ་ནས་མི་གི་ན་ལ་མགོ་ནས་མི་ཤེས་པ། ཤི་
སོང་ན་གི་སོང་བ་གསང་། དཀའ་ངལ་གྱིས་བསྐྱུ་མས་བཅུག་པས་ཉིན་བཅུ་བདུན་བཅོ་བརྒྱད་རིང་ལ་
གསང་ནས་བཀའ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། སྡེ་སྲང་དོ་ཡིས་ཚང་མས་རང་རང་གི་སློབ་འཚོ་མ་ཐུབ་པར་
ཕལ་ཆེ་བ་གི། གྱིས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྫོང་མཚོན་ན་ཡང་། དུར་ཁྲོད་ཡོད་སར་སོང་ནས་རོ་ཡི་ཐོག་ནས་
བཏོག་རྒྱུ་ཡོད་ན་བཏོག་ནས་ཡུལ་ལའང་མི་སྐྱེ་བས་པར་དགོང་མོ་ཡང་དུར་ཁྲོད་ནས་ལུས། ཉིན་ཁ་
གསར་རིང་ལ་དུར་ཁྲོད་དུ་ལུས་ནས་ཕ་མ་ཚོས་འཚོལ་དུ་སོང་ན་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རོའི་སྤོང་ནས་ག་བཏོག་ནས་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། མྱིང་རྒྱ་སྡེ་བའི་གྱིས་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། བམ་
རྒྱུན་གྱིས་པ་ཁྲིམ་ན་མེད་དུས་འཚོལ་དུ་སོང་ན་དུར་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པ་རེད། རྩོག་ས་ནས་མ་བཟོན་པས་
གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། སྡེ་ཚང་སྡེ་བའི་རྒྱུ་ཤི་ཞིག་གིས་ཁལ་མ་གཉིས་དེད་ནས་ཞིང་ཁར་
ལོག་བརྒྱབ་དུ་སྡོན་པར་རྩོག་ས་ནས་མ་བཟོན་པར་མཛོའི་ཁ་ནང་གི་སྡེ་བ་རྩོན་པ་གྱིས་བཅད་ནས་ཐོས་
པ་རེད། ཡང་སྡེ་བ་ལ་ལ་ནས་པ་གི་རྗེས་ནང་མི་ཚོས་རྩོག་ས་ནས་མ་བཟོན་པར་ཕའི་ག་བཅོས་ནས་ཐོས་
པ་རེད། དེ་དུས་མི་ཚང་མས་སྡོན་ལམ་རྒྱག་ས་གཅིག་ཤུ་ནི་རྩམ་པ་དཀའ་བོ་ཞིག་ཐོས་ནས་གི་སོང་
ན་ཅི་བྱས་ན་ཅི་བྱས་ཞེས་སྡོན་ལམ་རྒྱག་གི་ན་ཡོད། སྡོན་ལམ་རྒྱག་སྤངས་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། སྡེ་བ་
ལ་ལར་གྲོའི་རྩ་ཡོད་ན། སྡེ་བ་དེར་དཀའ་ངལ་མི་འདུག་གྲོའི་རྩ་བཟའ་རྒྱ་འདུག་དེ་ཚོ་སྦྱོད་ཨང་ཞེས་
བཤད་རྒྱུ་ན་ཡོད། དེ་ནས་སྡོན་ཚད་ཀྱི་སྡོམ་ཁྲུག་དང་། རྩག་པ་རྩོག་པ་པགས་འཚག་དྲེད་བ་ཚང་
མ་གདུས་ནས་བཟའ། འབྲང་བ་རྩོག་ཐག་དེ་ཡོད་ན་གདུས་ནས་ཟ་བཞིན་ཡོད་རེད། དེ་ནས་མཚོ་སྡོན་
ལ་གསེར་མང་བོ་ཡོད་ཅིས་རྒྱ་མིའི་ཡུལ་མི་མང་བོ་འདིར་ཁྲོད་ཡོང་ནས་རྒྱ་མི་མང་བོ་ཡོང་དུས་རྒྱ་མིས་
བཟའ་རྒྱ་མ་རྩེད་པར་ལྷང་སྤོང་གི་ལོ་མ་འདུས་དུས་ལོ་མ་ཚང་མ་བཏོག་སྡེ་ཐོས། ལོ་དེར་ལྷང་སྤོང་
སྤོང་ལོ་མ་མཚོང་རྒྱ་མེད་པ་རེད། ལོ་མ་དེ་ཚོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གདུས་ནས་ཐོས་པ་རེད། ཚད་དེ་འདྲ་
ཞིག་ལ་སྐྱེ་བས་པ་རེད། རུས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་ རྩུས་རྩུག་དེ་རྩུགས་མ་གཏོགས་ཚང་མ་རྒྱུ་སྡེ་
འགམ་ནས་ཐོས་པ་རེད། རྩ་རམ་ཤུ་ཟེར་བ་དེ་རག་ན་ད་འགྲིགས་པ་རེད། ཟ་མའི་རིགས་གིག་རག་

པར་བརྩི་གི་རེད། ཚང་མས་རྩ་ཟོས་ནས་རྩ་རྒྱ་མའི་ནང་འགགས་ཏེ་གི་སྲིང་བ་མང་བོ་ཡོད་པ་རེད།
ད་སྐབས་ད་དུང་ཡང་ལོ་དུག་ཅུ་བདུན་ཅུ་རྩེ་བས་པའི་མི་ཚང་མ་སྐབས་དེར་བ་མ་ངན་པ་ཟོས་པས་
ད་སྐབས་ཤོ་ནད་དང་མཆིན་ནད་ཀྱིས་འཆི་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཟ་མ་ངན་པས་ཚང་མའི་མཆིན་པ་དང་
ཤོ་བ་འཕྲོ་བརྒྱུ་ཏུ་བཏང་ཡོད། དེའི་སྐོར་མཐོང་མ་ཚོང་མཁན་དང་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་གིས་དེ་བདེན་
པ་རང་ཨེ་ཡིན་སྟེ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། གཞིན་རྗེས་མོང་ཁྱེར་ན་ཡང་འདི་འདྲའི་སྲིམས་ཡོད་རྒྱུ་མ་
རེད། རྒྱ་མའི་སྲིམས་དེ་འདྲའི་ཚོད་པོ་ཞིག་དང་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཚོ་དུག་ཅུ་ནས་དུག་ཅུ་
རེ་བཞི་ལོའི་བར་ལོ་བཞིའི་རིང་ལ་རེད། དེ་ལྟར་ན་མི་བཟོད་པའི་མི་གའི་སྲུག་བསྐྱལ་སྤྱངས་པ་
རེད། དེ་དུས་ཞིང་ལའང་ལོ་ཉོག་མི་ཡོང་བས་མི་མང་བོ་དཀའ་ངལ་གྱིས་གི་སྲིང་། ཚང་མའི་ལུས་
རྩང་སྐྱོ་དུགས་ནས་ཞིང་ལས་བྱེད་བྱུང་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་རེད། རྗེ་བའི་ནང་ནས་རྩིས་གཉེར་
བ་དང་། ར་མ། ཉོས་ཀྱང་། བརྒྱ་དཔོན་དེ་བཅས་མི་བཞི་མ་གཉོགས་ཞིང་ལས་ལས་བྱུང་མཁན་གཅིག་
ཀྱང་མེད་པ་རེད། དེ་ནས་ལི་ཏུ་ཚོ་ཆེ་ཏུ་སྐྱེར་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཟེར་བ་ཞིག་བརྩུགས་ནས་
སྲིམ་ཚང་རེ་ལ་ར་མ་གཅིག་ བྱ་བོ་གཅིག་ མི་རེར་ཞིང་ལུན་དོ་བཅས་བྱིན་པས་ལུ་གའི་སྲུག་བསྐྱལ་
རྒྱུ་ཟད་མེད་ལ་ནས། ལོ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་རེད། དེ་ནས་ཡང་ས་ཞིང་སྐྱེར་ལ་དབང་
བ་ཡིན་ཞེས། ས་ཞིང་སྐྱེར་སྤྱད། ད་སྐབས་སྐྱེར་བཏང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་རྒྱུ་མ་རེད། དཔུ་ལོ་ཚོར་ལུགས་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག ན་དུས་སྐྱེན་པས་མ་མཐའ་ལ་ཡང་
སྐྱེན་རིན་སྐྱོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། འདི་ནས་ལུགས་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། སྐྱེན་རིན་སྐྱོད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་
ཚུགས་ཀ་ཙམ་སྟོན་ཀྱིན་ཡོད་ན་ཡང་། དོན་དངོས་སུ་ཕན་ཐོགས་པ་ཞིག་ཅུ་བ་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད། རྒྱལ་
ཁབ་གཞན་པར་ལང་མོ་འདྲ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དོན་ཐོག་ནས་སྐྱེར་ལ་ཙམ་གཅིག་གི་ཞིག་རྒྱུང་
ཟད་སྤྱད་ཀྱང་སྐྱེར་ལ་ར་གོང་འཕེལ་ལ་འགོ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་འབྲེན་རྒྱུ་མ་རེད། དཔུ་ཁྲལ་ལ་མཚོན་
ན་ཡང་རྩུགས་ཏེ་ཞིག་རག་ན་རྩུགས་ཏེ་ཡི་ཁྲལ་ལམ་ཁར་སྲིང་ན་ལམ་ཁྲལ་ཞེས་བསྐྱེད་རྒྱུ་རེད། ཞིང་
ལ་ཡང་རྒྱལ་བོའི་ཞིང་ཁྲལ། རྒྱ་ཁྲལ། ས་ཁྲལ་སོགས་དཔུ་ཁྲལ་མང་བོ་ཞིག་སྤྱངས་ནས་མི་དམངས་
ལ་བདེ་སྐྱིད་ཅུ་བ་ནས་ཡོང་མི་བྱུང། རྗེན་ཚད་ལས་ཀ་ལས་དུས་ལས་ཀ་ལས་རྒྱུ་ལས་ངལ་གསོ་རྒྱག་

ལྷ་མང་པས་མ་ཁི་འདོན་ལྷ་སོགས་ཚོས་འདོན་ལྷ་འོ་སྐབས་ཡོད། ད་སྐབས་ཡིན་ན་རང་ཁ་རང་གིས་
མི་གསོས། ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀར་ཚང་མས་ལས་ཀ་ཉག་ཉག་ལས་ཀྱང་ཁ་སོས་པ་ཁག་པོ་རེད། དེའི་
ལོར་དུ་དམ་པའི་ཚོས་རང་ལུགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་འགོ་གི་ཡོད་རེད། ལྷ་ཡི་ངན་ཆ་ཚང་མ་བོད་ལ་
བསྐྱབ་པ་རེད། ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་ལུགས་སློལ་བཟང་བོ་དང་བོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཚང་
མ་བརྒྱགས་ནས་འགོ་གི་ཡོད། གཞན་བོད་ཡུལ་གྱི་གཏེར་ཁ་མང་བོ་ཡང་དམ་འཕྲོག་གི་སློ་ནས་ལེན་
གི་ཡོད། བོད་ཀྱི་ནགས་ཚལ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལྷ་ནག་ལ་དངས་པ་རེད། བོད་ཀྱི་གཏེར་ཁ་མང་བོ་
ཚང་མ་ལྷ་ནག་ལ་དངས་པ་རེད། བོད་ཀྱི་རི་ཆེན་པོ་ཚང་མའི་ཁོག་དུ་གསང་བའི་སློ་ནས་བཟོ་བྱ་དང་
དུས་རྒྱས་བཟོས། བོད་ཡུལ་ལ་ལམ་ལས་བཞིན་པ་དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་གི་ལམ་མ་ཡིན་པར་གཅིག་ནས་
གཏེར་ཁ་དང་དེ་འདྲ་སྤྱིར་འདེན་ཆེད་དང་། གཉིས་ནས་བོད་འདི་ཡར་ལངས་ན་དམག་འཁྲུག་ལྷ་འོ་
བསམ་པ། བོད་ཡིན་ན་འདི་ལྟར་ཁ་འཆམ་ཆེ་ཡག་པོ་མི་འདུག་བསམ་ནས། སློན་ཆད་རང་གི་ས་ཡིན་
ན། རྗེ་བ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། རྗེ་རེ་རེར་ས་ཡོད། རང་གི་དབྱར་ཁའི་རྩ་ས་དབྱར་ཁ། དགུན་ཁའི་
རྩ་ས་དགུན་ཁ། སློན་ཁའི་རྩ་ས་སློན་ཁར་བཀོལ། དེར་དུས་ཚོགས་རེ་མ་གཏོགས་སྤོད་ཀྱི་མེད། ད་
སྐབས་དེ་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བཅད། རྗེ་བ་རྗེ་བས་བཅད། ཟོག་ར་ལ་ལྷགས་ར་བསྐྱོར། བྱིས་ཚང་གི་
བར་ལ་འང་ལྷགས་ར་བསྐྱོར། དེ་དུས་ས་ཆ་ལ་ལས་ས་བཤོ་དུས་བཤོ་ལྷ་མིན་ཟེར་བ་རེད། འདི་རང་
གི་ནང་ལ་མཐུན་སྤྱིལ་མི་ཡོང་བྱེད་ཅིག་རེད་ཅེས་པར་ལོ་འགའ་རེའི་ནང་མ་བཤོས་ན་མི་ཚོག་ཅེས་བཤོས་
ནས་ད་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྗེ་བ་རྗེ་བའི་བར་མི་འགྲིག་པ་བཟོས་པ་རེད། ད་རྗེ་བ་རྗེ་བ་མི་འགྲིག་པས་རྩ་
ལྷ་ཙམ་གྱི་སྤྱིར་མི་གསོད་གི་ཡོད། དེ་ཡང་ཞེ་གནག་ལྷ་ནག་གིས་བཟོས་པ་རེད། བྱིས་ཚང་བྱིས་ཚང་
གི་བར་ལ་མི་འགྲིག་ སྤྱན་སྤྱན་སྤྱིལ་བར་མི་འགྲིག་ ས་དེ་འཕྲོག་པའི་རྩ་ས་དེ་ལྟར་བཤོས་ནས་ཁོའི་
ཞེ་སྤྱགས་ནས་བོད་འདི་མཐུན་སྤྱིལ་མ་ཡོང་ན། བོད་འདི་གཅིག་བསྐྱས་མ་ཡོང་ན་ལྷ་དམར་ལ་ངོ་ཡ་
བྱེད་མི་བྱབ་སྐྱམ་པ་ཁོའི་བསམ་པ་དེ་རེད། ད་སྐབས་ལྷ་སར་མཚོན་ན་ཡང་། ལྷ་ས་འདི་ཚོས་ཀྱི་འབྲུང་
ཁྲུངས་རེད། ཚོས་གནས་ས་དེ་འདྲ་རེད། ད་ཚོས་གནས་ས་དེར་ཁོས་དམག་འཐབ་མ་བརྒྱབ་པར་ཚོས་
དང་བྱིས་ས་ལྷན་དང་དཔེ་ཆ་བལྟ་མཁན་ཚོ་ལྷ་ས་ན་ཕེབས་ཡོད་པར་སྤྱད་འཚོང་མ་མང་བོ་མངགས་ནས་

དེར་སྡོད་དུ་བརྟུག་ཡོད། དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཅི་ཞིག་རེད་ཟེར་ན། བྱིས་ས་ལྷན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིས་ས་
ཉམས་བརྟུག་ནས། ཕ་བ་བྱིས་ས་མེད་པར་བཟོས་ན་ཁོས་ཡག་པོར་བཅི། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱན་
གྱིས་ད་སྐབས་རྒྱ་མོ་སྐྱུ་མ་བརྒྱ་དང་། བོད་མོ་སྐྱུ་མ་བརྒྱ་འདུག་ཅེས་བཞེད། དེ་ལྟར་ལུས་འཚོང་ཁང་
གིས་བཀང་བརྟུག་པ་རེད། དེ་འདྲུགས་དགོས་དོན་གྱི་ཕ་བ་ཡོད་པ་མ་རེད། གུང་ཁྲན་ཉང་གི་དམིགས་
ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཆེས་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་སུ་བརྟུག་རྒྱ་དེ་རེད། སྤྱི་ལོ་གསུམ་ཉམས་བཞུས་ན་གང་དང་
གང་ཡིན་ཡང་ཡག་པོ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་པ་རེད། ད་སྐབས་འཇམ་སྐྱིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མ་དཔལ་འབྱོར་
གྱི་སྟེང་ཡར་རྒྱས་ལ་འགོ་བཙུག་ཡོད་པའི་སྐབས་རེད་འཇམ་སྐྱིང་ཚང་མ་རྒྱས་བའི་སྐབས་འདི་ནས་ང་
ཚོ་རྩལ་རྒྱས་སོང་ན་གུང་ཁྲན་ཉང་ཁོ་རང་གི་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་རྒྱས་སོང་ཞེས་བསྒྲགས། རྗེ་བ་རེ་རེ་
ལས་མི་གཅིག་གཅིག་བྱས་ནས་དེ་འདྲའི་མི་མང་པོ་སྤྱོད་གསུམ་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ནས་ལྟ་དམོ་ཡར་མར་སྐྱ་
ཚོགས་བསྐྱོན་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱིད་མེད་ན་ཡང་བྱིད་ཀྱི་ཤུལ་དུ་ཁོ་ཚོས་བོད་མི་བདེ་
སྐྱིད་ལ་འདི་འདྲའི་ལོངས་སུ་སྤོད་དུ་འདུག་གི་ཡོད། ཁོ་ཚོ་ཡང་ཡར་རྒྱས་འདི་འདྲར་སོང་ཡོད་ཅེས་
དེ་འདྲའི་ཉམས་སྤོང་གྱི་ཡོད་པ་སྐྱུ་ས་ཀྱང་ཤེས་གསལ་ལྟར་རེད། ད་དུང་ཅི་ཞིག་གི་གཞུང་འབྲེན་གྱི་
འདུག་ཅེ་ན། གཅིག་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱན་པ་འདུས་སར་སྐྱོད་འཚོང་མ་མང་པོ་སྐྱ་ས་བསྐྱུས་པ་དེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱོན་པ་ཉམས་འདུག་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་རེད། ཁོའི་ཕ་བྱིས་ས་སྟེང་ཚོས་ལུགས་དད་མོས་
རང་དབང་ཡིན་ཞེས་དང་། དེའི་རྗེས་ནས་དད་ན་རང་དབང་། མི་དད་ན་ཡང་རང་དབང་ཞེས་བཞེད།
འོ་ན་ཚོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ཡིན་ན། གུང་ཁྲན་ཉང་གུང་ཁྲན་ཉང་རང་རེད་མོད། གུང་ཁྲན་
ཉང་གི་བཙོན་ཁང་ན་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག དེ་ལ་ཁྱད་པར་རམ་མངོན་སྐྱོད་ཡོད་དགོས་སམ། གུང་
ཁྲན་ཉང་ལ་ཚོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ཡོད་ན། གུང་ཁྲན་ཉང་མི་ལ་རང་དབང་ཅི་ཞིག་མེད་པ་
རེད། དེ་ལ་ཁ་གཏམ་བ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་ཚོས་མེད་སོང་ན་འདོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཉིང་ཞོ་ཕིན་གྱི་
བོད་འདིའི་ཚོས་ལུགས་དེ་ལྟར་མེད་པ་བཟོ་བྱུང་པ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ཁོ་རང་ཚོའི་འདོད་པ་ལྟར་བཞག་
ཞོག འདོད་པ་ལྟར་བཞག་ནས་དེའི་ནང་ལ་གཞོད་ཚབས་ཐོངས་དང་། རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཉམས་
འགོ་ཞེས་དེ་ལྟར་སྐྱ་ས་སྐྱོད་འཚོང་མས་བཀང་བརྟུག དེ་ཡང་དེའི་གཞུང་ཐབས་ཡིན་པ་རེད། མི་གཞན་

ཞིག་གིས་བརྟམས་ན་པོ་ཏ་ལ་དེ་ཡང་ཉམས་གསོ་རེ་བྱས། ལྷ་ས་ཡང་ཞིག་གསོ་རེ་བྱས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་
རེད། རང་གི་རང་རྟེན་ཚང་མ་ཡོད་པ་མ་རེད། ལྷ་སའི་པོ་ཏ་ལ་རང་ལ་ལྷ་ཁང་མགོན་ཁང་སློ་སྤྲེ་ཡོད་
པ་མང་པོ་འདུག་གམ་སློ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་མང་པོ་འདུག་ རྒྱལ་དབང་སྐྱུ་སྤྲེང་རེ་རེའི་མཚོན་ཁང་དང་ལྷ་
ཁང་། མགོན་ཁང་མང་པོ་ཡོད་དོ་ཅིག་ཚང་མ་ཅི་འདྲ་བཟོས་འདུག་ ལྷ་ས་འཇལ་དུ་སོང་བ་ཚོས་ཤེས་
གསལ་རེད། གཅིག་གིས་བརྟམས་ན་བརྟམས་མ་ཐག་ཏུ་ཁྲ་ཁྲ་རིག་རིག་ཅིག་འགྲིག་འདུག་ བསམ་སློ་
ཞིབ་ཏུ་བཏང་ན་སལ་ཆེ་བ་མེད་པར་བཟོས་ཡོད་པ་རེད། རང་རྟེན་ཚང་མ་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། སྐྱུ་བཤམས་
ཡོད་པ་དེ་ཚོར་གཟུངས་གཞུག་ཡག་པོ་ཞིག་སྤུལ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ལྷ་སའི་ཇོ་ཁང་རང་ལ་མཚོན་
ན་ཡང་མཚོན་མེ་ཞིག་བཞག་ན། མཚོན་མེ་དེ་དགོར་གཉེར་ལ་ཡང་དབང་གི་མི་འདུག་ དབང་ན་ཡང་
ཉེན་མོ་ཚང་ནས་དེ་འཕྲོ་ནས་མར་ཁུ་བསགས་ནས་ལས་བྱེད་པ་རང་རང་གིས་འོངས་སུ་སྦྱོད་ཀྱི་འདུག་
ཅེས་བཤད་ཀྱི་འདུག་ ཚོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་ཡིན་ན། དེ་རང་གི་བཟའ་ཀྱུ་ཞིག་རེད་དམ།
དགོན་མཚོག་ལ་འབུལ་ཀྱུ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་དགོན་མཚོག་ལ་སྤུལ་བའི་རྗེས་ཀྱང་རང་གི་ཉར་གི་
ཡོད། དགའ་རྗེན་དགོན་པར་མཚོན་ན་ཡང་། དགའ་རྗེན་ཚང་གསུམ་ལ་གཏོར་བཤེག་བཏང་བ་རེད།
སློན་ཚད་ཀྱི་དགའ་རྗེན་ཅི་འདྲ་རེད། དེའི་ཕྱིས་ནས་ཅི་འདྲ་ཞིག་བཏང་འདུག་ དེ་ནས་ཡང་བསྐྱར་
བཤེག་སྟེ་ཅི་འདྲ་བྱས་འདུག་ ཡང་བསྐྱར་དེ་འདྲ་བྱས་པ་རེད། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འདྲ་པར་ཞིག་
ཀྱང་བཤམས་མི་ཚོག་ན། ཁ་བཤད་དོན་ལ་གནས་འདུག་གམ། གོ་ཐོས་ལྟར་ན་དགོན་གཉེར་ཞིག་གིས་
ལ་གོང་ས་མཚོག་གི་སྐྱུ་པར་རྒྱ་དམག་གཅིག་ནས་མཚོན་བཤམས་ནས་བཏོན་པ་ལ་སྤྱིར་སློངས་རྗེས་ཕན་
ཚུན་ལག་འཛིང་རྩུང་བྱུང་བ་ལ་དགོན་གཉེར་དེའི་ལག་པ་བཅད་པ་རེད། བཅད་སོང་བ་དེ་ཚོ་ཚང་མས་
མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་ལྟར་རེད། དེར་དུས་པོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་རྩུང་ཞིག་དར་ཡོད་ཟེར་
ན། སློན་ཚད་ཀྱི་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ཅི་འདྲ་རེད། དེར་སྐབས་ཀྱི་སེ་འབྲས་གསུམ་གཙོས་དགོན་
ཚོན་ཁག་ག་འདྲ་ཡིན་པ་ང་ཚོར་གསལ་བོ་ཡིན། ཉེ་ཆར་གསེར་རྟ་དགོན་པ་ཡང་ཚོས་ཁོ་ན་མ་
གཏོགས་གཞན་བསམ་སྐྱུ་མེད་པར་ཚོས་བསྐྱབ་མཁམ་ག་སྟག་ཡིན། པོད་རིགས་གཙོས་སྤྱི་རྒྱལ་བ་དང་
། རྒྱ་མི་བཅས་ཚང་མ་འདུ་སའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟོན་གནས་དེ་ཡང་རྩ་བརྒྱག་ཏུ་བཏང་བ་རེད། ཁོང་ཉིད་མཁམ་

པོ་འཇིགས་མེད་ཡུལ་ཚོགས་ཀྱང་སྐྱེན་ཁང་ན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱེན་ཁང་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་གསལ་ཁ་
སྲུལ་མི་འདུག དེ་འདྲའི་སློབ་ནས་བྱ་བ་གང་དང་གང་བརྩམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་འདི་དང་
མེས་མ་ཅན་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་འདི་མེད་པར་བཟོ་བའི་སློབ་ཤེས་གཞུག་རེད། ལྷག་པར་རྒྱ་མི་འདི་བོད་ལ་སྤང་
བས་བོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཉམས་འདུག་རྒྱུའི་ཆེད་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱང་རྒྱང་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་
བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ན་མེད་པ་ཚང་མས་བརྟན་ཀྱང་ཤེས། བ་ཡུལ་ལ་ཡང་བའི་སྲུག་
བསྐྱེད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་སྤྱི་རྒྱལ་བ་རེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་གི་ཡོད་པ་རེད། སྲུག་བསྐྱེད་
འདི་བཤད་ན་བཤད་མི་ཚར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་སློབ་ནས་ད་ལྟའི་བར་རྒྱ་རབས་ནས་རྒྱ་
རབས་བར་དུ་ཡོང་བ་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་སྟངས་ན་མེད་ཚོད་རེད། ལོ་རྒྱུས་སྟངས་ལ་བྱུང་མ་སྐྱོང་བའི་ནད་ཡམས་
དང་། ལྷ་གི་འཐབ་རྩོད། འཁྲུག་ལོང་སོགས་མི་འདོད་པ་གཞུག་རེད་ཀྱང་འདི་ཚང་མ་ལོ་འགའི་
ནང་ང་ཚོ་ལ་སྐྱབས་གཅིག་དུ་བཅུན་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱད་ཡོང་བ་རེད། དེ་ཡང་དང་ཐོག་རང་གི་ཁོངས་
མིའི་ཐོག་རང་གི་རྒྱལ་འབངས་ལ་ཡོང་བཅུག ཐ་ན་པེ་ཅིན་མཁར་དུ་རང་གིས་བསྐྱེད་བསྐྱངས་
བྱས་པའི་རང་གི་སློབ་སྲུག་ཡིན་ཡང་དུས་ཚོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཁྱིམ་ཁ་གསལ་མེད་པར་བཟོས་པས། འདི་
འདྲ་བྱེད་ན་མི་རིགས་གཞན་པ་ལ་ལྟ་སློབ་ཀྱང་ཅི་དགོས་རེད། དེ་འདྲའི་དྲག་གཞོན་དེ་བྱས་ཆེས་ཆེན་
པོ་ཅིག་ལ་བརྩེས་ནས་ཅང་ཅི་མིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དང་། ལྷ་སར་དྲག་གཞོན་དང་པཎ་ཆེན་རིན་
པོ་ཆེ་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་གོངས་མཁན་གཙོ་འཛིན་དུ་བྱུ་ཅིན་ཐའོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་བོར་ཆགས་པ་སོགས་
ནི་རྒྱ་དམར་གྱང་ཁྲན་འདི་ཆེས་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བའི་འཇིགས་སྐྱེད་ཤིང་ལུགས་པའི་ཡང་ཕྱེ་ན་འགོ་བཞིན་
པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡང་གཞི་ནས་ཉོགས་བྱུང་བོ། རྒྱ་ས་མེད་ཅིག་གིས་བརྟན་ན་རྒྱ་དམར་འདི་ཁ་འཇམ་
པོ་ཞིག་དང་སྤྱི་རྒྱལ་འཇམ་པོ་ཞིག་གིས་གཞན་ལ་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་བཞིན་ཡོད། བྱ་བ་རྣམས་ལ་འང་
དང་པོར་སྐྱ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་མིང་སློབ་ནས་སྐོག་དུ་གཞན་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་པ་ནི། རང་གིས་ངལ་
རྩོལ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གཞན་ཀྱི་རྟེན་པ་ཁོ་ནར་བརྟེན་པའི་བཟུ་གཞོག་པ་རེད་ཅེས་བཟུ་གཞོག་པའི་མིང་
དམར་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཞན་དམར་པོ་དྲ་ཆས་གོན་མཁན་འདིས་ཀྱང་གོ་རྩེ་བ་ནས་
ཚར་གི་འདུག་ཅེས། དེ་འདྲའི་མཚན་སློབ་བྱས་ནས་སྐྱ་མ་ཞིག་རིག་ན་ཁྱིད་ཡོན་ཏན་མི་འདུག་ཞེས་

དང་། ཚོས་ལུགས་དང་ཚོས་ལུགས་པ་ཟེར་བ་འདི་རྩུང་རྩུང་ཞིག་གིས་ཚོག་མང་པོ་དགོས་དོན་ཡོད་
པ་མ་རེད་ཟེར། ང་ཚོ་པོད་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་མ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་ཡུན་རིང་རྒྱས། བརྟན་
འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུས་ས་སྤེང་གང་རྒྱ་དེ་སྣོན་ལམ་རྒྱག་ས་ཞིག་རེད། གྲུང་ཁྲན་ཏང་ཡིན་ན་དེ་ཚང་མ་
མེད་སོང་ན་འདོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མི་རང་གི་སྤོང་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་འདི་རྩོགས་པར་བྱས་ཀྱང་། བརྗོད་
ནས་ཚར་འགོ་རྒྱ་མེད། གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་མངའ་འོག་གམ་བཅན་དབང་འོག་ཏུ་གང་འདོད་ཅིག་བརྗོད་
ཀྱང་མི་ཐུབ་ལ། དེའི་རྒྱས་པ་ཡང་མེད། སྤྱི་རྒྱལ་བ་ཚང་མར་རྒྱས་པ་རེ་ཡོད་ན་དེ་ཅག་གི་གནས་
སྤངས་འདི་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་གཞན་ལ་ཤེས་སུ་འཇུག་རྒྱ་བྱུགས་རྗེས་གཟེགས། ང་ཚོ་པོད་ཀྱི་ལས་དབང་
འདི་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་སྐྱུག་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། གང་ལ་བརྟན་ཀྱང་བདེ་སྐྱིད་མེད། པོད་ཀྱི་དེད་དཔོན་
ནི་ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་རེད། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་རང་ཡུལ་ན་བཞུགས་དབང་མེད་
པ་རེད། ཁོང་ཚང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་པོ་བྲི་སྤྲུག་མང་པོ་བསད་ནས་ཁོང་ཚང་དང་མི་
རྩུང་ཤིག་པར་ཐར་ཅོམ་བྱུང་པ་རེད། དེང་སྐབས་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་གར་ལ་འགོ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ན་ལམ་
ཡིག་ཅིག་གང་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་ལ། སོང་ན་ལམ་ནས་བརྒྱུད་ཀྱི་མེད་ཅིག་སྤྱིན་ན་བཅན་དབང་
མང་པོ་བྱེད། བུ་ཞིག་སྤྱིན་ན་བཅོན་ཁང་མང་པོའི་ནང་གཅིག་བརྒྱབ་གཅིག་གིས་མི་ཐར། མི་གཅིག་
གིས་སྤོད་ན་གཅིག་གིས་མི་ཐར། བཅོན་ཁང་ཡང་དཔྱུལ་བའི་ཉེ་འཁོར་ནང་བཞིན། དེ་འདྲའི་སྐྱུག་
བསྐྱེད་མྱོང་དགོས་པ་རེད། ཀྱང་བ་སྤྱིད་སོང་བ་དང་། རོ་གདོང་སྤྱིད་སོང་བ། ཀྱང་ལག་སྤྱིད་སོང་
བ། འབྲུག་གི་ཐེབས་སོང་བ་སོགས་བཟང་གིས་མི་ལང་བ་ཞིག་ཡོད། ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཆོད་
པ་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་གངས་རི་བརྒྱུད་ནས་རྒྱབས་བཅོལ་ལ་འགོ་གི་ཡོད་པ་རེད། འདིར་སྤྱིད་པོ་ཡོད་
ན་དེ་སྤྱོད་འགོ་དགོས་དོན་མེད་པ་རེད། གནས་སྐབས་ལ་འགའ་ཞིག་རྩུང་ཟད་སྤྱིད་ཀྱང་དེར་སྣོན་རྒྱ་
མེད་པ་རེད། སུ་དང་སུ་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་
ཀྱང་། ང་རང་སྤྱི་བུ་གཅིག་ནས་ལོ་ཆ་གཉིས་ནས་ཐག་རིང་ལ་འགོ་རྒྱུའི་སྤོབས་མེད་སྤོབས་རང་
རང་གི་པ་ཡུལ་ན་ལུས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། རྩུང་ཟད་རྒྱས་མཁན་ཚང་མས་པར་རྒྱ་བཞུགས་རྒྱ་སོགས་
གང་ལ་ཡང་མ་སྐྱག་པར་འགོ་གི་ཡོད་རེད། འགོ་ན་ཡང་ལམ་བར་ནས་གསོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། འཛིན་

བཟུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་སོགས་ཚང་མ་ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལྟར་རེད། རང་དབང་ཡོད་ན་རྒྱལ་ཁབ་གང་
ལ་སོང་ན་འགྲོ་ར་འདུག་དགོས་རེད། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་རེད་ཁོང་ཕྱད་པའི་
ཐོག་ས་ཆ་དེར་འགྲོ་མི་ཚོགས་པ། དེ་འདྲའི་བཅན་དབང་ཞིག་གང་ན་ཡོད་པ་རེད། དེ་རྒྱལ་ཁབ་གང་
གི་བྲིམས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་རེད་དམ། རྒྱལ་ཁབ་གང་ལ་དེ་འདྲའི་བྲིམས་ཤིག་འདུག་གམ། རྒྱལ་
ཁབ་གང་ན་འདྲ་དེ་འདྲའི་བྲིམས་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་མ་རེད། རྩོན་ཆད་ཡིན་ན་བོད་གངས་ཅན་འད་
་ན་དགོན་པའི་གུངས་བཤད་ན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ད་སྐབས་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་ཡས་མས་
ན་ཅ་གེ་ཙོག་གེ་ཞིག་མ་གཏོགས་རྩ་བ་ནས་མེད། མདོ་རྫོང་ལའང་དེ་འདྲ་རེད། བྱང་གི་དགོན་ཆེན་
བཞི་བོར་བརྟམས་ན་འང་ས་བཅད་མ་སྟོངས་པ་ཅམ་ཞིག་རེད། རྩོན་ཆད་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་བཞི་ཞེས་
བོད་གངས་ཅན་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་ཡིན། ད་སྐབས་གསེར་ཁོག་ལ་མཚོན་ན། བྱ་བ་བརྟུ་དུག་
བརྟུ་བདུན་ཅམ་མ་གཏོགས་མེད་པ་རེད། ལྷ་ཁང་ཡང་གཉིས་གསུམ་ལས་མེད། གཞན་མདོ་རྫོང་གི་
ཚོས་རྩེ་ཆེན་པོའི་ནང་གང་དང་གང་ལ་ཡང་བྲི་བ་ཚོས་བྲི་སྦྱོང་བྱུ་བ་གི་མེད་ལ་བྲི་བ་ཡང་མེད་པ་རེད།
རང་ཁ་རང་གསོ་ཡི་ལམ་ལུགས་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་མེད་པ་རེད། བྱ་བ་ཚོས་གང་ཡང་མི་འཛོན་རྩུ་ལ་
བརྟམས། སྤྱིར་བཏང་བྱེད་རྒྱ་གཙོ་བོ་ཚོས་རྒྱུ་བ་རྒྱ་དེ་ཡིན། ཚོས་རྒྱུ་བ་རྒྱ་དང་རང་གི་འཚོ་བ་གཉིས་
ཆ་རང་གཅིག་པུས་རྒྱུ་བ་མི་བྱུ་བ། འཚོ་བ་རྒྱུ་བ་མཁན་ཞིག་མེད་ན་ཚོས་ཀྱང་རྒྱུ་བ་བྱུ་བ་གི་མེད། རྩ་
བརྟུ་ང་བརྟུ་དེ་ལོར་བྱ་བ་ཚོས་ལོག་བརྟུ་བ། མི་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་སྤྱོད་ཤིང་བརྟུ་གནས་ལོག་བརྟུ་བ། ཆ་
དུམ་བཞོ་རི་འགོར་ཞིང་ཁ་གསར་བ་བཟོས་པ་དུས་ཆ་དུམ་བཞོ་བའི་གསལ་ལ་མ་སོང་ན་ཟ་མ་བཅད།
ཁྱོད་དེ་འདྲ་ཞིག་བཞོ་མི་བྱུ་བ་ན་ཁྱོད་ལ་ཟ་མ་སྟེར་རྒྱ་མིན་ཅས་དང་། དེ་ལྟར་རི་འགོར་མི་མང་པོ་
ཤི་སོང་བ་རེད། དེ་ལྟར་མདོ་རྫོང་གི་ཚོས་རྩེ་ཆེན་མོ་གང་དང་གང་ཡིན་ན་ཡང་ཚང་མ་མེད་པར་བཟོས་
པ་རེད། གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་ཆར་མཚོན་ན་ཡང་དཔེ་ཆ་ལྷ་མ་མཐིལ་དུ་གཙགས། འཕོང་བྱིས་སུ་སྤྱད།
ཤོག་རྒྱག་བཟོས། ཐ་མ་དྲིས་པ་སོགས་མདོར་ན། ལྷ་སྟོའི་རིགས་ཡིན་ན་འང་འདི་འདྲའི་ལམ་ལུགས་
ངན་པ་ཞིག་དང་སྦྱོད་པ་ངན་པ་གཞན་མེད། རྒྱལ་ཁབ་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་ཚོས་ལུགས་
རང་རང་གི་བརྩི་སྲུང་བྱེད་གི་རེད། ཚོས་ལུགས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཚོས་ལུགས་པས་ཚོས་ལུགས་གཞན་

ལ་གནོད་པ་མི་སྐྱེལ། རྒྱ་ནག་ཡིན་ན་ཡང་དང་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ལུགས་པ་གཞུག་རེད། ཡིན་
ནའང་གྲུང་ཁྲན་ཏང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ལ་ཡང་མར་ཞོག་ ཚོས་ལུགས་གང་ལའང་མི་དད། རྒྱ་ནག་
ཆད་ཀྱི་ཡབ་མེས་རྒྱལ་པོ་གོང་མ་གོང་མའི་ལུགས་སྲོལ་ལ་ཡང་མི་གནས། རང་གི་བསམ་ཚོད་འདོད་
ཚོད་གང་འདོད་ཅི་འདོད་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅི་ལྟར་ཡོང་ན་ཡག་པོ་དང་སློབ་དེ་པོ་
ཡོད། དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅི་ལྟར་ཡོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ ཡོང་ཐབས་ཅི་འདྲ་རེད། དེ་ལ་གཡོ་སྐྱུ་ཅི་
ཞིག་དགོས། ཅི་ལྟར་བཀོལ་ན་ཡག་པོ་འདུག་སྟེ་མ་པའི་ཀྱུ་སློང་ངན་པ་རྒྱང་རྒྱང་མ་གཏོགས་སེམས་
ཅན་འདི་དག་བདེ་ན་དང་། འབངས་འདི་སྐྱིད་ན་བདེ་ན་སྟེ་མ་པའི་བསམ་སློབ་ཞིག་མི་ལམ་དུ་འང་འཁོར་
གི་མེད། འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་སེམས་སུ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱིད་པོ་བདེ་མོ་དང་། ནད་མེད་འཚོ་མེད་ཡོང་
བར་ཐམས་ཅད་བསམ་སློབ་གཅིག་མཐུན་ཡིན། དེ་མཚུངས་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པ་ན་དུས་སྐྱེན་ཁང་ནང་
དུ་སྐྱེན་རིན་དང་ཁང་སྐྱ་ཟས་སྐྱ་སོགས་ཀྱང་སློབ་ཀྱི་ཡོད་ལ། མི་མང་དམངས་ཚོགས་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་
རོགས་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཅིག་ལྟ་ཅི། བ་ན་ན་ཚ་ག་ཚད་ཇ་དྲག་ཡིན་ཀྱང་སློབ་ཁང་ངན་པ་དང་། ལྷན་
ངན་རོན་སྐྱེན་པ་རྣམས་མེད་རེས་ལག་དུ་བཞག་ནས་སྐྱེན་བཅོས་བྱེད་བཞིན་པ་སོགས་ནི་རྒྱ་གྲུང་ཁྲན་འདིའི་
སྐྱིར་བཏང་གི་ལམ་སྲོལ་རྩིང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་ཆགས་ཡོད་དོ།།